

Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden

Sammanträdesdatum	2024-12-18
Plats och tid	Strandbacken, sammanträdesrum Saga kl. 08:30-16:00
Beslutande	Se sida 2
Övriga deltagare	Se sida 2
Sekreterare	Linda Pettersson

Protokolljustering

Följande parter justerar detta protokoll genom digital signering.

Justeringens plats och tid	Digital 2024-12-20 kl. 08:00
Paragrafer	§§112-128
Ordförande	Anton Li Nilsson (C)
Justerare	Malin Viksten Stenvall (M)

Tillkännagivande

Protokollet är justerat. Justeringen tillkännages på kommunens digitala anslagstavla.

Beslutsinstans	Barn- och utbildningsnämnden
Sammanträdesdatum	2024-12-18
Publiceras	2024-12-20
Avpubliceras	2025-01-13
Protokollets förvaringsplats	Utbildningsförvaltningen
Tillkännages av	Linda Pettersson

Närvarande på sammanträdet

Beslutande

Anton Li Nilsson (C) (ordförande) (tillförordnad)
Marita Björkman Forsman (S) (vice ordförande)
Malin Stenvall Viksten (M)
Massoud Sari Aslani (S)
Carola Bergman (S)
Mikael Wikström (M)
Peter Eriksson (S)
Maria Platni (V)
Håkan Johansson (M)
Gun Jonsson (S)
Samuel Pettersson (S)
Gerd Sävenstedt (S) ersätter Ann-Kristin Esberg (SD)
Tommy Lindström (M) ersätter Eila Stenvall (KD)
Agneta Johansson (S) ersätter Jonas Vikström (S)
Lottie Almqvist (C) ersätter Majvor Sjölund (C)

Övriga deltagare

Linda Pettersson (Nämndsekreterare)
Malin Westling (Förvaltningschef)
Simon Strandberg (Gullers Grupp AB) §114
Malin Gustavsson (Ekonom/Controller) §117
Robert Fahlgren (Biträdande Avdelningschef grundskola) §118
Elice Ökvist (Avdelningschef grundskola) §118, §120
Cathrine Granberg (HR-Chef) §119
Anette Carlsson (Förhandlare) §119
Carmen Karlsson (Ekonom/controller) §§120-122
Peter Andersson (Avdelningschef elevhälsa) §120
Bo Åström (Avdelningschef förskola) §120
Annika Niklasson (Gymnasiechef) §120

Innehållsförteckning	sid
§ 112 Mötets öppnande och upprop	4
§ 113 Val av justerare samt beslut om tid och plats för protokollets justering	5
§ 114 Utredning – Revidering policy Attraktiv förskola/skola	6
§ 115 Årlig uppföljning Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) 2024	7
§ 116 Revidering av delegationsordningen	8
§ 117 Revidering av regler för utbetalning av bidrag till fristående verksamhet och enskild pedagogisk omsorg	9
§ 118 Statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling 2025	10
§ 119 HR-avdelningen	11
§ 120 Internbudget och investeringsplan 2025	12
§ 121 Månadsrapport november 2024	13
§ 122 Beslut Internkontrollplan 2025	14
§ 123 Ordförande och Förvaltningschef informerar	15
§ 124 Kurser/konferenser	16
§ 125 Rapport från kontaktpolitiker	17
§ 126 Redovisning av anmälda handlingar	18
§ 127 Mottagna anmälningar om kränkande behandling, trakasserier, diskriminering	19
§ 128 Av ledamöter väckta ärenden	21

§ 112 Mötets öppnande och upprop

§ 113 Val av justerare samt beslut om tid och plats för protokollets justering

Diarienumr 24BUN8

Beslut

Protokollet justeras digitalt senast 20 december kl 08:00. Val av justerare är Malin Stenvall Viksten (M).

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämndens väljer justerare till dagens protokoll.

§ 114 Utredning – Revidering policy Attraktiv förskola/skola

Diariens 24BUN263

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av information om utredning kring revidering av policy attraktiv förskola/skola.

Ärendebeskrivning

I december 2013 antog kommunfullmäktige policydokumenten Modell för en attraktiv skola och Modell för en attraktiv förskola. Dessa dokument syftar till att säkerställa kvaliteten i förskole- och skolverksamheten, skapa långsiktiga planeringsförutsättningar och främja befolkningsutvecklingen i kommunen genom att göra skolorna mer attraktiva. Antagandet av dessa dokument föregicks av ett omfattande utredningsarbete som inkluderade medborgardialog med öppna möten, elevråd, samrådsforum och en öppen remiss.

Modellerna har varit framgångsrika för Piteå kommun genom att upprätthålla en stabil skolstruktur med goda resultat. Efter nästan tio år har dock mycket förändrats, inklusive lagstiftning, pedagogisk forskning samt samhälleliga och tekniska förutsättningar. Modellerna har tjänat Piteå kommun väl genom att upprätthålla en stabil skolstruktur med förmågan att leverera goda resultat. Det börjar dock närma sig tio år sedan de antogs, och mycket har förändrats, inte minst finns nya utmaningar inom kompetensförsörjningen för lärarkåren.

Kommunalråd Patric Lundström gav därför Kommunledningsförvaltningen (avdelningen för Hållbar tillväxt med externt stöd från Gullers Grupp AB samt Utbildningsförvaltningen) i uppdrag att samordna en utredning av förutsättningarna för att fortsätta erbjuda en attraktiv förskola och skola i Piteå kommun.

Beslutsunderlag

- Utredningsrapport revidering policy attraktiv förskola-skola

§ 115 Årlig uppföljning Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) 2024

Diariens 24BUN265

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna rapporten om årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) för år 2024.

Ärendebeskrivning

Enligt Piteå kommuns arbetsmiljöpolicy (KF 2016-12-19, § 340) är det samtliga nämnders ansvar att säkerställa att arbetsmiljöarbetet i verksamheterna bedrivs i enlighet med arbetsmiljölagen och föreskrifter samt efter kommunens arbetsmiljöpolicy och rutiner. Det är även nämndens ansvar att efterfråga och följa upp arbetsmiljöarbetet i verksamheterna. Denna rapport syftar till att efterleva detta ansvar.

Utbildningsförvaltningen och dess verksamheter bedriver till övervägande del ett systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) som innebär att risker i arbetsmiljön identifieras, åtgärdas och följs upp. Detta utifrån att det finns strukturer för det systematiska arbetsmiljöarbetet och att dessa är kända och till stor del tillämpas. Årets granskning visar dock att det fortfarande finns förbättringsarbete att göra när det gäller dokumentationen av SAM i Stratsys. Även rektorernas höga arbetsbelastning är ett fortsatt utvecklingsområde.

Såväl rektorers som andra medarbetares arbetsmiljö har påverkats negativt av eftersatt reinvestering i lokaler (exempelvis mögel och vattenskador). Det skapar oro för ohälsa men även merarbete i form av möten, förändrad planering, nya rutiner m.m. Även frågor kring ventilation, belysning och larm kan landa på förskole- och skolpersonalens bord i och med uthyrning av lokaler till föreningar och privatpersoner. Till de flesta av dessa frågor medföljer tid och dokumentation för risk- och konsekvensanalyser samt andra möten med fackliga företrädare.

Beslutsunderlag

- Rapport Årlig uppföljning av SAM 2024

§ 116 Revidering av delegationsordningen

Diariennr 24BUN204

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att göra ett tillägg med punkten 13.17, tecknande av samverkansavtal gällande nationellt godkänd idrottsutbildning (NIU).

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att revidera beteckningarna för delegationspunkterna 13.17, 13.18, 13.19, 13.20, 13.21, 13.22 till 13.18, 13.19, 13.20, 13.21, 13.22, 13.23.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen 7 kap 33 § får en nämnd uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen eller landstinget att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Enligt 6 kap 38 § får beslutanderätten inte delegeras i följande fall:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtits till nämnden, och
5. vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter (Lag 2007:68).

Utbildningsförvaltningen ser behov av att komplettera delegationsbestämmelserna med punkten 13.17, tecknande av samverkansavtal gällande nationellt godkänd idrottsutbildning (NIU), Gysf 5 kap. 27–29 §§, utifrån nämndsbeslut om Nationell Idrottsutbildning Diariennr 24BUN208.

Det finns även ett behov av att revidera beteckning på punkterna 13.17, 13.18, 13.19, 13.20, 13.21, 13.22 till 13.18, 13.19, 13.20, 13.21, 13.22, 13.23.

Beslutsunderlag

- Delegationsbestämmelser, version 20

§ 117 Revidering av regler för utbetalning av bidrag till fristående verksamhet och enskild pedagogisk omsorg

Diariernr 24BUN262

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden antar revidering av regler för utbetalning av bidrag till fristående verksamhet och enskild pedagogisk omsorg.

Ärendebeskrivning

Inför 2022 införde Utbildningsförvaltningen en ny metod för att beräkna löneökningar till fristående huvudmän baserat på prognoser, och på så sätt inkludera dem direkt vid bidragsårets början. Denna förändring syftade till att effektivisera lönehanteringsprocessen och minska den administrativa belastningen, då den tidigare modellen var tidskrävande och fackliga förhandlingar ofta drog ut på tiden, vilket resulterade i att fristående huvudmän fick kompensation sent på året.

Utvärdering genomfördes över tre år, 2022-2024 och resultaten visar att nettoavvikelsen under denna period har varit +/- 0, vilket tyder på att modellen har fungerat väl. Reglerna bör därmed revideras för att inkludera denna process samt hanteringen av utfallet efter varje treårsperiod för att ge fristående huvudmän rätt förutsättningar samt att metoden blir en beständig del av vår verksamhet.

Beslutsunderlag

- Regler för utbetalning av bidrag fristående verksamhet

§ 118 Statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling 2025

Diariennr 24BUN266

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen om Insatsplan för stärkt kunskapsutveckling 2025.

Ärendebeskrivning

Statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling syftar till att utöka huvudmannens resurser för att huvudmännen utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet ska stärka utbildningens kvalitet, så att alla elever kan nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. Ändringarna i förordningen (2018:49) trädde i kraft den 1 september 2024. De nya bestämmelserna tillämpas i ansökan för bidragsåret 2025.

För bidragsomgången 2025 finns nationellt tillgängliga medel om totalt 7,543 miljarder kronor.

Bidragsramen för Piteå kommun var år 2024 på 20 658 060 kr och för 2025 gäller ett ansökningsbart bidrag på 23 297 934 kr för tidsperioden 2025-01-01—2025-12-31. Ett villkor för att kommunen ska erhålla statsbidraget är att huvudmannen utarbetar en insatsplan där det framgår vilka insatser som huvudmannen planerar för den period bidragsomgången gäller för.

Beslutsunderlaget till insatsplan har tagits fram av biträdande avdelningschef grundskola och det slutliga förslaget på insatsplan har utarbetats av avdelningschef grundskola efter utvärdering och i samråd med förvaltningschef, avdelnings- och enhetschef för elevhälsan samt rektorer och processen har även informerats i samverkan med de fackliga organisationerna. Biträdande avdelningschef grundskola föredrar ärendet.

Beslutsunderlag

- Insatsplan – Statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling 2025

§ 119 HR-avdelningen

Cathrine Granberg, HR-Chef, kommer och informerar Barn- och utbildningsnämnden om arbetet inom personalförsörjning, Piteå Kommuns anställningsförfarande, från rekrytering till hur ett eventuellt avslut av anställning kan se ut.

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen från HR-avdelningen.

§ 120 Internbudget och investeringsplan 2025

Diariennr 24BUN264

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner internbudget och investeringsprioriteringar för 2025.

Ärendebeskrivning

Utbildningsförvaltningen har utifrån kommunfullmäktiges fastställda strategiska plan för perioden 2025–2027 utformat ett förslag till internbudget för verksamhetsåret 2025. I rapporten redogörs avdelningarnas ekonomiska förutsättningar inför 2025, eventuella åtgärder och konsekvenser i det fall behovet inte är i paritet med tilldelad ram.

Samordnande controller Carmen Karlsson presenterar information om internbudget och investeringar för 2025 tillsammans med avdelningscheferna Bo Åström, Elice Ökvist, Peter Andersson och Annika Niklasson.

Beslut från Kommunfullmäktige i SP 2025-2027 till Investeringar och reinvesteringar uppgår inte fullt till nämndens uttryckta behov. Utbildningsförvaltningen presenterar ett förslag på prioriteringar utifrån Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Rapport Internbudget och investeringsplan 2025
- Riskbedömning rektor internbudget
- riskbedömning komplettering internbudget 2025
- 20241119112124174

§ 121 Månadsrapport november 2024

Diariernr 24BUN88

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av information om månadsrapport för november 2024 samt prognosen för helåret 2024.

Ärendebeskrivning

Under året ska månadsrapporter upprättas per mars, april, oktober och november. Det sammantagna arbetet med månadsrapporter är en omfattande process som berör samtliga nämnder.

Syftet med månadsrapporter är att fortlöpande under året följa upp och styra ekonomi, personal och verksamhet mot fastställda kommunövergripande mål.

Månadsrapporten per november för Barn- och utbildningsnämnden har upprättats enligt ovan regler och rekommendationer.

Beslutsunderlag

- Månadsrapport november 2024 BUN

§ 122 Beslut Internkontrollplan 2025

Diariernr 24BUN247

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden antar förslaget till Internkontrollplan för 2025.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunens process för internstyrning och kontroll ska nämnderna varje år anta en internkontrollplan för kommande år. Planen ska bygga på riskanalys (riskidentifiering, riskvärdering och riskhantering).

Utifrån gällande regler om plan för internkontroll har ett förslag utarbetats för 2025. Först har olika områden, rutiner eller processer med potentiell risk identifierats. Därefter har viktning gjorts utifrån hur stor sannolikhet det är att risken aktualiseras mot vilken konsekvens detta skulle ge. I internkontrollplanen framgår vem som är ansvarig för respektive riskområde samt vem som ansvarar för att internkontroll utförs.

Beslutsunderlag

- Internkontrollplan 2025 BUN - reviderad

§ 123 Ordförande och Förvaltningschef informerar

Diariernr 24BUN5

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen från Ordförande och Förvaltningschef.

Ärendebeskrivning

Ordförande och Förvaltningschef informerar Barn- och utbildningsnämnden om aktuella frågor.

Ordförande och vice ordförande har träffat förskolerektorer och inhämtat tankar från verksamheten. Det uppstod bra diskussioner bland annat kring de upprättade riktlinjerna gällande förskola och fritidshem samt gemensamma mål.

§ 124 Kurser/konferenser

Diariernr 24BUN4

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att ledamöter från Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott deltar på skolrikstad 2025.

Ärendebeskrivning

SKR bjuder in till Skolriksdag, stockholm 5-6 Maj – en konferens som tar upp de mest angelägna och aktuella frågorna för skolhuvudmännen. Programmet består både av gemensamma föreläsningar och valbara seminarier.

Precis som tidigare år arrangeras partigruppsmöten för förtroendevalda. En nyhet är att dessa möten flyttas till konferensens första dag vilket ger möjlighet att knyta kontakter och byta erfarenheter med partikollegor från landet under hela konferensen. För förtroendevalda, tjänstepersoner inom förvaltning och rektorer med ansvar för förskola, skola och vuxenutbildning.

Ledamöter från Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott ges möjlighet att delta på skolrikstad 2025. Kan man som ledamot ej åka tillfrågas ersättare från arbetsutskottet. Anmälan görs till nämndsekreterare senast 7/1.

§ 125 Rapport från kontaktpolitiker

Diariernr 24BUN6

Beslut

Inga rapporter från kontaktpolitiker under aktuellt sammanträde.

Ärendebeskrivning

Ledamöter (ordinarie och ersättare) i Barn- och utbildningsnämnden har ett kontaktpolitikeruppdrag där den kontaktpolitiska verksamheten har för avsikt att vara ett stöd för nämnden i att fortlöpande få information om förvaltningens verksamheter, hur arbetet i stort fortskrider samt att förbättra uppföljningen inom verksamheterna.

Kontaktpolitikerna ska hålla sig informerade om tilldelad verksamhet och vara väl insatta i verksamhetens arbetssätt och förutsättningar. Detta görs genom att kontaktpolitiker ges möjlighet att fördjupa sig inom tilldelat verksamhetsområde för att sedan redovisa för övriga nämndledamöter under denna punkt, Rapport från kontaktpolitiker.

Kontaktpolitiker ges möjlighet till tre kontaktdagar per år med ersättning. För ledamöter utgår en extra dag för besök i gymnasieskolan.

§ 126 Redovisning av anmälda handlingar

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av anmälningar för kännedom.

Anmälda handlingar

- 11.1 Delegationsbeslut antagning till nationell inriktning i gymnasieskolan och lärlingsutbildning 2024-2025(*dnr 24BUN48-9*)
- Protokoll BUN AU 2024-12-04 signerat(*dnr 24BUN11-15*)
- bifogad fil(*dnr 24BUN270-1.2*)
- bifogad fil(*dnr 24BUN270-1.1*)
- bifogad fil(*dnr 24BUN283-1.2*)
- bifogad fil(*dnr 24BUN282-1.3*)
- bifogad fil(*dnr 24BUN282-1.2*)
- bifogad fil(*dnr 24BUN283-1.1*)

§ 127 Mottagna anmälningar om kränkande behandling, trakasserier, diskriminering

Diarienumr 24BUN1

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av mottagna anmälningar om kränkande behandling, trakasserier, diskriminering.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden antog 18 januari 2012 riktlinjer för att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Senaste revideringen av rutinerna genomfördes 2014-12-10.

Den nya skollagen har tydliga bestämmelser om huvudmannens ansvar.

- Skapa system och rutiner för att förebygga och förhindra att kränkningar, trakasserier och diskriminering förekommer.
- Skyldighet att upprätta rutiner för att säkerställa att uppgifter om kränkningar utreds tillräckligt, åtgärder vidtas och följs upp.
- Har det juridiska och ekonomiska ansvaret om barn och elever far illa.

Bakgrunden till skärpningen i lagstiftningen är att myndigheter och frivilligorganisationer uppmärksammat att kränkningar i skolmiljön är ett stort problem. Det har gjorts flera skadeståndsprocesser där elever blivit utsatta för kränkningar och försökt få rätt mot skolhuvudmannen men misslyckats. Ett annat skäl till lagändringen är att huvudmannen vid skadeståndskrav inte känt till missförhållandena i skolan. Därför har kravet på att huvudmannen ska informeras om incidenter införts.

Arbetsgång för systematiskt arbete, skollagen 6 kap 10 § - handlingsplikten:

Steg 1 Upptäcka och anmäla till förskolechef, rektor och barn- och utbildningsnämnden

Steg 2 Utreda och analysera

Steg 3 Åtgärda, vidta verkningsfulla åtgärder

Steg 4 Följa upp och utvärdera regelbundet

Steg 5 Ärendet avslutas

Steg 6 Skicka återrapport till barn- och utbildningsnämnden

Ärendet är inte öppet för allmänheten.

Ärendet kan flyttas om i dagordningen.

Beslutsunderlag

- Sammanställning av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering tom 241210

§ 128 Av ledamöter väckta ärenden

Diariernr 24BUN7

Beslut

Inga väckta ärenden.

Ärendebeskrivning

Enligt Kommunallagen 4 kap 20 § får varje ledamot i en nämnd väcka ärenden.

Ledamöter i en nämnd har, antingen ensamma eller flera tillsammans, rätt att väcka ärenden i nämnden.

Rätten att väcka ärenden avser endast den nämnd som ledamoten tjänstgör i och innebär inte en rätt att få ärendet avgjort vid det sammanträde då ärendet väcks.

Nämnden beslutar om ett ärende ska väckas.

Ärendet kan flyttas om i dagordningen.

Mötets öppnande och upprop § 112

...

Val av justerare samt
beslut om tid och plats
för protokollets justering

§113

24BUN8

...

Utredning – Revidering
policy Attraktiv
förskola/skola
§114
24BUN263

...

Utredningsrapport - revidering policy attraktiv förskola/skola

November 2024

Innehåll

1	INTRODUKTION.....	3
1.1	INRIKTNING OCH AVGRÄNSNING	3
1.2	METOD OCH GENOMFÖRANDE	4
2	BAKGRUND OCH HISTORIK	5
2.1	FÖRÄNDRINGAR I FÖRSKOLE OCH SKOLSTRUKTUREN SEDAN 2014	6
2.2	FÖRÄNDRINGAR AV FÖRSKOLE- OCH SKOLSTRUKTUREN NATIONELLT	7
3	BEFOLKNINGSUTVECKLING.....	10
3.1	FRAMTIDA SAMHÄLLSUTVECKLING	17
4	FÖRSKOLE- OCH SKOLSTRUKTUR UTIFRÅN TRE PERSPEKTIV.....	18
4.1	ORGANISATORISKT PERSPEKTIV	18
4.2	ELEVPERSEKTIV.....	20
4.3	SAMHÄLLSPERSPEKTIV	21
4.4	ÅTERÖPPNANDE AV EN BYASKOLA.....	23
5	SAMMANFATTANDE ANALYS	25
6	KÄLLFÖRTECKNING.....	27

Bilaga 1 Skolstrukturutredning – Utbildningsförvaltningens uppdrag

Bilaga 2 Befolkningsprognoser delområden

1 Introduktion

I december 2013 antog kommunfullmäktige policydokumenten Modell för en attraktiv skola och Modell för en attraktiv förskola. Dessa dokument syftar till att säkerställa kvaliteten i förskole- och skolverksamheten, skapa långsiktiga planeringsförutsättningar och främja befolkningsutvecklingen i kommunen genom att göra skolorna mer attraktiva. Antagandet av dessa dokument föregicks av ett omfattande utredningsarbete som inkluderade en omfattande medborgardialog med öppna möten, elevråd, samrådsforum och en öppen remiss.

Modellerna har varit framgångsrika för Piteå kommun genom att upprätthålla en stabil skolstruktur med goda resultat. Efter nästan tio år har dock mycket förändrats, inklusive lagstiftning, pedagogisk forskning samt samhälleliga och tekniska förutsättningar. Modellerna har tjänat Piteå kommun väl genom att upprätthålla en stabil skolstruktur med förmågan att leverera goda resultat. Men det börjar närma sig tio år sedan de antogs, och mycket har förändrats inom både pedagogisk forskning och samhället i stort, med helt nya tekniska förutsättningar. Nya utmaningar finns även inom kompetensförsörjningen för lärarkåren.

Den aktuella rapporten redogör för uppdraget att utreda förutsättningarna för att fortsätta erbjuda en attraktiv skola och förskola i Piteå kommun. Med utgångspunkt i denna utredning ska förslag på revideringar av både Policy – Modell för attraktiv skola och Policy – Modell för attraktiv förskola tas fram.

1.1 INRIKTNING OCH AVGRÄNSNING

Genomförandet av utredningsarbetet har utgått från ett tydligt uppdragsdirektiv som beskriver omfattningen och avgränsningarna för uppdraget.

Utredningen ska ta hänsyn till nya rön inom forskning kring pedagogik och strukturering av skolverksamhet med särskilt fokus på barns lärande och psykiska hälsa. Den ska också beakta den gällande översiktsplanen och tillhörande fördjupade översiktsplaner. En lyckad kompetensförsörjning är grunden för skolverksamheten, varför lärarkollektivets preferenser ska vägas in i policyförslagen. Förslagen ska även ta hänsyn till elevernas preferenser samt de förändrade kunskapsbehoven i samhället, såsom utbudet av olika pedagogiska inriktningar och behovet av speciella inriktningar som internationella skolor. Kommunens övergripande mål, där befolkningsmålet har särskild tyngd, ska där det är lämpligt användas som grund för förslagen. Det är viktigt att skolverksamheten i hela kommunen är attraktiv, och förslag på hur man utifrån befolkningsprognoser kan hantera variationer i elevunderlaget, genom till exempel distansöverbryggande teknik, arbetssätt eller modulära skollokaler, ska ingå.

Utredningen ska redovisa en historik över förändringar i den fysiska skolstrukturen från 2014, när de tidigare policyerna antogs. Den ska även redovisa förutsättningarna för att, om behov finns, återöppna skolor och förskolor som har flyttats eller stängts under perioden. Utredningen ska också inkludera nya perspektiv baserade på utbildningsförvaltningens erfarenheter som är relevanta för att skapa en attraktiv skola och förskola i Piteå kommun.

Utredningen syftar till en revidering av den befintliga modellen för en attraktiv skola och förskola och utgår från det befintliga materialet, varför en utökad medborgardialog inte anses nödvändig. Gymnasieskolan och vuxenutbildningen kommer inte att omfattas.

1.2 METOD OCH GENOMFÖRANDE

Genomförandet av uppdraget har samordnats av Kommunledningsförvaltningen och avdelningen för Hållbar tillväxt med externt stöd från Gullers Grupp AB samt Utbildningsförvaltningen.

Utbildningsförvaltningen har sammanställt underlag kring skolstrukturens betydelse kopplad till barns lärande och psykiska hälsa, nationella styrdokument, kommunens befolkningsmål, distansöverbryggande teknik, lärarkollektivets preferenser samt framtida kompetensförsörjning. Vidare har Utbildningsförvaltningen beskrivit hur skolstrukturen sett ut sedan 2014, vilka förändringar som gjorts under denna tid, samt vilka förutsättningar som finns för att återöppna skolor och förskolor som har flyttats eller stängts under perioden. Utbildningsförvaltningens underlag till utredningsarbetet presenteras i bilaga 1.

Rapporten bygger på Utbildningsförvaltningens arbete; statistik och uppgifter från Kommunledningsförvaltningen; statistik och uppgifter från Skolverket, SKR och SCB; forskning och rapporter rörande förskole- och skolutveckling och strukturorganisering, samt dokumenterade erfarenheter och förhållningssätt från andra kommuner.

2 Bakgrund och historik

Kommunstyrelsen beslutade 11 juni 2012 att ge kommunchefen i uppdrag att genomföra en översyn av kommunens skolstruktur. Behovet att se över skolstrukturen grundade sig primärt i att:

- Sedan föregående skolstrukturplan har elevantalet minskat
- Kompetensförsörjningen kommer att bli en utmaning, inte minst kopplat till det statliga beslutet om lärarlegitimation
- Kompetensförsörjningen till samhället med en stor generationsväxling, minskad arbetskraft och ökad efterfrågan ställer krav på snabbare tillträde till arbetsmarknaden.
- Reinvesteringsbehovet är stor i kommunens skolor, vilket gör att kommunen kan få svårigheter att skapa en kreativ och säker miljö för barnen.

Utgångspunkter för utredningsarbetet var att se över och anpassa skolstrukturen till Piteå Kommuns målbild, att vid år 2020:s utgång vara 43 000 invånare. Vidare konstaterades bland annat vikten av att beakta förskola och skolans roll för ett attraktivt samhällsbygge samt specifikt den roll som dessa verksamheter har för landsbygdens och byars utveckling. I utgångspunkterna problematiseras även landsbygdens förutsättningar till utveckling och förskola/skolans roll:

"Det finns dock nivåer när det är tveksamt att fortsätta bedriva en skolenhet vidare. När en skola blir för liten uppstår problem med ekonomi, reinvesteringar, kvalitet och kompetensförsörjning. Det är därför viktigt att utreda om det finns nivåer, och i så fall var den nivån är, då det med automatik ska utredas om en skolas framtid och då även väga in andra samhällsekonomiska bedömningar."

Utredningsarbetet bedrevs i flera faser och innefattade bland annat att beskriva den nuvarande skolstrukturen i jämförelse med andra kommuner, beskriva vilka effekter dagens skolstruktur förväntas ge på den kommunala ekonomin om ingen förändring genomförs innan år 2020 samt beskriva och analysera kommunens olika geografiska områdens förutsättningar i dag och år 2020. Det samlade utredningsarbetet bedöms vara relativt omfattande och inbegrep bland annat även analys av förutsättningar för olika kommundelar utifrån befolkningsutveckling, bostads- och arbetsmarknad samt ett flertal medborgardialoger.

Resultatet av utredningsarbetet presenterade i april 2013 i "Förslag på struktur för Piteås förskolor och grundskolor 2014–2020". Förslagets konsekvenser och förändringar sammanfattas nedan:

"Totalt innebär de förändringar, om genomförda, att 4–5 skolenheter avvecklas och 6 förskolor avvecklas och sammanförs i större enheter. Totalt påverkas 24 enheter av förändringar. Motiven är att utifrån kvalitetsmässiga, ekonomiska, sociala och ekologiska förtecken skapa förutsättningar för en attraktiv skola. Ovanstående resultat påverkar alla områden i kommunen. Piteå kommuns skolstruktur uppnår med förslaget en tydlig stadieindelning, vilket skapar bättre förutsättningar för verksamheten att rekrytera kompetent personal och att planera verksamheten bättre. Enheterna är också bättre anpassad efter dagens elevunderlag inklusive befolkningsmålet på 43 000 personer. En attraktiv skola i alla väderstreck, ger också en ökad attraktivitet för kommunen i stort och ökade möjligheter att nå det uppsatta befolkningsmålet."

I december 2013 fattade Kommunfullmäktige beslut om "Policy - Modell för attraktiv skola i Piteå kommun" samt "Policy - Modell för attraktiv förskola i Piteå kommun". I de två styrdokumenterna beskrevs ett antal "önskvärda förutsättningar" för att nå hög måluppfyllelse när det gäller områdena kvalitet i verksamheten samt social, ekologisk

och ekonomisk hållbarhet. Under respektive område beskrevs kommunalt fastställda beslut och riktlinjer, förutsättningar samt framgångsfaktorer. I respektive modell poängteras att dessa förutsättningar/områden inte är några absoluta krav utan de måste, dels vägas samman, dels värderas mot varandra innan en skol- eller förskoleorganisation fastställs.

2.1 FÖRÄNDRINGAR I FÖRSKOLE OCH SKOLSTRUKTUREN SEDAN 2014

I bilaga 1 beskrivs vilka förändringar som skett i förskole och skolstrukturen sedan 2014. I tabellen 1 nedan sammanfattas förändringarna inom förskolan.

Benämning	Område	Avd 2014	Åtgärd	Avd 2024
Solens fsk	Piteå	1,0 avd	nedlagd	
Ringskata Nattis	Piteå	1,0 avd	nedlagd	
Munksunds fsk, fri	Pitholm	2,0 avd	nedlagd	
Klubbgårdets förskola	Pitholm	3,0 avd	Ombyggd	4,0 avd
Skogsbackens förskola	Pitholm	2,0 avd	nedlagd	
Löparstogens förskola	Pitholm	1,0 avd	nedlagd	
Löparstogens förskola	Pitholm	1,0 avd	nedlagd	
Munkberga förskola	Pitholm	2,0 avd	nedlagd	
Strömnäsbacken	Pitholm		Ny byggd	10,0 avd
LM-skola Lillpite	Infjärden	1,0 avd	Utökad	3,0 avd
Böle förskola modul	Infjärden		Utökad	1,0 avd
Lillpite förskola	Infjärden	1,0 avd	nedlagd	
Roknäs förskola	Infjärden	6,0 avd	Utökad 1 avd	7,0 avd
Helgnäs förskola	Norrfjärden	2,0 avd	nedlagd	
Rosviks förskola Maskrosen	Norrfjärden	2,0 avd	Blivit kommunal	2,0 avd
Skogens förskola	Norrfjärden	0,0 avd	Ombyggd	5,0 avd
Cypressen förskola	Pitholm	2,5 avd	nedlagd	
Bergsviken modul	Hortlax	2,0 avd	Avvecklade	
Vårdcentralen Hortlax	Hortlax	3,0 avd	Utökad 2 avd	5,0 avd

Tabell 1 Förändringar i förskolestrukturen 2014–2024

Förändringarna inom förskolestrukturen har medfört att det idag, i jämförelse mot 2014, finns färre förskoleenheter (43 st. 2014 och 39 st. idag). Samtidigt har enheter i genomsnitt blivit större. Under 2014 hade respektive enhet i genomsnitt 2,4 avdelningar, idag har varje enhet i genomsnitt 3,2 avdelningar.

Nedan sammanfattas förändringarna inom grundskolan:

- Hemmingsmarks skola **avvecklades** fr.o.m. höstterminen 2014.
- Lillpite skola **avvecklades** fr.o.m. höstterminen 2015
- Förändringar i skolstrukturen i Pitholmsområdet från 2015/2016 och framåt
 - Strömnäs skola, Klubbgårdets skola och Munksunds skola **omstruktureras** från f-6 skolor till som f-3 skolor
 - Pitholmsskolan **omstruktureras** till en 4–9 skola.
 - Munksundsskolan och Strömnäs skola har sedan dess rivits och ersatts med **nybyggnationer**.
 - Pitholmsskolan har **byggts till** för att rymma elever i åk 4–6 från hela upptagningsområdet

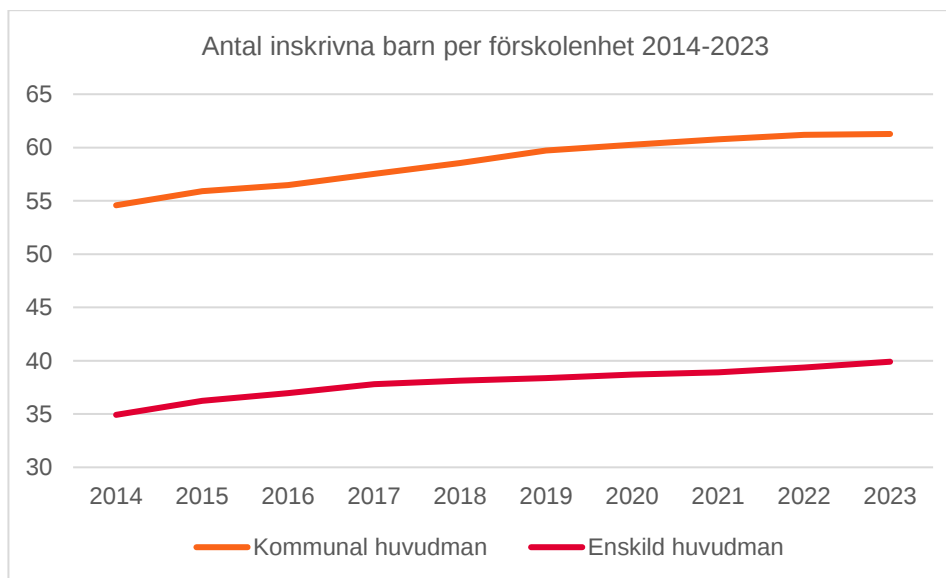
- Förändringar i skolstrukturen i Norrfjärden 2015/2016 och framåt
 - Porsnässkolan **omstruktureras** från en 5–9 skola till en 4–9 skola
 - Backgårdsskolan **omstruktureras** från en 4–9 skola till en f-3 skola
 - Alterdalens skola **avvecklades** fr.o.m. höstterminen 2016.
- Blåsmarksskolan **avvecklades** fr.o.m. höstterminen 2017.
- Förändringar i skolstrukturen i Piteå Centrum
 - **Om- och tillbyggnad** av Christinaskola, tillbyggnad färdigställdes 2024 och ytterligare ombyggnationer förväntas vara färdigställda till 2025.
- Pågående planer för Öjebyn
 - Nuvarande högstadiesbyggnader kvarstår
 - Mellanstadiedelen av Solanderskolan samt Björklundaskolan rivs och ersätts med **nybyggnationer**
 - Under 2023 beslutades att slå samman Kullensskolan Björklundaskolan till ett lågstadium
 - De nya skolorna beräknas stå klara inför skolstarten 2027

Förändringarna har medfört att ett antal mindre skolenheter har avvecklats samt att en mer renodlad stadiindelning (åk f- 3; åk 4–6 samt åk 7-9) har kommit till stånd.

2.2 FÖRÄNDRINGAR AV FÖRSKOLE- OCH SKOLSTRUKTUREN NATIONELLT

De förändringar som genomförts i förskole och skolstrukturen i Piteå kommun sedan 2014 med större enheter och tydligare stadiindelningen inom grundskolan är i stora stycken i linje med den generella utvecklingen i Sverige.

Nedan graf visar genomsnittet för antalet inskrivna förskolebarn per förskolenhet i Sverige från 2014 till 2023, fördelat på kommunal samt enskild huvudman.

Figur 1. Antal inskrivna barn per förskolenhet i Sverige under perioden 2014-2023, fördelat på typ av huvudman. Källa: Skolverket

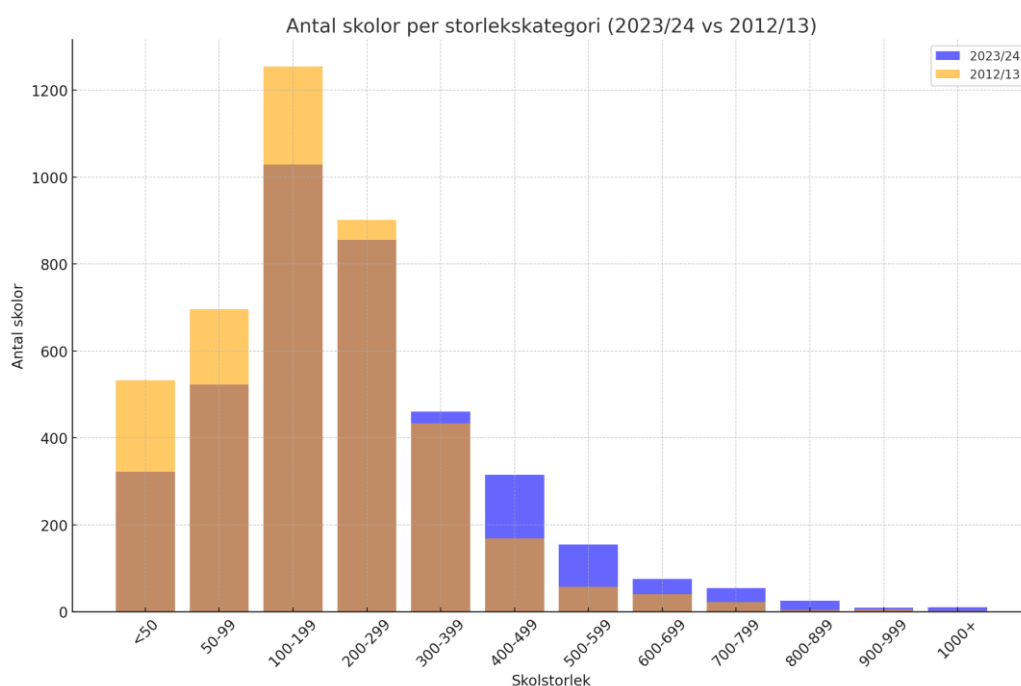
Inom kommunala förskoleenheter har det genomsnittliga antalet inskrivna barn per enhet ökat från 55,6 till 61. Motsvarande siffror för enheter med enskild huvudman är från i genomsnitt 35 barn/enhet till 40 barn/enhet. Ökningarna kan vid en första anblick anses vara modesta men utgör dock en ökning på 12 respektive 14 % i genomsnitt.

För grundskolan sammanställer Skolverket mer ingående statistik som visar på hur skolstrukturen har utvecklats under aktuell period. Från läsåret 2012/2013 till läsåret

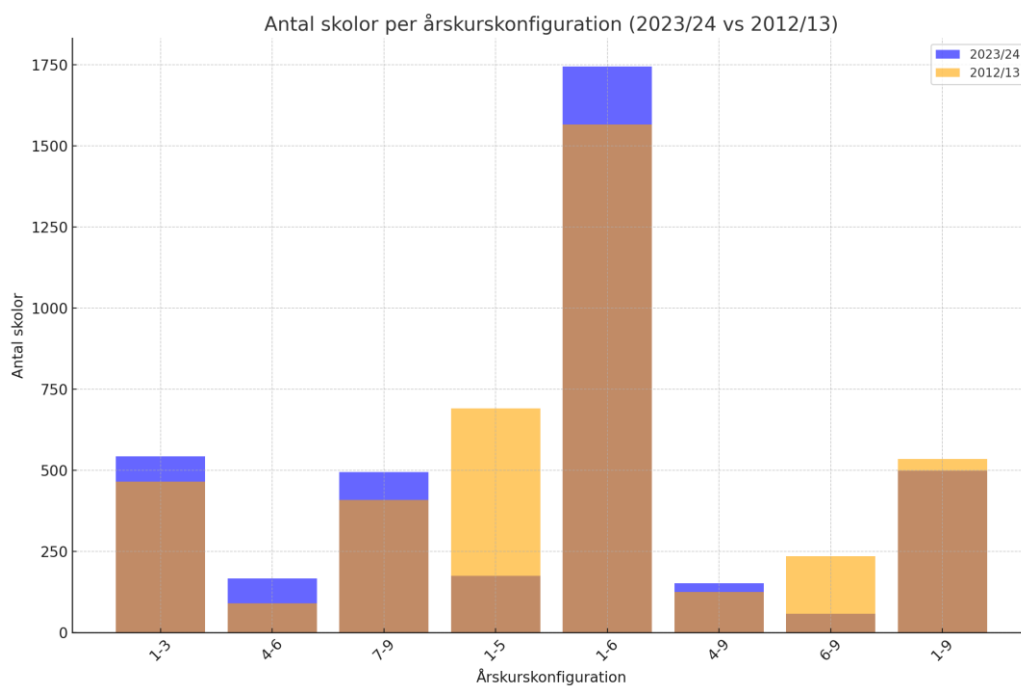
2023/2024 har antalet elever i kommunala skolor ökat från cirka 780 000 till cirka 920 000. Under samma period har dock antalet skolenheter minskat med 284 st. och i genomsnitt har Sveriges grundskolenheter blivit större.

Figur 2 nedan visar hur antal skolenheter efter olika storlekskategorier har förändrats från läsåret 2012/2013 till 2023/2024. Tabellen ska utläsas genom att addera de mörkbruna staplarna med data för respektive läsår, d.v.s. mörkbruna staplar plus gula visar på antal skolor efter storlekskategori för läsåret 2012/2013 och mörkbruna plus blåa staplar för läsåret 2023/2024. Grafen illustrerar tydligt att antalet mindre skolenheter (299 elever eller färre) minskat under den aktuella tidsperioden samtidigt som antalet större skolenheter (300 eller fler elever) ökat under samma period.

Figur 2. Förändring av antalet kommunala skolenheter

Under samma tidsperiod (läsåret 2012/2013 till 2023/2024) kan det även noteras en utveckling i hur stadiindelningen i de kommunala grundskolorna är organiserade i Sverige. Figur 3 visar på skillnaderna i stadiindelning mellan läsåren 2012/2013 och läsåret 2023/2024. Grafen ska utläsas på samma sätt som grafen i figur 2. Antalet skolenheter med en stadiindelning som är anpassade efter skollagens stadiindelning (åk 1–3 lågstadium, åk. 4–6 mellanstadium och åk. 7–9 högstadium) har ökat medan skolor med blandade årskullor över de gängse stadiindelningar generellt har minskat. Undantaget i sammanhanget är skolenheter med årsklasser 4–9 där det skett en marginell ökning över tid.

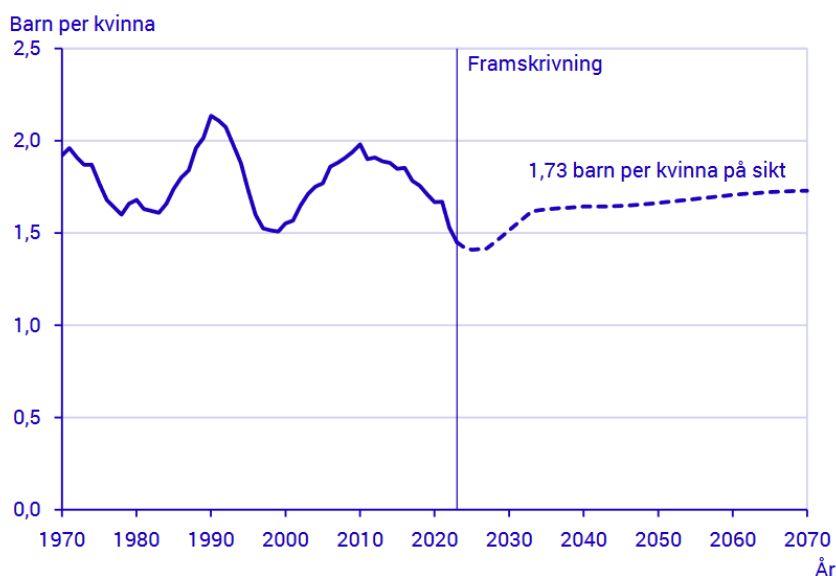

3 Befolkningsutveckling

En central utgångspunkt för långsiktig planering av förskole- och skolstruktur är det totala barn och elevunderlaget i kommunen samt hur dessa är fördelat geografiskt i kommunen.

Under våren 2024 publicerade SCB en ny befolkningsprognos för Sverige. Prognosen visar att Sveriges befolkning förväntas växa betydligt långsammare än i den föregående prognosen från 2021. SCB:s befolkningsframskrivning har enligt SKR skakat om många bedömningar om framtiden rejält och har resulterat i en hel del uppmärksamhet bland Sveriges kommuner.¹ Ett flertal faktorer ligger till grund för bedömningen om en minskad befolkningstillväxt. Ett lägre framtida barnafödande utgör en betydande del till den avtagande befolkningsutvecklingen. Grafen nedan visar hur SCB bedömer utvecklingen av den "summerade fruktsamhet" (antal födda barn per kvinna) framgent.²

Figur 3 Summerad fruktsamhet totalt 1970–2023 samt framskrivning 2024–2070 (Källa SCB)

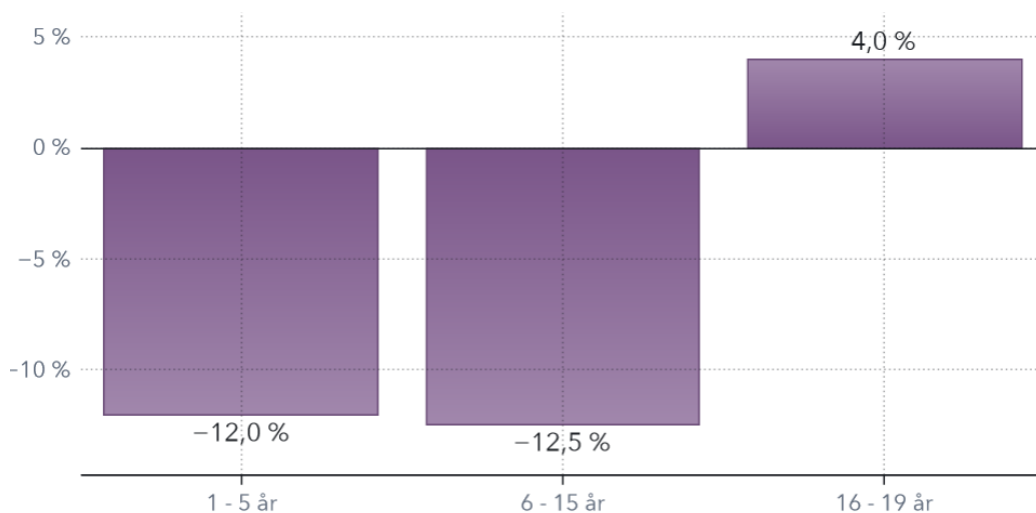
Att fruktsamheten och barnafödandet förväntas minska bygger på trender som har observerats de senaste åren samt antaganden om framtida utveckling. Fler personer antas att inte välja att skaffa barn. Barnafödandet förskjuts alltmer högre upp i åldrarna och ett kvinnor som skaffar barn senare i livet tenderar inte att bilda lika stora familjer som yngre förstföderskor. Detta har i sin tur en viss koppling till att unga vuxna etablerar sig allt senare på arbetsmarknaden och därmed förskjuts familjebildningen.

Figur 4 visar hur den prognosticerade befolkningsförändringen för barn och unga fördelas på olika ålderskategorier i Sverige. Figur 5 visar samma statistik för Piteå kommun.³

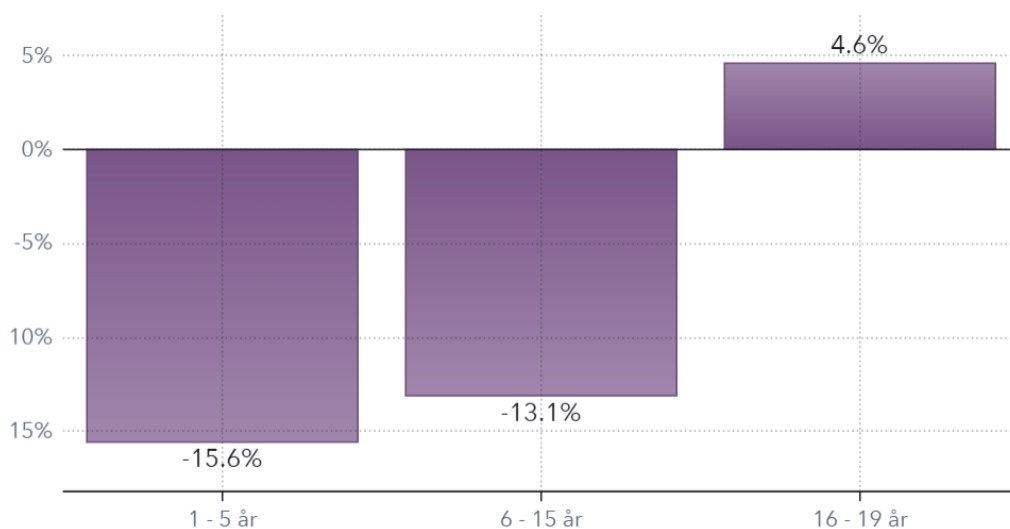
¹ <https://skr.se/skr/tjanster/bloggarfranskr/ekonomibloggen/artiklar/enbefolkningsprognossomskakarom.82570.html>

² SCB (2024) 1 SCB – Den framtida befolkningen i Sveriges län och kommuner 2024–2040

³ Datan är hämtat från SKR:s verktyg som visar demografiförändringar och bygger på underlag från SCB

Figur 4 Befolkningsförändring i Riket till 2033, procentuell utveckling i jämförelse med nuläge (barn och unga)

Figur 5 Befolkningsförändring i Piteå till 2033, procentuell utveckling i jämförelse med nuläge (barn och unga)

SCB:s nya befolkningsprognos är i skrivande stund relativt ny och har sannolikt fullt ut inte omhändertagits varken bland Sveriges kommuner eller andra aktörer som gör analyser och bedömningar om framtiden med utgångspunkt från befolkningsprognoser. Skolverket har löpande publicerat rapporter om prognosticerat behov av lärare och förskolelärare. Den senaste rapporten är från 2021⁴. I den konstateras att det kommer finnas en brist på behöriga lärare och förskollärare fram till 2035. SCB:s nya befolkningsprognos kommer sannolikt att ha en betydande inverkan på Skolverkets

⁴ Skolverket (2021) Lärarprognos 2021

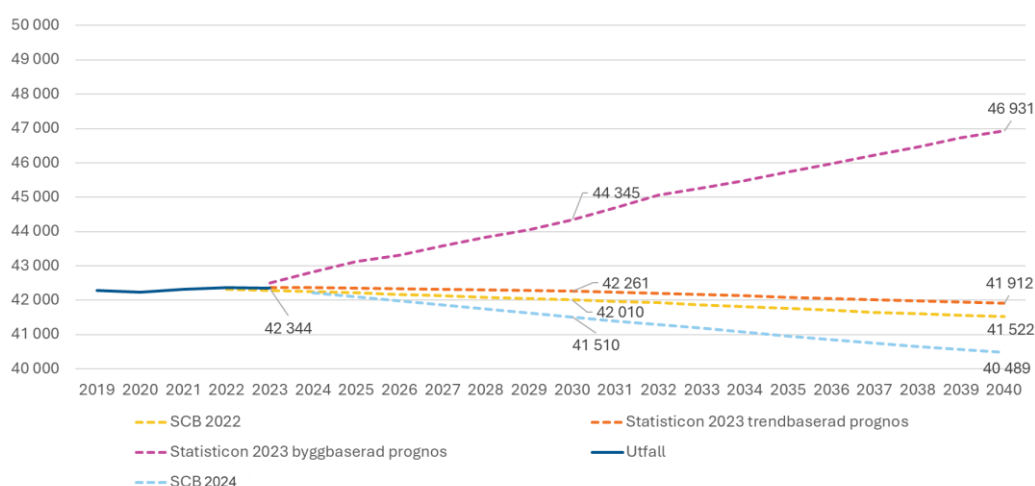

framtida bedömningar av behovet av kompetens inom förskola och skola. SKR kommenterar prognosens inverkan på kompetensförsörjning på följande sätt⁵:

”Att det generellt sett blir färre barn, fler äldre och relativt sett få personer i arbetsför ålder får stora effekter på kompetensförsörjningen i de allra flesta kommuner. För det första så innebär SCB:s befolkningsframskrivning att den brist på flera yrkesgrupper som vi ser idag i välfärden kommer att fortsätta vara en stor utmaning i de flesta kommuner.”

”Med färre barn och fler äldre behöver det också ske en omställning från skola till äldreomsorg. Det handlar bland annat om byggnader, där skolor skulle kunna byggas om till äldreboenden. Men framför allt handlar det om att personer som idag jobbar inom förskola och skola skulle behöva ställa om till yrken inom kommunens äldreomsorg.”

I figur 6 nedan presenteras ett antal befolkningsprognoser för Piteå kommun: SCB:s nya befolkningsprognos för Piteå kommun (SCB 2024); SCB:s tidigare befolkningsprognos från 2022; Statisticon 2023 trendbaserad prognos samt Statisticon 2023 byggbaserad prognos.

Figur 6 Befolkningsprognoser för Piteå kommun: SCB:s nya befolkningsprognos för Piteå kommun (SCB 2024); SCB:s tidigare befolkningsprognos från 2022; Statisticon 2023 trendbaserad prognos samt Statisticon 2023 byggbaserad prognos.

Över tid har Statisticons trendbaserad prognos visade sig vara relativt träffsäker i att prognosticera Piteå kommuns befolkningsutveckling, mot denna bakgrund utgör den en viktig prognos att beakta även gällande framtida skolstruktur.

Den byggbaserade prognosen beskriver hur befolkningen i Piteå kan komma att utvecklas om en byggnation av nya bostäder accelererar och en inflyttning sker till kommunen. Prognosen bygger på ett antal antaganden, bland annat att de 5000 personer som flyttar till kommunen i stor utsträckning utgörs av individer i arbetsför- och barnafödande ålder. Detta antagande bygger på hur flätmönstren i Sverige ser ut idag, där det framför allt är personer i åldrarna 18 – 35 som flyttar mellan kommuner. Den byggbaserade prognosen medför mot denna bakgrund även att antalet barn och unga förväntas öka markant medan antalet personer i åldrarna 65 + förväntas vara relativt oförändrade.⁶ I sammanhanget är det värt att notera att prognosen framställdes mot

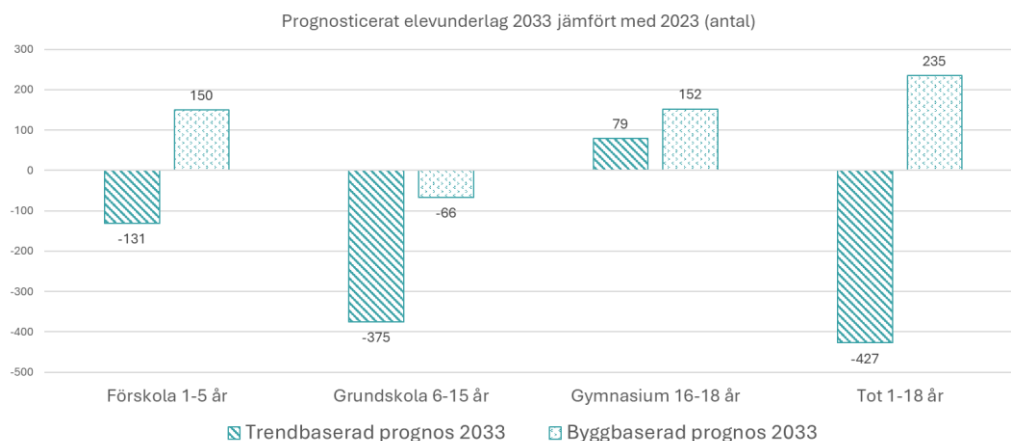
⁵<https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/nyheter/nyhetsarkiv/nyttverktygvisardemografiforandringari290kommuner.82792.html>

⁶ Statisticon (2023) Befolkningsprognos 2023-2040, Piteå kommun Byggbaserad

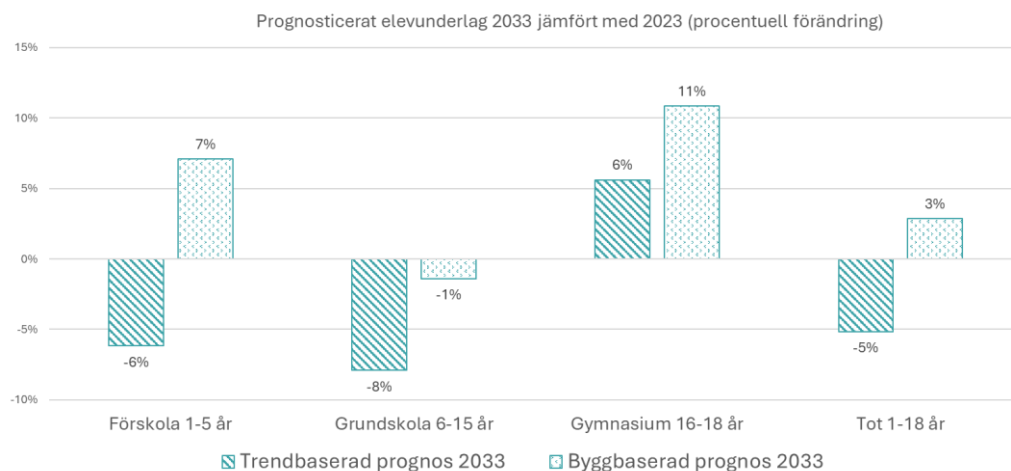

tidigare antaganden gällande fruktsamhet. Med hänsyn tagen till SCB:s senaste prognosunderlag är det rimligt att anta att prognosen för utveckling av antalet barn och unga bör skrivas ned något.

Figur 7 och 8 nedan visar utvecklingen av Piteå kommuns samlade elevunderlag för den trendbaserade prognosen samt den byggbaserade prognosen. Den första grafen visar förändringar i elevunderlag i antal och den andra i procent.

Figur 7 Utveckling av Piteå kommuns samlade elevunderlag för den trendbaserade prognosen samt den byggbaserade prognosen, antal.

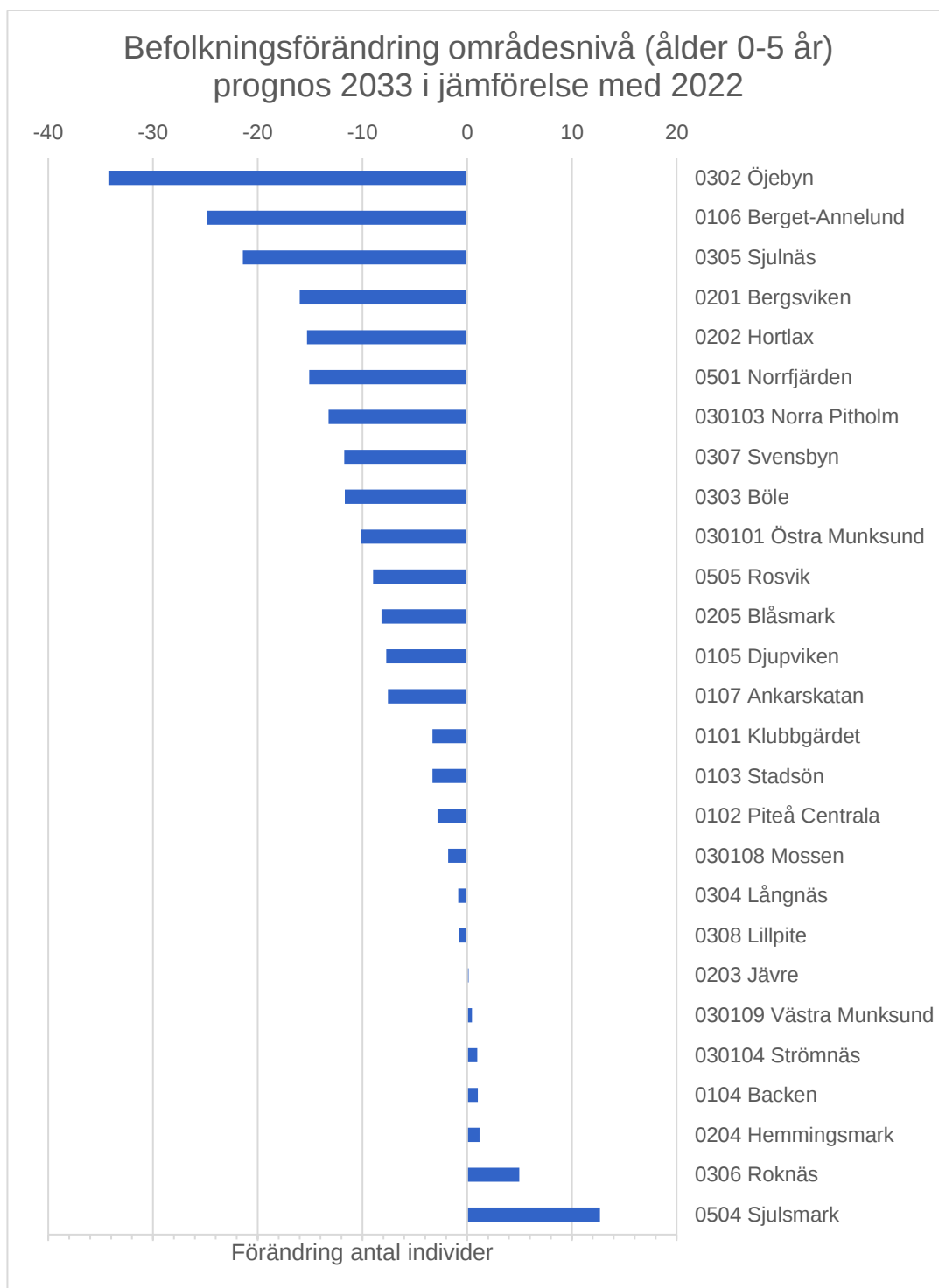
Figur 8 Utveckling av Piteå kommuns samlade elevunderlag för den trendbaserade prognosen samt den byggbaserade prognosen, procent.

Figur 7 och 8 visar att om det inte sker en relativt omfattande inflyttning till Piteå kommun så kommer det samlade elevunderlag i förskola och grundskola minska med 6 respektive 8 procent till och med år 2033. I grundskolan prognosticeras en minskning med 375 elever. Storleken kan kontextualiseras i relation till Piteå största grundskolor – Norrmalmsskolan, Porsnässkolan och Christinaskolan – som har mellan cirka 340 och 410 elever idag. Den byggbaserade prognosen skulle, som beskrivits ovan, innebära en relativt stor inflyttning av personer i arbetsförålder, vilket även påverkar utvecklingen av antalet barn och elever. Inom grundskolan prognosticeras denna utveckling dock inte fullt ut kunna motverka den underliggande befolkningsutvecklingen i Piteå kommun och en minskning av antalet elever är sannolik. Inom förskolan kan inflyttning dock leda till en positiv utveckling.

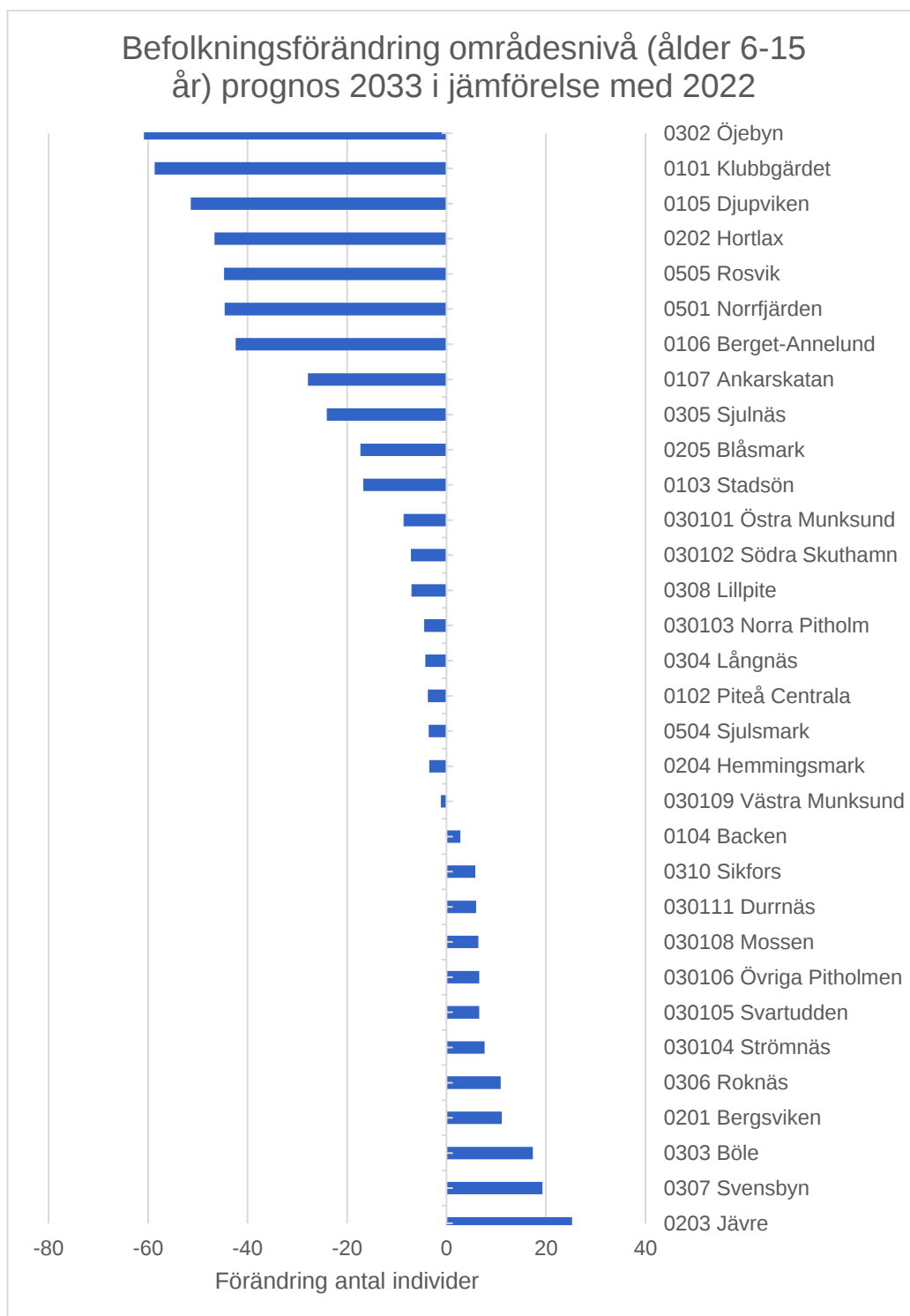

För att kunna planera en förskole- och skolstruktur som är anpassat efter barn- och elevunderlag behöver hänsyn även tas till utvecklingen i olika geografier inom Piteå kommun. Det är viktigt att notera att när befolkningsprognoser bryts ned på mindre geografiska områden, med en mindre befolkningsmängd, så ökar slumpens inverkan och felmarginalen. I en mindre by kan en plötslig inflyttning av ett antal större barnfamiljer kraftigt påverka utvecklingen av barn- och elevunderlaget.

I figur 9 och 10 nedan visas den prognosticerade befolkningsförändringen till 2033 för några av Piteå kommuns geografiska områden. Underlaget bör ses som en översiktsbild och mer djuplodande analyser behövs för att förstå hur befolkningsförändringar på områdesnivå kan påverka en framtida förskole- och skolstruktur. I framställningen av befolkningsstatistik och prognoser är Piteå kommun uppdelat i 47 geografiska områden. I figurerna nedan har områden med mindre än 30 barn i förskoleålder (0–5 år) samt mindre än 30 barn i grundskoleålder exkluderats från analysen. Det kompletta dataunderlaget kan utläsas i bilaga 2, där inkluderas även procentuell förändring i relation till nuläge. Som kan utläsas i figuren prognosticeras det en relativt stor minskning av antalet barn i både förskoleålder och skolålder i Öjebyn. Öjebyområdet är dock det område med det största antal barnantalet i dagsläget. I absoluta tal är därför minskning i Öjebyn mest framträdande, den procentuella minskningen är dock inte lika anmärkningsvärd. För Öjebyområdet finns även planer på en relativt kraftig bebyggelseutveckling (se avsnitt 3.1 nedan), datan i nedan figurer tar inte hänsyn till dessa, eller andra planer på expansion.

Figur 9 Prognosticerad befolkningsförändring (0–5 år) till 2033 för några av Piteå kommuns geografiska områden

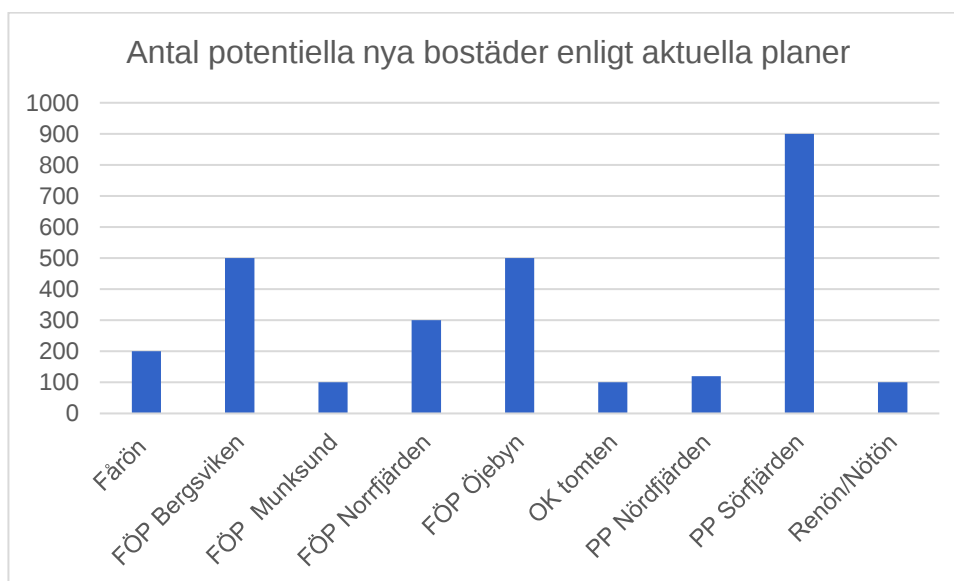

Figur 10 Prognosticerad befolkningsförändring (6–15 år) till 2033 för några av Piteå kommuns geografiska områden

3.1 FRAMTIDA SAMHÄLLSUTVECKLING

Som skrevs ovan, gällande befolkningsutvecklingen i Piteå kommun och i synnerhet utvecklingen i olika delområden, så tar den trendbaserade befolkningsprognosen inte hänsyn till pågående planer på bebyggelseexpansion. Samhällsbyggnadsförvaltningen har uppskattat hur många nya bostäder som kan antas byggas framgent med utgångspunkt från pågående planer. Nedan figur illustrerar dessa uppskattningar.

Figur 11 Uppskattat antal nya bostäder enligt aktuella planer.

4 Förskole- och skolstruktur utifrån tre perspektiv

Forskning och dokumenterade erfarenheter rörande decentraliserade kontra centraliserade förskole- och skolstrukturer är ett omfattande område med fakta och åsikter som pekar åt olika håll och leder till skilda slutsatser. En krönikör i tidningen *Skolvärlden* uttrycker en viss frustration kring de i många avseenden oförenliga slutsatserna från forskningen och hur dessa hanteras i praktiken

*"Trenden att lägga ner byskolor och centralisera till större orter är en rikstrend... Huvudmän kan i stort sett välja ut forskningsresultat och välja bort forskningsresultat så att det huvudmännen för fram ser väl underbyggt ut."*⁷

Denna iakttagelse grundar sig sannolikt delvis på att det finns många perspektiv att beakta gällande strukturfrågor för förskola och skola, och att dessa i delar kan vara motstridiga. Det finns många lärdomar att dra från forskning och beprövade erfarenheter från andra kommuner, men dessa lärdomar bör betraktas i ljuset av att forskningsområdet generellt inte ger entydiga svar.

I sammanhanget är det viktigt att poängtera att hur förskolor och skolor är organiserade har betydelse för genomförandet av utbildningsuppdraget, likväl som för samhällsutvecklingen. Det finns dock andra faktorer som har större inverkan på dessa frågor. Vad gäller kvalitet i undervisningen handlar det bland annat om att säkerställa att organisationen besitter en god kompetens och att resurstilldelningen till verksamheten är adekvat. I vissa mediala diskussioner ges själva strukturfrågan ett oproportionerligt stort utrymme i förhållande till andra frågor som sannolikt har större betydelse för förskolans och skolans utveckling.

Förskolans och skolans strukturella organisering, inklusive enheternas storlek, stadiindelning och geografiska placering, är viktiga faktorer för att säkerställa en verksamhet som upprätthåller hög kvalitet och är ekonomiskt hållbar. Det finns dock många sätt att organisera en bra och välfungerande skola, och det är ofta svårt att dra direkta samband mellan den specifika skolstrukturens organisation och en enskild skolas verksamhet och kvalitet. Hur förskolan och skolan är strukturerade påverkar inte bara ekonomi och kvalitet, utan har även implikationer för samhällsutvecklingen och elevernas upplevelser. Dessa samband är dock i många fall komplexa och inte alltid entydiga. För att bättre förstå dessa dynamiker sammanfattas forskningsläget, erfarenheter från andra kommuner samt Utbildningsförvaltningens rapport i tre övergripande och delvis överlappande områden.

4.1 ORGANISATORISKT PERSPEKTIV

År 2014 skrev SKL (nuvarande SKR) rapporten "Klarar den lilla skolan de stora kraven?". Rapporten redogör för ett antal olika faktorer som kan påverka skolplaneringen när elevunderlaget är svagt eller vikande. Utöver elevens och det lokala samhällets perspektiv lyftes även den mindre skolans organisatoriska förutsättningar att möta lagstiftningens krav på undervisningens genomförande och dess möjligheter att erbjuda ett bra och utvecklande pedagogiskt klimat.⁸ I rapporten redogörs för en övergripande utveckling i skolans pedagogik. Från traditionell förmedlingspedagogik till ett flexibelt lärande för att möta de enskilda elevernas kunskapsnivå och inlärningsstil.

⁷ Skolvärlden, 18 november 2019 "Trenden att lägga ner byskolor är förödande"

⁸ SKL (2014) Klarar den lilla skolan de stora kraven? Om skolavveckling eller skolutveckling

Detta, i kombination med att lärare förväntas organisera och genomföra undervisningen så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande, förutsätter samarbete mellan lärare för att uppdraget ska vara genomförbart. Matrisen nedan redogör för hur skolans pedagogiska arbete har förflyttats från "traditionell undervisning", där lärarens ensamarbete kombineras med att betrakta eleverna som ett kollektiv, till "flexibelt lärande", där läraren arbetar tillsammans med andra lärare och professioner för att tillgodose den individuella elevens behov.

Lärare \ Elev	Kollektiv	Individ
	Individ	Kollektiv
Ensamarbete	Traditionell undervisning	Enskild undervisning
Gemensamt arbete	"Stor-grupp"	Flexibelt lärande

Figur 12 Utveckling av undervisningssituationen

SKL:s rapport ger inget direkt och entydigt svar på den fråga som utgör titeln för rapporten ("Klärar den lilla skolan de stora kraven?"). Den förändring i pedagogik som beskrivs ovan, införandet av lärarlegitimationer samt de generellt ökade kraven i skollagen medför dock att förutsättningarna för att bedriva skolverksamhet i mindre enheter har blivit mer utmanande. En något förenklad analys av SKL:s rapport är att de hårdare kraven i skollagen indirekt styr huvudmän till att bedriva verksamhet i större enheter.

Inom ramen för det aktuella arbetet har en övergripande omvärldsanalys genomförts för att ta lärdom av andra kommuner som har utrett eller tagit fram förskole- och skolstrukturplaner. Analysen är sannolikt inte heltäckande men inkluderar ett flertal kommuner med olika förutsättningar.⁹ Den generella och övergripande slutsatsen från analysen av dessa kommuners arbete är att en vikande eller stagnerad utveckling av elevunderlaget, i kombination med högre krav i nationella styrdokument, pekar mot ett behov av att skapa större skolenheter. I Ljusdals arbete sammanfattas situationen så här:

*"Sammanfattningsvis har kommunen svårt att förena närhet, ekonomi och kvalitet. Även om kommunen tillförde mer pengar för att bevara den befintliga skolstrukturen – med flera små skolor, som i sin tur har små klasser – skulle man fortfarande sakna behöriga lärare som kan undervisa eleverna."*¹⁰

I bilaga 1 till denna rapport redogör Utbildningsförvaltningen för de organisatoriska förutsättningarna att bedriva förskole- och skolverksamhet i små och stora enheter. Sammantaget kan det konstateras att det inte har skett något betydande trendbrott från det utredningsarbete som genomfördes av Piteå kommun 2012. Större förskole- och skolenheter med tydliga stadiindelningar förordas. En central bevekelsegrund till detta är att kunna balansera kvaliteten i verksamheten mot de ekonomiska resurserna.

⁹ Ragunda kommun (2024) Utredning om framtida skolstruktur i Hammarstrand och Bispgården; Strömsunds kommun (2023) Utredning av förskolans och skolans organisation i Strömsunds kommun; Vänersborgs kommun (2023) Utredning av skolstruktur/organisation; Ljusdals kommun (2024) Skolstrukturutredning: Sammanfattning och presentation av förslag

¹⁰ Ljusdals kommun (2024) Skolstrukturutredning: Sammanfattning och presentation av förslag, sida 13

I slutfasen av skrivandet av denna rapport presenterade regeringen ett förslag på en ny lagändring angående skolbibliotek.¹¹ Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Förslaget innebär att elever som huvudregel ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Skolbibliotek ska avse en samlad, gemensam och ordnad verksamhet och ha en särskild lokal som är bemannad med utbildad personal. Den nya lagstiftningen har föranlett och genererat en del diskussioner och debatter, bland annat rörande hur denna satsning ska finansieras samt hur kraven ska hanteras på små skolenheter. Lagförändringen kan ses som i linje med den generella trenden som pågått under en längre tid – ökade krav i skollagen, vilket gör det mer utmanande för huvudmännen att bedriva mindre skolenheter.

Särskilda satsningar/inriktningar

I utredningsdirektivet framgår att förslag kring revidering ska "ta hänsyn till elevernas preferenser och förändrade kunskapsbehov i samhället, såsom utbud av olika pedagogiska inriktningar och behov av speciella inriktningar som internationella skolor." I nuläget bedrivs ett antal olika pedagogiska och speciella inriktningar i kommunens grundskolor:

- Satsningar som ger elever möjlighet att fördjupa sig inom specifika områden och intressen: Fotbollsklass samt Musik och Dans
- Satsningar som syftar till att skapa bättre förutsättningar för elever i behov av särskilt stöd: Resursskola och Lärstudios

Satsningar som ger elever möjlighet att fördjupa sig inom specifika områden kan potentiellt stärka kommunens verksamhet i relation till andra utbildningsalternativ (fristående verksamheter samt andra kommunala huvudmän) och ge elever möjlighet att fördjupa och utvecklas inom särskilda områden. Denna typ av satsningar riskerar dock också att bidra till ökad segregation inom Piteås skolor. Generellt tenderar elever med bättre förutsättningar (t.ex. socioekonomiska) att i högre utsträckning söka sig till denna typ av satsningar, vilket kan noteras i relation till de nuvarande satsningarna. Vid beslut om att lansera eventuella nya satsningar av denna typ bör detta tas med i beaktande.

Vidare kan det konstateras att särskilda satsningar av denna typ i de flesta fall även är kostnadsdrivande. Detta bör också beaktas inför eventuella beslut och vägas mot behoven i skolverksamheten.

I nuläget har en handfull vårdnadshavare frågat om Piteå kommun erbjuder undervisning i form av en internationell skola. Dessa vårdnadshavare har i regel varit bosatta i Piteå under en kortare tidsperiod. En internationell skola skulle sannolikt, baserat på erfarenheter från andra kommuner, vara attraktiv för ett relativt stort antal elever i Piteå kommun. Det finns sannolikt även tillräckligt elevunderlag för fler typer av särskilda satsningar (t.ex. hockey, AI och programmering etc.). Resonemanget ovan bör dock beaktas inför sådana beslut.

4.2 ELEVPERSPEKTIV

Enligt SKR (2018) finns det, baserat på en studie av svenska skolor, inget direkt statistiskt samband mellan skolors storlek och utbildningsresultat. Studien utgick ifrån en statistisk analys av sambandet mellan skolstorlek och studieresultaten i årskurs 9 (uttryckt i meritvärde, uppfyllda kunskapskrav i alla ämnen samt behörighet till gymnasiets yrkesprogram) och i årskurs 6 (uttryckt som godkänt i engelska, matematik och svenska). Vid en första anblick kunde det konstateras att det fanns ett samband mellan enheternas storlek och skolresultat, där framför allt de minsta skolenheterna

¹¹ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/06/nu-ska-alla-elever-fa-ratt-till-bemannade-skolbibliotek/>

uppvisade svaga resultat och de största skolenheterna goda resultat. När analysen kompletterades och hänsyn togs till viktiga bakgrundsfaktorer (bland annat föräldrarnas utbildningsnivå, föräldrarnas inkomst och andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen) försvann dock detta samband. En sammanfattande slutsats från SKR studie är att det inte är skolans storlek som påverkar elevernas resultat, utan andra omgivande faktorer.¹²

Andra studier visar att specifika elevgrupper, såsom de med utländsk bakgrund eller svagare socioekonomiska förutsättningar, kan gynnas av mindre skolenheter i olika avseenden. De faktorer som har undersökts är elevers närvaro, graden av skolavhopp, elevers känsla av samhörighet och delaktighet samt engagemang för sitt skolarbete, där det har visats att elever med svagare socioekonomiska förutsättningar gynnas av en mindre skola. Vidare indikerar forskning att storleken på skolenheter kan påverka elevers psykiska hälsa; stora skolenheter kan skapa en anonymitet som gör att enskilda elevers behov inte uppmärksammas tillräckligt.¹³ Samtidigt finns det studier som visar att den personliga relationen, som är en liten skolas styrka, kan upplevas som en belastning av vissa elever när den sociala kontrollen blir för stark. Där kan en större skola möjliggöra anonymitet på ett positivt sätt.¹⁴

En större skolenhet med en större kritisk massa har bättre förutsättningar att etablera mer omfattande stödjande funktioner, bland annat för kvalitetsarbete och elevhälsa. En välfungerande elevhälsa genom ökade resurser och tillgång till stöd skapas det förutsättningar till insatser för att främja barn och elevers mående. Andra omgivande faktorer som påverkar skolutvecklingsfrågor, som betonas i både forskning och analyser från andra kommuner, är vikten av skolstrukturens inverkan på resvägar för barn och unga. Studier visar att långa pendlingssträckor försämrar barns mentala och fysiska välmående, och kan även försämra barnens kognitiva utveckling och skolresultat.¹⁵

Sammantaget kan det konstateras att det är svårt, utifrån forskning, att få en samlad bild av huruvida en förskole- och skolstruktur med stora eller små enheter påverkar elevens välmående och prestationer. På en mer praktisk nivå, när frågor om öppnande eller nedläggning av skolor är aktuella, finns det dock sannolikt fler lokala faktorer än de som nämns ovan som bör beaktas. Flera andra kommuner, exempelvis Vänersborgs kommun¹⁶, lyfter även fram tillgången till kamrater som en viktig faktor att beakta i beslut om förändringar i förskole- och skolstrukturen. I detta sammanhang diskuteras hur många jämnåriga elever som går i respektive skola. En liten skola med få elever skapar sämre förutsättningar för att bygga meningsfulla relationer med jämnåriga. Denna situation kan säkerligen upplevas som problematisk för många barn och vårdnadshavare, samtidigt som det sannolikt även finns de som uppskattar det mindre sammanhang som en mindre enhet kan erbjuda.

4.3 SAMHÄLLSPERSPEKTIV

Lokalisering av samhällsservice har varit en aktuell fråga sedan industrialiseringen, då den tillhörande urbaniseringen skapade nya maktdynamiker mellan stad och land. Denna distinktion har förfinats ytterligare och kan formuleras som centrum och periferi, då motsättningen inte är isolerad till urbana respektive rurala miljöer, utan även förekommer mellan förort och centrum.

¹² SKR (2018) Om sambandet mellan skolstorlek och utbildningsresultat

¹³ Adolfsson (2014) Skolstorlekens påverkan på elevers skolprestationer och sociala situation i skolan

¹⁴ Skolverket (1996) Stora och små grundskolor – i ett likvärdighets- och regionalperspektiv

¹⁵ Haynes (2022) The impacts of school closure on rural communities in Canada: A review

¹⁶ Vänersborgs kommun (2023) Utredning av skolstruktur/organisation

Få studier har genomförts för att försöka kvantifiera de samhällsekonomiska effekterna av att ha eller inte ha en byskola. Metodologiskt finns det såklart svårigheter i att göra en heltäckande studie som beskriver ett sådant samband. Ingen by är den andra lik, och generella slutsatser är därför svåra att dra. En studie har dock genomförts med ansatsen att identifiera sambandet mellan befolkningsutveckling och nedläggning av byskolor. Resultatet av denna studie visade att det inte gick att se något mätbart samband mellan skolnedläggning och minskad befolkning i byn.¹⁷ Forskaren själv menar dock, mot bakgrund av de metodologiska svårigheterna, att detta inte innebär att man bör dra slutsatsen att en skolnedläggning är utan följder för bygden.

En byskola kan i många fall utgöra mycket mer än en plats för undervisning. Skolan är inte bara viktig för barnens utbildning, utan kan också vara en av få arbetsgivare för högutbildad personal på orten och en viktig samlingslokal för det lokala föreningslivet. Genom skolans verksamhet kan en gemensam identitet och gemenskapskänsla skapas bland såväl barn, elever som vuxna i bygden. Att ha en skola i bygden är ofta också en viktig symbolisk fråga som reflekterar framtidsstro och utveckling. Det engagemang som uppstår runt om i Sverige när eventuella nedläggningar av skolor diskuteras visar i sig att frågan är högt prioriterad och viktig för många medborgare.¹⁸

Studier har visat att det är svårt att hitta generella förklaringsmodeller för hur medborgare resonerar kring frågor som rör lokalisering av offentlig service. Det finns inget distinkt samband mellan människors bostadsort och deras ställningstagande för centralisering respektive decentralisering av samhällsservice, det vill säga, åsikterna kring denna fråga skiljer sig inte betydande mellan boende på landsbygd och boende i urbana miljöer.¹⁹ Trots dessa övergripande slutsatser är det viktigt att notera att lokala faktorer kan spela en avgörande roll i hur medborgare upplever förändringar som rör samhällsservice. När det gäller skolor, till exempel, tenderar många att ha starka åsikter som bottnar i hur skolnedläggningar påverkar deras vardag och lokalsamhälle. I en SIFO-undersökning svarar 4 av 10 föräldrar som bor i mindre orter att de inte ser en framtid där de bor om den närmsta grundskolan skulle läggas ned. Uppfattningen är att om skolan i byn läggs ned försämrar det inte bara tillgängligheten till utbildning för de drabbade eleverna, det påverkar också hela lokalsamhället.²⁰

I en studie från 2012, som undersökte hur skolnedläggningar på landsbygden påverkar samhället, framhålls framför allt att diskussioner och genomförande av skolnedläggningar potentiellt kan leda till en försämrad upplevelse av lokal gemenskap. Medborgare lyfter fram vikten av den lokala skolan, som de anser vara unik och inte bara en resurs för barnen, utan för hela gemenskapen. De poängterar att skolan bidrar till att deras område uppfattas som attraktivt för besökare, för människor som letar efter en plats att slå sig ner, och även för dem själva, invånarna. Studien visar att en skola inte bara är en plats för undervisning, utan också en viktig mötesplats för föräldrar, en del av det sociala livet, och en plats där sociala nätverk skapas och beslut om vardagen fattas.²¹

Utöver forskningsresultat som utgår från en svensk kontext finns även internationell forskning som pekar på ett flertal potentiella negativa effekter av skolnedläggningar på landsbygden. Många av dessa faktorer är sannolikt också relevanta för det svenska

¹⁷Amcoff (2012) Do rural districts die when their schools close? Evidence from Sweden around 2000

¹⁸ De Fine Licht, Jenny & Peter Esaiasson (2023). Att hantera svåra beslut – ett nödvändigt ont i den representativa demokratin.

¹⁹ de Fine Licht, Karlsson och Skooj (2023) Här, där eller överallt? Medborgares åsikter om lokalisering av offentlig service

²⁰ Hela Sverige ska leva (2023) Skolor i hela landet.

²¹ Cedering (2012) Skolnedläggningar på landsbygden Konsekvenser för vardagsliv och lokalsamhälle

samhället. Några av dessa faktorer inkluderar: minskad attraktivitet och avfolkning, lägre huspriser, längre resvägar, försämrad samhällsservice och tjänsteutbud, försämrad social sammanhållning samt politisk alienering.²²

Sammanfattningsvis kan det konstateras att forskning kring skolans betydelse för samhällsutveckling i sig är ett komplext område. Detta gör kvantitativa studier som undersöker effekterna av skolnedläggningar och nyöppningar av skolor utmanande. Kvalitativa studier och opinionsundersökningar, som bygger på människors egna upplevelser och perspektiv, visar dock att skolan ofta kan spela en central roll i samhällsutvecklingen. Det är emellertid troligt att skolans roll är platsspecifik, och därför bör generella slutsatser dras med viss försiktighet.

Utöver forskningens komplexitet kring skolans roll i samhällsutvecklingen, spelar även ekonomiska faktorer en avgörande roll, särskilt när det gäller små skolenheter och landsbygdsskolor. I många fall handlar det om resursfördelning, där kommuner tar hänsyn till att mindre skolor, ofta belägna på landsbygden, kräver särskild tilläggsfinansiering som tar hänsyn till enhetsstorleken.²³ Exakt hur detta system är utformat varierar mellan kommuner. Ljungby kommun tillämpar exempelvis en resursfördelning som innebär att de mindre skolorna tilldelas en extra tjänst motsvarande 1,4 tjänster per läsår.²⁴ Umeå kommun tilldelar extra resurser till mindre skolor i små tätorter, där storleken på den extra finansieringen beslutas årligen av nämnden inför varje nytt kalenderår.²⁵

4.4 ÅTERÖPPNANDE AV EN BYASKOLA

I utredningsdirektivet framgår det att utredningsarbetet ska redovisa förutsättningarna för att, om behoven finns, återöppna skolor och förskolor som har flyttats eller stängts under perioden. Mot bakgrund av en potentiell negativ befolkningsutveckling gällande barn i grundskoleålder bedöms det i dagsläget inte finnas något övergripande behov av att återöppna någon av de skolenheter som avvecklats från 2014 och framåt.

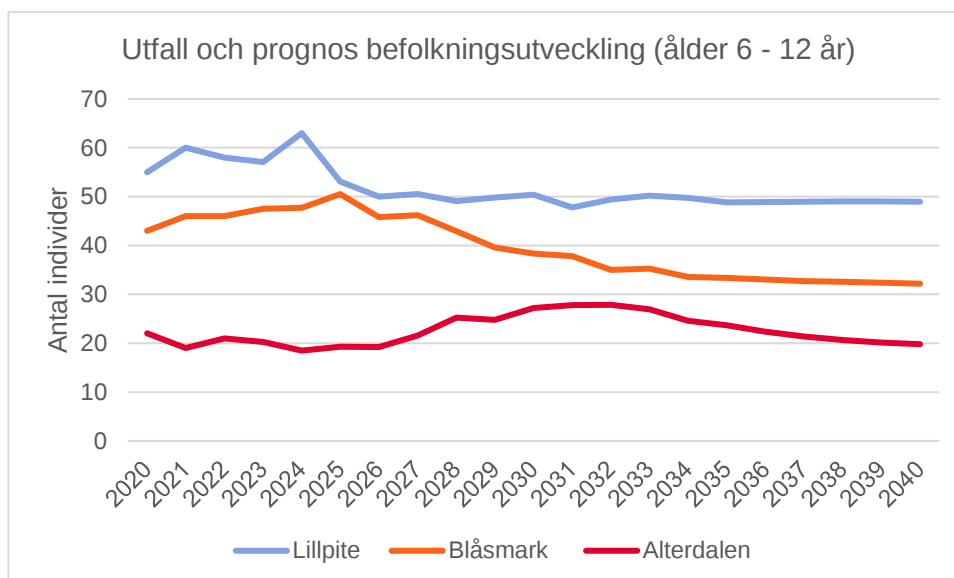
Elevunderlaget i de byar där en skolnedläggning har skett sedan 2014 – Blåsmarks, Lillpite och Alterdalen (Hemmingsmark utelämnas ur analysen på grund av aktiv friskola) – är relativt begränsat, och prognoser visar inte på någon betydande tillväxt framöver (se figur 6 nedan).

²² Sorensen m.fl. (2021) Do rural school closures lead to local population decline?; Lehtonen (2021). Primary school closures and population development - is school vitality an investment in the attractiveness of the (rural) communities or not?; Sageman (2022) School Closures and Rural Population Decline; Sipple (2019) Exploring the gradient: The economic benefits of 'nearby' schools on rural communities

²³ Skolverket (2011) Resursfördelning till grundskolan – rektorers perspektiv

²⁴ Ljungby kommun (2017) Utvärdering av resursfördelningssystemet skola och förskola i Ljungby kommun

²⁵ Revisionsrapport (2018) Umeå kommun granskning av för- och grundskolenämndens resursfördelningsmodell

Figur 6. Utfall och prognos för befolkningsutveckling (ålder 6-12 år) i Lillpite, Blåsmark och Alterdalen

En skola i Lillpite behöver, med hänsyn till tillgängligt elevunderlag, utformas som en F-6-skola. Enligt tillgängliga prognoser skulle en sådan skolenhet ha ett elevunderlag på cirka 50 elever över tid.

För att kunna bedriva utbildningsverksamhet behöver skolan organiseras i B-form (åldersblandade klasser). Åldersblandade grupper ökar kravet på individualisering och differentiering av undervisningen. Detta påverkar lärarnas förutsättningar att hinna med och ökar deras generella arbetsbelastning, vilket inte förordas av verksamheten och inte heller linjerar med nuvarande policy.

Om en skolenhet startas i Lillpite skulle det också påverka elevunderlaget för Böle skola. I dagsläget har Böle skola cirka 100 elever fördelade på årskurserna F-6. Elevunderlaget för Böle skola skulle minska med cirka 30 elever över tid om en skola i Lillpite återöppnas. Detta skulle innebära att B-formsundervisning sannolikt även skulle behöva införas i Böle.

Lillpite skola rymmer i dagsläget tre förskoleavdelningar, och köket samt matsalen används av förskolan. De lokaler som idag är tillgängliga för annan verksamhet omfattar fyra klassrum, två grupprum, en träslöjdsal samt en idrottshall med tillhörande omklädningsrum. För att återöppna skolan skulle vissa av dessa ytor behöva byggas om till lärararbetsplatser, personalrum med mera. De disponibla lokalerna bedöms idag vara för små för att kunna återöppna skolan. För att även inhysa skolverksamhet i lokalerna skulle sannolikt om- eller utbyggnationer behövas, alternativt skulle en omlokalisering av förskolan till en annan lokalitet krävas.

Det ska noteras att det inom ramen för detta arbete inte har genomförts några riktade och specifika analyser av lokalernas status och lämplighet för att återigen husera skolverksamhet.

5 Sammanfattande analys

Nuvarande policy för en attraktiv skola och förskola utgår från perspektiven kvalitet och de tre dimensionerna av hållbarhet (socialt, miljö och ekonomi). Policyn är inte regelstyrande på så sätt att den dikterar exakta villkor för kommunens förskole- och skolstruktur. Istället kan den ses som ett övergripande ramverk där de olika perspektiven behöver värderas och sammanvägas inför viktiga beslut om verksamhetens utveckling. Respektive policy togs fram och beslutades efter ett utredningsarbete som genomfördes 2012.

Syftet med detta arbete och den aktuella rapporten är att redogöra för eventuella lokala och nationella omvärldsfaktorer som kan ligga till grund för beslut om att revidera nuvarande policy. Som redogjorts för i denna rapport har de förändringar som genomförts i Piteå kommuns förskole- och skolstruktur sedan 2012 i stora delar linjerat med utvecklingen i resten av Sverige. Både förskole- och skolenheter har blivit större och färre. Det har även skett en tydligare stadiindelning inom grundskolan som följer nationella styrdokument.

Relativt stor vikt har lagts i denna rapport på att redovisa den framtida potentiella befolkningsutvecklingen i Piteå. Befolkningsutvecklingen och prognoser över barn- och elevunderlaget utgör en central del i den långsiktiga planeringen av både förskolans och skolans verksamhet. Nya nationella befolkningsprognoser, som publicerades under våren 2024, har aktualiserat frågan ytterligare inom Sveriges kommuner. Om prognoserna realiseras, kommer Sveriges kommuner i stor utsträckning behöva se över och minska sin samlade skolverksamhet. En naturlig följd är sannolikt att frågan om förskole- och skolstruktur kommer att aktualiseras i ännu högre grad.

Det är svårt att med säkerhet avgöra hur befolkningsmängden i Piteå kommer att utvecklas framöver. En generell svårighet är att bedöma om ett trenderbrott gällande inflyttning kan ske. Norra Sverige, och Norrbotten i synnerhet, har hamnat i centrum för den gröna samhällsomställningen, vilket ger Piteå goda förutsättningar för en positiv befolkningsutveckling. Trots en betydande inflyttning av personer i arbetsför ålder, är det dock osannolikt att barn- och elevunderlaget kommer att öka under en tioårsperiod. Vad gäller grundskolan är det snarare rimligt att anta att elevunderlaget kommer att minska.

I rapporten redogörs för tre perspektiv (organisatoriskt, elev och samhälle) genom vilka frågan om förskole- och skolstruktur kan betraktas. När det gäller det organisatoriska perspektivet är det relativt tydligt att utvecklingen av nationella styrdokument i stor utsträckning leder till utmaningar för huvudmannen att bedriva småskalig verksamhet med god kvalitet, särskilt med begränsade resurser. Trenden över tid är att förskole- och skolverksamhet har blivit mer specialiserade, både i termer av kompetenskrav, fler professionella funktioner och mer specialiserade lokaler. Denna utveckling har skett för att stärka verksamheten samt bättre se och möta individuella behov och förutsättningar inom det samlade elevunderlaget. Sammantaget pekar det organisatoriska perspektivet på att större enheter har bättre förutsättningar att bedriva en verksamhet med hög kvalitet. Det ska dock påpekas att detta i stor utsträckning är en fråga om resurser.

Den samlade bilden av forskning om förskole- och skolstrukturens påverkan på barn och elevers välmående och studieresultat är tvetydig. Det finns forskningsresultat och undersökningar som pekar på att små enheter är positiva för barn och elever, men det finns även resultat som pekar i motsatt riktning. Denna tvetydighet beror sannolikt på att förskole- och skolstrukturen har en relativt liten betydelse i sammanhanget. Andra faktorer, som exempelvis lärartäthet, elevhälsans kapacitet och klasstorlek, har sannolikt en betydligt större påverkan på dessa frågor.

Under rubriken samhällsperspektiv redogörs för forskning om skolors funktion, roll och betydelse på landsbygden. Att med statistiska analyser visa vilken betydelse en skola på landsbygden har för den allmänna samhällsutvecklingen är svårt. Kvalitativa studier, liksom opinionsundersökningar, visar dock att skolan kan vara en central faktor för att skapa attraktiva samhällen på landsbygden. Skolans roll i en bys utveckling är sannolikt i hög grad kontextuell, det vill säga att skolan har olika betydelse för olika byar. Förskolans och skolans uppdrag bör utgöra en viktig utgångspunkt i frågor som rör förskole- och skolstruktur. Andra viktiga perspektiv, såsom samhällsutveckling för byar på landsbygden, kan också inkluderas med stöd av forskningen.

Det finns sannolikt flera sätt att omsätta dessa perspektiv i konkreta styrmekanismer, exempelvis genom ett policydokument. Som redogjorts för i rapporten finns det kommuner som har tillämpat särskilda resursfördelningsmodeller för mindre skolor på landsbygden. Detta kan vara ett tillvägagångssätt för att praktiskt kunna uppmärksamma och finansiera skolverksamheter som bidrar till en levande landsbygd.

Piteå kommuns nuvarande policy omhändertar i stor utsträckning de olika perspektiv som underlaget i denna rapport redogör för. Den övergripande sammanfattningen är att det inte har skett några betydande trendbrott i samhällsutvecklingen eller i forskningen rörande aktuella frågor som skulle föranleda behov av större revideringar av nuvarande policyer. I de dialoger som har förts med olika representanter från Piteå kommun har det däremot framkommit åsikter om att nuvarande policy i vissa delar inte efterlevs fullt ut. Detta rör bland annat de uppsatta framgångsfaktorerna gällande elevantal per skolenhet. Så som policydokumenten beskriver det, ska olika faktorer viktas mot varandra och vara vägledande inför beslut. Det betyder exempelvis att antal elever per skolenhet bör vägas mot andra framgångsfaktorer, såsom närhet. Detta gör det svårt att objektivt påstå att policyn inte efterlevs. Diskussionen belyser dock en potentiell svaghet i nuvarande utformning av policydokumenten: att de inte utgör ett tillräckligt tydligt styrmedel för framtida beslut.

Framtagandet av nuvarande policydokument föranleddes av ett relativt omfattande utredningsarbete som identifierade en övergripande plan för hur förskole- och skolstrukturen skulle utvecklas de närmaste åren. Planen var i delar relativt ingående och tydlig i vilka förändringar som förordades. En betydande del av denna plan har sedan effektuerats. Av den information som framkommit i dialoger med nyckelpersoner inom Piteå kommun framgår att nuvarande policy har fungerat som ett vägledande ramverk för att genomföra de förändringar som identifierades i utredningsarbetet. Genom kombinationen av en plan och en policy har förändringar kunnat realiserats. I och med att många av de förändringar som pekades ut i utredningsarbetet nu har genomförts, kan det finnas skäl att diskutera hur en reviderad policy bör utformas för att fungera som ett relevant styrmedel för framtida beslut. Det kan finnas en risk att en reviderad policy som fortsatt utgår från ett 'ramverksperspektiv' och inte kopplas till någon form av mer detaljerad plan utgör ett svagt styrmedel.

Sammanfattningsvis har Piteå kommuns nuvarande policy spelat en viktig roll som vägledande ramverk för de förändringar som genomförts under de senaste åren. Trots detta pekar den aktuella analysen och dialogerna med nyckelpersoner på att policyn i sin nuvarande form har vissa begränsningar när det gäller att vara ett tydligt styrmedel för framtida beslut. För att möta kommande utmaningar och säkerställa en hållbar utveckling av förskole- och skolstrukturen kan det därför vara nödvändigt att överväga en revidering av policyn. En sådan revidering skulle kunna innebära en tydligare koppling till en mer detaljerad plan för att på ett konkret sätt hantera de resurser, behov och mål som kommunen står inför. På så sätt kan en reviderad policy bidra till fortsatt framgångsrik samhällsutveckling och kvalitet i utbildningsverksamheten.

6 Källförteckning

- Adolfsson (2014) Skolstorlekens påverkan på elevers skolprestationer och sociala situation i skolan
- Amcoff (2012) Do rural districts die when their schools close? Evidence from Sweden around 2000
- Cedering (2012) Skolnedläggningar på landsbygden: Konsekvenser för vardagsliv och lokalsamhälle
- De Fine Licht, Jenny & Esaiasson, Peter (2023) Att hantera svåra beslut – ett nödvändigt ont i den representativa demokratin
- De Fine Licht, Karlsson & Skooj (2023) Här, där eller överallt? Medborgares åsikter om lokalisering av offentlig service
- Haynes (2022) The impacts of school closure on rural communities in Canada: A review
- Hela Sverige ska leva (2023) Skolor i hela landet
- Lehtonen (2021) Primary school closures and population development - is school vitality an investment in the attractiveness of the (rural) communities or not?
- Ljungby kommun (2017) Utvärdering av resursfördelningssystemet skola och förskola i Ljungby kommun
- Ljusdals kommun (2024) Skolstrukturutredning: Sammanfattning och presentation av förslag
- Ragunda kommun (2024) Utredning om framtida skolstruktur i Hammarstrand och Bispgården
- Sageman (2022) School Closures and Rural Population Decline
- SCB (2024) Den framtida befolkningen i Sveriges län och kommuner 2024–2040
- Sipple (2019) Exploring the gradient: The economic benefits of 'nearby' schools on rural communities
- SKL (2014) Klarar den lilla skolan de stora kraven? Om skolavveckling eller skolutveckling
- Skolverket (1996) Stora och små grundskolor – i ett likvärdighets- och regionalperspektiv
- Skolverket (2011) Resursfördelning till grundskolan – rektorers perspektiv
- Skolverket (2021) Lärarprognos 2021
- Skolvärden (2019) "Trenden att lägga ner byskolor är förödande"
- SKR (2018) Om sambandet mellan skolstorlek och utbildningsresultat
- Sorensen m.fl. (2021) Do rural school closures lead to local population decline?
- Statisticon (2023) Befolkningsprognos 2023–2040, Piteå kommun: Byggbaserad
- Strömsunds kommun (2023) Utredning av förskolans och skolans organisation i Strömsunds kommun
- Umeå kommun (2018) Granskning av för- och grundskolenämndens resursfördelningsmodell
- Vänersborgs kommun (2023) Utredning av skolstruktur/organisation

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/06/nu-ska-alla-elever-fa-ratt-till-bemannade-skolbibliotek>

<https://skr.se/skr/tjanster/bloggarfranskr/ekonomibloggen/artiklar/enbefolkningsprognossomskakarom.82570.html>

Skolstrukturutredning

- Utbildningsförvaltningens uppdrag

2024-05-02

Piteå kommun

Innehåll

A. Bakgrund	3
Tidigare utredningar	3
Aktuellt uppdrag – Utbildningsförvaltningens delområden	3
B. Redogörelse	3
Skolstrukturens utveckling från 2014 till idag	3
Nationella styrdokuments inverkan på framtida skolstruktur	5
Skolstrukturens betydelse kopplat till barns lärande och psykiska hälsa	8
Kommunens befolkningsmål kopplat till en attraktiv skolstruktur	10
Möjligheter, risker och förutsättningar för att klara variationer i barn- och elevunderlag	11
Förutsättningar för att återöppna nedlagda förskolor och skolor?	18
C. Lärarkollektivets syn på skolstrukturen	20
Fastigheternas och innemiljöns utformning	21
Utemiljöer	24
Organisation, kompetensförsörjning och bemanning	25
Övrigt	25
D. Slutsatser	26

A. Bakgrund

Tidigare utredningar

I december 2013 antog kommunfullmäktige *Policy – Modell för en attraktiv skola* samt *Policy – Modell för en attraktiv förskola*. Dessa styrdokument har haft till syfte att säkerställa kvaliteten i förskole- och skolverksamheten, skapa långsiktiga planeringsförutsättningar för densamma samt att skapa goda förutsättningar för befolkningsutveckling i kommunen kopplat till skolans attraktivitet. 2016 genomfördes en mindre revidering utifrån ändrad målstruktur i kommunens verksamhetsplan. 2018 gjorde Utbildningsförvaltningen en utvärdering av skolstrukturplan för perioden 2012-2017.

Aktuellt uppdrag – Utbildningsförvaltningens delområden

Modellerna har tjänat Piteå kommun väl med att upprätthålla en stabil skolstruktur som har förmågan att leverera goda resultat. Det börjar dock vara snart 10 år sedan de antogs och mycket har hunnit hända inom såväl pedagogisk forskning som samhället i stort med helt andra tekniska förutsättningar. Nya utmaningar finns även inom kompetensförsörjning för lärarkåren.

I oktober 2023 utformade kommunalråd Patric Lundström ett nytt uppdrag för revidering av de två policydokumenten. Uppdraget innebär att utreda förutsättningarna för en fortsatt attraktiv skola och förskola i Piteå kommun. Utifrån utredningen ska förslag på revidering av både *Policy – Modell för attraktiv skola* och *Policy – modell för attraktiv förskola* tas fram, alternativt förslag på en helt ny policy.¹

Uppdraget samordnas av Kommunledningsförvaltningen även om merparten av utredningsarbetet kommer att utföras av utbildningsförvaltningen och extern part.

Utbildningsförvaltningen fick i uppgift att ställa samman underlag kring Skolstrukturens betydelse kopplat till barns lärande och psykiska hälsa, Nationella styrdokument, Kommunens befolkningsmål, Distansöverbryggande teknik, Lärarkollektivets preferenser samt Framtida kompetensförsörjning. Utbildningsförvaltningen skulle även beskriva hur skolstrukturen sett ut sedan 2014, vilka förändringar som gjorts under tiden fram till idag samt vilka förutsättningar som finns för att återöppna skolor och förskolor som har flyttats eller stängts under perioden.

Underlaget till denna rapport är framtaget av Elisabeth Fjällström, avdelningschef Förskola, Elice Ökvist, avdelningschef Grundskola, Bo Åström, biträdande avdelningschef Grundskola samt Stefan Bengtsson, lokalstrateg. Rapporten är sammanställd av Malin Westling, förvaltningschef.

B. Redogörelse

Skolstrukturens utveckling från 2014 till idag

Policydokumenten *Modell för en attraktiv förskola* samt *Modell för en attraktiv skola* har legat till grund för planeringen av förändringar i skol- och förskolestrukturen sedan 2014. De har fungerat som styrmedel för att få en likvärdig skola och förskola i hela kommunen. Samtidigt har policydokumenten inte följts fullt ut då det exempelvis funnits skolor som haft ett lägre elevantal än vad *Modell för en attraktiv skola* rekommenderat.

Grundskola

Inför starten av läsåret 2015 / 2016 så genomfördes förändringar i skolstrukturen i **Pitholmsområdet**. Strömnässkola, Klubbgårdets skola och Munksunds skola som varit f-6 skolor blir f-3 skolor och

¹ Lundström Patric, Uppdragsbeskrivning: *Modell för attraktiv skola och förskola, revidering av Policy*, 2023-10-11

Pitholmsskolan blir en 4–9 skola. Munksundsskolan och Strömnässkola har sedan dess rivits och ersatts med nybyggnationer. För Klubbgårdets skola kvarstår ett renoverings-/ombyggnadsbehov. Pitholmsskolan har byggts till för att rymma elever i åk 4–6 från hela upptagningsområdet.

I samband med att den fördjupade översiktsplanen påbörjades så genomfördes en deletapp som berörde Solanderområdet i **Öjebyn**. Detta resulterade i en markanvändningskarta för skolverksamheten i Öjebyn. Utifrån detta har ett lokalprogram tagits fram som innebär att nuvarande högstadiesbyggnader blir kvar, Mellanstadiet och Björklundaskolan rivs och ersätts med nybyggnationer. Under 2023 beslutades även att slå samman Kullensskolan och Björklundaskolan till ett lågstadium i Öjebyn. De nya skolorna beräknas stå klara inför skolstarten 2027.

I **Piteå centrum** påbörjades det att planeras för en sammanslagning av Norrmalmsskolan och Christinaskolan 2016. Resultatet blev en om- och tillbyggnad av Christinaskolan för att rymma 860 elever från förskoleklass till årskurs 9 samt anpassad grundskola (vilket utgör en ökning med 80 elevplatser totalt). 2024 färdigställs tillbyggnaden och kommande år genomförs resterande ombyggnationer för mellanstadiet och högstadiet. Hela projektet beräknas vara klart inför skolstart 2025. Backeskolan och Långskataskolan är f-3 skolor idag.

Hemmingsmarks skola avvecklades fr.o.m. höstterminen 2014. Elever i åk 1–6 bussades till **Bergsviken** läsåret 2014/2015. Dalbackens friskola i Hemmingsmark startades inför läsåret 2015/2016 och har inneburit att elever från både Blåsmark och Hemmingsmark kan välja friskolealternativet. Blåsmarksskolan avvecklades fr.o.m. höstterminen 2017. Som kommunalt alternativ hänvisas barnen till Bergsviksskolan. Inför Läsåret 2024/2025 hänvisas elever till Norrbyskolan i Hortlax

Lillpite skola avvecklades fr.o.m. höstterminen 2015, elever i åk f-3 bussas till Böle skola och elever i åk. 4–6 bussas till Sjulnässkolan. Upptagningsområdet förändrades så att Sikfors kom att tillhöra **Infjärden** vilket innebär att högstadieelever från Sikfors går på Sjulnässkolan.

I **Norrfjärden** omstruktureras Porsnässkolan inför läsåret 2015/2016 från en 5–9 skola till en 4–9 skola och Backgårdsskolan blir en f-3 skola från att ha varit en f-4 skola. Alterdalens skola avvecklades fr.o.m. höstterminen 2016. Eleverna bussas till Backgårdsskolan respektive Porsnässkolan med start läsåret 2016/2017.

Förskola

2014 fanns i kommunens regi 43 förskoleenheter med totalt 105 avdelningar vilket innebar ett snitt på 2,4 avdelningar per enhet. Till 2024 har avdelningarna förändrats till 39 förskoleenheter med totalt 125 avdelningar, dvs. ett snitt på 3,2 avdelningar per enhet.

De förändringar som är gjorda är:

Benämning	Område	Avd 2014	Åtgärd	Avd 2024
Solens fsk	Piteå	1,0 avd	nedlagd	
Ringskata Nattis	Piteå	1,0 avd	nedlagd	
Munksunds fsk, fri	Pitholm	2,0 avd	nedlagd	
Klubbgårdets förskola	Pitholm	3,0 avd	Ombyggd	4,0 avd
Skogsbackens förskola	Pitholm	2,0 avd	nedlagd	
Löparstogens förskola	Pitholm	1,0 avd	nedlagd	
Löparstogens förskola	Pitholm	1,0 avd	nedlagd	
Munkberga förskola	Pitholm	2,0 avd	nedlagd	
Strömnäsbacken	Pitholm		Ny byggd	10,0 avd

LM-skola Lillpite	Infjärden	1,0 avd	Utökad	3,0 avd
Böle förskola modul	Infjärden		Utökad	1,0 avd
Lillpite förskola	Infjärden	1,0 avd	nedlagd	
Roknäs förskola	Infjärden	6,0 avd	Utökad 1 avd	7,0 avd
Helgnäs förskola	Norrfjärden	2,0 avd	nedlagd	
Rosviks förskola Maskrosen	Norrfjärden	2,0 avd	Blivit kommunal	2,0 avd
Skogens förskola	Norrfjärden	0,0 avd	Ombyggd	5,0 avd
Cypressen förskola	Pitholm	2,5 avd	nedlagd	
Bergsviken modul	Hortlax	2,0 avd	Avvecklade	
Vårdcentralen Hortlax	Hortlax	3,0 avd	Utökad 2 avd	5,0 avd

Nationella styrdokumentets inverkan på framtida skolstruktur

Det är i dagsläget svårt att dra konkreta slutsatser om vilka delar i Läroplanen, nya lagar och förordningar som kan komma att ha en inverkan på en framtida skolstruktur. Man bör dock lyfta ett antal befintliga regelverk och framtida utredningar/kommittédirektiv som kan vara av betydelse vid planeringen av framtida skolor i Piteå kommun.

Vad säger Skollagen om behörighet att undervisa och sätta betyg?

Enligt Skollagen 2 kap. 13§ är det *Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning som får bedriva undervisning*. Utifrån lagkravet ska huvudmannen säkerställa att det på varje skolenhet finns behöriga lärare i varje ämne som har rätt att undervisa och är behöriga att sätta betyg, en viktig faktor för att trygga kvalitén och likvärdigheten i utbildningen samt rättssäkerheten vid betygssättning. Ett lägsta antal behöriga lärare behövs därför vid varje skolenhet för att genom sambedomning, erfarenhetsutbyte och dialog säkra för likvärdig bedömning och betygssättning. Bekymmersamt för detta är den framtida kompetensförsörjningen. Enligt de senaste prognoserna från Skolverket kommer det att saknas cirka 12 000 behöriga lärare och förskollärare år 2035. Denna prognos har skrivits ned något (tidigare prognos var betydligt högre) eftersom antalet barn och unga förväntas minska under en femtonårsperiod. Trots det innebär detta stora utmaningar för huvudmännen och Piteå kommun. I framtiden kommer det att behövas generellt större skolenheter för att säkerställa behörigheten, kvalitén på undervisningen och rättssäkerheten vid betygssättningen.

Eftersom det enligt skollagen är krav på behörighet och legitimation för lärare i respektive ämne (Undantag kan göras, men då tidsbegränsat till ett år i taget) kan det innebära att arbetsgivaren blir tvungen att omplacera behöriga och legitimerade lärare till att arbeta vid vissa skolenheter för att trygga behörigheten, även om lärarna inte önskar byta skola. Detta kan i förlängningen leda till att Piteå kommun upplevs som en oattraktiv arbetsgivare vilket kan försvåra kompetensförsörjningen ytterligare.

Det kan även innebära att omsättningen av personal kommer att öka eftersom man endast får anställning för ett år i taget som obehörig.

Statens ansvar för skolan – ett besluts- och kunskapsunderlag (SOU 2022:53)

Idag är ansvaret för skolan delat mellan stat och kommun. Såväl OECD som Skolkommisionen har pekat på att den svenska skolans nuvarande rollfördelning är problematisk och att det finns oklarheter på flera nivåer i styrkedjan. Utöver de oklara ansvarsförhållandena finns bland annat en splittrad nationell styrning, bristande kapacitet hos många huvudmän, brister i resursfördelningen,

en otillräcklig kompetensförsörjning till skolan och otillräckliga förutsättningar för professionsutveckling. I en omfattande utredning, där alla skolformer förutom förskolan ingår, lyfter man fram ett antal bedömningar (ej konkreta beslut eller författningsförslag). Vidare beskriver man att dessa bedömningar kräver ytterligare utredningar för att kunna realiseras. Man skildrar hur ett förstatligande skulle kunna genomföras med två olika alternativ. Ett fullgånget alternativt delvis förstatligande, vilket enligt utredningen skulle kunna genomföras om 20 alt. 10 år. Det fullgångna övertagandet innebär både statligt ansvar för system och huvudmannaskap medan det andra innebär att kommunerna behåller sitt huvudmannaskap medan systemansvaret övergår till staten. Det berör områden såsom system, ekonomi, kompetens och skolmyndigheter (ej arbetsgivaransvar). I systemansvaret som gäller båda alternativen lyfter man fram den ekonomiska styrningen som en viktig del. Vid ett fullgånget förstatligande tar staten fullt ansvar för tilldelning och fördelning av ekonomiska resurser och även ansvar för lokaler, vilket är en stor praktisk svårighet. Detta skulle få en stor inverkan på kommunernas nuvarande lokalbestånd. I det delvisa övertagandet kan man förstärka ett statligt finansieringsansvar antingen genom att man tillämpar samma resursfördelningsmodell som vid ett fullgånget förstatligande eller olika modeller som tex. anger miniminivåer för tilldelning av resurser där man också tar hänsyn till sociekonomi och andra faktorer för fördelning av resurser. I förslag två lyfter man fram att en eventuell styrning av resurser ska ske på kommun/huvumannnivå (ej skolnivå) och det står fritt för hemkommunen att organisera skolverksamheten och dess lokaler. En delvis statlig styrning bör därför i ringa grad påverka en framtida skolstruktur och organiseringen av skolenheter inom hemkommunen. Möjligtvis om resurserna och kompetensförsörjningsbehovet av behöriga lärare påverkar klasstorlekar och storleken på framtida skolenheter vilket i sin tur påverkar antalet skolenheter i kommunen.

En tioårig grundskola – införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan (SOU 2021:33)

Utredningens förslag innebär sammanfattningsvis att Grundskolan kommer att ha tio årskurser som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet kommer att bestå av årskurs 1–4, mellanstadiet av årskurs 5–7 och högstadiet årskurs 8–10. Eftersom alla kommunens förskoleklasser idag är integrerade i kommunens grundskolor kommer införandet av en ny årskurs 1 inte påverka Skolstrukturen lokalmässigt men däremot finns det en fråga som Barn- och utbildningsnämnden bör ta ställning till: I dagsläget finns det ett nämndbeslut om att alla barn från förskoleklass till åk 3 erbjuds en så kallad "Samlad skoldag" om fem timmar inkl raster och som även till viss del inkluderar fritidshemsverksamhet. Detta innebär i praktiken att Piteå kommun erbjuder en avgiftsfri verksamhet (skola) som överskrider den garanterade nationella timplanen. Fem timmar/dag*178 dagar motsvarar 890 timmar/år. Enligt den statliga utredningens förslag ska den garanterade undervisningstiden i lågstadiet utökas med 534 timmar, vilket motsvarar tre timmar undervisning per skoldag i nya årskurs 1. Piteå kommuns organisation av förskoleklass-åk 3 påverkar naturligtvis attraktiviteten för medborgarna i positiv bemärkelse men är samtidigt en ekonomisk fråga. Ett förlängt avgiftsfritt alternativ kan innebära färre barn inom fritidshemsverksamheten samt påverkat tjänsteorganisationer.

En tydligare kunskapsinriktning i läroplanerna (Kommittédirektiv 2023:173)

En särskild utredare har fått i uppdrag att föreslå ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet i syfte att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling. Detta ska uppnås genom en tydlig kunskapsinriktning med fokus på fakta och

ämneskunskaper och bättre anpassning efter barns kognitiva utveckling och skilda förutsättningar. Uppdraget ska redovisas senast den 28 februari 2025.

Mer fokus på fakta och kunskaper förändrar kanske inte behoven och strukturen av våra skollokaler men det finns dock några aspekter i kommittédirektivets sammanfattning som kan vara av betydelse för framtidens skola:

1. Om metoder för undervisning rekommenderas i framtida läroplaner kan det i sin tur komma att påverka undervisningslokalernas utformning och inlärningsmiljö.

Dagens läroplan ger endast i mycket begränsad utsträckning riktlinjer om hur undervisningen ska bedrivas, dvs. vilka didaktiska metoder som ska användas. I de fall det finns en tydlig vetenskaplig evidens, t.ex. genom kognitionsvetenskaplig forskning, skulle det samtidigt kunna vara en fördel om användningen av effektiva metoder främjades genom att uttryckligt regleras i läroplanen, eller på något annat sätt än genom författningsreglering, t.ex. genom rekommendationer.²

2. Större variation av undervisningsgruppernas storlek kan bli aktuellt. Stora respektive mindre klasser, undervisning i liten grupp såsom så kallade "Lärstudios" med mera. Vilket i sin tur påverkar antalet rum och en större variation av storleken på undervisningslokalerna. I direktivet lyfts frågan om att elevers kognitiva utveckling, olika funktionsnedsättningar och dessa elevers behov behöver beaktas i framtida utredningar, vilket kan påverka organiseringen av undervisningen och lokalernas beskaftenhet.
3. Ett fortsatt behov av anpassade undervisningslokaler för de praktiska estetiska ämnena. Kommittédirektivet lyfter att *ämnets karaktär ska vara utgångspunkten för kursplanerna och när det gäller de praktisk-estetiska ämnena lyfter direktivet att praktiska och hantverksmässiga färdigheter och förmågor är av central betydelse. De karaktäristiska praktisk-estetiska delarna i dessa ämnen bör värnas, t.ex. genom ett stort fokus på utförandet av praktiska och hantverksmässiga färdigheter och förmågor, snarare än på analyser och reflektion.³*
4. Ett eventuellt beslut om att individuella digitala verktyg endast ska introduceras i högre åldrar kan innebära ett ökat behov av förvaringsutrymmen för analoga läromedel och läroböcker.

I propositionen "Stärkt tillgång till läromedel" (prop. 2023/24:21) framhålls att samlad vetenskaplig empiri och beprövad erfarenhet visar att man bäst erövrar digitala kompetenser genom att som barn och ung först utveckla grundläggande färdigheter som relationella förmågor, uppmärksamhet och koncentration samt färdigheter att läsa, skriva och räkna, och att dessa grundläggande färdigheter bäst förvärfvas genom analoga aktiviteter i analoga miljöer.⁴

En förbättrad elevhälsa (Dir. 2024:30)

En särskild utredare ska analysera och föreslå hur elevhälsan kan stärkas i syfte att bättre tillgodose elevers behov. Även regleringen om stödinsatser i skolan ska ses över. Det ska bl.a. bli enklare att placera elever i mindre och flexibla undervisningsgrupper. Utredaren har fått i uppdrag att se över

² En tydligare kunskapsinriktning i läroplanerna, Kommittédirektiv (2023:173), sid. 7

³ Ibid., sid. 6

⁴ Ibid., sid. 9

regleringen om extra anpassningar, särskilt stöd och särskild undervisningsgrupp. Bestämmelserna om extra anpassningar trädde i kraft den 1 juli 2014. *Skolan är huvudsakligen organiserad som en kollektiv verksamhet där elever undervisas gemensamt. Det finns gränser för hur mycket den enskilda läraren kan eller bör differentiera den ordinarie undervisningen. En överdriven individualisering i en kollektiv verksamhet kan leda till att undervisningen som helhet försämras.*⁵

Forskning visar att allt fler elever inte når utbildningens mål, från 1990-talet och framåt. En orsak till detta kan vara att stödinsatserna sätts in för sent, att de är bristfälliga eller att de inte möter elevens behov. Särskilt stöd är insatser av mer ingripande karaktär som vanligtvis inte går att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen. *Många elever har i dag behov av specialundervisning av speciallärare, exempelvis i form av extra färdighetsträning, enskilt eller i mindre undervisningsgrupp, som inte möts. De specialpedagogiska insatserna ska utgöra ett stöd och komplement till lärarens undervisningsuppdrag och behöver därför tydligare kopplas till undervisningen. På så sätt kan insatserna bidra till att elever får relevant och tidigare stöd för sitt lärande och att de specialpedagogiska insatserna inte bara reduceras till att lärare får råd och handledning. Vidare kan lärares arbetsbelastning minska om de specialpedagogiska insatserna i högre grad riktas direkt mot eleverna i form av specialundervisning. Detta bidrar sannolikt till att förutsättningarna för undervisningsuppdraget förbättras.*⁶

*Den nuvarande regleringen om stöd och särskilt stöd har ett starkt inkluderingsperspektiv som i praktiken riskerar att motverka elevers möjligheter att få ett effektivt stöd. En alltför långtgående inkludering påverkar samtidigt lärares förutsättningar att räkna till och andra elevers studiesituation. Om den bästa lösningen för en elev bedöms vara undervisning i en mindre grupp, eller enskilt, bör det kunna ses som en främjande åtgärd bland andra åtgärder i syfte att eleven ska få bättre förutsättningar för sitt lärande än tidigare.*⁷

Utifrån detta uppdrag kan det komma förslag från utredaren som påverkar storlek och utformningen av våra skollokaler. Mindre och flexibla undervisningsgrupper kräver anpassade utrymmen för detta ändamål, dvs. fler klassrum av varierad storlek och karaktär.

Flexibla undervisningsgrupper kräver också ett elevunderlag som gör det möjligt. På en skolenhet åk 1–4 med färre än 100 elever är i det närmaste omöjligt att vara flexibel utan att göra så kallade åldersblandade grupper (B-form) såväl inom den ordinarie undervisningen som i de särskilda undervisningsgrupperna. Åldersblandade grupper ökar kravet på individualisering, differentiering av undervisningen samt lärares förutsättningar att räkna till och lärares arbetsbelastning.

Skolstrukturens betydelse kopplat till barns lärande och psykiska hälsa

Det organisatoriska perspektivet

Förutsättningar för att ge alla elever rätt till en likvärdig utbildning behöver en skolstruktur som ger likvärdiga förutsättningar för alla elever. Likvärdigheten omfattar behöriga lärare, elevhälsa samt andra funktioner och regleras i skollagen. Likvärdigheten påverkas även av antalet skolenheter i en kommun.

Elevhälsoarbete ska finnas i grundskole- och gymnasieutbildningen och ska enligt skollagen främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. När

⁵ En förbättrad elevhälsa, Kommittédirektiv (2024:30), sid 11

⁶ Ibid., sid 12

⁷ Ibid., sid 13f.

skolan har fokus på det främjande arbetet, torde mindre tid för förebyggande och åtgärdande arbete behövas.

Sambandet mellan lärande och psykisk hälsa är ett centralt område för elevhälsa. Elevers hälsa, inte minst den psykiska hälsan, har stor betydelse för skolprestationer, välbefinnande och möjlighet att fungera i skolans sociala miljö. Omvänt har en elevs skolprestationer stor betydelse för den mentala hälsan. Det innebär att det finns ett dubbelriktat samband mellan hälsa och lärande.⁸

Inom elevhälsa behöver de medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatserna samverka med övrig skolpersonal i tvärprofessionella team. Den gemensamma breda kompetensen i teamen gör det lättare att tidigt planera det främjande och förebyggande arbetet, samt att kontinuerligt följa upp, utvärdera och analysera arbetet. Elevhälsans specifika personal behöver tid för att aktivt kunna utföra detta samarbete och ge alla elever tillgång till elevhälsa.

I dag varierar tillgängligheten beroende av skolans storlek. Det finns en utmaning i och med att skolsköterska, skolkurator och skolpsykolog har flera skolor i sin tjänst. Fördelningen sker till stor del utifrån elevantal, vilket innebär att en mindre skola kanske har sin elevhälsopersonal på plats ungefär en dag i veckan eller varannan vecka, inräknat mötestid för exempelvis elevhälsoteamsmöten.

Stora skolenheter möjliggör i högre grad tillgången till elevhälsa då elevhälsans personal kan vara på plats var dag. Tillgängligheten ökar således till elevhälsan. Likvärdigheten stärks och resurserna effektiviseras.

Det professionella perspektivet

Det professionella perspektivet handlar om att skolan ska klara framtida rekrytering av behörig och legitimerad personal till elevhälsan. En viktig förutsättning för detta är förmågan att kunna erbjuda en god fysisk arbetsmiljö med bra utvecklingsmöjligheter samt rika möjligheter till enskilt och kollegialt lärande.

Möjligheterna att garantera en god arbetsmiljö ökar i takt med skolenheters storlek. En stor skolenhet möjliggör för att exempelvis elevhälsopersonal kan vara placerad på en skolenhet, ha närhet till kollegor inom yrkesprofessionen och samverka med en rektor inkl. ett elevhälsoteam. Upplevelsen av sammanhang ökar och därmed minskar risken för upplevd stress och tillkortakommande.

Elevhälsopersonalens rum

Elevhälsopersonalens rum ska fungera som både arbetsplats och samtals- och undersökningsrum. De behöver därför fungera för olika aktiviteter. Personalen behöver av sekretessskäl tillgång till egna rum, de kan inte dela. I skolsköterskans och skolpsykologens rum sker insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Minimikrav vad gäller utformning och utrustning finns därför. Rummen bör ligga lättillgängliga för eleverna men ändå med avskildhet så att eleverna kan komma dit utan att alla andra ser det. Insyn utifrån måste begränsas eftersom här sker sekretessbelagda möten. Rummen bör ligga i närheten av rektors och specialpedagogs rum eftersom det underlättar samverkan. Ljudisolering är också oerhört viktigt här, eftersom känsliga och sekretessbelagda samtal förs, samt testning av hörsel och kognitiva förmågor. Ljudisolerade rum skapar trygghet, goda testförhållanden och garanterar sekretess. Det behöver även finnas utrymme för arbetsplats/skrivbord, en samtalsgrupp om minst fyra personer och förvaring i journalskåp. För skolsköterska och skolläkare

⁸ Socialstyrelsen & Skolverket, *Vägledning för elevhälsan*, 2016, sid 101

behövs även golvyta för motoriska tester, diskbänk med rinnande vatten, förvaringsskåp, brits samt syntesttavla med tre meters avstånd.

Små skolenheter har svårt att fylla kraven på lokaliteterna. Skolsköterska, skolpsykolog och skolkurator delar ofta rum med pedagogisk personal. Dessa rum är sällan utformade utifrån elevhälsopersonalens krav. Vid större skolenheter finns i regel bra utformade lokaler.

Elevperspektivet

Det går inte att entydigt slå fast att skolstorleken har betydelse för elevers skolprestationer och psykiska hälsa. Olika studier kommer fram till delvis olika slutsatser. I forskningsöversikten *Skolstorlekens påverkan på elevers skolprestationer och sociala situation i skolan – En forskningsöversikt* av Carl-Henrik Adolfsson vid Linnéuniversitetet diskuteras skolstorlekens effekt på elevers skolprestationer och sociala situation. I översikten framgår att det finns få studier som slår fast att elevers skolprestationer skulle gynnas av större skolenheter. I synnerhet inte för elever i de lägre åldrarna. Frågan handlar snarare om ifall elevers skolresultat gynnas av mindre skolenheter eller om skolstorleken generellt utgör någon betydelsefull påverkansfaktor överhuvudtaget.

Däremot förefaller det som om det är vissa elevgrupper som i högre grad främjas av att tillhöra en mindre skolenhet. Det handlar då främst om missgynnade elevgrupper som inte har samma förutsättningar som andra elever att prestera goda resultat i sitt skolarbete. Som exempel på sådana elevgrupper nämns i den genomgångna forskningen elever med utländsk bakgrund och elever med lägre socioekonomisk status. Mycket tyder på att det i den mindre skolan skapas vissa förutsättningar som gör att dessa elevgruppers skolprestationer gynnas.⁹

Flera studier pekar på att elevers närvaro, graden av skolavhopp, elevers känsla av samhörighet och delaktighet, engagemang för sitt skolarbete på ett generellt plan tenderar att gynnas av den mindre skolan. Ytterligare studier som visar att särskilt elever från socioekonomiskt svagare grupper tenderar att gynnas av mindre skolor.¹⁰

Forskning visar även att skolstorleken kan påverka elevers psykiska hälsa. Samband kan finnas mellan skolans storlek och elevers välbefinnande. Större skolor kan ibland innebära ökad anonymitet och mindre personlig uppmärksamhet för varje elev, vilket kan påverka deras psykiska hälsa negativt. När det gäller mobbning och skolstorlek är forskningen inte heller entydig. Vissa studier påvisar lika mycket mobbning i stora som i små skolor. Dock förefaller det som att mobbningen upptäcks lättare på små skolor, medan större skolor har större beredskap att hantera och förebygga mobbning.^{11 12}

Riktigt små skolor, vilka förekommer i den svenska kontexten, kan vara begränsade i resurser och utbud i en sådan utsträckning att det har negativ inverkan på elevernas lärande och välmående.¹³

Kommunens befolkningsmål kopplat till en attraktiv skolstruktur

Befolkningsmålet 50 000 innevånare år 2050 innebär en ökning med ca 8 000 innevånare jämfört med idag. Om 20 % av dessa är elever 0-16 år (vilket är den storlek på andelen av befolkningen som hittills funnits i åldersspannet) rör det sig om 1 600 nya barn och elever i förskola och grundskola. Jämnt fördelade på åldersgrupper blir det ca 90 st per åldersgrupp i utökning.

⁹ Adolfsson, C-H, *Skolstorlekens påverkan på elevers skolprestationer och sociala situation i skolan*. En forskningsöversikt, 2014, sid 23

¹⁰ Ibid., sid 23

¹¹ Ibid., sid 24

¹² *Skolenhetsutredningen*, Delrapport, Göteborgs Stad, Grundskoleförvaltningen, 2020, sid. 26

¹³ [Storlekens betydelse – för och nackdelar med stora eller små enheter - Boverket](#), hämtad 2024-04-30

Den stora utmaningen är att bedöma i vilket upptagningsområde för förskola/skola ökningen kommer att ske. Det är rimligt att anta att den främst kommer att ske där bostäder byggs, det skulle innebära att den stora ökningen blir i de centrala delarna av Piteå där nya bostadsområden planeras (t ex Stadsutveckling Öster och Sörfjärden). Detta innebär utmaningar som kräver stora anpassningar av framtida Skolstruktur.

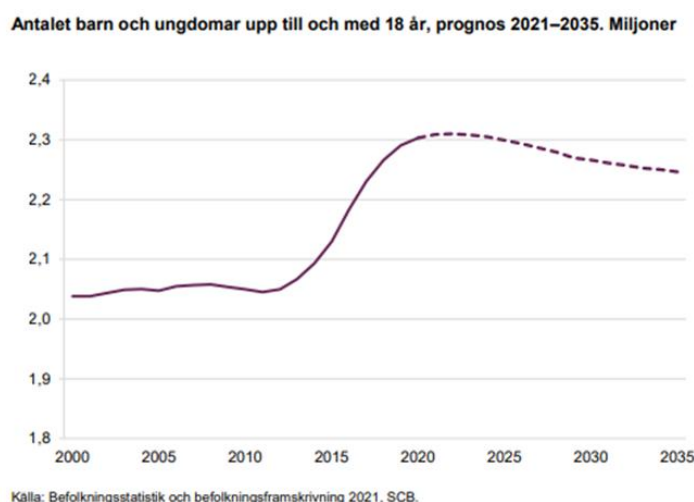
På landsbygden är bostadsbyggandet inte lika omfattande och innebär mindre anpassningar av strukturen. För att ha en attraktiv skola/förskola bör skolstrukturen anpassas så att permanenta lokaler klarar topparna som kommer med jämna mellanrum i demografin i respektive område. Det i sin tur kräver lokaler där det under vissa tidsperioder accepteras en viss överkapacitet. Det minimerar behovet av tillfälliga lokaler som oftast inte är fullt ut anpassade för verksamheten och även utgör en betydande ökad driftskostnad.

Större enheter innebär att det är lättare att klara variationer i elevunderlaget och ändå ha god kvalitet på lokalerna. Det finns många verksamhetsmässiga, ekonomiska, likvärdiga samt kvalitetsmässiga vinster med större skolenheter. För att klara en framtida ekonomiskt kärv situation, kompetensförsörjning, attraktivitet för nyexaminerade lärare, rättssäkerhet i bedömning och betygssättning krävs framtida skolenheter som har flera klasser i samma årskurs, dvs. "flerprallelliga" skolenheter. Det gäller såväl stad som landsbygd. Små skolenheter har svårt att skapa en hanterbar organisation ur aspekter såsom; Attraktiv arbetsgivare, heltidstjänster, arbetsbelastning, ekonomi m.m. Men framför allt ur en kvalitetsaspekt när det gäller undervisningens kvalitet och elevernas rätt till behöriga lärare.

Det som skiljer dagens utmaningar från tidigare Skolstrukturutredningar är just den framtida bristen på behöriga och utbildade lärare. Attraktivitet i hela kommunen kan inte på något sätt ställas i paritet med elevernas rätt till en utbildning av kvalitet med behöriga lärare.

Möjligheter, risker och förutsättningar för att klara variationer i barn- och elevunderlag *Kompetensförsörjningens utmaningar*

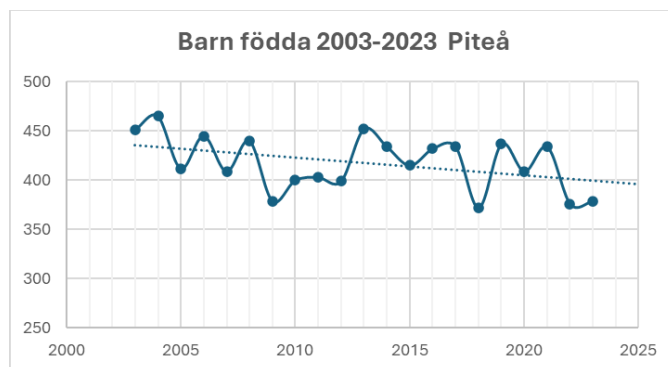
Prognosticerad utveckling nationellt av barn och elevantal samt behov av pedagogisk personal under åren 2021–2035:

SCB pekar i sin befolkningsframskrivning från 2021 (tabell ovan) på att utvecklingen av antalet barn och ungdomar upp till 18 år nationellt kommer att stagnera och minska något fram till 2035 efter den ökning, mestadels beroende på invandring, som skedde mellan 2015–2020. I takt med att antalet

barn och ungdomar successivt bedöms minska något under kommande år, kommer därmed även det totala behovet av personal att sjunka. Under prognosperioden fram till år 2035 beräknas personalbehovet minska med omkring 9 000 heltidstjänster i landet som helhet.

Den framgent nedåtgående trenden av barn och ungdomar bekräftas även lokalt i och med de senaste årens minskande födelsetal i Piteå:¹⁴

Det kommer dock att vara fortsatt svårt med tillgången på behöriga lärare och förskollärare fram till 2035. Det visar Skolverkets lärarprognos 2021 som utgår från 2020 års lärarsituation och som sträcker sig fram till år 2035. Enligt Skolverket förväntas cirka 12 000 nytexaminerade lärare och förskollärare att saknas nationellt år 2035.

Rekryteringsbehovet kan räknas om till ett examinationsbehov mätt i antal personer. Totalt behöver cirka 153 000 lärare och förskollärare examineras i landet fram till 2035. Med dagens nivåer av antal nybörjare och andel som tar examen kommer cirka 141 000 lärare och förskollärare examineras fram till och med 2035. Om inget förändras så kommer det ur ett nationellt perspektiv därmed att saknas cirka 12 000 nytexaminerade lärare och förskollärare år 2035.¹⁵

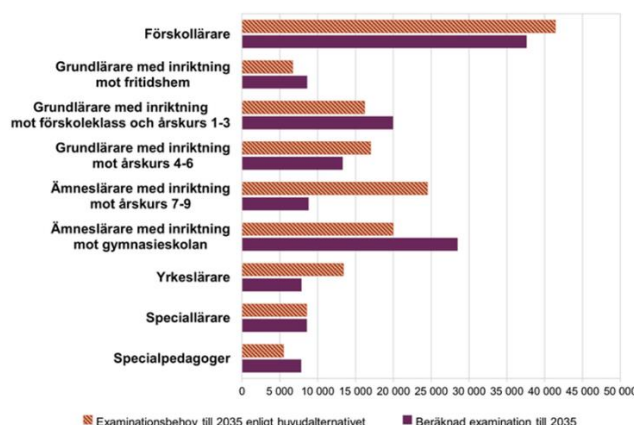
För att möta behovet av nytexaminerade skulle ytterligare 800 lärare och förskollärare behöva examineras årligen. Det finns dock tydliga skillnader för olika lärarutbildningar, för några motsvarar den beräknade examinationen det skattade examinationsbehovet.

Tabellen nedan illustrerar nationellt examinationsbehov per yrkesgrupp i relation till andelen beräknade examinationer. Störst väntas bristen nationellt sett bli på nytexaminerade yrkeslärare, ämneslärare med inriktning mot grundskolans årskurs 7-9 samt grundlärare med inriktning mot årskurs 4-6.¹⁶

¹⁴ Statistiken framtagen på utbildningsförvaltningen, Piteå, utifrån rapporterade födelsetal i kommunen.

¹⁵ [Prognos över behovet av lärare och förskollärare - Skolverket](#), hämtad 2024-05-01

¹⁶ Ibid., hämtad 2024-05-01

Det finns redan idag en brist på behöriga lärare sett ur ett nationellt perspektiv. Totalt sett över samtliga skol- och verksamhetsformer, fränsett förskola och fritidshem, var andelen behöriga lärare 72 procent räknat i heltidstjänster år 2020. Ytterligare 19 procent saknade behörighet men hade en pedagogisk högskoleexamen eller en tillsvidareanställning. Dessa lärare antas i prognosen bli behöriga att undervisa i de skolformer och ämnen de arbetar i. Totalt rör det sig om cirka 24 000 heltidstjänster.

För detta kommer det krävas behörighetsgivande fortbildning, vilket är en viktig del av den samlade utmaningen i fråga om lärarförsörjningen. Därutöver fanns det 2 400 förskollärare i förskolan och 5 700 lärare i fritidshem som antas behöva vidareutbildning. Visstidsanställda lärare utan pedagogisk högskoleexamen, som antas ersättas av nytexaminerade lärare, utgjorde närmare 12 000 heltidstjänster eller 9 procent av lärarkåren år 2020.

Prognosen är även uppdelad per län och det går då att konstatera att det är stora skillnader mellan olika delar av landet vad gäller behovet av nya lärare och förskollärare. Hälften av landets totala rekryteringsbehov finns idag i de tre storstadslänen. Fram till 2035 beräknas rekryteringsbehovet bara i dessa tre län uppgå till sammanlagt 66 000 heltidstjänster. När rekryteringsbehovet sedan sätts i relation till storleken på 2020 års lärarkår i respektive län så är rekryteringsbehovet fram till 2035 störst i Gotlands län, Uppsala respektive Västmanlands län. Norrbotten är, enligt prognosen ställd 2020, det fjärde länet i landet med lägst rekryteringsbehov i förhållande till lärarkårens storlek.

Piteå kommuns grundskolor har över tid haft en hög andel behöriga och legitimerade lärare. Faktum är att andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1–9 för Piteås del t.o.m. stiger något för år 2023 (+0,3 procentenheter) vilket gör att Piteå ligger på ett i sammanhanget fortsatt mycket högt värde för 2023 (95,7%), även om trenden över tid är negativ med en minskning på 1,4 procentenheter sedan 2019. Trenden ger därmed en försiktig men konstaterad hint även lokalt om den kommande kompetensförsörjningssvårigheten för svensk skola. Andelen på 95,7% gör Piteå år 2023 till den kommunala huvudman i Sverige med högst andel behöriga och utbildade lärare inom grundskolans åk 1–9.¹⁷

När systemet med riktålder (förväntad pensionsålder för olika generationer) efter riksdagsbeslut troligen införs 2026 kommer pensionsåldern antagligen vara 67 år för att sedan höjas allteftersom. I vilken takt är dock ännu inte beslutat av riksdagen, men enligt tidigare förslag från Pensionsmyndigheten blir den prognostiserade riktåldern för pension enligt följande:

¹⁷ www.kolada.se, Id N15031, hämtad 2024-05-01

Födelseår	Riktålder
1958–1959	66
1960–1966	67
1967–1980	68
1981–1996	69
1997–2014	70
2015–	71

Utifrån sistnämnda prognos innebär det att 143 pedagoger anställda i Piteå kommun har lämnat eller kommer att lämna för pension åren 2022–2033. Piteås prognosticerade totala elevtal för samma period är enligt följande (utifrån dagens nu gällande nioåriga grundskola), ett faktum som dock kan komma att ändras:

Läsår	Beräknat elevantal	Förändring elevantal	Pensionsavgångar
2024/25	4667	-	13
2025/26	4668	+ 1	6 ^[2]
2026/27	4619	- 48	10
2027/28	4606	- 61	14
2028/29	4529	- 138	15
2029/30	4410	- 257	12
2030/31	4328	- 339	22
2031/32	4285	- 382	16
2032/33	4237	- 430	23
TOTALT			131

Värdet blir avsevärt lägre under 2025/26 i och med att riktåldern för pension förändras från 66 till 67 år för personer födda 1959 respektive 1960

Prognosen ovan tar dock inte hänsyn till behovet av lärare i jämförelse med minskande elevantal. Med ett beräknat ungefärligt snitt på 13 elever per lärare så innebär det att 33 lärare av ovanstående 131 i tabellen teoretiskt sett inte skulle behöva ersättas och då skulle rekryteringsbehovet av lärare 2032/33 vara 98 personer. Detta under den teoretiska och rigida förutsättningen att det inte heller skulle ske någon ut- eller inflyttning, några dödsfall, sjukskrivningar eller karriärsbyten. Dessa faktorer innebär förstås att behovet troligen blir större än så. Och med det angivna underskottet på lärarstuderanden så kommer det att behövas andra alternativ för huvudmannen än enbart rekrytering för att klara bemanningen och kravet på behörighet.

Det är även viktigt att påminna om att detta är grovt uttalat behov av ”lärare” medan det i realiteten kan handla om behov av specifika ämnesbehörigheter som skall matchas.

Metoder att möta elevökningar och minskningar samt lärarbrist

Med Piteås, i en nationell aspekt sett, goda utgångsläge vad gäller behörigheter och tillgång till pedagogiskt utbildad personal kommer lärarbristen antagligen att visa sig på allvar några år senare än många andra kommuner i Sverige där bristen på fler håll redan nu är tydligt konstaterad. Skolinspektionen har i olika forum inbjudit Sveriges skolhuvudmän till seminarier och diskussioner, bl.a. Skolinspektionens Dag i december 2023. Där diskuterades olika sätt att hantera den kommande bristen på behörigheter, kompetenser och lärare, av vilka några alternativ nämns i texten nedan.

Bristen på utbildade och yrkeskunniga lärare är bekymmersam med tanke på att svensk och internationell forskning tydligt säger att lärarens kompetens, förmåga och engagemang är den faktor som påverkar elevernas lärande mest. John Hattie visar t.ex. detta i sin *forskningsöversikt Synligt lärande för lärare* och skolforskare som Jan Håkansson och Daniel Sundberg gör detsamma i sina översikter *Utmärkt skolutveckling* och *Framgång i undervisningen*.^{18 19 20}

Skolkommissionen lyfte redan 2016 fram först i ett delbetänkande och sedan i sitt slutbetänkande kompetensförsörjningen som en av skolans stora huvudfrågor under de följande åren. Det här problemet måste lösas för att det ska vara möjligt att höja kunskapsresultaten, förbättra kvaliteten och skapa lika möjligheter för alla elever i den svenska skolan. Dels handlar det om att öka intresset för lärarutbildningarna och att se till att yrkesverksamma lärare stannar kvar. Det är också viktigt att motivera de som lämnat läraryrket att återvända och att underlätta för invandrade lärare att utöva sitt yrke. Satsningar på kompletterande pedagogisk utbildning för dem som har ämneskompetensen kan också behövas. Samtidigt är det nödvändigt att huvudmännen får det stöd som krävs för att utveckla och stärka skolans undervisning och för att skapa en god lärandemiljö för alla.^{21 22}

Olika former av fortbildning är det effektivaste och mest framgångsrika sättet – om än oftast även mest kostsamma – för att säkra behörigheten för obehöriga lärare, assistenter eller resurspedagoger i yrkeskategorier där det redan råder lärarbrist eller framgent blir svårt att rekrytera.²³

Vilka ytterligare möjligheter finns att möjliggöra för elever att få tillräcklig tillgång till lärarledd undervisning i skolan? En väg kan vara att renodla lärares uppgifter, så att de helt kan fokusera sin tid på det pedagogiska arbetet. Detta öppnar för nya yrkeskategorier som kan komplettera och avlasta läraren. Lärar- eller skolassistent är ett sådant exempel på avlastande tjänster. Andra förslag på avlastande yrkeskategorier kan vara matsals- och korridorvårdare som bidrar till tillsynen och hjälper till att hålla ordning. Då yrkeskategorierna inte omnämns i skollagen innebär det att det är arbetsgivaren som fastställer kompetenskrav och arbetsuppgifter. För det mesta handlar det om att ta över vissa pedagogiskt kopplade administrativa sysslor, att fungera som stöd i och utanför klassrummet samt att sköta delar av kontakten mellan hem och skola. Införandet av socialpedagoger har visat sig lyckosamt på flera skolor i Piteå för den typen av uppgifter där socialpedagogerna kan avlasta såväl lärare som rektorer, stötta elevers individuella utveckling och komplettera skolans kompetens inom exempelvis sociallagstiftningen och kontakter med socialtjänst, polis och fältassistenter. Skolinspektionen har påtalat vikten utifrån sina granskningar på senare tid att införa avlastande funktioner i skolans värld, men att införa andra yrkeskategorier på bekostnad av de totala grundresurserna är dock inte helt okontroversiellt och därför har många av de olika lösningar som prövats nationellt och lokalt många gånger varit statsbidragsfinansierade, exv. genom statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling, tidigare benämnt statsbidraget för likvärdig skola.

Tittar man på möjligheterna att möta framtida tillkortakommanden gällande behörigheter och kompetens så finns mer eller mindre radikala lösningsförslag kring hur skolans verksamhet ska organiseras och när undervisningen ska bedrivas för att använda redan befintliga resurser så effektivt

¹⁸ Hattie, John, *Synligt lärande för lärare*, Natur & Kultur, 2012

¹⁹ Håkansson, Jan samt Sundberg, Daniel, *Utmärkt skolutveckling. Forskning om skolförbättring och måluppfyllelse*, Natur & Kultur, 2016

²⁰ *Framgång i undervisningen*, Skolinspektionen Dnr 2010:1284

²¹ *Samling för skolan. Nationella målsättningar och utvecklingsområden för kunskap och likvärdighet*. SOU 2016:38

²² *Samling för skolan – Nationell strategi för kunskap och likvärdighet*. SOU 2017:35

²³ Seminarium i samband med Skolinspektionens dag, 2023-12-06

som möjligt. År 2015 skrev direktören för National Education Trust i Storbritannien en artikel i The Guardian där han argumenterar för tvåskift i skolan. På det här sättet nyttjas både skollokaler och lärares arbetstid optimalt, menar han. Lärare som undervisar i ämnen som det är svårt att rekrytera till, kan undervisa mitt på dagen för att täcka in båda skiftet. Ett ytterligare plus, menar förslagsställaren, är att den administrativa kostnaden per elev minskar. Tvåskift används redan på skolor utomlands, men frågan är hur pass genomförbart det är i Sverige. Lärares arbetsvillkor skulle behöva förändras på sätt som många skulle ha svårt att acceptera och dessutom skulle förutsättningarna bli svåra att anpassa inom ramarna för hur dagens avtal på arbetsmarknaden är utformade. Dessutom påverkas till exempel fritidsverksamheten, och en spontan fråga är även när barn och föräldrar skulle få tid att umgås. Men lärarbristen skulle dock framgent kunna komma att påverka diskussionen nationellt kring hur elevernas 178 skoldagar i den obligatoriska grundskolan är fördelade över året eller t.ex. nya lagförslag avseende behörighets- och legitimationskrav. Idag finns dock ingen nationell politisk opinion för en större diskussion om att genomföra förändringar i det avseendet, snarare det motsatta.²⁴

En annan, måhända mer praktiskt genomförbar modell och redan prövad på några skolor i Sverige, är t.ex. att titta på hur arbetsuppgifterna fördelas mellan behöriga och obehöriga lärare i ett tänk liknande idrottens modell med huvudtränare och assisterande tränare där huvudläraren ansvarar för t.ex. upplägg, bedömning, genomgångar och betygsättning medan den assisterande läraren ansvarar för arbetspass med olika övningsmoment. Denna modell kräver en flexiblare fördelning av elevtid kontra tid för lärares för- respektive efterarbete vilket visserligen ryms inom dagens läraravtal men som kan vålla en del diskussion samt kräva mod att pröva och hitta olika framgångsrika modeller som i sig kan vara tidskrävande. Andra skolor har provat införande av s.k. heltidsmentorer som får ansvar för elev-problematik, föräldrakontakt och studievägledning där tanken är att lärarna därmed ska kunna få mer tid till ren undervisning. Modellen kan göra att lärarna upplever mindre stress och mindre känsla av otillräcklighet. Samtidigt kan en ökad undervisningstid medföra känslor hos läraren att uppleva sig "inlåst" med undervisningen och att det blir mindre tid till utveckling av densamma samt även möjligheter till kollegiala samtal och fortbildning för heltidsmentorn om man tillämpar en hybridmodell och inte lyckas renodla uppdraget vilket kan vara en risk när det saknas personal. Modeller med två-läro-system i en större grupp elever är prövade på några orter i Sverige och det kan vara en framgångsrik modell beroende på hur många elever som finns i gruppen. Trettio elever i grupp är mer hållbart än de fyrtio som provats, t.ex. på Nya Raketskolan i Kiruna, där den arbetsmodellen nyligen har fått läggas på is när det dels visat sig svårt att rekrytera lärare som vill jobba på det sättet men dels även varit sårbart när det saknats personal och tillgången på vikarier varit liten och lärare lämnats ensamma med stor klass.

Många skolor arbetar idag även med olika former av lärstudios med mer eller mindre eget ansvar för eleverna beroende på individens egna förutsättningar. Viktigt är att verksamheten planeras och följs upp av behörig pedagog och att den betraktas som ett komplement till den ordinarie undervisningen. Lärstudion ska ha hållbar utformning med ett tydligt individuellt syfte i upplägg och metod och att lärstudion alltid syftar till elevens återgång till undervisning i ordinarie undervisningsgrupp.

Traditionellt sett har skolorna sedan tidigare länge använt sig av resurspedagoger och elevassistenter, avlastande yrkeskategorier som idag får anses vara en naturlig del av skolans

²⁴ <https://www.theguardian.com/teacher-network/2015/jun/24/schools-double-shifting-growing-pupil-numbers>, hämtad 2024-05-01

organisation, och sett ur ett elevperspektiv. Den organisatoriska utmaningen ligger dock ofta i att dessa yrkesgrupper, som redan i grunduppdraget har en funktion att avveckla sig själva på sikt, inte sällan får motsatt effekt och eleven snarare blir mer beroende av sin resurs med tiden. Dessa tjänster blir dessutom många gånger starkt beroende av person då förutsättningarna snarare kan vara mer relationell än pedagogisk i förhållande till eleven. Resurspedagoger och elevassistenter har ofta dessutom osäker finansiell grund för sina anställningar då de är kostsamma för skolorna och därför många gånger bekostas av olika statsbidrag eller lokala stödbidrag vilket inverkar på långsiktigheten och därmed kvaliteten i uppdraget. Ett sätt att utveckla skolorganisationen skulle kunna vara, förutsatt att det även görs ekonomiskt hållbara skolenheter d.v.s. ger ett tillräckligt tjänsteunderlag i form av en större skolenhet, möjliggöra tillskapandet av ett resursteam på respektive skola med olika kompetenser.

Ett bättre nyttjande av den digitala utvecklingen kan vara en annan framkomlig väg. Det pågående arbetet inom artificiell intelligens (AI), augmented reality (AR) och virtual reality (VR) kan efterhand komma att öppna nya möjligheter att utveckla undervisningen och att komplettera lärarens arbete. Man kan tänka sig system som använder AR för att addera information till den fysiska verkligheten, utnyttjar VR för att skapa simulationer och tar nytta av AI för att ge skräddarsydd handledning och hjälp efter varje elevs förutsättningar.

Teknikutvecklingen har skapat verktyg som vi kan använda som "lärarassistenter". Dessa behöver vi, i tät växelverkan med pågående forskning, försiktigt utforska i syfte att se vilka nya horisonter AI, VR och AR kan komma att öppna inom lärande. Det pågår ett intensivt utvecklings- och forskningsarbete såväl nationellt som internationellt inom dessa områden samt att det även finns ett växande intresse av att ta fram lösningar för undervisning och lärande inom Ed Tech-branschen. Det finns stora möjligheter inom området redan idag och det är därför ett viktigt område att fortsätta bevaka och ta ställning till.

AI är redan en växande marknad i för- och grundskola och verktygen säger sig kunna erbjuda lösningar på flera av skolans problem. Enskilda barn och elever kan till exempel få AI-anpassade uppgifter med exakt rätt utmanande nivå samtidigt som läraren kan hjälpa andra. Systemen kan också minska tiden för lärarnas tidskrävande för- och efterarbete. I teorin kan undervisningen alltså bli bättre samtidigt som för- och grundskolornas ekonomi gynnas när tusentals arbetstimmar sparas in. Specialpedagogiken är ett område där det är extra tydligt att AI kan hjälpa till. Där sägs tekniken kunna gynna barn och elever som behöver extra hjälp. På så sätt kan för- och grundskolan bli mer likvärdig.

Samtidigt finns en risk för integritetskränkande övervakning när AI-verktygen samlar in sin data. Tekniken väcker också andra frågor. Ska ett verktyg, och i förlängningen ett företag med kanske oklart etableringsland, ta del av barns innersta berättelser om sina liv? Om ett marknadsdominerande AI-företag kliver in i skolans värld kan hela för- och grundskolan, eller hela kommunen för den delen, göra sig beroende av systemen och sitta i knät på techjättar. Det kan leda till sämre insyn och att externa aktörer ställer krav på hur för- och grundskolan utformas. Förstår AI allt? De mellanmännsliga aspekterna och omsorgsdelen i för- och grundskola riskerar också att bli förlorare i en alltför digitaliserad värld.

Användningen av AI och VR är inte särskilt ofta grundade i ämnesdidaktiska överväganden i någon större utsträckning. Det innebär även fortfarande att det är upp till den enskilde läraren att ta reda på hur det faktiskt kan användas. Lärare får även mer data att använda sig av i sitt arbete för att mer

exakt anpassa undervisningen eller sätta betyg. AI-leverantörer kan, om de inte regleras, utnyttja samma data till vidareförsäljning till andra företag. Regleringar bör därför finnas på alla nivåer men framför allt på EU- och statlig nivå till att börja med. Det är viktigt att läraren får ha kvar sin autonomi och att det ligger inom ramen för professionen, det kommer underlätta implementeringen av AI. Det är även viktigt att området beforskas än mer så att risker och möjligheter kan belysas.

En annan möjlighet är att använda assisterad fjärrundervisning för att öka tillgången till lärare i skolan. Precis som vid distansundervisning befinner sig lärare och elever i olika fysiska rum, men här sker undervisningen i realtid. Dessutom finns exempelvis lärarassistenter tillsammans med eleverna för att hjälpa till. Ett viktigt syfte är att börja ta reda på hur man kan ge tillgång till behöriga lärare över nätet till elever i mindre orter där det är svårt att rekrytera. Ett annat syfte är att undersöka hur en sådan här lösning kan bidra till att skapa en mer interaktiv och omväxlande undervisning för alla elever.

Det handlar alltså både om att öka likvärdigheten och att stimulera den pedagogiska utvecklingen. Här är det viktigt att de tekniska lösningar som används är välkända och beprövade. Läraren ansvarar för att undervisningen är varierad och utvecklande. Det är också nödvändigt att undervisningen är väl anpassad till såväl ämnet som undervisningens mål och elevernas olika förutsättningar.

I Sverige råder inte bara skolplikt utan även närvaroplikt och skollagen innebär därmed vissa restriktioner för fjärrundervisning. Fjärrundervisning får under ett läsår inte användas för mer än 25 procent av elevens respektive skolenhetens undervisningstimmar i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. Utan tvekan är det viktigt att det finns lärare och andra yrkeskategorier på plats i skolan för att ge hjälp och stöd åt eleverna i deras kunskapsutveckling. Därför gäller det i första hand att satsa på rekrytering och att utveckla skolan till en attraktiv arbetsplats och ge rätt förutsättningar för de olika yrkeskategorierna i skolan. Men det är lika viktigt att använda teknikens möjligheter för att komplettera de mänskliga resurserna. Vi befinner oss på många sätt i en brytningstid och det är svårt att veta vilka vägar som leder framåt. Organiserade försök med stöd i forskning och beprövad erfarenhet kan hjälpa oss att ta reda på vilka vägar vi kan ta för att hantera lärarbristen och för att kunna nå skolans mål på ett optimalt sätt efter gällande förutsättningar.

För- och grundskolebyggnadernas storlek och utformning

Alla rektorer i förskolan och grundskolan som ansvarar för flera små skolenheter har en ökad arbetsbelastning och små enheter innebär även stora ekonomiska utmaningar. I ytterområdena har man svårt att få vikarier och rektorer måste överbemannas för att dels hantera ströfrånvaro men även kompensera tjänsteunderlaget för att elevpengen inte räcker till hela tjänster av en viss personalkategori, vilket är ekonomiskt belastande. Man tvingas själv som rektor gå in och vikariera vid frånvaro och även beordra personal att ändra arbetstider eller arbeta övertid för att få verksamheten att fungera. Alternativet vore att tvingas stänga förskolan eller fritidshemmet och skicka hem barn som har behov av omsorg.

Förutsättningar för att återöppna nedlagda förskolor och skolor?

Grundskola

Lillpite skola rymmer idag tre avdelningar förskola, kök och matsal används idag av förskolan. De lokaler som idag finns tillgängliga för annan verksamhet är 4 klassrum, två grupprum, en träslöjdsal och en idrottshall med tillhörande omklädningsrum. För att kunna återöppna skolan behöver en del

av dessa ytor byggas om till lärararbetsplatser och personalrum mm. De disponibla lokalerna bedöms idag vara för små för att kunna återöppna skolan.

När det gäller **Alterdalens skola** är själva skolbyggnaden såld till privat fastighetsägare. Utbildningsförvaltningen har inte någon kännedom om lokalernas status idag.

Skolbyggnaden i **Blåsmarks skola** inrymmer idag två avdelningar förskola. De lokaler som finns tillgängliga idag för annan verksamhet är idrottshall med tillhörande omklädningsrum och möjligen ett klassrum med tillhörande grupprum. De disponibla lokalerna idag bedöms vara för små för att skolan skulle kunna återöppnas. När Dalbackens friskola i Hemmingsmark startades finns dessutom inget elevunderlag att återstarta skolan.

Vilka behov finns av att stänga förskolor och skolor samt annat? Utbildningsförvaltningen anser det vara önskvärt med en stadieindeldad skolverksamhet för f-3 samt 4-9 skolor (i den tioåriga skolan blir det motsvarande åk 1-4 respektive 5-10). I de högre årskurserna finns behov av att samnyttja speciallokaler i form av slöjd, hemkunskap, no-salar mm. samt att trygga bemanningen med behörig personal i framför allt övningsämnen. Detta medför att det finns ett antal skolområden i kommunen som skulle behöva omstruktureras:

Avveckla **Sjulsmarks skola** som idag endast har ca 50 elever i årskurs F-6. Här finns två möjligheter för lågstadiet som bussas till Rosvik eller Backgårdsskolan. Elever i mellanstadiet bussas till Porsnässkolan. Porsnässkolan kommer att rivas och ersättas med en nybyggnad samtidigt som Rosviksskolan har stora renoveringsbehov. En förstudie visar på att det bästa är att riva och bygga en ny skola i Rosvik. Utifrån detta så finns det möjlighet att förändra skolstrukturen i området. Mellanstadiet i Rosvik skulle kunna flyttas till Porsnässkolan som idag är en 4-9 skola och kvar i Rosvik blir då en lågstadieskola. Förslaget bör utredas innan byggnationer påbörjas på Porsnässkolan. Resultatet blir en 4-6 skola och två lågstadieskolor, en i Rosvik och en på Backgårdsområdet.

I södra området finns en högstadieskola samt två f-6 skolor (Norrbysskolan och Bergsviksskolan). Här lades ett förslag fram för ett antal år sen där det föreslogs att Hortlax och Norrbysskolan skulle bli en 4-9 skola och bergsviksskolan en f-3 skola. Det blev stora omfattande protester från boende i området och det blev aldrig av att genomföra denna förändring.

I östra området finns stora utmaningar i framtiden då det gäller skola och förskola, dels med stadsutveckling Öster och dels med de planer som finns kring Sörfjärden. Dessa två utvecklingsområden kommer att påverka hela skol- och förskolestrukturen i området. Idag planeras det för en ny skola på Pitholmshöjden, men här behövs en ordentlig utredning av strukturen för att hitta en långsiktigt hållbar lösning. Mark behöver säkras för att kunna expandera med skola / förskola.

I det västra området finns redan en skolstruktur med en 4-6 skola samt två lågstadieskolor (en i Svensbyn och en i Böle). Här har vi sett en ökning av elever i förskolan under ett antal år och ökningen kommer nu i skolan. Sjulnässkolan behöver byggas till och i Böle pågår redan ett projekt som bland annat syftar till att öka kapaciteten i skolan. Ett nytt bostadsområde planeras på Fagervik i Svensbyn, detta leder till fler elever i både Svensbyskola och Sjulnässkolan.

Förskola

Pyrets förskola i **Svensbyn** är en förskola, med endast en avdelning, som är i mycket dåligt skick. Hedda förskola i Sjulnäs är inhyrd i EFS:s lokal och är inte fullt ut anpassad för förskoleverksamhet. Planen är att bygga en 4 avdelnings förskola i Svensbyn och därmed ersätta Pyret och Hedda samt ta höjd för husbyggnationer på Fagervik.

I såväl **Centrala Piteå, Pitholm och Öjebyn** finns planer på nya bostadsområden vilket kommer att påverka behovet av förskola i hela området. Det är viktigt att följa utvecklingen och utifrån detta anpassa förskolestrukturen, en viktig fråga är även att säkra mark för att kunna expandera med förskolor.

Förutom detta finns mer akuta problem på exempelvis Ankarets förskola som inte är fullt ut anpassad för förskoleverksamhet samt Trädgårdens förskola som behöver minska till två avdelningar för att kunna lösa en del arbetsmiljöproblem. Planen är att bygga en ny förskola på **Berget** med 8 avdelningar. Björklunda förskola är dessutom en av kommunens äldsta förskolor och dras med en hel del inomhusmiljö- och arbetsmiljöproblem.

I södra området av kommunen har vi en bra förskole struktur, behoven framöver är renovering av lokalerna i Bergsviken samt att följa utvecklingen i Jävre och bygga ny förskola om behov finns. Även i norra området har vi en fungerande förskolestruktur, här finns dock behov av att ersätta modulen i Rosvik och på sikt följa utvecklingen för Alterdalens förskola och Sjulsmarks förskola

C. Lärarkollektivets syn på skolstrukturen

Inför revideringen av skolstrukturplanen har förskollärare, lärare och rektorer genom olika gruppintervjuer fått ge sin syn på lokalernas utformning utifrån pedagogiska behov avseende förskole- och skollokalerna men även ur bemannings- och kompetensförsörjningsperspektiv. Generellt kan man säga att verksamheterna har betydligt större medvetenhet idag om lokalernas betydelse för logistik och flöden samt tillsyn än vid tiden för den förra skolstrukturutredningen 2010. Samtidigt har även medvetenheten om lokalernas betydelse för barn och elever i behov av särskilt och extraordinärt stöd tydligt ökat sedan dess. Behoven av att såväl lokalerna som arbetsmetoder och arbetssätt är NPF-säkrade (säkrade för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) har ökat markant vilket innebär att det ställer andra krav på enheternas utrymmen såväl som de pedagogiska samt övrig ute- och inomhusmiljö. Generell medvetenhet om vikten av att kunna skapa rum i rummen med skärmar eller halvväggar samt att kunna ha mindre och minimalistiskt inredda rum och delade verksamhetsytor i nära anslutning för tillsyn och optimal bemanning är något som vuxit fram på senare år genom större medvetenhet och kunskap om barn med NPF och förändrade kurs- och läroplaner samt skollag.

De intervjuade har getts fria förutsättningar inför avgivandet av synpunkter men är väl medvetna om att de ska beskriva optimala förhållanden som, förstås, kan komma att omprioriteras ur ekonomiska, geografiska, politiska, byggnadstekniska och verksamhetsmässiga skäl. Redovisade synpunkter är gemensamma för rektorer och personal där inte annat anges.

I intervjuerna framkommer även att det är en utmaning att kombinera grundskola och förskola i samma fastighet (läs: förskola och lågstadium) då verksamheterna har olika syn på och behov av undervisningslokaler, tillsyn, sekretess- och integritetskrav samt personalens arbetstider och yrkesgruppernas olika behov som ställer krav på ömsesidig respekt, ordentliga och tydliga diskussioner samt lyhördhet verksamheterna emellan i planeringsarbetet som måste föregå nybyggnationer.

Fastigheternas och innemiljöns utformning

Grundskola

Lärarna vid intervjutillfället är generellt av uppfattningen att lämplig storlek på en 4–9-skola med minst två och max fyra paralleller, motsvarande 300–500 elever, för att kunna skapa och upprätthålla gemensamma rutiner, krav och arbetsmoment inför högstadiet och underlätta vid övergången mellan stadierna. Rektorerna menade på att minsta antal elever för en F-3-skola är 100 elever. Även om det finns olika uppfattningar så är gängse uppfattningen att 4–9-skolor ger bättre förutsättningar till sammanhållen skolgång, krav och bedömningsgrund inför gymnasiet än vad en F-6-skola gör. Lärarna i gruppintervjun upplever dessutom utifrån erfarenhet att tillsynen försvåras betydligt när man går från fyra till fem paralleller, såväl sett till mängden elever och möjligheterna att skapa relationer med eleverna då mentorskapet på låg- och mellanstadiet har mer av fostranskaraktär. Men även att samordna planeringsarbetet gällande med- och sambedömning försvåras då det blir svårare att samla alla lärare vid samma tillfälle på en stor skola.

Låg- och mellanstadiet är i större behov av verksamhetsnära arbetsrum och påtalar även vikten av separata personalrum i de skolor där olika stadier samsas om utrymmet, något som inte alltid är högsta prioritet på högstadiet. Gemensamt för såväl arbetsrum som personalrum är att de bör vara centralt belägna i verksamheten då de stimulerar sam- och medbedömning samt kollegialt lärande. Liksom förskolan saknar personalen förvaring av personligt material. Rektorerna lyfter att många lärare i F-6 ofta sitter kvar i klassrummen istället för att gå till arbetsrummen och framhåller värdet av åtskilda plan för verksamhet och personalens arbets- och rekreationsrum.

Även grundskolan signalerar, liksom förskolan, att de sett en annan prioritering av undervisningslokalerna under de senaste åren. Även grundskolan varslar om många fler barn med enskilda behov på bara några år. Olika grupprum och med varierande karaktär är viktigt – hellre flera mindre än ett enda större och i direkt anslutning till klassrummet. Klassrummen bör vara stora med möjlighet till att göra flexibla avdelningar med hjälp av till exempel skärmar och bord. Lärarna menar att stora korridorer och kapprum snarare skapar svårigheter med trygghet, ordning och studiero. Klassrummen får gärna ha egna separata entréer, möjligtvis två och två, för att öka tillsynen och underlätta förebyggande arbete vad gäller trygghet, ordning och studiero. Ett tydligt önskemål hos lärarna är möjligheten att låsa så många av rummen som möjligt som brand- och ut-/inrymningsföreskrifterna medger. Stora glaspartier bör undvikas av säkerhets- och integritetsskäl. Fokus på utrymning kräver fokus på många entréer men försvårar trygg- och säkerhet samt tillsyn. Halvfönster är bättre då tillsynen ändå kan upprätthållas och de bör inte heller vara öppningsbara så långt möjligt. Rektorerna pekar på planlösningens betydelse som en extra pedagog då tillsyn kan skapas över avstånd som gör att en direkt fysisk närvaro av pedagog kan minskas beroende på hur lokalerna är utformade.

Det är viktigt att rum där elever ska vistas mer än tillfälligt ger goda dagsljusförhållanden. Detta gäller alltså inte bara klassrum utan även andra rum som idag används som lärmiljöer. Belysningen i lärmiljön har också betydelse när det gäller möjligheten att uppfatta ögonen och mimik hos den som pratar. Ytterligare reglering av dagsljuset med hjälp av gardiner, persienner eller annan lösning ger möjligheter att anpassa ljuset till verksamheten och till dem som vistas i rummet. Ventilationen upplevs som svår att få att fungera hundra procentigt i de lokaler som kombinerar äldre huskroppar med nybyggnationer. Lärarna upplever det svårt att få jämn luftkvalitet även i lokaler i samma byggnad, ventilation som slår av vid kyla och sedan inte slår på per automatik utan manuell åtgärd är

andra erfarenheter hos lärare i kombinerade byggnader. Samtidigt konstaterar rektorerna att ventilation är ett mer frekvent problem för personalen än för eleverna.

En stor matsal är inte önskvärd idag då många elever har särskilda och extraordinära behov. Flera mindre matsalar med minimala känslontryck ("intryckssanerade utrymmen" är ett uttryck som används av en del rektorer) och möjligheter att kunna göra fler avdelningar, avskärmningar eller bås i resterande ytor är viktigt liksom ljuddämpande möbler, väggar och tak för att stötta de elever som har svårigheter att hantera många intryck. Bord bör vara av varierande storlek och former och gärna att man blandar lägre bord och stolar med högre, av s.k. bartyp. Det som har funktion och gynnar trivsel i en vanlig restaurang borde fungera i en skolmatsal också, menar lärarna och rektorerna. Serveringslinjen bör ligga utanför matsalen och ha två serveringslinjer. Att äta i klassrummen är ingenting som välkomnas av vare sig rektorer eller lärare då det skapar sanitära och hygieniska svårigheter. Såväl rektorer som lärare säger även klart nej till användandet av papptallrikar och träbestick – något som idag används tämligen ofta i bespisningssammanhang för att spara tid och arbete men som innebär svårigheter i tillsyn för lärarpersonalen. Skolan prioriterar att kunna sitta och äta med eleverna, men noterar även att många barn idag, till skillnad från tidigare, inte kan äta med bestick, då de är vana att äta mellis i form av squeeze eller enbart med händerna. Det gör att papptallrikar och träbestick ställer ännu högre krav på yngre barn som de inte bedöms hantera.

Traditionellt har s.k. uppehållsrum, eller aktivitetsrum, endast varit förekommande på högstadierna. När skolenheterna växer ökar även behovet av gemensamma aktivitetsrum inomhus även för yngre elever, oavsett om man då väljer att kalla dem uppehållsrum eller något annat.

Förskola

Önskvärda storlekar på förskoleenheter är 4, 8 eller 12 avdelningar. Antalet avdelningar, verksamhetstorg och entréer bör alltid vara jämnt delbart för optimal logistik och likvärdiga förutsättningar för personal och elever. Om man har t.ex. tio avdelningar men tre torg så tvingas alltid en avdelning att dela på sig och därmed riskera underbemanning. Samtidigt har en större förskola mindre omsättning av vikarier och kan lösa frånvaron med husvikarier istället. Då det alltid finns en personal som tar emot kl. 06.00 på varje torg, ger det en trygghet vid frånvaro med kort varsel. Det finns alltid någon från annan avdelning som kan ta emot och då nästa personal på samma avdelning börjar 06.30 så blir frånvaron inte kännbar. På en större förskola behöver personalen ytterst sällan byta skift.

Fördelar finns även med entréerna där två avdelningar delar entré med var sin ingång. Det skapar dels fördelar i bemanningen då man kan hjälpas åt med de yngsta barnen samtidigt som de lite äldre kan klä på sig under överinseende. Det ska även gå att skicka barnen ut eller in vartefter de blir klara om olika entréer ligger bredvid varandra då andra avdelningar kan befinna sig ute och utöva tillsyn på andra avdelningars barn tills alla hunnit ut alternativt ha nära till sin avdelning då barnen ska slussas in. Entréerna bör ha plats för personalens kläder så att de inte behöver iväg till personalutrymmena utan kan klä på sig samtidigt som barnen. Toaletter bör även finnas i anslutning till entréerna och gärna i olika storlekar.

Rektorerna framför att avdelningarna sett till planlösningen inte nödvändigtvis behöver vara exakt likadana då det istället kan ge barnen fler uttrycksformer, miljöer och flexibla pedagogiska lösningar, men då blir det mer en fråga för personalen hur barnen får tillgång till dem. Det finns även fördelar med att ha personalutrymmen på exv. övervåning dit barn och föräldrar inte har tillträde. Det skapar dels integritet för personalen, dels en trygghet i sekretesshänseende samt även

arbetsmiljömässiga fördelar och en ökad professionalitet då skillnaden mellan barn- och föräldratid kontra planerings- eller personalgemensam tid blir större och tydligare.

Rektorerna framför utmaningar med delade verksamheter mellan förskola och grundskola då det kan vara knepigt att enas med olika verksamhetsidéer och behov av tillsyn. Lunchen ställer t.ex. högre krav på lokalerna då många har sin lunch samtidigt. Förskolan betonar personalytor avskilt från verksamheten där skola och fritids inte alltid gör det. Förskolans behov av jämnt antal avdelningar kan även komma att rubbas då skolan behöver dela klasser och behöver rum. Osäkerhet uppstår då om vems behov som går före. Önskemål uttrycks av förskolan om att det eventuella "dragspelet" i lokalnyttjande måste regleras skriftligt i överenskommelse.

Olika former av samlingsrum för personalen måste finnas för att möjliggöra en prioritering av fysiska husmöten eller möjliggöra för personalen att kunna sitta ostört på Teams. Torgen är inte alltid lämpliga under dagtid. Samtalsrum bör skapas i direkt anslutning till entréer då det inte alltid är lyckosamt att barnen ser sina föräldrar när dessa samtalar med personalen, likaså behövs rum för rektor och specialpedagog. Många i personalen ger uttryck för vikten av att ha rum avsedda för konferenser oavsett om det innebär att man använder torgen (t.ex. för arbetsplatsträffar på kvällstid) eller de gemensamma utrymmena på övervåningen (för avdelningsvisa sammankomster under dagtid). Arbetsrummen nyttjas aktivitetsbaserat och det upplever personalen positivt. Något arbetsrum gäller som "tyst rum" och det är även avdelat rum där det är överenskommet att konversera samt tillgång till rum utan fönster för avslappning med exv. fåtöljer eller brits/säng.

Undervisningslokaler och rum för lekverksamhet kräver plats för många olika aktiviteter. Ett större aktivitetsrum som går att avskärma bör ha minst tre intilliggande biutrymmen i olika storlek för t.ex. vattenlek (och därmed behövs VA), mindre lekrum, sovrum och samlingsrum för mindre grupper. Det ger också möjlighet att skapa rum för mindre känslolntryck eller tystare omgivning samt att rummen ligger nära ger bättre möjlighet för tillsyn. Rektorerna uttrycker önskemål om likvärdigt gemensamt basutbud med grundmöblering bestående av t.ex. låga och runda bord.

Förvaringsutrymmen är något som både personal och arbetsledning lyfter fram som önskvärt och mycket prioriterat. Förskolorna behöver många, spridda och varierade utrymmen för t.ex. olika hygienprodukter, inte minst blöjor, men även förvaring för t.ex. sovdrassar, filter, verktyg, temamaterial för bl.a. bild och naturvetenskap, leksaker och kläder, och inte minst cyklar, barnvagnar och utemöbler. Utomhus behövs därför såväl varmbonade förråd som kallförråd. Inomhus behövs stora torkrum med plats för både barnens och personalens kläder i anslutning till entréerna. Förvaringsmöjligheter av sänglinnen bör finnas nära tvättrummen.

Önskvärt är även att det finns så många matsalar som möjligt, dvs hellre flera mindre än en stor. Viktigt att kunna skärma av, ha olika bordsstorlekar och att kunna skapa flexibilitet inne i matsalen. Undvika konstruktioner där matsalen blir en passage där många, vuxna som barn, passerar igenom. Toaletter bör finnas i anslutning även till matsalar.

Ur trygghetsaspekt ska förskolorna ha larmanordningar vid dörrar för rymningsbenägna barn, anpassade avdelningar för syn- och hörselsvårigheter samt solskydd på dörrar och fönster som även ger visst skydd för insyn. Solskydd är även viktiga för att kunna använda projektor inomhus. Halvfönster är viktiga då det finns många barn som behöver färre synintryck. Dubbelhandtag på dörrar eller ev. justerbara dörrarna så att de blir tunga att öppna. Inre väggar mellan lekrum och lekytor ska inte alltid vara hela utan halvväggar tjänar lika gott eller bättre ur tillsynsaspekt för vuxna medan integriteten för barnen bibehålls.

I nybyggda miljöer upplevs ventilationen som god men att den kan vara känslig för väderomslag. Personalen framför även synpunkter om att golvvärmen i entréerna kan ha del i att värmen ibland slår av och påverkar hela byggnaden. Vikten av klimatanpassad miljö, med värme och kyla såväl inne som ute, betonas.

Viktigt att leveranser sker utan genomfart/transport i verksamheterna ute som inne med fordon, pinnor, rullvagnar etc. som är en vanlig svårighet vid äldre förskolor. I verksamhetsdelade lokaler blir även möbleringen ett bekymmer då barnen kräver bord och stolar i olika storlekar.

Utemiljöer

Grundskola

Lärare och rektorer efterfrågar möjligheter till sittplatser för eleverna, även under tak och tillgång utomhus under hela året – inte bara maj-sept. Att kunna läsa, sitta och rita, prata, spela kort eller bara umgås under hela året gör det lättare att få ut eleverna på rast. Men under sommarhalvåret nämner lärarna vikten av att ge möjligheter till att skapa uteklassrum. Andra önskemål innefattar möjligheter till en enkel utescen för uppträdanden och prisutdelningar, etc. Asfaltsytor behövs för King-rutor och cyklar i F-3-verksamheterna men det finns även synpunkter på att skolgården inte får vara allt för tillrättalagd med plattsättningar och asfaltsytor överallt så att eleverna fortfarande kan bygga t ex fördämningar och kojor. Tillgång till skog i anslutning eller i direkt närhet är prioriterat men även till multiarenor eller andra friluftsarenor för bästa samnyttjande. Låg- och mellanstadiet prioriterar gungor och klätterställningar. Men samtidigt är ytor för alla möjliga typer av bollspel viktiga, även högstadierna bör ha tillgång till utomhusytor för spontanidrott och egen rörelse. Rektorerna framhåller vikten av att ha parkeringsytor och skolgård tydligt åtskilda av säkerhetsskäl på 4-9-skolor. Storlek på skolgården är sett över tid en mångdebatterad fråga och generellt anser rektorerna att ju mindre skolgård desto mer resurser måste gå från skolans resurser och organisation då rasttider och bemanning måste fördelas ut så att färre elever är ute samtidigt.

Förskola

Utmaningen är att förvärva tillräckligt mycket mark så att det räcker till såväl förskolebyggnader som förrådsbyggnader, verksamhetsutrymme för varje avdelning, parkeringar för besökande och personal samt avlämning/hämtning. Rektorerna påpekar att det även är svårt när andra förvaltningar samordnar arbetet, eller delar av det, och under egna avtal. Då är det viktigt med UBF:s lokalstrategs kompetens, att hen handhar samordningsansvaret och bevakar verksamhetens idéer i form av standardmodeller och grundläggande tank som är formade efter barnens behov, läroplanens krav och möjligheterna till ändamålsenlig undervisning.

Utemiljön ska bestå av såväl inhägnade ytor för de minsta i direkt anslutning till avdelningsentréerna vilket även skapar känsla av separata förskolor samt en yttre inhägnad som skyddar barnen från att ta sig ut i närområdet eller att t.ex. lösa hundar tar sig in. Sedan ska det även räcka till gemensamma ytor med möjlighet att gräva, utforska, bygga dammar och leka med lera t.ex. De äldre barnen bör ha tillgång till skog, antingen på gångavstånd eller i relativ närhet för att kunna fraktas med t.ex. elcyklar. Utemiljön bör innehålla solskydd, dvs partier under tak för svalka. Barnen behöver varierad utemiljö med möjligheter att klättra, åka och springa i utmaning efter ålder.

Rektorerna påpekar särskilt att såväl yttre som inre logistik och flöden är viktiga. Inga genomfarter eller korsande vägar ska finnas i verksamheten. Varutransporter ska vara skyddade från korsande trafik och verksamhet. Parkeringarna får inte bli för små. Små hus bör finnas till att skapa t.ex. bibliotek, kök, restauranger och affärer. Material till lådbilar och små kojor bör finnas och kunna

förvaras på hållbart sätt. Förskolegården behöver inte alltid bestå av färdiga föremål. Klätterträd får gärna planteras.

Vad gäller syftet med de olika lekredskapen som ska finnas så pekar rektorerna på att utgångspunkten ska vara för vem redskapen ska finnas. Viktigt att beslutet kopplas till barnen och deras verksamhet, undervisningen, pedagogiken och läroplanen. Gungor kan diskuteras pedagogiskt men som ev. avslappning för barnen.

Organisation, kompetensförsörjning och bemanning

Grundskola

Rektorerna lyfter ett tydligt absolut minimiantal av 100 elever för en F-3-skola. Detta är oerhört viktigt för att kunna upprätthålla kompetens och utbyte med andra lärare. Men även ur elevperspektiv är små skolor många gånger förödande ur social aspekt då många elever har svårt att hitta sociala motparter på små skolor med sårande och tidsödande konflikter som följd. Större arbetslag ger även större möjlighet till input för personalen genom kollegialt lärande. Alltför stora enheter kan å andra sidan skapa svårigheter med beslutsvägar men skapar samtidigt en större flexibilitet bland personalen och en annan lösningsfokusering beroende på hur man väljer att organisera och anpassa lokaler. Fritidshemspersonalen kan visserligen vara behjälpliga med tillsynen på raster men då förlorar man deras stöd i undervisningen i stället.

Förskola

Fördelen med att kunna samarbeta med förskoleavdelningar två och två är att det ger bättre möjligheter genom att kunna gå på fem personal istället för sex vid brist på vikarier. Men det förutsätter möjligheter till snabba och flexibla byten och att utrymmena är gemensamma så att det blir enkelt att pussla ihop tjänster. Större förskolor löser sådana situationer "i huset" medan en mindre enhet måste uppdelas på två eller fler enheter där personal får åka mellan, jfr situationen i flera av byarna. Rektorerna upplever tydligt att samarbeten med två förskoleavdelningar skapar "vi-tänk" och medansvar för bemanning och organisation, möjlighet till variation med ett ökat antal kollegor och låser inte in tänket enbart i den enskilda avdelningen efter klassisk "tre-och-tre-modell". Idag är det olika hur man löser bemannings- och vikariatsfrågorna lokalt genom att förutsättningarna är så olika, och även när man löser tillsättningen. Antingen, då det går, på eftermiddagen dagen innan eller tidigt på morgonen, vilket många gånger kan vara beroende på hur samlade enheter man har.

Mentorskap är viktigt för rekrytering. Framöver kommer det även att bli viktigt hur man bemannar småbarns- jämfört med syskonavdelning med olika yrkesgrupper och behörig personal. Rektorerna påpekar att lärarstudenter redan idag frågar efter hur kommunerna gör. Rektorerna anser även att de själva bör sitta tillsammans åtminstone i kluster för bästa samnyttjande, men samtidigt är det för stor spridning på enheterna geografiskt vilket gör det något oklart vad som är optimalt för rektorsorganisationen rent geografiskt.

Övrigt

Rektorerna i förskolan efterlyser även möjligheter att bygga en erfarenhetsbank från varje förskolebygge för framtida projekt, exv. belysnings- eller golvtyper, avlopp, torkrumsventilation, sensor Kranar utan batteri etc. Det får aldrig vara personalen som ska vara experter eller bära ansvaret för bygg- eller konstruktionsprioriteringar. Detta bör vara standardiserade inslag som rektorerna inte ska behöva tänka på eller ha specialistkunskaper om. Rektorerna efterlyser modellenheter eller modellrum som det fanns planer på i tidigare skolstrukturdiskussioner.

Rektorerna framför även önskemål om tydlighet organisatoriskt vid nybyggen och renoveringar, om vem som bestämmer att arbetena är slutförda efter slutbesiktning. Det ska inte vara upp till rektor och personal.

D. Slutsatser

Utbildningsförvaltningen välkomnar en revidering av policydokumenten *Modell för en attraktiv förskola* samt *Modell för en attraktiv skola* av flera olika anledningar. Det faktum att ny lagstiftning, förändrade behov hos barn och elever, kompetensförsörjningsutmaningar och förändrad demografi med flertalet nya bostadsområden som påverkar skolstrukturen gör att dokumenten behöver revideras omgående. Dessutom följs inte rekommendationerna i nuvarande policydokument fullt ut (exempelvis när det gäller elevantal per skola och stadieindelning på skolor), vilket även skapar en önskan om nya reviderade sådana.

Flertalet statliga utredningar och förändrade nationella styrdokument kan komma att påverka skolstrukturen i kommunen framöver. Ett eventuellt statligt övertagande av skolan kan exempelvis påverka kommunens behov av skollokaler, förändrade läroplaner ställer nya krav på undervisningslokalers utformning och elevers behov av extraordinärt stöd ställer också nya och utökade krav på förskole- och skollokaler (t ex fler klassrum av varierande storlek och karaktär på samtliga skolor). Flexibla undervisningsgrupper kräver även ett elevunderlag som gör det möjligt. På en skolenhet åk 1–4 med färre än 100 elever är i det i det närmaste omöjligt att vara flexibel utan att göra så kallade åldersblandade grupper (B-form) såväl inom den ordinarie undervisningen som i de särskilda undervisningsgrupperna.

En betydande faktor som påverkar skolstrukturen framöver är det kommande kompetensförsörjningsbehovet. Eftersom det enligt skollagen är krav på behörighet och legitimation för lärare i respektive ämne kan det innebära stora svårigheter att bemanna alla skolenheter med behörig personal framöver. Utbildningsförvaltningen betonar att det som framför allt skiljer dagens utmaningar från tidigare Skolstrukturutredningar är just den framtida bristen på behöriga och utbildade lärare. Attraktivitet i hela kommunen kan inte på något sätt ställas i paritet med elevernas rätt till en utbildning av kvalitet med behöriga lärare.

För att ha en attraktiv skola/förskola bör skolstrukturen anpassas så att permanenta lokaler klarar topparna som kommer med jämna mellanrum i demografin i respektive område i kommunen. Det i sin tur kräver lokaler där det under vissa tidsperioder accepteras en viss överkapacitet. Större enheter innebär att det är lättare att klara variationer i elevunderlaget och ändå ha god kvalitet på lokalerna. Det finns därmed många verksamhetsmässiga, ekonomiska, likvärdiga samt kvalitetsmässiga vinster med större skolenheter. För att klara en framtida ekonomiskt kärv situation, kompetensförsörjning, attraktivitet för nyexaminerade lärare, rättssäkerhet i bedömning och betygssättning krävs framtida skolenheter som har flera klasser i samma årskurs, dvs. "flerprallelliga" skolenheter. Det gäller såväl stad som landsbygd. Små skolenheter har svårt att skapa en hanterbar organisation ur aspekter såsom; Attraktiv arbetsgivare, heltidstjänster, arbetsbelastning, ekonomi m.m. men framför allt ur en kvalitetsaspekt när det gäller undervisningens kvalitet och elevernas rätt till behöriga lärare.

Samtidigt finns det studier som pekar på att elevers närvaro, graden av skolavhopp, elevers känsla av samhörighet och delaktighet, engagemang för sitt skolarbete på ett generellt plan tenderar att

gynnas av den mindre skolan. Forskning visar även att skolstorleken kan påverka elevers psykiska hälsa. Samband kan finnas mellan skolans storlek och elevers välbefinnande. Större skolor kan ibland innebära ökad anonymitet och mindre personlig uppmärksamhet för varje elev, vilket kan påverka elevernas psykiska hälsa negativt. Riktigt små skolor, vilka förekommer i den svenska kontexten, kan dock vara begränsade i resurser och utbud i en sådan utsträckning att det har negativ inverkan på elevernas lärande och välmående.

Utbildningsförvaltningen anser det vara önskvärt med en stadieindlad skolverksamhet för f-3 samt 4-9 skolor (i den tioåriga skolan blir det motsvarande åk 1-4 respektive 5-10). I de högre årskurserna finns behov av att samnyttja speciallokaler i form av slöjd, hemkunskap, no-salar mm. samt att trygga bemanningen med behörig personal i framför allt övningsämnen.

I detta underlag har utbildningsförvaltningen försökt besvara de frågor som ställts i utredningsuppdraget. Det finns dock ytterligare övergripande frågeställningar som kan påverka en framtida skolstruktur som inte kunnat beaktas i detta utredningsunderlag, varför ytterligare utredningar kan komma att behövas:

- Kommer det framtida nationella riktlinjer när det gäller begränsningar på gruppstorlekar i förskola och klasstorlekar i skolan?
- Framtida arbetsmiljölagstiftning och miljökrav när det gäller antalet som får vistas i en lokal utifrån bland annat ventilation.
- Andra miljökrav såsom städbarhet m.m.
- Det ställs högre krav på lokalernas beskaffenhet utifrån andra lagstiftningar som berör säkerhet:
 - Brandskyddsarbete
 - PDV (pågående dödligt våld)
 - Kontinuitetsarbete

Piteå 2024-05-02

Malin Westling, förvaltningschef

Utbildningsförvaltningen

BILAGA 2 – Befolkningsprognoser delområden

Geografiskt område	Antal individer (0–5 år), utfall 2022 och prognos 2033		Prognosticerade befolkningsförändringar	
Område	2022	2033	Antal individer	Procentuell förändring
Sjulsmark	40	53	13	32%
Roknäs	51	56	5	10%
Hemmingsmark	30	31	1	4%
Backen	72	73	1	1%
Strömnäs	93	94	1	1%
Västra Munksund	35	35	0	1%
Jävre	75	75	0	0%
Lillpite	41	40	-1	-2%
Långnäs	32	31	-1	-3%
Mossen	54	52	-2	-3%
Piteå Centrala	67	64	-3	-4%
Stadsön	55	52	-3	-6%
Klubbgårdet	68	65	-3	-5%
Ankarskatan	60	52	-8	-13%
Djupviken	140	132	-8	-6%
Blåsmark	29	21	-8	-28%
Rosvik	159	150	-9	-6%
Östra Munksund	54	44	-10	-19%
Böle	58	46	-12	-20%
Svensbyn	68	56	-12	-17%
Norra Pitholm	76	63	-13	-17%
Norrfjärden	165	150	-15	-9%
Hortlax	145	130	-15	-11%
Bergsviken	194	178	-16	-8%
Sjulnäs	59	38	-21	-36%
Berget-Annelund	100	75	-25	-25%
Öjebyn	284	250	-34	-12%

Figur 1. Tabellen visar antalet individer i åldrarna 0-5 år för delområden i Piteå kommun. Uppgifter för 2022 är utfall och uppgifter för 2033 prognos. De två kolumnerna längst till höger visar den prognosticerade förändringen i antal samt procent.

Geografiskt område	Antal individer (6–15 år), utfall 2022 och prognos 2033		Prognosticerade befolkningsförändringar	
Område	2022	2033	Förändring antal individer	Procentuell förändring
Jävre	102	127	25	25%
Svensbyn	115	134	19	17%
Böle	86	103	17	20%
Bergsviken	353	364	11	3%
Roknäs	72	83	11	15%
Strömnäs	153	161	8	5%
Svartudden	43	50	7	15%
Övriga Pitholmen	43	50	7	15%
Mossen	69	75	6	9%
Durnäs	36	42	6	17%
Sikfors	36	42	6	16%
Backen	94	97	3	3%
Västra Munksund	52	51	-1	-2%
Hemmingsmark	70	67	-3	-5%
Sjulsmark	82	78	-4	-4%
Piteå Centrala	99	95	-4	-4%
Långnäs	51	47	-4	-8%
Norra Pitholm	127	123	-4	-4%
Lillpite	76	69	-7	-9%
Södra Skuthamn	52	45	-7	-14%
Östra Munksund	98	89	-9	-9%
Stadsön	111	94	-17	-15%
Blåsmark	73	56	-17	-24%
Sjulnäs	124	100	-24	-19%
Ankarskatan	153	125	-28	-18%
Berget-Annelund	187	145	-42	-23%
Norrfjärden	363	318	-45	-12%
Rosvik	297	252	-45	-15%
Hortlax	303	256	-47	-15%
Djupviken	294	243	-51	-17%
Klubbgårdet	154	95	-59	-38%
Öjebyn	540	479	-61	-11%

Figur 2. Tabellen visar antalet individer i åldrarna 6-15 år för delområden i Piteå kommun. Uppgifter för 2022 är utfall och uppgifter för 2033 prognos. De två kolumnerna längst till höger visar den prognosticerade förändringen i antal samt procent.

Årlig uppföljning
Systematiskt
arbetsmiljöarbete (SAM)
2024
§115
24BUN265

...

**Årlig uppföljning av
systematiskt
arbetsmiljöarbete (SAM)
2024**

Piteå kommun

Innehållsförteckning

Analys av arbetsmiljöarbetet	3
Resultatsammanställning checklista.....	6
Årlig uppföljning.....	6
Arbetsskador och tillbud	9

Analys av arbetsmiljöarbetet

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) består dels av en checklista med 25 frågor som varje enhetschef får besvara, dels på sammanställd analys av respektive avdelningschef. På 80% av checklistans 25 frågor har minst 85% av de 64 cheferna besvarat frågan positivt (Ja). De två frågor i checklistan som fått lägst antal positiva svar berör skriftlig dokumentation i verksamhetssystemet Stratsys.

- Endast 45% av cheferna har svarat Ja på om *Riskbedömningarna dokumenteras skriftligt i Stratsys*. 48% har svarat delvis och 6% har svarat nej.
- Endast 53% har svarat Ja på om *åtgärder dokumenteras skriftligt i en handlingsplan i Stratsys. I planen anges när åtgärderna ska vara genomförda och vem som ska se till att de genomförs*. 42% har svarat delvis och 5% har svarat Nej.

Missnöjet med verksamhetssystemet Stratsys framkommer även i den analys som avdelningscheferna gjort och stämmer väl överens med föregående års rapport. Även då ansågs verksamhetssystemet svårarbetat, snudd på en arbetsmiljörisk i sig självt.

Vad har fungerat bra i det systematiska arbetsmiljöarbetet?

För majoriteten av kommunens förskole- och skolenheter är arbetsmiljöarbetet en naturlig del av verksamheten. Man vittnar om en god **samverkan** mellan skyddsombud, arbetstagare och rektor/enhetschef där den vardagliga dialogen prioriteras och de flesta arbetsmiljöfrågor löses snabbt vilket bidrar till en trygg och säker arbetsmiljö för alla. Regelbundna möten kring arbetsmiljöarbetet genomförs, vanligtvis i samband med enheternas Arbetsplatsträffar (APT) men också vid specifika möten kring arbetsmiljön. Exempel på sådana kan vara elevhälsans arbetsgrupp med representanter för de olika yrkesgrupperna inom elevhälsan, samt Grans samverkansmöten där även elevrådet är representerat. Många enheter uppger att man har ett väl fungerande årshjul kring systematiskt arbetsmiljöarbete vilket gör att frågorna kontinuerligt är på agendan och följs upp i verksamheten. Deltagarna tar med sig frågor både in och ut i verksamheterna.

Kommunens arbetsmiljöpolicy får även fortsatt anses vara välkänd bland personalen, det finns tydliga och välkända mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Det finns skriftliga och fungerande **rutiner** i verksamheten som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska gå till och som beskriver när, hur och av vem det ska genomföras med skriftlig uppgiftsfördelning. Cheferna uppger även att de har de kunskaper, befogenheter och resurser som krävs. Om skyddsombuden ej har tillräcklig utbildning beror det på att de är nya i sin roll.

Risker för olycksfall undersöks och åtgärdas kontinuerligt och majoriteten av enheterna dokumenterar dem i Stratsys. Även vid förändringar i verksamheten görs dokumenterade **riskbedömningar** som tar upp vilka risker för ohälsa och olycksfall förändringen innebär och vilka åtgärder som planeras för att möta riskerna. Åtgärderna följs upp och kontrolleras. Gymnasieskolorna lyfter de specifika svårigheter de har med riskbedömningar utifrån arbetsmiljö i och med att man på yrkesförberedandeprogam har många olika områden med vitt skilda regelverk. Många enhetschefer uppger dock problematik med dokumentationen i Stratsys. Man upplever att systemet är svårarbetat.

Det är hundra procentigt angivet att alla ärenden med **ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud** alltid utreds och följs upp samt dokumenteras i Stella. Även brandskyddsronder genomförs var 3:e månad på de flesta enheter. Företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån anlitas när kompetensen inom den egna verksamheten saknas. Det faktum att utbildningen på Grans kretsar kring levande djur gör dock att det är svårt att helt förebygga och skydda från tillbud på enheten.

Vad behöver utvecklas?

I fjolårets uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet för år 2023 konstaterades att **rektorernas höga arbetsbelastning** är ett betydande utvecklingsområde. De flesta chefer inom

utbildningsförvaltningen har fler underställda än riktvärdet i kommunen vilket bidrar till en hög arbetsbelastning totalt sett, samt att det är en stor utmaning att åtgärda arbetsmiljösituationen för rektorerna med tanke på den ekonomiska situation som råder. Arbetsbelastningen för rektorer i Piteå kommun har under 2024 varit fortsatt mycket hög.

Såväl rektorer som andra medarbetares arbetsmiljö har påverkats negativt av eftersatt reinvestering i **lokaler** (exempelvis mögel och vattenskador). Det skapar oro för ohälsa men även merarbete i form av möten, förändrad planering, nya rutiner m.m. Även frågor kring ventilation, belysning och larm kan landa på förskole- och skolpersonalens bord i och med uthyrning av lokaler till föreningar och privatpersoner. Till de flesta av dessa frågor medföljer tid och dokumentation för risk- och konsekvensanalyser samt andra möten med fackliga företrädare.

Fortfarande upplever många enhetschefer att arbetet i Stratsys är tungrott och svårt, framför allt när man är sällananvändare. Dokumentation och mallar för checklistor och rutiner behöver systematiseras på ett tydligare och mer lättillgängligt sätt.

Det har gjorts något färre dokumentationer av ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud i år än tidigare år vilket kan beror på att de nu ska göras i systemet Stella. Systemet, som är nytt, har inte riktigt satt sig fullt ut i verksamheten ännu vilket också gör att det på sina håll fortfarande dokumenteras på papper.

Förslag på hur arbetsmiljöarbetet kan förbättras

- Stratsys behöver bli enklare och mer lättarbetat. Den årliga uppföljningen och checklistan ska vara på enhetsnivå, ej rektorsnivå eftersom strukturen i verksamheterna kan se olika ut och en rektor kn ansvarar för flera enheter.
- En utbildningsinsats i Stratsys som verksamhetssystem kan vara värdefullt.
- Arbetsmiljöfrågor måste bli en tydligare och mer naturlig del av rektorskonferenser på avdelningsnivå. Det fungerar väl på enhetsnivå men mellanchefernas arbetsmiljö glöms lätt bort.
- Ansvarar för uthyrning av skollokaler till föreningar under kvällar och helger måste ligga på annan funktion än förskolornas och skolornas rektor och personal.

Finns det behov av övergripande åtgärder på avdelnings- respektive förvaltningsnivå?

Uthyrning av skollokaler är en arbetsbelastning för såväl personal som rektorer och administratörer. Det är även en säkerhets- och sekretessfråga. Hade varit önskvärt om det kunde utredas om exempelvis Medborgarservice kunde hantera all uthyrning av lokaler på kvällar, helger och lov.

Arbetsbelastningen för rektorer inom utbildningsförvaltningen har under lång tid varit mycket hög och insatser måste vidtas för att förbättra arbetsmiljön för våra enhetschefer. Barn- och utbildningsnämnden har beviljat utökade medel 2025 för att kunna anställa fler rektorer i grundskolan, men organisationen inom såväl förskolan som gymnasieskolan måste också ses över. Kan ytterligare arbetsmiljöförbättringar göras inom hela skolledarorganisationen?

Inom avdelningen elevhälsa påtalas att det är en utmaning i arbetsmiljöarbetet att enhetschefen inom elevhälsan inte ansvarar för det dagliga arbetet för vissa av elevhälsans medarbetare samt för lokaler m.m. ute på skolorna. Där har respektive rektor arbetsmiljöansvar för lokaler och skolans personal (om än inte för elevhälsans personal). Ett gott samarbete mellan enhetschef och rektor är därför avgörande. Elevhälsans enhetschef leder arbetsmiljöarbetet på distans vilket innebär att det riskeras att arbetsmiljöproblem missas. Ansvaret blir tyngre på medarbetaren att signalera i tid.

Som nämnts tidigare måste Stratsys bli enklare och mer användarvänligt. Dessutom behöver skyddsombuden få tillgång till Stratsys.

Vilka eventuella allvarliga risker på enheten/avdelningen/förvaltningen behöver nämnden ha kunskap om?

Många av förskolans, grundskolans och gymnasiernas lokaler är i mycket dåligt skick vilket starkt inverkar på arbetsmiljön för såväl personal som barn/elever. Flytt till tillfälliga lokaler samt på vissa ställen pågående renoveringsarbeten i samma lokaler som verksamhet pågår, stör verksamheten och tar både tid, kraft och resurser i anspråk. Många gånger är processerna dessutom tidskrävande med långdragna och, i några fall ovissa, utredningar och det tar därför lång tid innan större renoveringsarbeten kan dra i gång. Viss risk för ökade sjukskrivningstal kan förekomma.

Resultatsammanställning checklista

Årlig uppföljning

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Fråga	Resultat
Arbetsmiljöarbetet ingår som en naturlig del av verksamheten.	 % Ja - 61 Delvis - 3 Nej - 0
Arbetsmiljöarbetet sker i samverkan med skyddsombud och arbetstagare.	 % Ja - 63 Delvis - 1 Nej - 0
Skyddsombudet har tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag.	 % Ja - 51 Delvis - 11 Nej - 2
Kommunens arbetsmiljöpolicy är känd bland medarbetarna.	 % Ja - 55 Delvis - 8 Nej - 1
Det finns tydliga och välkända mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.	 % Ja - 57 Delvis - 6 Nej - 1
Det finns skriftliga och fungerande rutiner i verksamheten som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska gå till. Rutinerna beskriver när, hur och av vem det systematiska arbetsmiljöarbetet ska genomföras.	 % Ja - 58 Delvis - 5 Nej - 1
Det finns en skriftlig uppgiftsfördelning för dem som har tilldelats arbetsmiljöuppgifter.	 % Ja - 59 Delvis - 2 Nej - 3
De som har en arbetsmiljöuppgift har också de kunskaper, befogenheter och resurser som krävs för dessa uppgifter.	 % Ja - 58 Delvis - 4

Fråga	Resultat
	Nej - 1
Behov av kunskap och utbildning för chefer har kartlagts och tillgodosetts	Ja - 59 Delvis - 3 Nej - 1
Alla anställda i verksamheten har kunskaper om arbetsmiljö och vilka riskerna i arbetet är. Kunskaperna, som bland annat innefattar rutiner och instruktioner för att ohälsa och olycksfall i arbetet ska kunna förebyggas, hålls aktuella och kompletteras vid förändringar i verksamheten.	Ja - 60 Delvis - 4 Nej - 0
Det finns lättillgängliga och skriftliga instruktioner för arbete som är förenat med allvarliga risker så att arbetet kan utföras utan risk för ohälsa och olycksfall.	Ja - 50 Delvis - 1 Nej - 0
Introduktion av nyanställda, inhyrd personal och personal med nya arbetsuppgifter genomförs enligt rutin.	Ja - 59 Delvis - 5 Nej - 0
Introduktionen tar upp arbetsmiljörisker som arbetstagare kan utsättas för.	Ja - 53 Delvis - 7 Nej - 0
Risker för ohälsa och olycksfall undersöks, bedöms och åtgärdas fortlöpande, både vad gäller den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön.	Ja - 63 Delvis - 1 Nej - 0
Riskbedömningarna dokumenteras skriftligt i Stratsys.	Ja - 29 Delvis - 31 Nej - 4
Åtgärder dokumenteras i en skriftlig handlingsplan i Stratsys. I planen anges när åtgärderna ska vara genomförda och vem som ska se till att de genomförs.	Ja - 34 Delvis - 27 Nej - 3
De åtgärder som genomförts kontrolleras för att se om de gett förväntat resultat.	Ja - 59

Fråga	Resultat
	 Delvis - 1 Nej - 1
Vid förändringar i verksamheten görs dokumenterade riskbedömningar som tar upp vilka risker för ohälsa och olycksfall förändringen innebär och som beskriver om riskerna är allvarliga eller inte.	 % Ja - 58 Delvis - 5 Nej - 0
Ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud utreds.	 % Ja - 63 Delvis - 1 Nej - 0
Ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud följs upp.	 % Ja - 64 Delvis - 0 Nej - 0
Tillbud och olycksfall dokumenteras i Stella.	 % Ja - 58 Delvis - 6 Nej - 0
En årlig uppföljning görs av det systematiska arbetsmiljöarbetet för att undersöka om det bedrivs enligt föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete, samt förbättra det som inte fungerat bra.	 % Ja - 63 Delvis - 0 Nej - 1
Brandskyddsronder genomförs var tredje månad under året.	 % Ja - 55 Delvis - 6 Nej - 3
Företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån anlitas för det systematiska arbetsmiljöarbetet när kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker till.	 % Ja - 62 Delvis - 1 Nej - 1
Medarbetarsamtal har genomförts	 % Ja - 62 Delvis - 1 Nej - 1

Arbetsskador och tillbud

Typ av händelse	Antal händelser Okt 2023 - Sep 2024
Tillbud	146
Arbetsjukdomar	
Olycksfall	157
Färdolycksfall	9
TOTALT	312

Revidering av
delegationsordningen
§116
24BUN204

...

Förslag till förändringar är **gulmarkerade**

Delegationsbestämmelser

för Barn- och utbildningsnämnden

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Delegationsbestämmelser för Barn- och utbildningsnämnden	Riktlinjer	2024-xx-xx §§	Barn- och utbildningsnämnden
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Barn- och utbildningsnämnden	20	24BUN204	2028-xx-xx
Dokumentinformation	Anger rätten till beslutsfattande i Barn- och utbildningsnämndens namn		
Dokumentet gäller för	Förtroendevalda i Barn- och utbildningsnämnden, anställda inom Utbildningsförvaltningen		

Innehåll

Förutsättningar för delegation.....	3
Rutin för delegationsbeslut.....	6
Delegationer	7
Trygghet och studiero	7
Skolplikt och rätt till utbildning	7
Förskolan	9
Förskoleklassen	10
Grundskolan.....	11
Anpassad grundskola	12
Fritidshemmet.....	13
Antagning till gymnasieskola.....	13
Utbildning på nationella program i gymnasieskolan	13
Utbildning på introduktionsprogram i gymnasieskolan	15
Gymnasieskolan	16
Beslut om reservantagning vid senare tidpunkt.....	18
Allmänna bestämmelser om anpassad gymnasieskola	19
Utbildning på program i anpassad gymnasieskola	19
Individuellt val i anpassad gymnasieskola	20
Särskilda utbildningsformer (hemundervisning, fullgöra skolplikt på annat sätt)	20
Annan pedagogisk verksamhet (öppen förskola, öppen fritidsverksamhet, omsorg kvällar- nätter-helger, pedagogisk omsorg)	20
Tillsyn i enskild verksamhet som kommunen godkänt.....	21
Utbildning för EU-medborgare	21
Skolskjutsar (förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, anpassad gymnasieskola).....	21
Elevers dagliga resor i gymnasieskola	22
Inackorderingstillägg för gymnasieelever	22
Övrigt	23
Avslå ansökan att lämna ut allmänna handlingar	24
Ekonomi	26
Bidrag till fristående enheter, tilläggsbelopp	27
Beslut om läsårstider	29
Personalärenden	30

Förutsättningar för delegation

Vad innebär delegation?

Delegation enligt kommunallagen innebär att beslutanderätten, i ett visst ärende eller i en ärendegrupp, flyttas över till någon annan (delegaten). Delegaten träder helt in i nämndens ställe. Ett beslut av delegaten ses som ett nämndbeslut. Nämnden kan inte ändra delegatens beslut men kan naturligtvis återkalla delegationsuppdraget.

Nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Nämnden har redovisningsansvaret, men delegaten har det juridiska ansvaret (t ex tjänstefel, skadestånd).

Förutsättningar för nämndens delegationsrätt

Delegation inom en nämnd förutsätter alltid beslut i två led. Först måste fullmäktige i ett reglemente eller i ett särskilt beslut ha uppdragit till nämnden att hantera ett visst verksamhetsområde eller besluta i vissa ärenden eller ärendegrupper. Därefter kan nämnden om den vill besluta om delegation av denna beslutanderätt. Nämnden lämnar delegationsuppdrag genom särskilt beslut eller genom att fatta beslut om en delegationsbestämmelse där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater.

Nämndens delegationsrätt – delegationsförbud

Nämnden får enligt 6 kap. 38 § KL inte delegera beslutanderätten i följande slag av ärenden:

1. Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
2. Framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats
3. Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt
4. Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden
5. Ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras

Vem kan delegera?

En nämnd kan enligt 6 kap 37 § KL lämna delegationsuppdrag till:

- Ett utskott bestående av ledamöter eller ersättare i nämnden
- En ledamot eller ersättare i nämnden
- En anställd hos kommunen enligt 7 kap 5-8 §§

Det är inte tillåtet att lämna delegationsuppdrag till:

- Flera anställda i grupp
- Anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. blandad delegation.

Delegation och ren verkställighet

Man skiljer mellan beslut i kommunallagens mening och ren verkställighet. I delegationsbestämmelsen upptas beslut i kommunallagens mening.

Beslut i kommunallagens mening kännetecknas bland annat av att det finns *utrymme för alternativa lösningar* och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar. Normalt kan denna typ av beslut *överklagas* genom laglighetsprövning eller genom förvaltningsbesvär.

Vid ren verkställighet saknas utrymme för självständiga bedömningar och beslutsalternativ. Det rör sig här om ”mekanisk verkställighet”, till exempel avgiftsdebitering enligt en fastställd taxa eller tilldelning av förskoleplats efter en klar turordning. Även om den enskilde inte kan överklaga beslutet genom laglighetsprövning – eller förvaltningsbesvär - finns andra vägar för den enskilde att angripa ett beslut den enskilde upplever som felaktigt, nämligen genom rättslig prövning vid allmän domstol, Skolinspektionen, anhållan om en JO-granskning eller påkallande av de kommunala revisorernas uppmärksamhet.

Exempel på ren verkställighet

- Utbildning, studiebesök, konferensbesök och övriga tjänsteresor.
- Representation och uppvaktning enligt fastställda principer.
- Skolskjuts inom ramen för reglementet
- Debitering av avgift för barn i förskola, fritidshem enligt taxa och fullföljande av krav
- Söka och bevaka statsbidrag.

Vidaredelegation

Enligt 7 kap 6 § KL kan en nämnd om den uppdrar till en förvaltningschef *inom den egna nämndens verksamhetsområde* att fatta vissa beslut, även medge att förvaltningschefen i sin tur får överlåta sin beslutanderätt till annan anställd inom kommunen. Detta kallas vidaredelegation. En förutsättning för detta är att nämnden i *ett beslut* tillåtit det. Beslut som fattats p.g.a. vidaredelegation ska *anmälas till förvaltningschefen*. Någon uttrycklig skyldighet för förvaltningschefen att anmäla dessa beslut till nämnden föreligger däremot inte, men nämnden kan sätta upp sådana krav som villkor för delegeringen. Vidaredelegation kan endast ske i *ett led*. Förteckning ska upprättas över vilka anställda som chef vidaredelegerat till. Beslut om vidaredelegation ska förvaras vid Utbildningsförvaltningens centrala administration.

Delegation av beslutanderätten i brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas

En nämnd får enligt 6 kap. 39 § KL uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot i nämnden att besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Vilka beslut som kan delegeras och om det finns några begränsningar framgår inte av lagtexten. Ärenden som avgjorts med stöd av denna bestämmelse ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Denna typ beslut anses som ett beslut av nämnden.

Ersättare

Av delegationsbestämmelse eller av annan förteckning ska klart framgå vem som träder in i viss delegats ställe vid delegatens frånvaro.

- Ersättare för barn- och utbildningsnämndens ordförande är vice ordförande
- Ersättare för förvaltningschef är den avdelningschef som utsetts till ställföreträdare enligt förvaltningschefens beslut
- Ersättare för avdelningschefer är förvaltningschef
- Ersättare för rektorer i förskola, grundskola, gymnasieskola är den rektor som utsetts till ställföreträdare enligt avdelningschefens beslut
- Ersättare för verksamhetschef Grans Naturbruksskola är rektor Grans Naturbruksskola
- Ersättare för rektor Grans Naturbruksskola är driftchef med rektorsutbildning
- Ersättare för handläggare ansvarig för prövning av skolskjutsar är verksamhetschef Ekonomi, planering

Anmälan av delegationsbeslut

Nämnden ska besluta i vilken utsträckning beslut som fattats med stöd av uppdrag enligt KL 6 kap 37 § ska anmälas till den. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i kap 13.

Syftet med anmälan är flera. Nämndernas *informations- och kontrollbehov* ska tillgodoses, dessutom kan det ha betydelse *för beslutets laga kraftvinnande*. Ett beslut vinner laga kraft tre veckor efter att det tillkännagavs på kommunens anslagstavla att det protokollförda beslutet justerats (laglighetsprövning). För förvaltningsbesvär gäller 21 dagar från och med beslutet togs emot.

Handläggning av ärenden vid myndighetsutövning, SL 29 kap, 10 §

Förvaltningslagen § 10, §§ 23-25, § 27, §§ 31-34, § 36 tillämpas:

§ 10 partsinsyn, § 23 utredningsansvar, § 24 lämna uppgifter muntligt, § 25 kommunikation, § 27 dokumentation av uppgifter, § 31 dokumentation av beslut, § 32 motivering av beslut, §§ 33 och 34 underrättelse om innehåll i beslut och hur överklagande går till, § 36 rättelse av skrivfel.

I beslut som får överklagas enligt SL 28 kap ska utöver SL 29 kap 10 § även Förvaltningslagen 43-47 § tillämpas:

§ 43 Hur beslut överklagas?, 44 § Överklagandetid, § 45 Rättidsprövning, § 46 Överlämna ärende till överinstansen, § 47 Överinstansens åtgärder.

Förkortningar på lagar, författningar och förordningar

- SL = Skollag (2010:800)
- Skolf = Skolförordning (2011:185)
- Gysf = Gymnasieförordning (2010:2039)
- KL = Kommunallagen (2017:725)
- OSL = Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
- Förvl = Förvaltningslagen (2017:900)

Rutin för delegationsbeslut

I princip gäller samma form-regler för delegationsbeslut som för nämndbeslut. Detta innebär att det alltid skall finns någon form av skriftlig dokumentation för de beslut som fattas med stöd av delegation.

- Beslut fattas alltid i nämndens namn, inte av funktionen. Funktionen rektor e t c anges i underskriften.
- Avslagsbeslut måste motiveras. Besvärshänvisning eller information om laglighetsprövning bifogas beroende på ärendetyp. Förvaltningsbesvär utesluter laglighetsprövning.
- Kopia av beslutet expedieras på delegatens ansvar till den som berörs av beslutet. Originalet förvaras i akten vilket kan vara hos delegat på lokal nivå eller hos central administration. Delegat på lokal nivå skickar kopia av beslutet till Barn- och utbildningsnämnden. För delegat inom central administration lämnas original till nämnden för arkivering i akt vilket ombesörjs av nämndsekreterare.
- Delegationsbeslutet anmäls till nämnden nästkommande sammanträde. Handlar det om beslut där beslutanderätten vidaredelegerats av förvaltningschef ska anmälan som minst ske till förvaltningschef.
- Nämndsekreteraren diarieför besluten under respektive delegats ärendenummer. Registreringen genererar en diarielista.
- Nämndsekreteraren anger löpande årlig numrering på beslutet för att underlätta beslutens sökbarhet.
- Nämndsekreteraren skriver in periodens senaste beslut i Barn- och utbildningsnämndens protokoll.

Delegationer

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
1			
2	Trygghet och studiero		
2.1	Beslut om avstängning i gymnasieskolan helt eller delvis. Ej för längre tid än två veckor under kalenderhalvår. Kan i vissa fall förlängas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska få yttra sig. Innan beslut fattas ska samråd ske med socialnämnden om elev är omyndig. Beslut får gälla omedelbart. SL 5 kap 17-18, 21 §§	BUN:s ordförande i brådska fall.	Förvaltningsrätten, SL 28 kap 5 § p.3
2.2	Beslut om avstängning från viss utbildning med praktiska inslag i gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola om det ingår praktik, delar av utbildning är arbetsplatsförlagd och det är uppenbart olämpligt att elev deltar. Avstängning gäller för viss tid eller utan tidsbegränsning. Eleven och elevens vårdnadshavare ska få yttra sig. Innan beslut fattas ska samråd ske med socialnämnden om elev är omyndig. Beslut får gälla omedelbart. SL 5 kap 19-21 §§	BUN:s ordförande i brådska fall.	Förvaltningsrätten, SL 28 kap 5 § p.3
2.3	Beslut att hindra en vårdnadshavare att vistas på förskolans, skolans område	Rektor/ avdelningschef gymnasieskola	
3			
4	Skolplikt och rätt till utbildning		

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
-------	-------------	---------	--------------------------------

4.1	Beslut om inskrivning av elev i anpassad grundskola. Barn får tas emot utan vårdnadshavares medgivande om det finns synnerliga skäl till barnets bästa. Medicinsk, social, pedagogisk, psykologisk utredning krävs. SL 7 kap 5 §	Rektor anpassad grundskola	Skolväsendets överklagande- nämnd SL 28 kap 12 § p.1
4.2	Beslut om utskrivning av elev från anpassad grundskola om utredning visar att eleven inte tillhör den anpassade grundskolans målgrupp, SL 7 kap 5 b §	Rektor anpassad grundskola	Skolväsendets överklagande- nämnd SL 28 kap 12 § p.1
4.3	Mottagande på försök i annan skolform för högst 6 månader (avser grundskolan, anpassad grundskola), SL 7 kap 8 §	Rektor anpassad grundskola	
4.4	Integrering av grundskoleelev i anpassad grundskola. Bestämmelserna i den ursprungliga skolformen gäller alltid. SL 7 kap 9 §	Rektor anpassad grundskola	
4.5	Integrering av anpassad grundskoleelev i grundskolan. Bestämmelserna i den ursprungliga skolformen gäller alltid, SL 7 kap 9 §	Rektor anpassad grundskola	
4.6	Uppskjuten skolplikt Prövning av uppskjuten skolplikt till sju års ålder på begäran av vårdnadshavare och om det finns särskilda skäl, SL 7 kap 10 § 2 st, 7 kap 10 § 3 st. Om skolplikten i förskoleklass skjuts upp ska barnet erbjudas förskola, SL 8 kap 3 §. Delegat samråder med rektor. Hemkommun beslutar i ärendet.	Kommunal rektor i upptagnings- området oavsett om barnet är inskrivet i fristående eller kommunal verksamhet. Motivering: Kommunen har skolpliktsansvaret.	Skolväsendets överklagande- nämnd SL 28 kap 12 § p.2
4.7	Tidigare skolstart. Prövning om inskrivning i förskoleklassen redan höstterminen det kalenderår barnet fyller fem år, SL 7 kap 11 §. Ärendet prövas efter begäran från barnets vårdnadshavare. (Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår barnet fyller sex år, SL 7 kap 11 §)	Rektorsbeslut, ej delegationsbeslut	
4.8	Prövning av skolpliktens förlängning, SL 7 kap 13 §	Rektor	Skolväsendets överklagande- nämnd SL 28 kap 12 § p.3

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
-------	-------------	---------	-----------------------------------

4.9	Prövning av skolpliktens upphörande före det nionde eller tionde året om elev uppnått de lägsta kunskapskraven, SL 7 kap 14 §	Rektor	Skolväsendets överklagande-nämnd SL 28 kap 12 § p.3
4.10	Rätt att slutföra skolgång i grundskola, anpassad grundskola även om skolplikt upphört. Rätt till ytterligare 2 år efter nionde eller tionde året, SL 7 kap 15-16 §§	Rektor	
4.11	Beslut i skolpliktsärenden vid bedömningen att det inte är aktuellt att vitesförelägga vårdnadshavarna.	Barn- och utbildnings-nämndens arbetsutskott	
4.12	Tidigare skolstart och undantag från skyldigheten att börja fullgöra skolplikt i förskoleklass (elev med behov av anpassad grundskola). Beslut om undantag från skyldigheten att börja fullgöra skolplikt i förskoleklass utan att eleven först har gått ut förskoleklassen och barnet bedöms ha förutsättningar för det. Ärendet prövas efter begäran från barnets vårdnadshavare. Hemkommunen beslutar i ärendet. SL 7 kap 11 a p.2, 7 kap 11 a § 2 st p.3.	Rektor anpassad grundskola	
4.13	Beslut på begäran från vårdnadshavare att barn som beviljats uppskjuten skolplikt får tas emot i anpassad grundskola utan att först ha gått ut förskoleklassen (eleven börjar anpassad grundskola som sjuåring) Hemkommunen beslutar i ärendet. SL 7 kap 11 b §.	Rektor anpassad grundskola	
5	Förskolan		
5.1	Placering av barn vid avvikelse från reglerna.	Rektor	
5.3	Överenskommelse med annan kommun om att ta emot barn från Piteå kommun, SL 8 kap 12 §	Avdelningschef förskola	
5.4	Beslut om mottagande av barn från annan kommun som med hänsyn till personliga förhållanden har särskilda skäl till placering i Piteå kommun. Yttrande inhämtas från hemkommun. SL 8 kap 13 § 1 st	Avdelningschef förskola	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
-------	-------------	---------	--------------------------------

5.5	Beslut om mottagande av barn från annan kommun efter önskemål från vårdnadshavare. Yttrande inhämtas från barnets hemkommun. SL 8 kap 13 § 2 st	Avdelningschef förskola	
5.6	Beslut om att behålla plats om avgift ej betalas (särskilda skäl), SL 8 kap 16 §	Avdelningschef förskola	
5.7	Beslut om avstängning när avgift ej betalas, SL 8 kap 16 §	Avdelningschef förskola / Administratör	
5.8	Beslut om utökad tid i förskola SL 8 kap 5-7 §	Rektor	
5.9	Beslut att erbjuda omsorg för barn med vårdnadshavare i samhällsviktig verksamhet	Förvaltningschef (Skolchef)	
6	Förskoleklassen		
6.1	Överenskommelse med annan kommun om att den ska ta emot elev från Piteå kommun, SL 9 kap 12 §	Avdelningschef grundskola	
6.2	Beslut om mottagande av elev från annan kommun som med hänsyn till personliga förhållanden har särskilda skäl att gå i skola i Piteå kommun. Yttrande inhämtas från hemkommun innan beslut, SL 9 kap 13 § 1 st	Avdelningschef grundskola	Skolväsendets överklagande-nämnd SL 28 kap 12 § p.4
6.3	Beslut om mottagande av elev från annan kommun efter önskemål av elevens vårdnadshavare. Yttrande inhämtas från barnets hemkommun innan beslut. SL 9 kap 13 § 2 st	Avdelningschef grundskola	Skolväsendets överklagande-nämnd SL 28 kap 12 § p.4
6.4	Skolplacering vid annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar eftersom placering innebär att en annan elevs rätt till placering utifrån närhetsprincipen åsidosätts. SL 9 kap 15 § 1 st	Rektor	
6.5	Skolplacering vid annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar. Önskad placering innebär betydande ekonomiska eller organisatoriska hinder eller övriga elevers trygghet och studiero. SL 9 kap 15 § 2 st	Rektor	Skolväsendets överklagande-nämnd SL 28 kap 12 § p.6

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
-------	-------------	---------	--------------------------------

6.6	Beslut om skolplacering förskoleklass i de fall där rektor bedömer att enheten inte kan ta emot eleven på grund av ekonomiska eller organisatoriska skäl.	Avdelningschef grundskolan	Skolväsendets överklagande-nämnd SL 28 kap 12 § p.6
7	Grundskolan		
7.1	Överenskommelse med annan kommun om att den ska ta emot elev från Piteå kommun, SL 10 kap 24 §.	Avdelningschef grundskola	
7.2	Beslut om mottagande av elev från annan kommun som med hänsyn till personliga förhållanden har särskilda skäl att gå i skola i Piteå kommun. Yttrande inhämtas från hemkommunen, SL 10 kap 25 §	Avdelningschef grundskola	Skolväsendets överklagande-nämnd SL 28 kap 12 § p.4
7.3	Beslut om mottagande av elev från annan kommun efter önskemål av elevens vårdnadshavare. Yttrande inhämtas från hemkommun innan beslut, SL 10 kap 27 §	Avdelningschef grundskola	
7.4	Organisera grundskolan så att den är ändamålsenlig ur kommunikationssynpunkt (beslut om upptagningsområden). SL 10 kap 29 §	Avdelningschef grundskola	
7.5	Skolplacering vid annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar eftersom placering innebär att en annan elevs rätt till placering utifrån närhetsprincipen åsidosätts. SL 10 kap 30 § 1 st	Rektor	
7.6	Skolplacering vid annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar. Önskad placering innebär betydande ekonomiska eller organisatoriska hinder eller övriga elevers trygghet och studiero. SL 10 kap 30 § 2 st	Rektor	Skolväsendets överklagande-nämnd SL 28 kap 12 § p.6
7.7	Mottagande av elev som anses bosatt i utlandet. Vårdnadshavarna eller en av dem är svensk medborgare, Skolf 4 kap 2 §	Rektor	
7.8	Beslut om ytterligare undervisningstid utöver garanterad undervisningstid. I bilaga 1 till Skollagen 2010:800 finns bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) Skolf 9 kap 3 §	Rektor	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
-------	-------------	---------	--------------------------------

7.9	Beslut och fördelning av undervisningstid mellan årskurser efter förslag från rektorn (timplan) Skolf 9 kap 4 §	Förvaltningschef	
7.10	Som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska, skolf 9 kap 5 § 1 st	Rektor	
7.11	Sträva efter att erbjuda andra språk som språkval, Skolf 9 kap 5 § 2 st	Rektor	
7.12	Anmäla till Skolinspektionen att delar av undervisningen anordnas på annat språk än svenska, skolf 9 kap 12 och 17 §	Förvaltningschef	
7.13	Ansöka hos Skolinspektionen att få bedriva utbildning i grundskolan utan timplan för en eller flera bestämda skolenheter, skolf 9 kap 23 §	Förvaltningschef	
7.14	Beslut om skolplacering grundskola i de fall där rektor bedömer att enheten inte kan ta emot eleven på grund av ekonomiska eller organisatoriska skäl. SL 10 kap 30 § 2 st	Avdelningschef grundskolan	Skolväsendets överklagandenumnd SL 28 kap 12 § p.6
7.15	Beslut om att skriva ut elev från grundskolan vid varaktig utlandsvistelse. SL 7 kap 2§	Rektor	
8	Anpassad grundskola		
8.1	Mottagande av elev som anses bosatt i utlandet. Vårdnadshavarna eller en av dem är svensk medborgare, Skolf 4 kap 2 §	Rektor	
8.2	Beslut om elev huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden, SL 11 kap 8 § 1 st. Samråd ska ske med vårdnadshavare innan beslut fattas.	Rektor	
8.3	Beslut om utbud av allsidigt urval av ämnen som elevens val, Skolf 10 kap 5 §	Rektor	
8.4	Överenskommelse med annan kommun om att den ska ta emot elev från Piteå kommun, SL 11 kap 24 §	Avdelningschef grundskola	
8.5	Mottagande av elev från annan kommun som med hänsyn till personliga förhållanden har särskilda skäl att gå i skola i Piteå kommun, SL 11 kap 25 §. Yttrande inhämtas från hemkommun.	Avdelningschef grundskola	Skolväsendets överklagandenumnd SL 28 kap 12 § p.4

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
-------	-------------	---------	--------------------------------

8.6	Beslut om mottagande av elev från annan kommun efter önskemål av elevens vårdnadshavare, SL 11 kap 26 §	Avdelningschef grundskola	
8.7	Beslut om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden. Timplan för anpassad grundskola finns som bilaga 1 till skolförordningen. Skolf 10 kap 2 §	Rektor	
8.8	Beslut om fördelning av undervisningstid mellan årskurser efter förslag från rektor, Skolf 10 kap 3 §	Förvaltningschef	
9	Fritidshemmet		
9.1	Beslut om utökad tid i fritidshem, SL 14 kap 5-6 §	Rektor	
9.2	Beslut om att behålla plats om avgift ej betalas, SL 14 kap 12 §	Avdelningschef grundskola	
9.3	Beslut om avstängning från plats om avgift ej betalas, SL 14 kap 12 §	Avdelningschef grundskola / Administratör	
9.4	Beslut att erbjuda omsorg för barn med vårdnadshavare i samhällsviktig verksamhet	Förvaltningschef (Skolchef)	
9.5	Placering av elev vid avvikelse från reglerna	Rektor	
10	Antagning till gymnasieskola		
10.1	Antagning till gymnasieskolan, SL 15 kap 12 §	Barn- och utbildningsnämndens ordförande	
11	Utbildning på nationella program i gymnasieskolan		
11.1	Elev på nationellt program antas senare till nationell inriktning, särskild variant, lärlingsutbildning inom programmet, SL 16 kap 12 §	För Strömbackaskolan: Avdelningschef gymnasieskola, För Grans Naturbruksgymnasium: Verksamhetschef	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
-------	-------------	---------	--------------------------------

11.2	Teckna utbildningskontrakt för elev på lärlingsutbildning, SL 16 kap 11 a §	Rektor	
11.3	Beslut om att elevs utbildning till sitt innehåll får avvika från vad som annars gäller för programmet, SL 16 kap 14 §	För Strömbäckaskolan: Avdelningschef gymnasieskola, För Grans Naturbruksgymnasium: Verksamhetschef	
11.4	Beslut om att undervisningen fördelas på längre tid än 3 år, SL 16 kap 15 § 2 st	Rektor	
11.5	Beslut att gå om en kurs, SL 16 kap 24 §	Rektor	
11.6	Bedömning om elev som saknar godkänt betyg i engelska men uppfyller övriga behörighetskrav ändå anses behörig, SL 16 kap 32 §	Barn- och utbildningsnämndens ordförande	
11.7	Behörighet. Beslut att i första hand ta emot elever som är hemmahörande i kommunen eller inom samverkansområdet, samt mottagande av andra behöriga sökande, SL 16 kap 43, 47, 36	Barn- och utbildningsnämndens ordförande	Skolväsendets överklagandenämnd avser behörighet eller mottagande i första hand, SL 28 kap 12 § p.7
11.8	Beslut om mottagande i första eller andra hand för elever som inte är hemmahörande i hemkommun eller samverkansområdet, SL 16 kap 44, 47 §§	Skoladministratör antagning/ Avdelningschef	
11.9	Inhämtande av yttrande från hemkommun när elev inte är hemmahörande i kommun eller samverkansområdet, SL 16 kap 48 §	Skoladministratör antagning/ Avdelningschef	
11.10	Beslut om vilka kurser som erbjuds som programfördjupning, SL 16 kap 26-28 §§, Gysf 4 kap 6 §. Val av kurser görs i samråd med programråden, d v s branschen.	För Strömbäckaskolan Avdelningschef gymnasieskola För Grans Naturbruksgymnasium Verksamhetschef	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
-------	-------------	---------	--------------------------------

12	Utbildning på introduktionsprogram i gymnasieskolan		
12.2	Minskning av omfattning av utbildning på introduktionsprogram om elev begär det, SL 17 kap 6 §	Rektor	
12.4	Beslut om ungdomar som uppfyller behörighetskraven för yrkesprogram tas emot till yrkesintroduktion eller individuellt alternativ, SL 17 kap 11 §	Rektor	
12.5	Beslut om behörighet och mottagande till programinriktat val eller till yrkesintroduktion som utformats för en grupp elever, SL 17 kap 14 §	Barn- och utbildningsnämndens ordförande	Skolväsendets överklagandenämnd SL 28 kap 12 § p.7
12.6	Erbjuda elever med i anpassad gymnasieskola yrkesintroduktion och individuellt alternativ om de önskar och har förutsättningar, SL 17 kap 16 § 2 st	Rektor anpassad gymnasieskola	
12.7	Beslut att inom nationellt program anordna programinriktat val, SL 17 kap 17 §	För Strömbackaskolan: Avdelningschef gymnasieskola För Grans Naturbruksgymnasium: Verksamhetschef	
12.8	Beslut att träffa överenskommelse med landsting om att bevilja utbildning för elever på introduktionsprogram, SL 17 kap 17-19 §§	För Strömbackaskolan: Avdelningschef gymnasieskola För Grans Naturbruksgymnasium: Verksamhetschef	
12.9	Inhämtande av yttrande från hemkommun när elev inte är hemmahörande i kommun eller samverkansområde, SL 16 kap 48 §	Skoladministratör antagning / Avdelningschef	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
-------	-------------	---------	--------------------------------

12.10	Mottagande av elever från annan kommun till introduktionsprogram vilka inte utformats för en grupp elever, SL 17 kap 21 § 1 st.	För Strömbackaskolan: Avdelningschef gymnasieskola För Grans Naturbruksgymnasium: Verksamhetschef	
12.11	Beslut om mottagande och beslut om mottagande i första eller andra hand till introduktionsprogram som anordnas för en grupp elever när elev inte är hemmahörande i hemkommun eller samverkansområdet, SL 17 kap 19 §.	För Strömbackaskolan: Avdelningschef gymnasieskola För Grans Naturbruksgymnasium: Verksamhetschef	
13	Gymnasieskolan		
13.1	Beslut att bevilja studier vid folkhögskola för elever som är under 18 år. Beslut tas för en termin i taget. Vid terminens slut görs en uppföljning, SKL cirkulär 2005:74, BUN juni 2011.	Avdelningschef gymnasieskola	
13.2	Beslut att betala serviceavgift för elev under 20 år vid folkhögskolestudier. I serviceavgift ingår läromedel, bussresor, skollunch, SKL cirkulär 2005:74	Avdelningschef gymnasieskola	
13.3	Beslut om behörighet och mottagande till fjärde tekniskt år, SL 17 a kap 18 §	Rektor	Skolväsendets överklagandenumnd 28 kap 12 § p.7
13.4	Beslut om vilka kurser som ska erbjudas som individuellt val, Gysf 4 kap 7 §	För Strömbackaskolan: Avdelningschef gymnasieskola, För Grans Naturbruksgymnasium: Verksamhetschef	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
-------	-------------	---------	--------------------------------

13.5	Beslut om utbud av fler språk än franska, spanska och tyska, Gysf 4 kap 10 §	För Strömbackaskolan: Avdelningschef gymnasieskola För Grans Naturbruksgymnasium: Verksamhetschef	
13.6	Skolförläggning av arbetsplatsförlagt lärande inom ramen för yrkesprogram, Gysf 4 kap 13 §	Rektor	
13.7	Beslut om antal undervisningstimmar för varje kurs, varje ämnesområde, för gymnasiearbetet, för anpassad gymnasieskolarbetet samt om hur fördelningen av undervisningstiden över läsåren ska göras, Gysf 4 kap 22 § 1 st (regleras i timplan)	Rektor	
13.8	Beslut om urval bland sökande till särskild variant, Gysf 5 kap, 7- 8 §§. Hänsyn tas till ett prov för bedömning av den sökandes färdigheter eller kunskaper inom ett ämne eller ämnesområdet.	Rektor	
13.9	Beslut om urval av sökande till riksrekryterande utbildning, Gysf 5 kap, 15-16 §§. Hänsyn tas till ett prov för bedömning av den sökandes färdigheter eller kunskaper inom ett ämne eller ämnesområde.	Rektor	
13.10	Beslut om urval till platser på introduktionsprogram som anordnas för en grupp elever, Gysf 6 kap 1 §.	Barn- och utbildningsnämndens ordförande	
13.11	Mottagande av ungdom som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till yrkesintroduktion eller individuellt alternativ, Gysf 6 kap 2 §	Rektor	
13.12	Beslut om skolförläggning av hela utbildningen för elev i yrkesintroduktion, Gysf 6 kap 5 §	Rektor	
13.13	Bedömning av elevens språkkunskaper inför mottagande till språkintröduktion. Kunskapsutveckling ska fortlöpande bedömas, Gysf 6 kap 7 §.	Rektor	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
-------	-------------	---------	--------------------------------

13.14	Antagning till gymnasieskolan. Urval, antagning och fördelning av platser. Inför ansökan informeras de sökande om 3 § eller 5 § ska tillämpas (fri kvot, särskilda färdigheter), Gysf 7 kap 2 §	Barn- och utbildningsnämndens ordförande	
13.15	Beslut om preliminär antagning, Gysf 7 kap 7 §	Barn- och utbildningsnämndens ordförande	
13.16	Beslut om slutlig antagning om möjligt före den 1 juli, Gysf 7 kap 7 § 2 st	Barn- och utbildningsnämndens ordförande	
13.17	Teckna samverkansavtal gällande nationellt godkänd idrottsutbildning (NIU), Gysf 5 kap. 27–29 §§	Avdelningschef gymnasieskola	
	Beslut om reservantagning vid senare tidpunkt		
13.18	Fram till reservantagningens slut (reservlista fastställs vid slutlig antagning)	Handläggare Fyrkantens antagningskansli	
13.19	Efter reservantagningens slut, Gysf 7 kap 8 §	För Strömbackaskolan: Avdelningschef gymnasieskola För Grans Naturbruksgymnasium: Verksamhetschef	
13.20	Beslut om byte av studieväg. Om elev är omyndig ska även vårdnadshavare få yttra sig, Gysf 7 kap 9§	För Strömbackaskolan: Avdelningschef gymnasieskola För Grans Naturbruksgymnasium: Verksamhetschef	
13.21	Beslut om återintagning efter det elev har slutat i gymnasieskolan utan att ha slutfört utbildningen, Gysf 7 kap 10 §	Rector	
13.22	Beslut om förlängd undervisning för en elev för längre tid än tre år, Gysf 9 kap 7 §	Rector	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
13.23	Beslut om mottagande av elev som inte är bosatt i Sverige, Gysf 12 kap 11 §. Kan vara nordisk studerande	För Strömbackaskolan: Avdelningschef gymnasieskola För Grans Naturbruksgymnasium: Verksamhetschef	
14	Allmänna bestämmelser om anpassad gymnasieskola		
14.1	Prövning om elev tillhör målgrupp för anpassad gymnasieskola. Beslutet ska föregås av en utredning motsvarande inskrivning i anpassad grundskola om utredning saknas eller det av andra skäl inte bedöms nödvändigt. SL 18 kap 5 §, SL 7 kap 5 § SFS 2012)	Rektor	Skolväsendets överklagandenumnd SL 28 kap 12 § p.8
14.2	Beslut om utskrivning från anpassad gymnasieskola om utredning visar att elev inte tillhör målgruppen, SL 18 kap 6-7 §§ (SFS 2012)	Rektor	Skolväsendets överklagandenumnd SL 28 kap 12 § p.8. Avser 7§
14.3	Beslut om antagning till anpassad gymnasieskola, SL 18 kap 12 §, Gysf 7 kap 13-14§	Rektor	
15	Utbildning på program i anpassad gymnasieskola		
15.1	Beslut om att elev senare ska antas till en nationell inriktning, en särskild variant eller gymnasial lärlingsutbildning inom programmet. SL 19 kap 11 §	Rektor	
15.2	Beslut att fördela utbildningen på längre tid än fyra läsår, SL 19 kap 17 §, Regeringen meddelar föreskrifter	Rektor	
15.3	Beslut om arbetsplatsförlagd utbildning förläggs till skolan om huvudmannen inte kan anskaffa platser. Alla åtgärder ska vidtas för att snarast arbetsplatsförlägga utbildningen, Gysf 4 kap 13 §, Se SL 19 kap 18 § 2 st	Rektor	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
15.4	Hemkommunens bedömning av om den som sökt individuellt program har förutsättningar att följa undervisningen på nationellt program, SL 19 kap 29 §, ny punkt	Rektor	Skolväsendets överklagandenämnd Skollagen 28 kap 12 § p.7
15.5	Mottagande av elev från annan kommun, yttrande inhämtas från elevs hemkommun, SL 19 kap 35-36 §§, 40-41 §§	Rektor	
15.6	Beslut om vilka kurser som erbjuds som programfördjupning, Gysf 4 kap, 1 a och 6 §§. Val av kurser görs i samråd med programråden, d v s branschen.	Rektor	
16	Individuellt val i anpassad gymnasieskola		
16.1	Beslut om kurser som ska erbjudas som individuellt val, Gysf 4 kap 7 a §	Rektor	
17	Särskilda utbildningsformer (hemundervisning, fullgöra skolplikt på annat sätt)		
17.1	Beslut om hemundervisning eller på annan lämplig plats för elev som på grund av sjukdom eller liknande skäl inte kan delta i vanligt skolarbete. Avser elever i grundskolan, anpassad grundskola, gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola. SL 24 kap 20-22 §§. Hemundervisning får ges endast om eleven eller vårdnadshavare samtycker. Hemundervisning ska inte ges om elevens läkare avråder.	Rektor	
17.2	Medgivande att fullgöra skolplikt på annat sätt. Måste vara ett fullgott alternativ, insyn ska tillgodoses, synnerliga skäl. Högst 1 år i taget. SL 24 kap 23-25 §§.	Rektor	Förvaltningsrätten SL 28 kap 5 § p.7
17.3	Återkallelse av medgivande enligt punkt ovan, SL 24 kap 23-25 §§	Rektor	Förvaltningsrätten SL 28 kap 5 § p.7
18	Annan pedagogisk verksamhet (öppen förskola, öppen fritidsverksamhet, omsorg kvällar-nätter-helger, pedagogisk omsorg)		

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
18.1	Beslut om särskilt stöd på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl, SL 25 kap 2 § 2 st	Rektor	
18.2	Beslut om undantag från reglerna för placering i omsorg kvällar, nätter och helger, SL 25 kap 5 §	Rektor	
18.3	Beslut att erbjuda omsorg för barn med vårdnadshavare i samhällsviktig verksamhet	Förvaltningschef (Skolchef)	
19	Tillsyn i enskild verksamhet som kommunen godkänt		
19.1	Tillsyn och besök i enskild verksamhet (förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg) SL 26 kap 4 §	Avdelningschef förskola, avdelningschef grundskola	
20	Utbildning för EU-medborgare		
20.1	Prövning om rätt till utbildning eller annan verksamhet för personer inom EU, EES (fri rörlighet) SL 29 kap 2 § andra stycket 3	Förvaltningschef	Skolväsendets överklagandenumnd 28 kap 12 § p.13
20.2	Prövning om rätt till utbildning för personer som vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen, SL 29 kap 2 § andra stycket 2	Förvaltningschef	Skolväsendets överklagandenumnd 28 kap 12 § p.13
21	Skolskjutsar (förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, anpassad gymnasie- skola)		

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
21.1	Prövning och beslut om skolskjuts till fristående förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola inom kommunen. Omfattar även växelvis boende. SL 9 kap 21 a §, SL 10 kap 40 §, SL 11 kap 39 §, 18 kap 35 §	Administratör skolskjuts. Handläggare ansvarig för skolskjutsar (skolskjutshandläggare prövningsärenden)	
21.2	Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola än den anvisade, SL 9 kap 15 b § 2 st, SL 10 kap 32 § 2 st, 11 kap 31 § 2 st, 18 kap 30 § (avser skolval)	Handläggare ansvarig för skolskjutsar (skolskjutshandläggare prövningsärenden)	
21.3	Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl; färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet. Vid behov inhämtas läkarintyg eller rektors yttrande angående elevens behov, SL 9 kap 15 b § 1 st, SL 10 kap 32 § 1 st, SL 11 kap 31 § 1 st, SL 18 kap 30 § 1 st	Handläggare ansvarig för skolskjutsar (skolskjutshandläggare prövningsärenden)	Förvaltningsrätten SL 28 kap 5 § p.5
21.4	Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts för elev som går i annan kommuns skola och måste övernatta. Avser skolskjuts mellan tillfällig bostad och skola. SL 9 kap 15 c §, SL 10 kap 33 § 1 st, 11 kap 32 § 1 st, 18 kap 31 § 1 st	Handläggare ansvarig för skolskjutsar (skolskjutshandläggare prövningsärenden)	Förvaltningsrätten SL 28 kap 5 § p.5
22	Elevers dagliga resor i gymnasieskola		
22.1	Prövning av ansökan och beslut om dagliga resor för studiehjälpsberättigade elever utifrån särskilda skäl. SFS 1991:1110, Lag om kommunens skyldighet att svara för vissa elevresor, SFS 1991:1120, Förordning om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor. Finns kommungemensamma regler för Fyrkanten.	Skolskjutshandläggare prövningsärenden/ Verksamhetschef ekonomi och planering	
23	Inackorderingstillägg för gymnasieelever		

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
23.1	Prövning av ansökan och beslut om inackorderingstillägg på grund av särskilda skäl för studiehjälpsberättigade gymnasieelever, skollagen 15 kap 32 §, SFS 2010:1311, kommungemensamma regler för Fyrkanten, SL 18 kap 32 § (anpassad gymnasieskola) 1 st	Avdelningschef gymnasieskola	Förvaltningsrätten SL 28 kap 5 § p.6
24	Övrigt		
24.1	Yttranden i ärenden till annan myndighet. Avser även omprövning av beslut i besvärärenden. Beslut anmäls till kommande nämndssammanträde 6 kap 36 §	Barn- och utbildningsnämndens ordförande i brådskande fall.	
24.2	Rätt att utse ombud för barn- och utbildningsnämnden i ärenden eller mål vid allmän domstol eller förvaltningsdomstol, barn- och utbildningsnämndens reglemente § 2	Förvaltningschef	
24.3	Behörighet att ta emot delgivning å barn- och utbildningsnämndens vägnar förutom nämndens ordförande och förvaltningschef, barn- och utbildningsnämndens reglemente § 16	Barn- och utbildningsnämndens sekreterare	
24.5	Beslut i ärenden när man inte kan vänta till nästa sammanträde i nämnden alternativt arbetsutskott. Beslut anmäls till kommande nämndssammanträde, KL 6 kap 36 §	Barn- och utbildningsnämndens ordförande	
24.6	Beslut om ansökan om prövningstillstånd samt överklagan till allmän förvaltningsdomstol (Förvaltningsrätten, Kammarrätten, Högsta förvaltningsdomstolen)	Barn- och utbildningsnämndens ordförande i brådskande fall	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
24.7	Teckna personuppgiftsbiträdesavtal inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde. Personuppgiftslagen 30 §, Dataskyddsförordningen artikel 28.	Förvaltningschef, jämte ordförande eller vice ordförande i barn- och utbildningsnämnden	
24.8	Beslut att avvisa för sent inkommet överklagande enligt Förvaltningslagen 24 §	Förvaltningschef/handläggare	Förvaltningslagen 30 §, samma ordning som beslutet i huvudsaken
24.9	Utöva den delegerade beslutsrätten vid förfall för angiven tjänstemannadelegat	Förvaltningschef	
24.10	Beslut om personalens bisyssla inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde	Förvaltningschef	
24.11	Avslag på begäran att tillgodose rättighet enligt Dataskyddsförordningen.	Förvaltningschef	Allmän förvaltningsdomstol, artiklarna 12.5 och 15-21 i Dataskyddsförordningen. Dataskyddslagen 7 kap 2 §.
24.12	Anmäla personuppgiftsincident till Datainspektionen enligt Dataskyddsförordningen artikel 33.	Förvaltningschef	
24.13	Rätt att teckna modellavtal (samtycke för fotografering när ersättning inte utgår). Avser barn, elever, personal.	Rektor	
25	Avslå ansökan att lämna ut allmänna handlingar		
25.1	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmänna handlingar, central administration, Offentlighets- och sekretesslagen	Förvaltningschef ersättare Avdelningschef	Kammarrätten Offentlighets och sekretesslagen 6 kap 7 §

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
25.2	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmänna handlingar på enhetsnivå, förskola, förskoleklass, fritidshem, anpassad grundskola, grundskola, Offentlighets- och sekretesslagen	Rektor	Kammarrätten Offentlighets och sekretesslagen 6 kap 7 §
25.3	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmänna handlingar på enhetsnivå i anpassad gymnasieskola, gymnasieskola, Offentlighets- och sekretesslagen Anmärkning: Rätt att ta del av allmänna handlingar regleras i grundlagen Tryckfrihetsförordningen 2 kap 12 §, 14 §. Begränsningen att få ta del av allmänna handlingar regleras i Offentlighets- och sekretesslagen 6 kapitlet. Bestämmelser om utlämnande av allmänna handlingar finns i Offentlighets- och sekretesslagen 6 kapitlet. Beslut om att lämna ut eller sekretessbelägga handling fattas i första hand av den som har handlingen i sin vård. Vid tveksamma fall överlämnas förfrågan till myndigheten (ovanstående delegater) om det kan ske utan dröjsmål. Om den som har handlingen i sin vård vägrar att lämna ut hela eller delar av handlingen ska ärendet överlämnas till myndigheten (delegaterna) för prövning och beslut om sökanden begär det. Skriftligt beslut fattas, besvärshänvisning bifogas om ansökan avslås. Hänvisning lämnas till aktuellt lagrum i OSL.	Rektor	Kammarrätten Offentlighets och sekretesslagen 6 kap 7 §
25.4	Beslut att inte lämna ut handlingar till vårdnadshavare i vissa fall, Offentlighets- och sekretesslagen 12 kap §3 §	Rektor	Kammarrätten Offentlighets och sekretesslagen 6 kap 7 §

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
25.5	Beslut att inte lämna ut handlingar från elevhälsovårdsjournal, Offentlighets- och sekretesslagen 25 kap 1 § Anmärkning: Rätt att ta del av allmänna handlingar regleras i grundlagen Tryckfrihetsförordningen 2 kap 12 §, 14 §. Begränsningen att få ta del av allmänna handlingar regleras i Offentlighets- och sekretesslagen 6 kapitlet. Bestämmelser om utlämnande av allmänna handlingar finns i Offentlighets- och sekretesslagen 6 kapitlet. Beslut om att lämna ut eller sekretessbelägga handling fattas i första hand av den som har handlingen i sin vård. Vid tveksamma fall överlämnas förfrågan till myndigheten (ovanstående delegater) om det kan ske utan dröjsmål. Om den som har handlingen i sin vård vägrar att lämna ut hela eller delar av handlingen ska ärendet överlämnas till myndigheten (delegaterna) för prövning och beslut om sökanden begär det. Skriftligt beslut fattas, besvärshänvisning bifogas om ansökan avslås. Hänvisning lämnas till aktuellt lagrum i OSL.	Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska	Kammarrätten Offentlighets och sekretesslagen 6 kap 7 §
26	Ekonomi		
26.1	Upphandling motsvarande 1 basbelopp.	Arbetsledare	
26.2	Upphandling motsvarande 5 basbelopp.	Avdelningschef, verksamhetschef Grans Naturbruks-skola	
26.3	Upphandling upp till direktupphandlingsgränsen.	Förvaltningschef	
26.4	Upphandling över direktupphandlingsgränsen	Kommunstyrelsen	
26.5	Avskrivning mot kund där fordran uppgår till högst 50 000 kronor	Förvaltningschef	
26.6	Avskrivning mot kund där fordran uppgår till belopp över 50 000 kronor	Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott	
26.7	Bokföringsmässiga avskrivningar där fordringar mot gäldenär kvarstår	Verksamhetschef ekonomi och planering	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
26.8	Fördelning av anslag till elevråd	Verksamhetschef ekonomi och planering	
26.9	Behörig firmatecknare för Barn- och utbildningsnämnden	Förvaltningschef, avdelningschef inom sitt ansvarsområde samt verksamhetschef Grans Naturbruks-gymnasium	
27	Bidrag till fristående enheter, tilläggsbelopp		
27.1	Fastställa bidrag till fristående förskola enligt grundbelopp, SL 8 kap 21 §, Skolf 14 kap. Fr om 2017-07-01 ingår genomsnittshyra i grundbidrag	Verksamhetschef ekonomi och planering / controller ekonomi	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.2
27.2	Fastställa tilläggsbelopp för elev i fristående förskola SL 8 kap 21, 23 §	Avdelningschef förskola	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.2
27.3	Fastställa bidrag till fristående förskoleklass enligt grundbelopp, SL 9 kap 19 §, Skolf 14 kap. Fr om 2017-07-01 ingår genomsnittshyra i grundbidrag	Verksamhetschef ekonomi och planering / controller ekonomi	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.2
27.4	Fastställa tilläggsbelopp för elev i fristående förskoleklass SL 9 kap 19, 21 §	Avdelningschef grundskola	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.2
27.5	Fastställa bidrag till fristående grundskola enligt grundbelopp), SL 10 kap 37 §, Skolf 14 kap. Fr om 2017-07-01 ingår genomsnittshyra i grundbidrag	Verksamhetschef ekonomi och planering / controller ekonomi	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.2
27.6	Fastställa tilläggsbelopp för elev i fristående grundskola, SL 10 kap 37, 39 §	Avdelningschef grundskola	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.2
27.7	Fastställa bidrag till fristående fritidshem enligt grundbelopp, SL 14 kap 15 §, Skolf 14 kap. Fr om 2017-07-01 ingår genomsnittshyra i grundbidrag	Verksamhetschef ekonomi och planering / controller ekonomi	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.2

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
27.8	Fastställa tilläggsbelopp till elev i fristående fritidshem, SL 14 kap 15, 17 §	Avdelningschef grundskola	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.2
27.9	Fastställa bidrag till huvudman för enskild pedagogisk omsorg, enskild öppen förskola, enskild öppen fritidsverksamhet, enskild öppen nattis SL 25 kap 11 §	Verksamhetschef ekonomi och planering / controller ekonomi	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.9
27.10	Fastställa tilläggsbelopp till elev i enskild pedagogisk omsorg, enskild öppen förskola, enskild öppen fritidsverksamhet, enskild öppen nattis SL 25 kap 11, 13 §. Fr om 2017-07-01 ingår genomsnittshyra i grundbidrag	Avdelningschef inom respektive verksamhet	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.9
27.11	Fastställa bidrag till fristående gymnasieskola, fristående anpassade gymnasieskolor enligt grundbelopp. Delegat beslutar om ersättning för varje elevplats i varje fristående skola enligt BUN:s taxa, kostnad för elev med särskilda behov i fristående gymnasieskola och anpassad gymnasieskolan enligt BUN: taxa. - Nationellt program, SL 16 kap 52 § - Introduktionsprogram, SL 17 kap 29, 35-36 §§	Verksamhetschef ekonomi och planering / controller ekonomi	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.2
27.12	Beslut om tilläggsbelopp för elev i fristående gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, Gysf 2010:2039 kap 13 § 7, Förordning 2012:402. - Nationellt program, SL 16 kap 52, 54 § - Introduktionsprogram, SL 17 kap, 29, 35-36 §§ - Anpassad gymnasieskola, SL 19 kap 45, 47 §	Avdelningschef gymnasieskola	Förvaltningsrätten Skollagen 28 kap 5 § p.2
27.13	Beslut om överföring av driftsanslag till investeringsanslag under ett enskilt år. Maxbelopp 150 000 kr. Behandlas i lokal samverkan. Protokoll biläggs ansökan.	Förvaltningschef	

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
27.14	Utse projektledare och projektmedarbetare för EU-projekt (BUN:s riktlinjer 2015-09-08 § 110) Nämndens verksamhetsplanering utgör underlag för EU-arbetet Nämnden informeras löpande om aktuella EU-projekt integrerat med information om övrig verksamhet. En sammanställning av förvaltningens EU-arbete rapporteras till nämnden årligen. Efter projekt beviljats utser förvaltningschef projektledare och projektmedarbetare, som i första hand ska rekryteras inom organisationen. Utvärdering av EU-projekt genomförs enligt finansiärens förordningar. Implementering och spridning av projektresultat är en viktig del av allt EU-arbete.	Förvaltningschef	
27.15	Projektansökan	Se upphandlings-delegation	
27.16	Rätt att underteckna avtal med beställare av byggprojekt som uppförs på totalentreprenad av Byggprogrammet. Avtalet ska även undertecknas av kommunchef.	Barn- och utbildnings-nämndens ordförande	
27.17	Rätt att underteckna avtal	Se upphandlings-delegation	
27.18	Beslut som rör interkommunal ersättning eller bidrag för elever folkbokförda i Piteå vilka beviljats förlängd undervisningstid när de studerar hos annan huvudman	Avdelningschef gymnasieskola	
28	Beslut om läsårstider		

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
28.1	Beslut om dagar för höst- och vårterminens början och slut. Läsåret börjar i augusti och slutar i juni. Grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola (178 skoldagar, minst 12 lovdagar, utöver lovdagar höst 5 studiedagar för personal inom läsåret.) Skolförordningen 3 kap 2-3 §, omfattning grundskola och anpassad grundskola Gymnasieförordningen 3 kap 1-2 §, omfattning grundskola och anpassad gymnasieskola SL 9 kap 3 §, förskoleklassen SL 10 kap 3 §, grundskola SL 11 kap 3 §, anpassad grundskola SL 15 kap 10 §, gymnasieskolan SL 18 kap 10 §, anpassad gymnasieskola	Förvaltningschef	
28.2	Beslut om andra läsårstider om utbildningsinslag kräver det, Gysf 3 kap 2 §	Förvaltningschef	Beslut om andra läsårstider om utbildningsinslag kräver det, Gysf 3 kap 2 §
28.3	Beslut att stänga förskolor, fritidshem och skolor vid akuta situationer, till exempel svåra väderleksförhållanden, hotbild eller planerad händelse, skolförordningen 3 kap 2 §	Förvaltningschef	Beslut att stänga förskolor, fritidshem och skolor vid akuta situationer, t ex svåra väderleksförhållanden, hotbild eller planerad händelse, skolförordningen 3 kap 2 §
28.4	Beslut om förändrad läsårsplan för återläsning av garanterad undervisningstid när skolan varit stängd helt eller delvis	Förvaltningschef	
	Personalärenden		

Punkt	Ärendegrupp	Delegat	Instans vid förvaltningsbesvär
	Personalärenden, anställning, rehabilitering e t c	Se särskild delegationsbestäm melse för Kommunstyrelsen	

Revidering av regler för
utbetalning av bidrag till
fristående verksamhet
och enskild pedagogisk
omsorg

§117

24BUN262

...

Regler för utbetalning av bidrag till fristående förskola, fristående fritidshem, öppen fritids-verksamhet, enskild pedagogisk omsorg, förskoleklass och grundskola

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Regler för utbetalning av bidrag till fristående förskola, fristående fritidshem, öppen fritids-verksamhet, enskild pedagogisk omsorg, förskoleklass och grundskola	Regler	2021-11-24, § 136	Barn- och utbildningsnämnden
Dokumentansvarig/processägare	Version	Senast reviderad	Giltig till
Barn- och utbildningsnämnden	1		Tills vidare
Dokumentinformation	Dokumentet avser regler och villkor för utbetalning		
Dokumentet gäller för	Barn- och utbildningsnämnden, huvudman för fristående förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, enskild pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola.		

Innehållsförteckning

Allmänt.....	3
Syfte	3
FÖRSKOLA, FRITIDSHEM.....	4
Bidrag till fristående förskola, fritidshem, enskild pedagogisk omsorg	4
Mottagande av barn/elever som inte är folkbokförda i Piteå kommun	5
FÖRSKOLEKLASS, GRUNDSKOLA	6
Bidrag till fristående förskoleklass och grundskola	6
Mottagande av elever som inte är folkbokförda i Piteå kommun	7

Allmänt

Detta regeldokument omfattar fristående utförare inom förskola, fristående fritidshem, öppen fritidsverksamhet, enskild pedagogisk omsorg, förskoleklass och grundskola i Piteå kommun.

Syfte

Skollagen innehåller regler för mottagande, placering och bidrag till fristående verksamheter gällande barn och elever i förskole- och skolverksamhet.

Skollagen reglerar dock inte frågan om exempelvis avläsningstillfällen (mätdatum) av barn och elever eller när och hur utbetalning av bidrag till utförare ska ske. Dessa frågor tillsammans med vissa andra administrativa frågeställningar mellan hemkommun och utförare har betydelse för verksamheterna och deras förutsättningar att få bidrag från hemkommunen.

Genom att anta regler för utbetalning av bidrag tydliggör Piteå kommun som hemkommun på vilka grunder grund- och tilläggsbelopp betalas ut till fristående utförare.

Begrepp	Definition
Bidrag	Ersättning till fristående utförare, består av grundbelopp och i förkommande fall tilläggsbelopp
Utförare	Huvudman för förskole-/skolenhet
Mätdatum	Avläsningstillfällen då antalet barn/elever räknas för att utgöra beräkningsunderlag för utbetalningstillfället

FÖRSKOLA, FRITIDSHEM

Bidrag till fristående förskola, fritidshem, enskild pedagogisk omsorg

Storleken på bidraget fastställs för ett år i taget och beslutas av controller ekonomi/ verksamhetschef ekonomi och planering på delegation från Barn- och utbildningsnämnden.

Om inte redovisning av antalet barn, ålder och deras vistelsetid är inrapporterad till kommunen senast **vardagen närmast innan** fastställt mätdatum så betalas ersättning ut enligt tidigare mätning.

Bidraget grundas på barnets ålder och placeringsform.

Bidraget till förskola, enskild pedagogisk omsorg betalas ut i relation till halv- eller heltidsplats. En placering på upp till 15 timmar per vecka = halvtidsplats och en placering över 15 timmar per vecka = heltidsplats.

Utbetalningstillfällen

Utbetalningen av bidrag görs varje kvartal till förskola och enskild pedagogisk omsorg samt en gång per termin till fritidshem enligt fastställda mätdatum. Huvudmannen för den fristående förskolan, fritidshemmet, enskilda pedagogiska omsorgen är skyldig att lämna redovisningar till utbildningsförvaltningen avseende antal barn, ålder och placeringsform. Om huvudman så önskar kan bidraget utbetalas varje månad.

Krav på folkbokföring och inskrivning

Bidraget till fristående huvudman utbetalas enbart för barn/elever som är folkbokförda i Piteå kommun. Det åligger den fristående huvudmannen att löpande kontrollera barnets folkbokföringsadress.

Kommunen har rätt att inhämta information som kan styrka uppgifter som lämnats i underlaget för utbetalning av bidrag.

Retroaktiv utbetalning

Grundbeloppet betalas ut 2 månader retroaktivt för sent inkomna uppgifter på mätdatum.

Vid rättelser i utbetalningsunderlaget görs justeringen i normalfallet vid närmast påföljande utbetalningstillfälle.

Tilläggsbelopp

Tilläggsbelopp kan, efter ansökan till barn- och utbildningsnämnden, beviljas för placerade barn/elev med omfattande behov av särskilt stöd. Ansökan skicks till Piteå kommun, Barn- och utbildningsnämnden, Box 730, 941 28 PITEÅ.

Löneökningar

Löneökningar har sedan 2022 beräknats prognosmässigt inför kommande bidragsperiod vilket innebär att de fristående verksamheterna får utbetalt budgetårets löneökningar redan vid årets

början. När löneökningarna har fastställts jämförs de mot de prognostiserade löneökningarna och eventuell differens utvärderas efter tre år. Om det visar sig att kommunen betalat ut för mycket kan dessa medel inte återkrävas. Har kommunen betalat ut för lite kompenseras den fristående verksamheten motsvarande den faktiska differensen förutsatt att beloppet överstiger 5 000 kr per huvudman.

Endast en utförare i taget

Om en elev vistas i både enskild och kommunal verksamhet tilldelas den fristående huvudmannen ett bidrag i proportion till sitt åtagande. Hur bidraget fördelas mellan verksamheterna är upp till kommunen att bestämma.

Hemkommunen är inte skyldig att lämna bidrag till fler än två huvudmän för samma barn eller till mer än en huvudman för pedagogisk omsorg för ett barn som också går i förskola.

Om barnet tagits emot i två enskilda verksamheter, eller i en kommunal och en enskild verksamhet, är kommunen inte skyldig att lämna ett samlat bidragsbelopp som är högre än om barnet tagits emot i endast en kommunal verksamhet. I förekommandefall bestämmer hemkommunen hur bidraget fördelas mellan de olika huvudmännen och verksamheterna.

Mottagande av barn/elever som inte är folkbokförda i Piteå kommun

Fristående förskola/fritidshem som tar emot barn från annan kommun förhandlar själv med barnets hemkommun om bidrag för barnet. Inget bidrag utgår från Piteå kommun.

Det gäller även när barnet flyttar ut under pågående placering. Ingen ersättning utgår från Piteå kommun från månaden efter det datum barnet blivit folkbokförd i annan kommun. Det åligger fristående huvudmannen att löpande kontrollera barnets folkbokföringsadress.

Om barnet har en placering men inte varit närvarande under en längre tidsperiod avslutar rektor platsen utan uppsägning.

FÖRSKOLEKLASS, GRUNDSKOLA

Bidrag till fristående förskoleklass och grundskola

Storleken på bidraget fastställs för ett år i taget och beslutas av controller ekonomi, ersättare verksamhetschef ekonomi och planering på delegation från barn- och utbildningsnämnden.

Bidraget grundas på vilken årskurs eleven går i.

Utbetalningstillfällen

Utbetalningen av bidrag görs en gång per termin enligt fastställda mätdatum. Huvudmannen för den fristående förskoleklassen, grundskolan är skyldig att lämna redovisningar till utbildningsförvaltningen avseende antal elever. Om huvudman så önskar kan bidraget utbetalas varje månad.

Om inte redovisning av antalet elever är inrapporterad till kommunen senast **vardagen närmast innan** fastställt mätdatum så betalas ersättning ut enligt tidigare mätning.

Krav på folkbokföring och inskrivning

Grundbelopp utbetalas för de elever som är inskrivna i förskoleklass och grundskola på mätdatum. Vårdnadshavare måste gemensamt godkänna skolplacering innan bidrag betalas ut till utföraren.

Grundbelopp till fristående verksamheter utbetalas enbart för elever som är folkbokförda i Piteå kommun.

När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en skolenhet med en annan huvudman än hemkommunen ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen. Enligt skollagen (7 kap 22 §), ska elever skrivas ut skyndsamt. Piteå kommun kan komma att återkräva bidrag för tiden som eleven inte varit placerad.

Retroaktiv utbetalning

Grundbeloppet betalas ut 2 månader retroaktivt för sent inkomna uppgifter på mätdatum. Vid rättelser i utbetalningsunderlaget görs justeringen i normalfallet vid närmast påföljande utbetalningstillfälle.

Kommunen har rätt att inhämta information som kan styrka uppgifter som lämnats i underlaget för utbetalning av grundbelopp.

Tilläggsbelopp

Tilläggsbelopp kan, efter ansökan till avdelningschef för grundskola beviljas för placerade elever med omfattande behov av särskilt stöd. Ansökan skicks till Piteå kommun, Barn- och utbildningsnämnden, Box 730, 941 28 PITEÅ.

Löneökningar

Löneökningar har sedan 2022 beräknats prognosmässigt inför kommande bidragsperiod vilket innebär att de fristående verksamheterna får utbetalt budgetårets löneökningar redan vid årets början. När löneökningarna har fastställts jämförs de mot de prognostiserade löneökningarna och eventuell differens utvärderas efter tre år. Om det visar sig att kommunen betalat ut för mycket kan dessa medel inte återkrävas. Har kommunen betalat ut för lite kompenseras den fristående verksamheten motsvarande den faktiska differensen förutsatt att beloppet överstiger 5 000 kr per huvudman.

Mottagande av elever som inte är folkbokförda i Piteå kommun

Fristående skola som tar emot elev från annan kommun förhandlar själv med elevens hemkommun och bidrag för eleven. Inget bidrag utgår från Piteå kommun.

Detta gäller även när eleven flyttar ut under pågående läsår. Inget bidrag utgår från Piteå kommun från månaden efter det datum barnet blivit folkbokförd i annan kommun. Det åligger fristående huvudmannen att löpande kontrollera barnets folkbokföringsadress.

Statsbidrag för stärkt
kunskapsutveckling 2025

§118

24BUN266

...

Insatsplan – Statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling 2025

Robert Fahlgren
Biträdande avdelningschef grundskola
2024-11-18

Piteå kommun

Insatsplan Piteå kommun- Statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling 2025

1. Sammanfattning

Statsbidraget som tidigare hette Statsbidrag för likvärdig skola heter nu Statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling, utifrån den styrning som Skolverket har fått från regeringen. Det här statsbidraget ska gå till att utöka huvudmannens resurser för att stärka kunskapsutvecklingen för eleverna i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet samt för utökade insatser för att stärka elevernas kunskapsutveckling. Med utökade insatser avses insatser utöver ordinarie verksamhet. Det vill säga sådan verksamhet som huvudmannen har skyldighet att genomföra enligt skollagen (2010:800) eller annan relevant lagstiftning. Insatser utöver ordinarie verksamhet som huvudmannen redan bekostar godtas i regel inte eftersom det bedöms syfta till en besparing.

Grundskolan i Piteå erbjuder en utbildning av hög kvalitet, våra resultat gällande meritvärden har försämrats men behörigheten till grundskolan har förbättrats. Vi har en stor andel behöriga lärare, lärare i fritidshem och förskollärare med mångårig erfarenhet. Man arbetar mycket väl med många delar av läroplanens kunskapsmål och utbildningen och elevernas resultat står sig trots allt väl i nationella jämförelser.

Från läsåret 2022/23 gäller nya läroplaner och kursplaner i grundskolan och nya bestämmelser för betygssättning. I de nya kursplanerna är kunskapskraven ändrade. De har bytt namn till betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper och är mindre omfattande och detaljerade än tidigare.

I ett nationellt helhetsperspektiv är Piteå fortsatt en socioekonomiskt stark kommun utifrån medborgarnas sysselsättning, inkomst och utbildningsbakgrund. Majoriteten av Piteå kommuns elever har fortsatt statistiskt sett bättre sociala och ekonomiska förutsättningar än vad cirka 80% av Sveriges övriga kommuners elever har. Föräldrarnas utbildningsbakgrund är en socioekonomisk faktor som har ett starkt samband med elevernas resultat – inte bara utifrån föräldrarnas akademiska förutsättningar utan också utifrån de ökade chanserna till arbete, en stabil inkomst och därigenom trygghet och hälsa.

Våren 2024 var det genomsnittliga nationella meritvärdet för elever i åk 9 228,0 poäng oavsett huvudman för 17 ämnen jämfört med 229,0 2023. Genomsnittet för kommunala huvudmän var 222,6 poäng. Piteås totala genomsnittliga meritvärde är 220,8 poäng för våren 2024, jämfört med 221,2 2023.

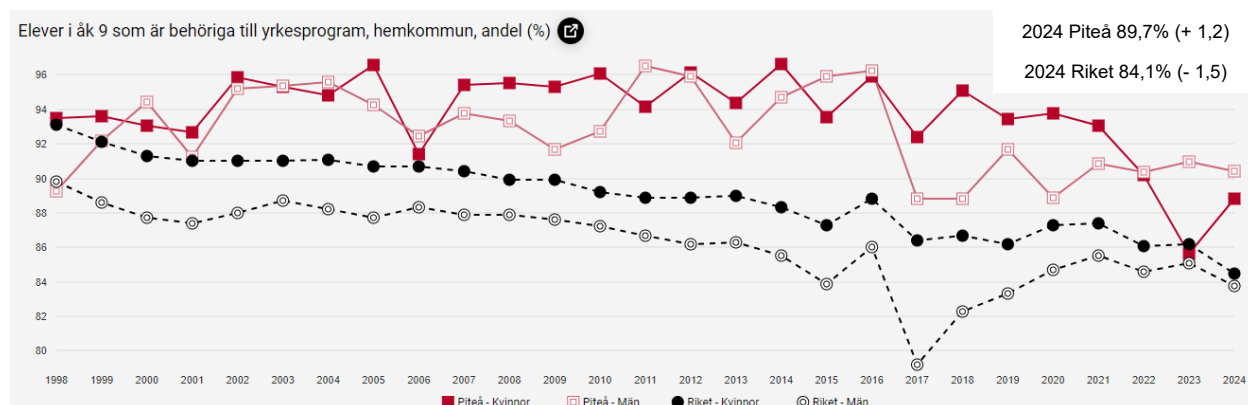
Skolverkets preliminära betygsstatistik för hela riket och våren 2024 visar att andelen elever som är behöriga att söka till gymnasieskolans yrkesprogram sjunker. På riksnivå är totalt 85,6% procent av eleverna är behöriga. Andelen elever i Piteå som är behöriga till ett yrkesprogram på gymnasiet, vilket är detsamma som att vara behörig till något av gymnasieskolans nationella program, har ökat med 1,2 procentenheter till 89,7%,¹ vilket innebär att Piteå nu ligger på en 50:e plats jämfört med fjolårets 64:e bland landets 290 kommuner.

¹ Källa: Kolada ID: N15428

2. Bakgrund och förutsättningar för området

2.1 Behörighet till yrkesprogram

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, totalt och i jämförelse mellan pojkar och flickor (%)²

I grafen ovan ser man tydligt att andelen behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram sjunker i riket, vilket det också gör för Piteås pojkar. Piteås flickors behörighet återhämtar sig något från 2023s drastiska ras. Pojkarnas behörigheter som synes av diagrammet ovan snart i nivå med läget före 2016. Piteås pojkar passerade flickornas resultat för första gången under hela mätperioden 2022 och det skiljer i årets resultat 1,6 procentenheter mellan könen och till pojkarnas fördel. Flickornas tydliga nedåtgående trend i Piteå 2023 har ingen motsvarighet nationellt.

² Antal elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram dividerat med antal elever som fått eller skulle ha fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. Uppgiften avser elever folkbokförda i kommunen. Elever med okänd bakgrund ingår inte. Uppgiften avser läsår. Källa: SCB och Skolverket samt Kolada N15428

Andel elever i åk 9 i procent som är behöriga till gymnasiets yrkesprogram per skolenhet 2011–2024³

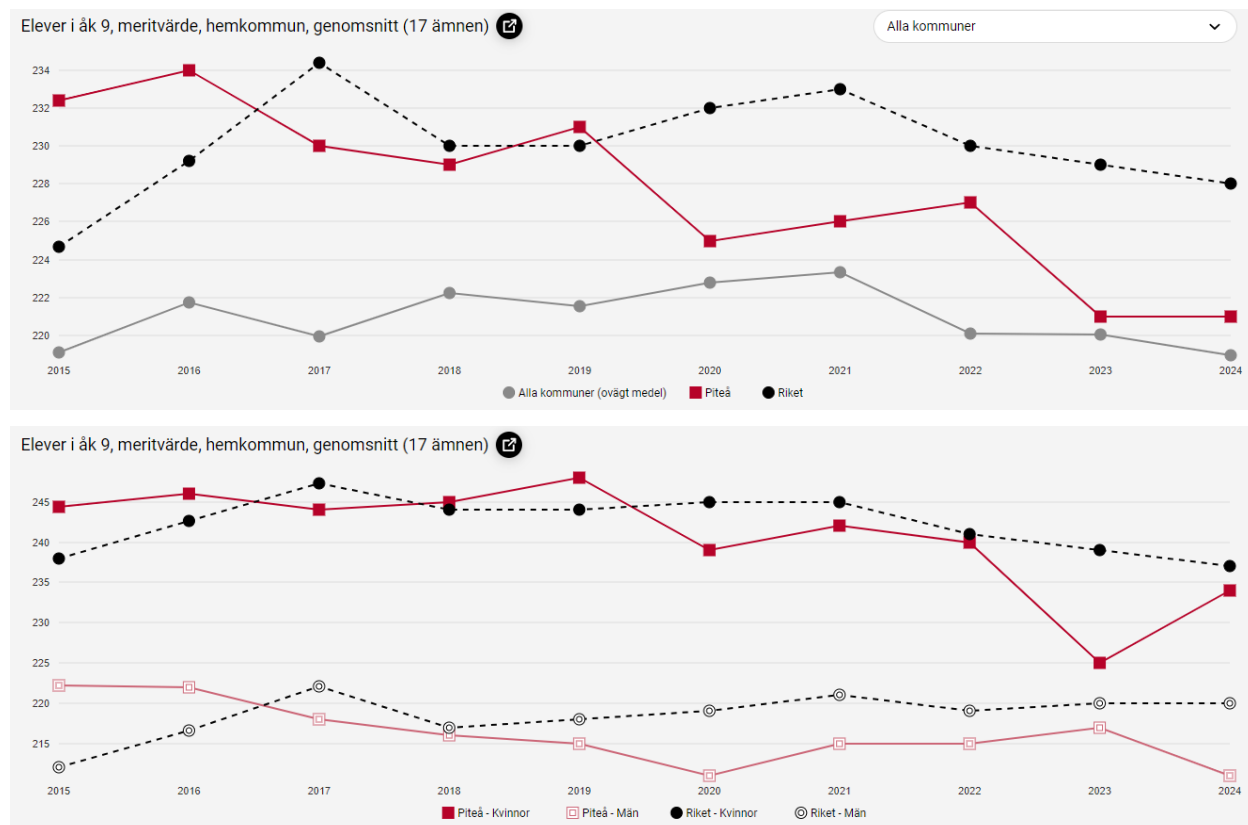
		2011	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Christinaskolan	Totalt	95,7	95,2	95,0	~100	95,0	94,1	92,0	90,7	90,3	88,6	88,1	89,2	84,7
	Flickor	~100	~100	~100	~100	95,0	95,0	-	-	93,4	-	-	-	82,5
	Pojkar	~100	~100	95,0	~100	95,0	95,0	95,0	~100	-	~100	~100	~100	86,6
Hortlax skola	Totalt	100	100	95,0	~100	~100	93,3	95,0	95,4	~100	93,7	90,6	86,5	93,5
	Flickor	~100	~100	95,0	~100	~100	95,0	95,0	~100	~100	100	90,0	83,7	~100
	Pojkar	~100	~100	95,0	~100	~100	91,3	95,0	~100	~100	90,3	91,1	88,7	-
Pitholmsskolan 7-9	Totalt	100	100	95,0	~100	95,0	88,6	91,7	~100	~100	93,9	~100	93,3	88,8
	Flickor	~100	~100	~100	~100	~100	95,0	~100	~100	~100	~100	~100	~100	~100
	Pojkar	~100	~100	95,0	~100	95,0	87,5	88,5	~100	~100	~100	~100	~100	-
Porsnässkolan	Totalt	88,3	100	90,9	90,7	95,0	90,9	86,2	88,6	92,1	~100	90,0	92,2	~100
	Flickor	~100	~100	~100	80,0	95,0	95,0	~100	~100	~100	100	~100	~100	~100
	Pojkar	~100	~100	~100	~100	~100	95,0	79,4	-	-	~100	~100	~100	~100
Sjulnässkolan	Totalt	~100	~100	95,0	100	95,0	84,6	95,0	~100	90,3	~100	~100	~100	~100
	Flickor	~100	~100	~100	~100	~100	95,0	~100	~100	~100	~100	~100	~100	~100
	Pojkar	~100	~100	~100	~100	~100	82,1	~100	~100	~100	~100	~100	~100	~100
Solanderskolan	Totalt	.	.	.	83,9	82,5	72,1	75,9	90,2	79,2	81	76,6	75,6	86,4
	Flickor	.	.	.	~100	~100	78,3	73,9	~100	77,8	~100	79,3	-	66,7
	Pojkar	.	.	.	83,9	75,0	68,4	77,4	~100	80,8	-	74,3	~100	~100

Andelen behöriga till gymnasiets yrkesprogram har minskat på två av sex högstadietkolor i Piteå 2024. På Solanderskolan bryts den negativa trenden för totala andelen behöriga som tidigare minskat, främst beroende på att flickorna förbättrat sitt resultat. Sjulnässkolan och Porsnässkolan är de skolor 2024 som når 100% behörighet till gymnasiets yrkesprogram bland såväl pojkar som flickor, vilket skett flera år i rad. Flickornas behörighet 2024 har ökat och återgått till tidigare nivåer på de flesta skolenheter. De verkar som om flickornas negativa resultat 2023 var en tillfällighet men bör ändå följas upp under kommande år.

³ Källa: Skolverket (Siris) via Kolada. Observera att om antalet obehöriga är 1–4 till antalet, så visas andelen behöriga som ~100. I uppdelningar av flickor och pojkar, om andelen behöriga visas som ~100 för ena könet visas streck (-) av sekretesskäl för det andra könet.

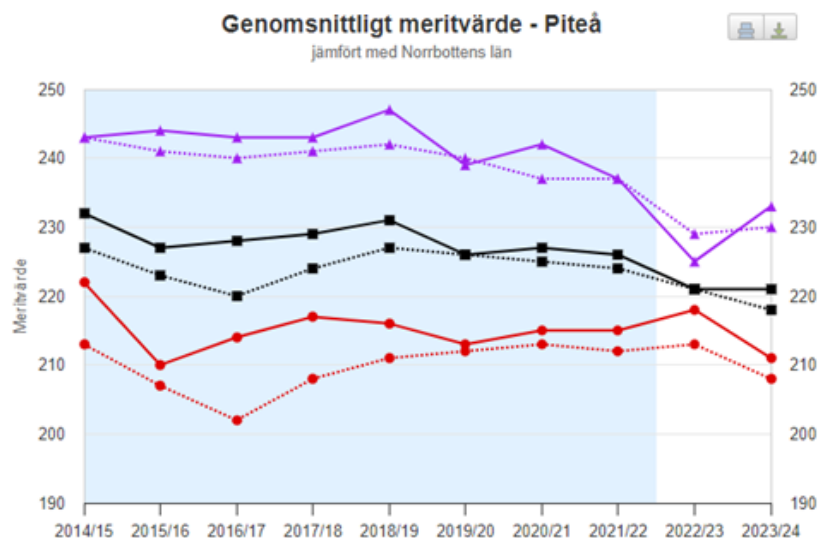
2.2 Meritvärden

Meritvärden lägeskommun åk 9 2015-2024, genomsnitt 17 ämnen totalt samt könsfördelat i jämförelse med riket och andra kommunala huvudmän. Källa: Kolada

Över tid har Piteås pojkar haft lägre meritvärde än flickorna. Pojkarnas resultat har haft nedåtgående trend från 2016 fram till och med 2020, då trenden bröts och resultaten åter vände uppåt, dock sjunker meritvärdet återigen 2024. Pojkarna låg över riksgenomsnittet fram till 2016 och flickorna låg över riksgenomsnittet 2019 men både pojkarna och flickorna har legat under rikssnittet sedan dess. Flickornas meritvärde 2024 återhämtar sig något efter 2023s stora tapp. Det genomsnittliga meritvärdet för Piteås pojkar 2024 sjunker till 211 poäng jämfört med fjolårets 2017 medan flickorna ökar sitt genomsnittliga meritvärde med 9 meritpoäng till 234 jämfört med fjolårets 225 poäng. Det innebär att glappet mellan pojkars och flickors medelvärde ökar igen i Piteå.

Flickornas försämrade skolresultat 2023 sammanfaller med uppgifter från skolornas elevhälsosamtal och kurativa arbete om flickors försämrade psykiska hälsa där det även av kvalitetsarbetena går att utläsa att flickornas andel bland elever med närvaroproblematik ökat sedan pandemin, något som även återspeglar sig regionalt såväl som nationellt. Vad som ökningen 2024 beror på är ännu ej fastställt.

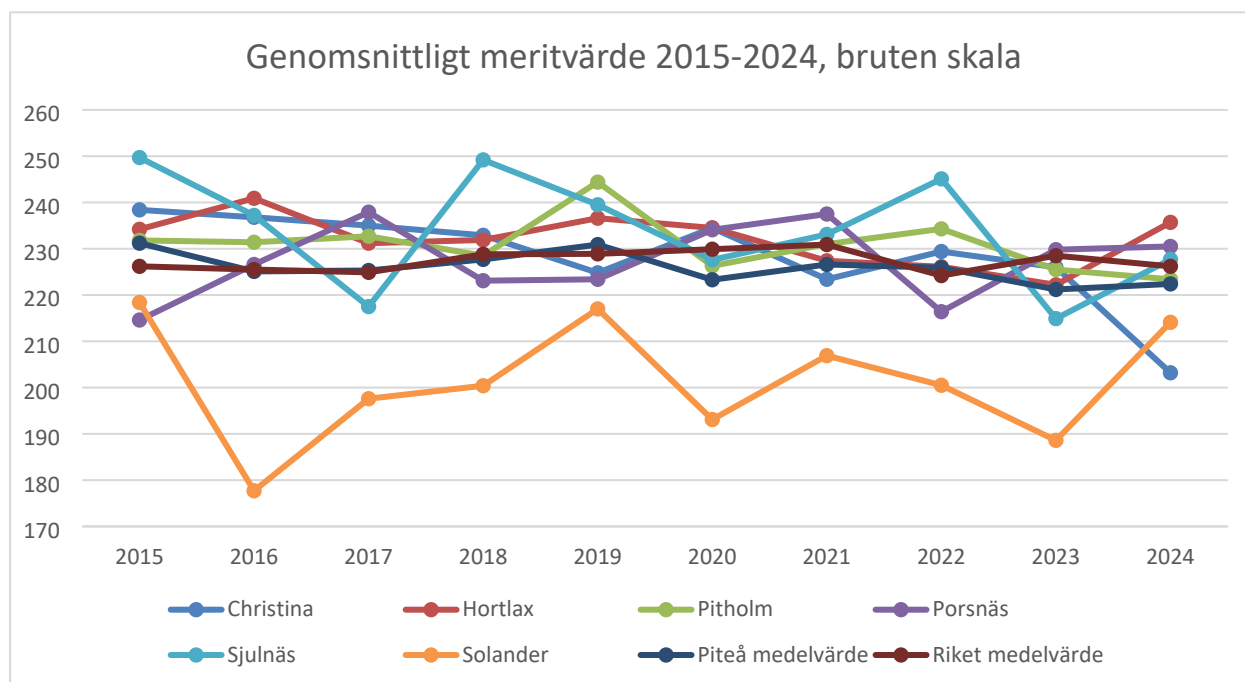
Källa: Siris, Skolverket. Meritvärdets utveckling under tio år. Piteås meritvärden presenteras med heldragna (starkare) linjer. Diagrammen presenterar genomsnittligt meritvärde för pojkar (rött), flickor (lila) samt totalt medel (svart). Länet är jämförelsegrupp.

Rikets medelvärde för kommunala huvudmän ligger på 228,0 meritpoäng. Grundskolan i Piteås totala genomsnittliga meritvärde för 2024 minskar något (0,4 poäng) och landar på 220,8 poäng vilket innebär att Piteå hamnar på en 93:e (99:e 2023) plats av landets 290 kommunala huvudmän. Att jämföra med Norrbottens alla kommuner på 217,4 samt Västerbottens 222,3 och Västernorrlands 211,6. I förhållande till andra kommunala huvudmän hamnar Piteå just utanför de 30% som har bäst sammanlagda meritvärde. För kommunala huvudmän i Norrbottens län är motsvarande värde 217,4, en minskning från 2023 med 2,0 poäng. Piteås grundskolor står sig fortsatt väl i konkurrensen med såväl länets som rikets övriga skolor med kommunalt huvudmannaskap sett till meritvärde. Piteås skolor uppvisar alltså inga avvikande resultat i jämförelse såväl över tid som i nuläge.

Diagrammet ovan visar att Piteås flickor ligger bra till i länet och dessutom förbättrar sig 2024. Pojkarna i kommunen tappar dock i jämförelse med både flickorna och länet i övrigt. Pojkarna i länet tappar också 2024 mot den något positiva trenden de tre senaste åren.

Piteå pojkars meritvärde tappar placeringar och kommer på 107:e plats av rikets 290 kommuner och överträffas nu av sex kommuner i Norrbotten. Flickornas slås nu av 3 kommuner i länet, meritvärde för året placerar dem på en 83:e plats av Sveriges 290 kommuner.

Elever i åk. 9, meritvärde jämfört med lägeskommun, genomsnittliga värden (17 ämnen)⁴

Tittar man närmare på de enskilda skolornas sammanlagda meritvärden för pojkar och flickor våren 2024 så ökar elevernas sammanlagda meritvärde på fyra skolor där Solanderskolan gör den största förbättringen. Ser man till utvecklingen uppdelat mellan könen så ökar pojkarna sina meritvärden på tre skolor och minskar på tre, Pitholm-, Porsnäs- och Christinaskolan. Flickorna ökar sina meritvärden på fem av sex högstadienheter utom Christinaskolan där de tappar med 15,9 meritpoäng. Största ökning bland flickorna står Hortlaxskolan för där flickorna ökar sitt snitt med hela 31,1 meritpoäng sedan förra året. Även på Solanderskolan står flickorna för en större ökning av sitt medelvärde 2024 då medelvärdet förbättras med 29,4 meritpoäng jämfört med 2023.

Största ökningen för året på pojksidan finner vi på Solanderskolan där pojkarna höjer sitt meritvärde med 23,5 poäng. På Sjulnässkolan höjer pojkarna sitt genomsnittliga meritvärde med 19,3 poäng. Bland kommunens flickor har Hortlaxskolan den högsta meritpoängen i kommunen (258,3) medan Solanderskolan har det lägsta meritvärdet (196,7). Pojkarna på Solanderskolan har det högsta meritvärdet bland grundskolornas pojkar för året, 224,8 poäng, före Hortlaxskolan med 219,6. Sammantaget för 2024 återfinns den högsta totala meritpoängen på Hortlaxskolan där det totala snittet för året är 235,7. Resultatet är en förbättring av fjolårets högsta notering med 5,9 poäng.

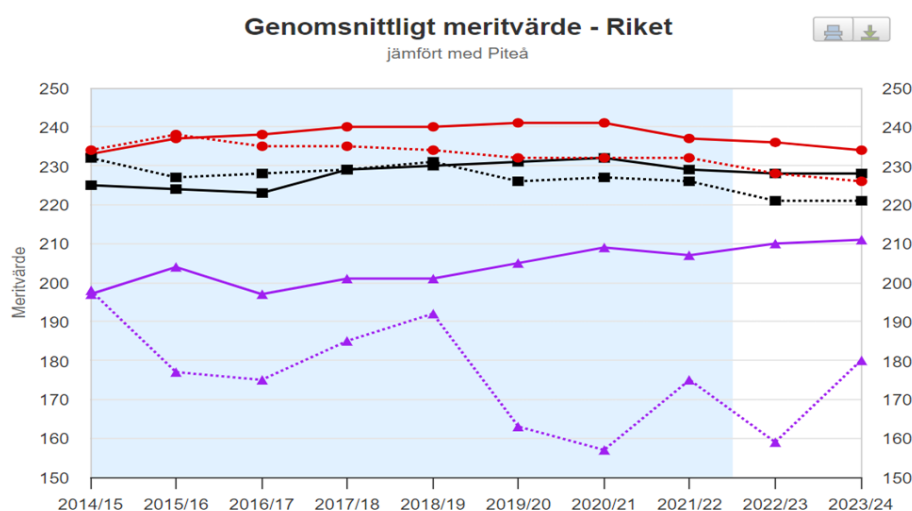
De senaste åtta åren ser man att det är två skolor där resultatet särskilt fluktuerar över tid – Sjulnässkolan (34,8 poäng mellan högsta och lägsta sammanlagda meritvärde) och Solanderskolan (40,7 poäng mellan högsta och lägsta värde) samt att det även är två skolor där resultatet är förhållandevis jämt över tid – Hortlax skola (18,7 poäng mellan högsta och lägsta sammanlagda meritvärde) och Pitholmsskolan (21 poäng).

De utmaningar som skolorna står inför är såväl regionala som nationella och är i sin tur konsekvenser och resultat av företeelser och fenomen i samhället överlag. Värt att nämna i sammanhanget är att nya utredningar även drar slutsatsen att kvantitativa mått som betyg inte heller

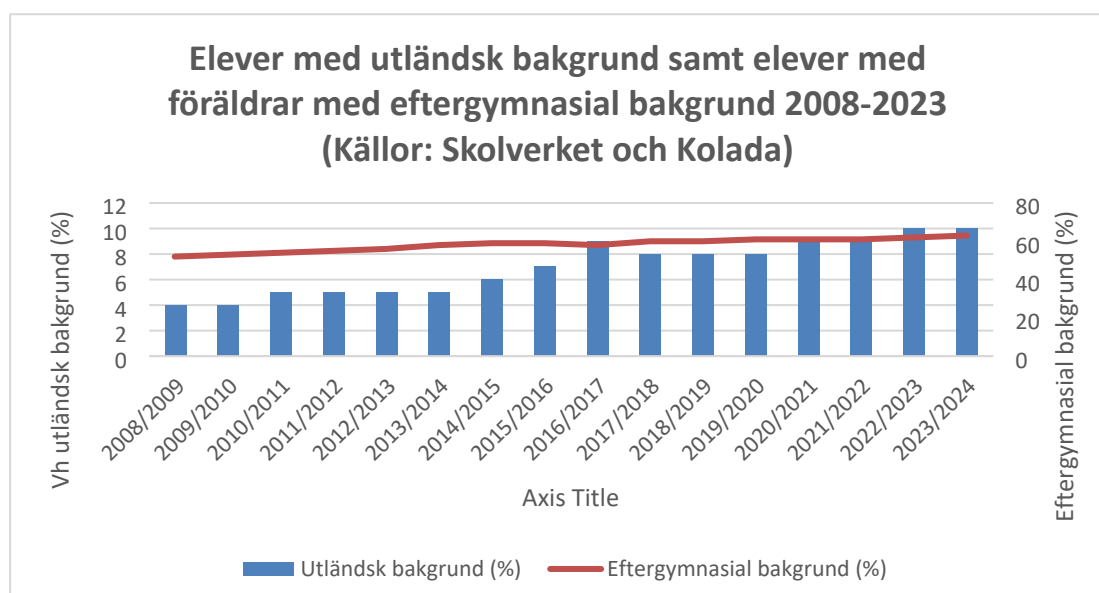
⁴ Elevernas sammanlagda meritvärde dividerat med antal elever som fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. Det möjliga maxvärdet är 340 poäng. År 2016 exkluderades elever med okänd bakgrund.
Källa: Skolverket (Siris).

på ett rättvisande sätt kan beskriva kvaliteten i hela skolans verksamhet. Mycket av kvalitet i skolan handlar också om elevernas såväl som personalens relationer, trivsel och arbetsmiljö, samt om skolornas förmåga att hantera värdegrundsfrågor och organisera sitt värdegrundsarbete⁵.

Genomsnittligt meritvärde för elever med svensk respektive utländsk eller okänd bakgrund samt efter föräldrarnas utbildningsnivå⁶

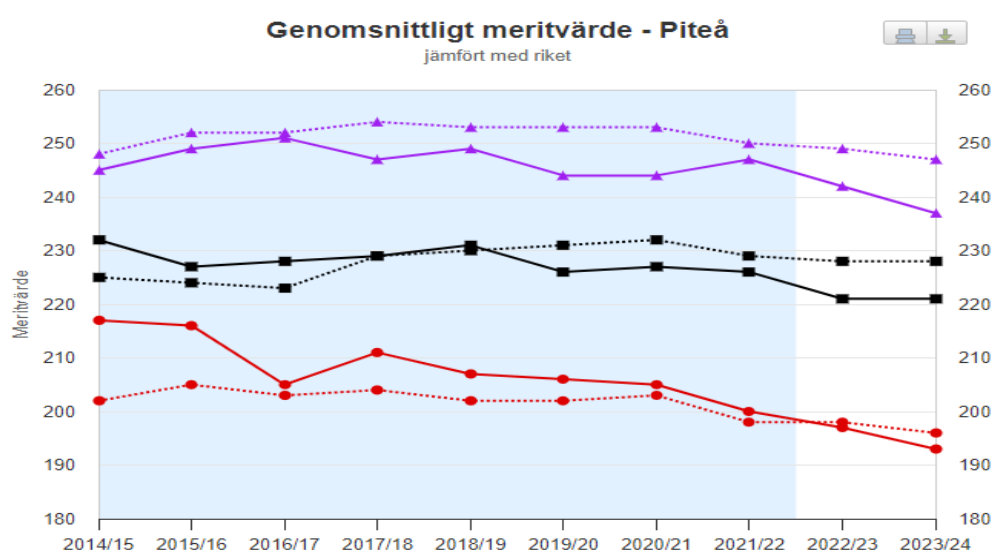

Utveckling genomsnittligt meritvärde för elever i Piteå kommun (heldragen/ starkare linje) i jämförelse med riket (svagare/ prickad linje) för svensk (röd linje) respektive utländsk (lila linje) bakgrund 2015–2024 och i jämförelse med totalen (svart linje). Källa: Skolverket

⁵ Källa: Jarl, Blossing, Andersson "Att organisera för skolframgång", Natur & Kultur, 2017, s. 162

Ovanstående diagram visar att Piteås elever 2024 återhämtar sig något jämfört med fjolåret tapp i jämförelse med riket vad gäller elever med svensk som utländsk bakgrund. På det översta utläsas att meritvärdet för elever av utländsk härkomst i Piteå kommuns skolor förbättrade sig något och de svenska eleverna tappade svagt. Av den nedre grafen kan man utläsa att andelen elever med vårdnadshavare av utländsk härkomst under året. Skolerfarna flyktingar flyttade i hög grad ut från kommunen, antingen till södra Sverige eller tillbaka till hemlandet och ersattes under året av kvotflyktingar med ringa eller ingen skolerfarenhet och relativt stora språkliga och individuella behov. Att antalet elever med utländsk bakgrund dels är relativt få i Piteå kommun, dels över tid har väldigt skiftande geografisk och kulturell bakgrund och därmed varierad skolerfarenhet och skolkultur gör att det är svårt att dra några generella slutsatser utifrån det statistiska materialet.

Diagrammet visar elevernas meritvärden indelat efter föräldrarnas utbildningsbakgrund där röd linje visar elevernas meritvärden där vårdnadshavarna har förgymnasial eller gymnasial bakgrund och lila färg visar där vårdnadshavarna har eftergymnasial utbildning. Piteås värden visas med starkare/heldragen linje i jämförelse med rikets prickade. Källa: Siris Skolverket

Av diagram ovan framgår att elever försämrat sitt meritvärde likvärdigt oavsett föräldrarnas utbildningsnivå. Det finns dock fortfarande ett tydligt samband över tid mellan föräldrarnas akademiska bakgrund och elevernas studieresultat både i trend och resultat, något som även konstateras i nationella utredningar⁷ och andra undersökningar.

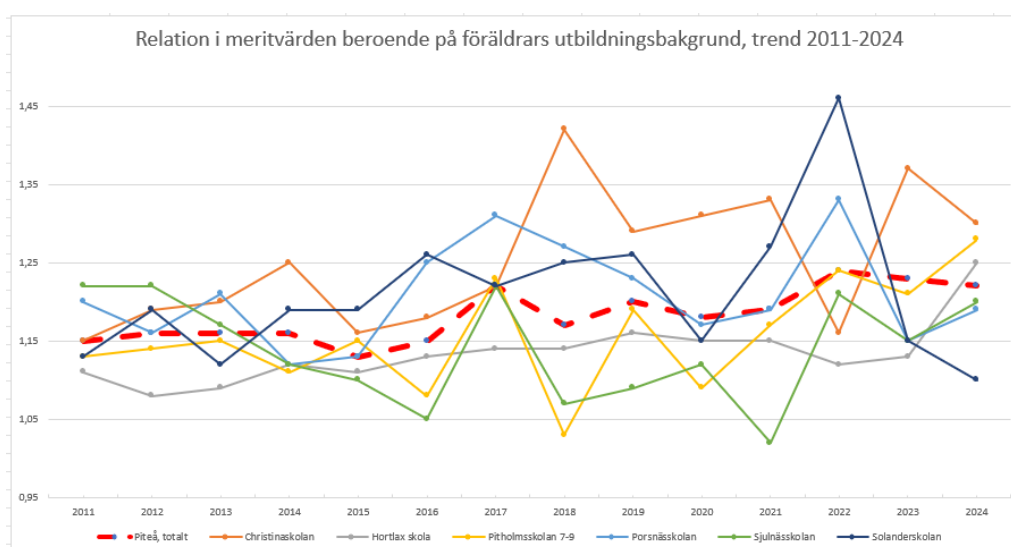
Vårdnadshavarnas utbildningsbakgrund fortsätter sjunka. I samtliga jämförelsegrupper ligger Piteå idag under genomsnittet i riket. Våren 2023 tappade Piteå det enda statistiska övertag vi hade gentemot rikets genomsnitt; gruppen elever med minst en vårdnadshavare med låg utbildning, (röd linje).

Oavsett hur elever kategoriseras, vare sig det är nationellt, regionalt, lokalt eller utifrån kön och migrationsbakgrund, är det föräldrars utbildningsnivå som har störst betydelse för betygsresultaten. Nationellt är nästan 93% av eleverna, vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, behöriga till något nationellt program i gymnasieskolan jämfört med 75% av eleverna vars föräldrar har gymnasiestudier som högsta utbildningsbakgrund. Samma mönster återkommer också i

⁷ Källa: SOU 2020:28 s. 754

internationella studier⁸. Såväl Skolverkets rapport⁹ från 2018 som statistik från SCB samt utredningen om likvärdighet och segregation 2020¹⁰ visar att föräldrarnas utbildningsbakgrund spelar en allt större roll för elevers skolresultat något som Skolverket år 2020 därför tog fasta på och införde ytterligare en likvärdighetsfaktor vid beräkningen av statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling.

Tittar man på hur Piteås skolor har lyckats med att utjämna skillnaderna i förutsättningar mellan de elever vars föräldrar har högst gymnasial bakgrund kontra de elever som har föräldrar med eftergymnasial bakgrund med gruppernas studieresultat så ser det ut så här:

Förhållandet i meritvärden för de elever med föräldrar som har grundskole- eller gymnasial utbildningsbakgrund samt de elever som har föräldrar med eftergymnasial bakgrund vore 1,0, om det var helt utjämnat. Ju närmare värdet 1,0 desto mer likvärdigt meritvärde mellan de två elevgrupperna. Av grafen ovan och nedan framgår att Hortlax, Sjulnäs och Pitholm är de skolor som över tid haft den jämnaste och minsta skillnaden i studieresultat mellan elever med föräldrar med olika utbildningsbakgrund. Piteås skolor har överlag en sammanhållen utveckling fram t.o.m. 2015 därefter ökar spridningen i resultat mellan grupperna, något som sammanfaller med den flyktingmottagning som skedde nationellt 2016 och som slår igenom i all betygsstatistik såväl nationellt, regionalt som lokalt. Noterbart är även att den ökade spridningen i resultat skolenheterna emellan fr.o.m. 2017 även sammanfaller med att kostnaderna för grundskolan såväl som nettokostnadsavvikelsen går ner samt att effektiviseringen i verksamheten ökar. Den ökade spridningen skolenheterna emellan i skuggan av pandemin är också tydlig då spridningen ökar markant efter 2019 för att åter minska till 2023. Den röda streckade linjen är Piteås totala resultat över perioden. Samtidigt som det totala resultatet för eleverna blivit något sämre har skillnaden mellan elevgruppernas resultat minskat. Tre skolor visar på ett resultat för 2024 som är bättre än kommunens genomsnitt vilket är två fler än 2023.

⁸ Källa: Skolverket, pressmeddelande 2022-09-29, Tommy Lagergren, avdelningschef Skolverket

⁹ "Analyser av familjebakgrundens betydelse för skolresultaten och skillnader mellan skolor", Skolverket, 2018

¹⁰ SOU 2020:28 En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning

Piteå kommuns grundskolor har även fortsatt mycket stor andel behöriga och legitimerade lärare. Även om andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1–9 sjunker något så ligger Piteå på ett fortsatt och ett oförändrat högt värde för 2023¹¹ (95,7%), men trenden är dock negativ om än i mycket liten omfattning med en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med 2021. Trenden i landet är en hint även lokalt om den kommande kompetensförsörjningssvårigheten för svensk skola. Snittet för riket 2023 är (86,3%) Det är också fortsatt relativt liten rörlighet bland lärarna.

3. Statistisk bakgrund till statsbidraget

Skolverket tar fram bidragsramarna utifrån ett socioekonomiskt index och elevantalet hos varje huvudman. Bidragets totala belopp för 2025 är 7 543 000 000 kronor, vilket Skolverket fördelar proportionerligt utifrån huvudmannens sammanvägda index och elevantal. Sökbart belopp för Piteå kommun för år 2025 är preliminärt 23 297 934 kr, en ökning med 2 639 874 kr jämfört med fjolåret. Slutligt sökbart belopp bestäms av Skolverket under inledningen av januari månad 2025.

2.1 Elevstatistik

Skolverket använder sig av elevstatistiken som samlas in av Statistiska centralbyrån, SCB, den 15 oktober varje år. För att göra bidragsramarna mer stabila över tid används genomsnittet av elevantalet hos en huvudman för tre föregående år. Den senast uppdaterade elevstatistiken har två års eftersläpning, vilket innebär att bidragsramarna för 2025 baseras på genomsnittet av elevantalet 2021, 2022 och 2023.

2.2 Piteå kommuns socioekonomiska index inför ansökan 2025

Nedanstående tabell anger de socioekonomiska förutsättningarna för Piteå kommuns högstadieskolor inför beräkningen av statsbidraget till stärkt kunskapsutveckling för 2025 de senaste åren: *Källa: Skolverket*

Skola	Hortlax	Porsnässkolan	Pitholmskolan 7-9	Sjölunässkolan	Christinaskolan	Solanderskolan	
Andel obehöriga till gymnasiet 2023	8,3%	8,8%	8,9%	10,8%	12,4%	18,7%	
Andel obehöriga till gymnasiet 2024	8,8%	8,8%	9,5%	11,1%	13,7%	18,8%	
Socioekonomiskt index 2023	62,8	67,0	67,5	82,1	94,6	142,3	
Socioekonomiskt index 2024	66,4	66,4	71,2	83,7	103,1	141,4	
Kommun	Piteå	Botkyrka	Malmö	Luleå	Boden	Skellefteå	Umeå
Andel obehöriga till gymnasiet 2023	10,7%	18,1%	18,8%	10,9%	17,1%	13,1%	9,7%
Andel obehöriga till gymnasiet 2024	10,9%	18,2%	18,4%	11,9%	17,5%	13,4%	9,7%
Socioekonomiskt index 2023	81,1	137,6	142,8	83,0	130,3	99,6	73,7
Socioekonomiskt index 2024	81,9	137,0	138,4	89,6	132,0	101,1	72,8

Av tabellen ovan kan man utläsa att tre av kommunens högstadieskolor har nästan identiska förutsättningar utifrån ett socioekonomiskt perspektiv. Solanderskolan har högst beräknad andel obehöriga till gymnasiet vilket också bidrar till ett högre socioekonomiskt index än övriga skolor, dvs deras elever har alltså statistiskt sett betydligt större utmaning att nå målen. Solanderskolans index är dessutom jämförbart med många andra skolor i landet som ligger i kommuner med stora utmaningar ur ett socioekonomiskt perspektiv. Tabellen placerar Piteå i en jämförelse mellan några andra kommuner med erkänt stora utmaningar ur ett socioekonomiskt perspektiv samt även en jämförelse med våra geografiskt närliggande kommuner och deras utveckling de två senaste åren.

¹¹ Siffrorna för 2024 var ej klara vid rapportens tillkomst.

Siffrorna ovan är ett genomsnitt för samtliga skolor i respektive kommun med kommunal huvudman. I flera av dem finns dessutom stora skillnader i förutsättningar mellan enskilda skolor. Umeå kommun har ett genomsnittligt index på 72,8 medan Bodens kommunala huvudman har ett genomsnittligt index på 132,0 på sina skolor. Men det framgår även tydligt att Solanderskolan med sitt indextal på 141,4 erhåller ett index i nivå med genomsnittet för några skolkommuner med erkänt stora utmaningar att nå måluppfyllelse, som exempelvis Botkyrka och Malmö.

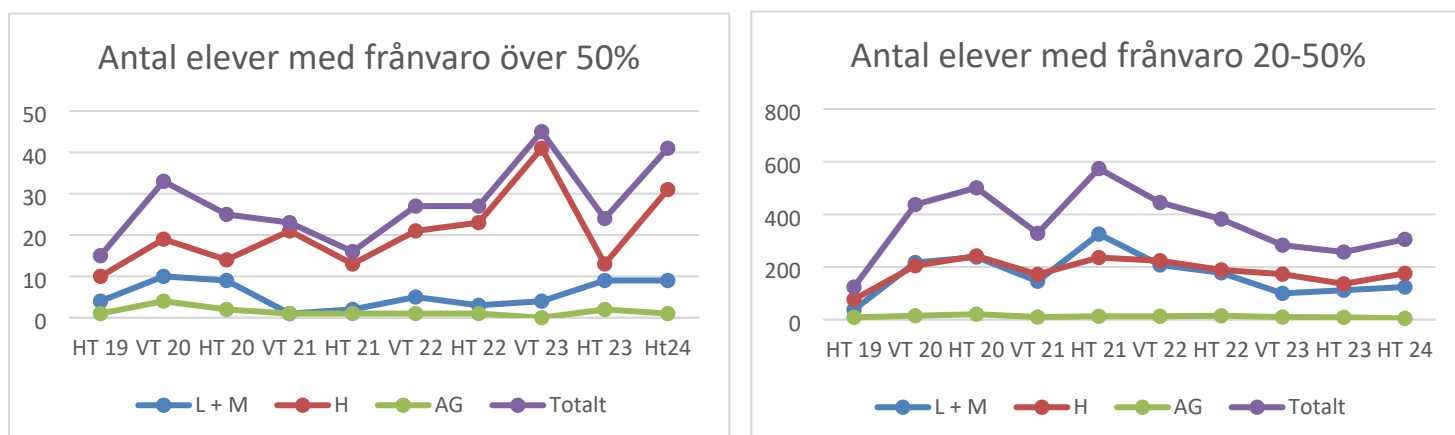
4. Analys av resultat

Piteå kommuns meritvärde försämras något 2024 medans behörigheten till gymnasiet ökat. Analyserar man siffrorna så ser man även att pojkars och flickors studieresultat fortsätter att skilja sig åt, pojkarnas resultat försämras och flickornas förbättras.

Andelen behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram 2024 i Piteå kommun ligger fortfarande över rikets värden oavsett om man räknar inklusive såväl som exklusive elever med utländsk eller okänd bakgrund.

Pojkarnas andel behöriga sjunker i Piteå och det gör att Piteås pojkar hamnar på plats 107 av 290 kommuner i landet med högst andel behöriga till gymnasiets yrkesprogram. Flickorna klättrar till plats 90 av 290. I totalen återfinns Piteå på en 31:a plats, en förbättring sedan fjolåret.¹²

Utvecklingen av studieresultaten har förändrats under de senaste fem åren. Pojkarnas tidigare positiva utveckling verkar ha vänt nedåt medan flickornas negativa utveckling de tre tidigare åren har till 2024 förbättrats. Frågan är om det är en tillfällig förbättring eller om slutsatsen från föregående år visar sig nästkommande år.

Källa: Skola24

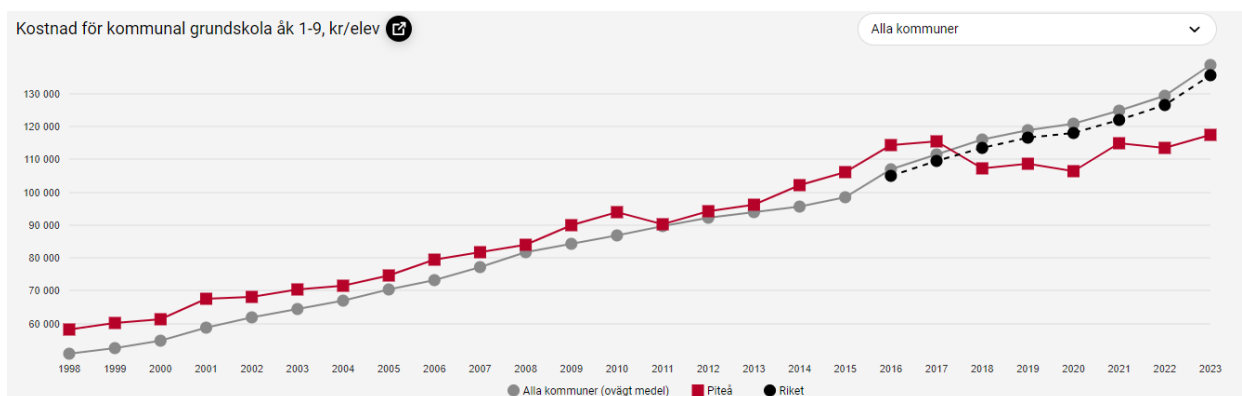
Flickornas negativa utveckling står att finna i två dokumenterade faktorer: sämre psykiskt mående och ökad frånvaro. Det ser i statistiken ut som att flickornas sämre utveckling sammanfaller med pandemin men det behöver för den skull inte vara den som är orsaken. Den försämrade utvecklingen inleddes 2020 och fortsätter trots att pandemin upphört. Noterbart är även att flickornas negativa utveckling inte följer övriga riket men att det är ett fenomen som även går igen i de tre nordligaste länen. Den negativa utvecklingen är dock störst i Norrbotten och Piteå i synnerhet på flicksidan. (Slutsats 2023)

¹² Källa: Skolverket (Siris) N 15436

Det som komplicerar och försvårar situationen är frånvarotalen som försämras under året vad gäller den långvariga frånvaron. Antalet elever med frånvaro högre än 50% har ökat sedan höstterminen 2021, med ett undantag ht23, från 16 till 41 elever. Enligt statistiken är det på högstadiet som eleverna faller ifrån. Låg- och mellanstadiet rapporterar en mindre ökning av antalet elever med längre frånvaro.

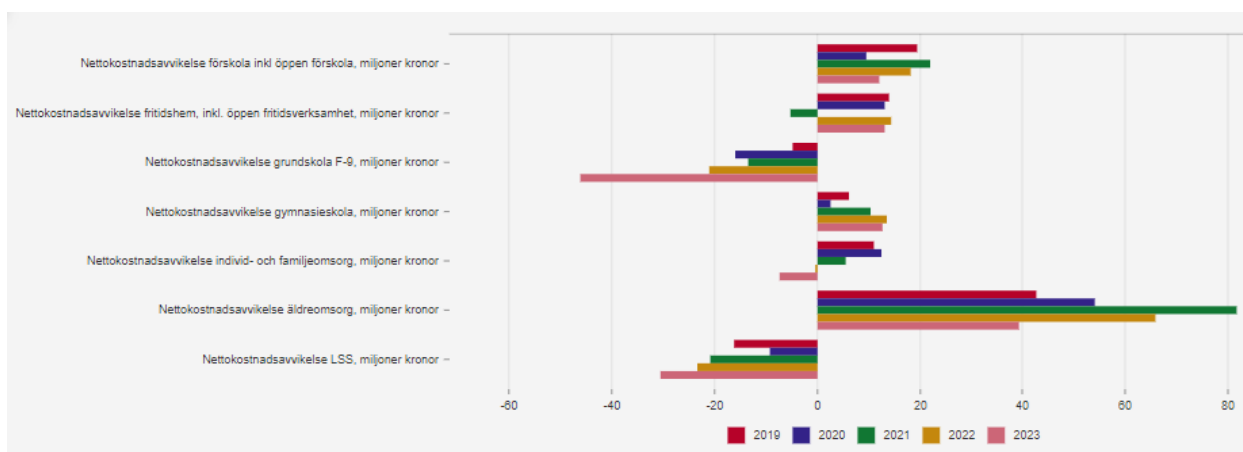
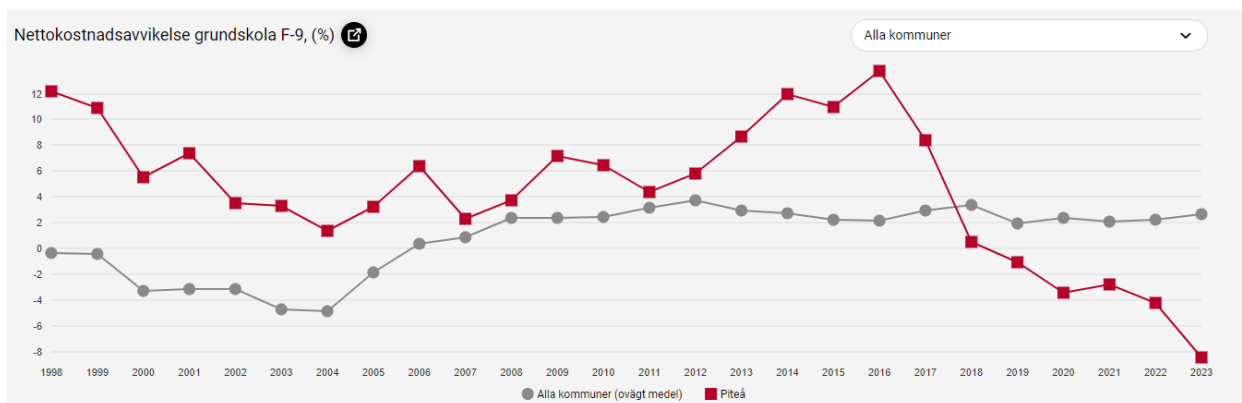
Rektorerna uppger att skolornas förmåga att stötta eleverna och deras föräldrar såväl tids- som resursmässigt sträcker sig så långt som den medellånga frånvaron innebär men när eleverna får stor frånvaroproblematik så räcker skolans "armar" inte till. Skolans kuratorer och socialpedagoger har svårt att nå eleverna när de slutar komma till skolan, inte bara fysiskt utan även påverkansmässigt. Behovet av andra och framför allt snabba insatser ökar men innebär också svårigheter då eleverna och deras föräldrar i stället tenderar att drabbas av vårdköer, organisatoriska svårigheter med personal- och kompetensbrist för sina, ibland akuta, behov av behandling och vård. Rektorerna har tidigare uttryckt önskemål om att inrätta "områdeshandläggare" hos socialtjänsten för att stärka likvärdighet och uppföljning men den åtgärden har inte vunnit gehör hos socialtjänsten som ser en utmaning i personalomsättning och bemanning. Frånvaroärenden med en frånvaro överstigande 50% är ytterst komplexa och kräver samarbete och insatser av många aktörer; närvaroteam, skolpsykologer, socialpedagoger, socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri m.fl., i relationer som tär på skolans pedagogiska kompetenser, tid och resurser då gränssnittet många gånger är högst oklart mellan socialtjänst, polis, skola och skolans egna insatsgrupper och verksamhetsansvar.

Samtidigt som utmaningarna ökar för skolan så ska alla eventuella åtgärder ske i en alltmer effektiviserad organisation. Kostnaderna för år 2023 per elev i grundskoleverksamheten i Piteå uppgick till 117 592 kr/elev/år¹³ vilket är betydligt lägre än riksgenomsnittet. Faktum är att det bara är fyra (femton 2022) kommuner i landet som har lägre kostnader per elev för sina grundskolor. Nedanstående statistik visar även att nettokostnadsavvikelsen¹⁴ för Piteå kommuns grundskolor är betydligt lägre än övriga förvaltningar såväl som avdelningar inom Utbildningsförvaltningen. Detta betyder att endast 22 kommuner i landet har lägre nettokostnadsavvikelse, företrädesvis stockholmskommuner.

¹³ Siffrorna för 2024 fanns inte tillgängliga vid rapportens tillkomst. Källa: Kolada ID N15008

¹⁴ Nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnaden med referenskostnaden ("statistiskt förväntad" kostnad). Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge, p.g.a. hög ambitionsnivå och/eller låg effektivitet. Redovisas i miljoner kronor för förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg samt äldreomsorg i Piteå kommun. Källa: Kolada ID N15001.

Piteå kommuns grundskola får betraktas som kostnadseffektiv då den fortfarande hör till de 25% främsta kommunerna i landet vad gäller förmågan att ge elever behörighet till gymnasiet sett till förväntat resultat¹⁵. Grundskolan i Piteå är dessutom fortsatt kostnadseffektiv i förhållande till flera av kommunens andra förvaltningar med kommunala kärnverksamheter¹⁶. Nettokostnadsavvikelsen, dvs nettokostnaden i jämförelse med den statistiskt förväntade kostnaden, har sjunkit drastiskt sedan 2016 och ligger trots ett mindre trendbrott 2021, fortfarande klart under kommungenomsnittet i landet, vilket kan avläsas av diagrammet ovan¹⁷. Faktum är att endast 12 skolkommuner i landet har lägre nettokostnad för sin grundskola än Piteå kommun¹⁸. Kostnadseffektiviteten kan till stor del förklaras av att Piteå har en erfaren och välutbildad personal där behörigheten är hög och personalomsättningen liten. Majoriteten av rektorerna har dessutom ansvarat mer än fem år för samma skolenhet(er) och fler än 80% har arbetat som skollärare längre än rikets genomsnitt på sju år. Med anledning av detta finns det all anledning att fortsättningsvis starkt betona vikten av en god kompetensförsörjning och fortsatt fortbildning av personalen för att kunna kvalitetssäkra verksamheten och dess resultat även framgent.

Enligt såväl skolenheternas egna kvalitetsarbeten som nationell statistik, aktuell vetenskaplig forskning och beprövad erfarenhet så är elevers skolnärvaro och psykiska hälsa två av de mest avgörande faktorerna för elevernas resultat. Att studiemotivation och studieresultat hos eleverna har sjunkit kan tydligt avläsas i såväl enkäter, statistik som studieresultat och såväl lokalt, regionalt som nationellt.

¹⁵ Källa: Kolada ID U15461

¹⁶ Siffrorna för 2024 finns inte tillgängliga vid rapportens tillkomst. Källa: Kolada ID N15001

¹⁷ Källa: Kolada ID N15001

¹⁸ Källa: Kolada ID U15011

Utifrån den uppföljning som genomförs gällande betygsresultatet i det systematiska kvalitetsarbetet kan utbildningsförvaltningen konstatera att elevers kunskapsresultat, över tid, har en stark koppling till föräldrarnas utbildningsnivå, socioekonomisk bakgrund, behov av särskilt stöd, funktionsvariationer samt frånvaroproblematik och, nu än mer, kön. Ett mönster som även kan konstateras nationellt förutom gällande könsaspekten som inskränker sig till de tre nordligaste länen. Elever som ges möjlighet till särskilt stöd i form av särskild undervisningsgrupp eller inkludering på den egna skolan med möjlighet till varierad undervisning i ett mindre sammanhang med förstärkt socialt och pedagogiskt stöd samt engagemang har större förutsättningar att lyckas. Föräldrarnas utbildningsbakgrund får dessutom en allt större betydelse för elevernas individuella studieframgångar, något som också bekräftas av tillgänglig statistik och i synnerhet efter 2017. Detta understryker därmed betydelsen av insatser som innebär en förstärkning av goda, långsiktiga och hållbara relationer mellan lärare, rektorer, elever och deras vårdnadshavare för den enskilde elevens inläring.

4. Sammanfattande utvärdering av insatserna 2024

4.1 Rektorernas och elevhälsans utvärderingar

- Insats 1.1 - Den förstärkta psykologresursen har inneburit att skolpsykologerna varit fortsatt tillgängliga på plats genom fasta och regelbundna tider för konsultation till skolpersonal i åk F-3 en halvdag varannan vecka samt att det genomförts utbildningsinsatser och handledning till resurspersoner och/eller klassassistenter. Under året har psykologresursen i sitt uppdrag närmat sig verksamheten ytterligare genom deltagande på EHT samt genom att ge fördjupad konsultation och handledning till personal ute på skolenheterna. Psykologen finns även som stöd i komplexa elev/barnärenden, ansökan till resursskolan, med mera. Psykologtjänsten gynnar det främjande och förebyggande arbetet, kortar beslutsvägar samt ger snabb och viktig rådgivning direkt till verksamheterna. Vid utvärderingen har rektorerna såväl som elevhälsan svarat att psykologens roll tillfört något positivt till verksamheten. Stort behov av utökade psykologresurser till anpassad grundskola. Utökning av psykologresursen möjliggör att psykolog ökar tillgängligheten och likvärdigheten och kommer därmed närmare verksamheten genom att bli kunna delta i EHT, kompetens höjande aktiviteter och handledning av personal. Bidrar med psykologiskt perspektiv på alla nivåer.
- Insats 1.2 - Resurser av statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling till två tjänster har även under året fortsatt tilldelas ett centralt närvaroteam i syfte att arbeta med frånvaroproblematik i skolan. Närvaroteamet (NT) utgår i kartläggning och analys från elevens måluppfyllelse, frånvaro och upplevd problematik från inblandade parter i elevsituationen samt sammanställer och utgår från de risk- och skyddsfaktorer som finns kring eleven. Närvaroteamet bidrar med en spetskompetens och en utarbetad metod för att möta den mest komplexa skolfrånvaron. Har stor betydelse för enskilda individer och dess möjligheterna för återgång till skola. Samverkar i hög grad med andra aktörer, främst soc och BUP.
- Insats 1.3 - På huvudmannanivå har under 2024 organisationen förstärkts med en tjänst för att arbeta med uppföljning och utvärdering av insatser av åtgärderna utifrån statsbidraget likvärdig skola i koppling till och utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet. Insatsen har värderats högt av såväl elevhälsa som rektorer och föreslås att överföras till ordinarie organisation. Tjänsten har utökat möjligheterna att följa upp arbetet på en fördjupande nivå och i högre utsträckning än tidigare kunna koppla resultatet till statistik och forskning samt stötta styrning och ledning av uppdraget.

- Insats 1.4 - På huvudmannanivå har organisationen förstärkts under året med medel motsvarande 1,0 rektorstjänst för kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper, språkluss/mottagning av nyanlända samt utredning av framtida organisation utifrån den nationella delrapporten om resursskolor. Rektor inledde under året arbetet med att sammanföra de kommunala särskilda undervisningsgrupperna Tallbacka och AST-gruppen till en resursskola i gemensamma lokaler samt för ändamålet skapa såväl som leda ett elevhälso- och ett antagningsteam. Insatsen är viktig för verksamheten och har till fullo fullgjort sitt uppdrag under året. Insatsen bedöms ha stort berättigande.
- Insats 1.5 - På huvudmannanivå förstärktes organisationen med 1,0 kurators-, socionom-, beteendevetartjänst eller liknande för att i samverkan med t.ex. socialtjänsten och med prioriterat uppdrag utreda och främja flickors mående och lärande, utreda orsaker och beteendemönster till långvarig skolfrånvaro, hitta alternativ till möjliga åtgärder för återgång och understödja skolans arbete med andra instanser och myndigheter. Projektet slut 2024. Elevhälsan önskar konvertera den tidigare tjänsten i punkt 1.5 till att kartlägga behov, skapa underlag och uppstartande av Skolsociala team.
- Insats 1.6 - Fortbildning för elevhälsoteamen i grundskolan avseende fokusområdena långvarig och hög frånvaro samt flickors studieresultat och mående. Genomförd.
- Insats 2.1 - På skolenivå har bidraget använts till motsvarande 4,0 tjänster fördelade på två skolenheter utifrån Skolverkets socioekonomiska index. Tjänsterna har syftat till att kunna ge eleverna bättre förutsättningar att höja sina kunskaps- och betygsresultat då de ökar möjligheterna att stödja autistiska, nyanlända, socioekonomiskt utsatta elever och elever i behov av särskilt och extraordinärt stöd samt svenska som andraspråk i deras skolarbete. De enheter som tilldelats resursen anser den direkt avgörande för verksamhetens totala resultat. Bland annat uppger en av de skolor som erhåller stödet, att deras autistiska, nyanlända och SvA-elever såväl som socioekonomiskt utsatta elever och elever i behov av extraordinärt stöd via insatsen får möjlighet att på sin egen skolenhet ingå i en särskild undervisningsgrupp. Då resultat även ska ställas mot en enhets förutsättningar som inte går att mäta enbart i ett socioekonomiskt index gör det åtgärden komplicerad att utvärdera. Insatsen har inneburit förbättrade resultat över tid. Både för pojkar och flickor men framför allt för pojkarna som hade 100% behörighet till yrkesförberedande program 2024.

På den ena skolenheten som erhåller bidrag, Solanderskolan, har fortsatt att satsa på sin s.k. lärstudio, i verksamheten benämnd ”Studio60”, som bygger på att skapa en studiemiljö där elever med behov av särskilt stöd ges möjlighet till undervisning i mindre grupp samt i en lugnare och mer anpassad lärmiljö. Många elever på skolan behöver ges möjligheten till avskärmning, mindre intryck av andra elever, ökat vuxenstöd i kombination med hållbara relationer.

Stadsbidraget har på den andra skolenheten använts till att utveckla undervisningen inom hela organisationen på den enskilda skolan, tillika för att möjliggöra anpassad undervisning i Lärstudio med goda resultat, där behovet att ansöka om bidrag för elever i behov av extraordinärt stöd har minskat.

- Insats 2.2 - Två skolenheter som under perioden haft en större andel nyanlända än övriga skolor har under 2024 tagit del av en tjänst vardera. Detta har möjliggjort för Normalskolan och Christinaskolan att kunna erbjuda de nyanlända eleverna studie- och språkstöd och därmed förstärkt SVA-undervisningen. Behovet påkallas av att andelen nyanlända elever är ojämförligt störst i centrala stan under 2024.

Insatsen värderas generellt högt av grundskolans rektorer men med tillägget att alla nyanlända har rätt till det stöd de behöver och att de elever som återfinns i ytterområdena också behöver stöd och nya vägar för att hitta stöd måste ständigt övervägas. Andelen nyanlända har tydligt minskat och därigenom bör även stödet till Språkslussen ses över.

- Insats 2.3 – En insats där resurs om 1,5 tjänst vardera fördelats till tjänster som biträdande rektor vid två skolenheter med skäl som t.ex. hög arbetsbelastning, konstaterad elevfrånvaro eller utifrån svårigheterna att rekrytera behöriga lärare har fortsatt under 2024 för att stärka det pedagogiska ledarskapet och för att driva kollegialt förbättringsarbete. De biträdande rektorstjänsterna används främst för att stärka och bredda det pedagogiska ledarskapet i syfte att nå bättre resultat. Ett högt socioekonomiskt index och elever i behov av särskilt eller extraordinärt stöd medför att förstärkning i ledarskapet behövs för att skapa och upprätthålla kollegial utveckling, nå fler föräldrar, skapa och upprätthålla kvalitativa samarbeten med socialtjänsten och därmed bidra till en ökad utveckling av elevers resultat. Föreslås finansieras inom egen ram 2025
- Insats 2.4 - Införandet av nya yrkesgrupper inom elevhälsoarbetet, som t.ex. socialpedagoger, tillsammans med mer erkända yrkesgrupper som socionomer, har inneburit att skolorna har getts ytterligare möjligheter att arbeta strukturerat med elever som har frånvaroproblematik och svårigheter i den sociala interaktionen på grund av funktionsvariationer och därigenom haft sämre möjlighet att lyckas. Enligt de utvärderingar som gjorts av grundskolans rektorer är socialpedagoger/socionomer oerhört viktiga för ett främjande elevhälsoarbete i samverkan med EHT-team och elevens hem för att snabbt åtgärda en begynnande frånvaroproblematik eller andra svårigheter i den sociala interaktionen med andra elever och vuxna på skolan. Insatsen, som påbörjades i liten skala för fyra år sedan, är idag den enskilt största organisatoriska förändringen och har emottagits mycket positivt av verksamheten och rektorerna uttrycker en tydlig önskan om fortsatt prioritering av insatsen. Insatsen är även betydelsefull för att lärarna ska kunna ägna sig åt kärnuppgifterna undervisning och har tillfört skolledarna värdefull kompetens avseende socialtjänstlagstiftningen.
- Insats 2.5 - Förvaltningen valde under 2024 att möjliggöra en behörighetsgivande utbildning inom ramen för respektive tjänst i ämnena matematik/specialpedagogik/speciallärare för ökad tillgång till behöriga lärare och därigenom ökad likvärdighet och kunskapsutveckling. Åtgärden kombinerades med statsbidraget för lärarlyftet och specialpedagoglyftet. Utifrån det prioriterade uppdraget med kompetensförsörjning kommer åtgärden att kvarstå för 2024 men med lägre budget då det är svårt att få sökanden.
- Insats 2.6 - Statsbidraget för likvärdig skola 2024 användes även för att öka resurserna motsvarande 0.9 tjänst för resursskolan fördelat på skolpsykolog 50 %, skolkurator 20 % samt skolsköterska 20 %. Resursskolan har med hjälp av den tillförda resursen kunnat skapa ett eget EHT, vilket ger förutsättningar för kontinuitet och utveckling av elevhälsoarbetet. Av elevhälsan bedöms att behovet kvarstår och möjliggör att arbeta i ett eget EHT för resursskolan vilket anses vara en viktig framgångsfaktor.
- Insats 3.1 - Tjänster/förstärkning av resurser för barn med inriktningen funktionsvariation autism och en utökning till att omfatta årskurs 4–9 har inneburit att fler elever med funktionsvariationer givits möjlighet till särskilt stöd och anpassning av undervisningen i ett mindre sammanhang i syfte att klara målen för utbildningen. Andelen elever med funktionsvariation autism har fortsatt att ökat på senare år såväl lokalt som nationellt, något som Skolverket redan 2015 kunde konstatera¹⁹ och kraven på individuellt stöd, särskilda anpassningar och extraordinärt stöd har därför ökat i skolorna i kombination med att kraven i den rådande läroplanen många gånger

¹⁹ Källa: "Hur anpassar skolan sin verksamhet för alla elever?", Skolverket. (2015).

innebär stora utmaningar för just dessa elever. Nationellt har läroplanens kursplaner och kunskapskraven reviderats, tydliggjorts och förenklats utifrån dessa elevers behov. Inför 2024 slogs insatsen ihop med 3.2 genom inrättandet av kommunal resursskola.

- Insats 3.2 – Inför 2024 kom insatsen för nyanlända att benämnas 3.2. Omfattade 1.9 tjänst för studiehandledning, modersmåls lärare, SVA-lärare samt upprättande av studieplaner för nyanlända. Under året har antalet vid språklussen minskat till att inför hösten 2024 endast omfatta 4 elever vilket medfört att verksamheten lagts vilande. Tjänsterna har fördelats ut till centrala stan och Öjebyn. Eventuella nyanlända har under hösten direktintegrerats och tjänsterna har verkat för kartläggning av de nyanländas kunskaper på respektive skolenhet.
- Insats 3.3 - Huvudmannen har under 2024 riktat stöd med hjälp av statsbidraget till resursförstärkning för tidiga och förbättrade insatser på lågstadiet syftande till ökad måluppfyllelse gällande läs- och skrivgarantin. Tio rektorsområden erhåller resurser till lågstadiet motsvarande 4 tjänster/rektorsområde. Stort behov av tidiga insatser och prioriteras högt av rektorena.

5. Insatser inom ramen för utvecklingsområden 2025

5.1 Planerade insatser och koppling till utvecklingsområden

5.1.1 Insatser på huvudmannanivå

Insats 1.1

Elevhälsan förstärks även detta år med en psykolog utifrån att arbeta förebyggande och främjande. Insatsen kortar beslutsvägarna samt ger en snabb och viktig rådgivning direkt till verksamheterna vilket möjliggör tidiga insatser. Psykologen ska även i möjligaste mån delta i skolornas Elevhälsoteam.

Insats 1.2

Två tjänster tilldelas även fortsättningsvis till ett centralt team för att arbeta med frånvaroproblematik. Teamet tillhör elevhälsan och benämns närvaroteamet. Skolpliktens uppföljning är en hörnsten i huvudmannens uppdrag och ett närvaroteam kan utgöra länk mellan hem och skola.

Insats 1.3

Statsbidraget används fortsättningsvis med att på huvudmannanivå förstärka arbetet med uppföljning och utvärdering av insatserna utifrån statsbidraget för ökad kunskapsutveckling i koppling till och utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet både lokalt och på avdelningsnivå i grundskolan. Funktionen har medfört möjligheten till djupare analys och utvärdering på ett bredare plan inför arbetet med att skapa ett beslutsunderlag inför ansökningsprocessen baserat på statistik, synpunkter, forskning och studieresultat.

Insats 1.4

På huvudmannanivå förstärks organisationen även fortsättningsvis med 1,0 rektorstjänst för Strandbackens resursskola, modersmålsundervisning och mottagning av nyanlända.

5.1.2 Insatser på skolnivå

Insats 2.1

Bidraget används till 3,5 tjänster som tilldelas två skolenheter i Öjebyn. Tilldelningen utgår från Skolverkets socioekonomiska index. Tjänsterna ska ge eleverna bättre förutsättningar att höja sina kunskaps- och betygsresultat.

Insats 2.2

Statsbidraget fördelas med motsvarande 1,5 tjänster fördelat på två skolenheter för att möta nyanlända och stödja elever med svenska som andraspråk. Skolorna i fråga har större andel nyanlända elever då flertalet flyktingar de senaste två åren erhållit boendeplaceringar centralt i kommunen.

Insats 2.3

Huvudmannen avser att avdela resurser från statsbidraget motsvarande 6,0 tjänster som tilldelas sex rektorsteam utifrån det kompensatoriska uppdraget. Tjänsterna ska vara heltid och arbeta med elevernas sociala interaktion ex. socialpedagog, socionom, beteendevetare.

Insats 2.4

Behörighetsgivande utbildning inom ramen för tjänsten i ämnena matematik/specialpedagogik/speciallärare för ökad tillgång till behöriga lärare och därigenom ökad likvärdighet. Kombinerar med statsbidrag för lärarlyftet och specialpedagoglyftet för totalt tio personer (fem inom Ma samt fem inom specialpedagogik).

Insats 2.5

Medel motsvarande 0,9 tjänst viks för utökade insatser i resursskolan. De utökade resurserna fördelas kompetensmässigt enligt följande: 0,5 tjänst skolpsykolog, 0,2 tjänst kurator samt 0,2 tjänst skolsköterska.

5.1.3 Insatser i klassrummet

Insats 3.1

Huvudmannen riktar 9,3 tjänster som förstärkning för kunskapshöjande insatser i resursskolan.

Insats 3.2

Huvudmannen riktar 2,0 tjänster som stöd för studiehundledning, modersmåslärare, SVA-lärare samt upprättande av studieplaner för nyanlända. I första hand till Öjebyn och centrala stan.

Insats 3.3

Huvudmannen riktar 4 tjänster till resursförstärkning för tidiga och förbättrade insatser på lågstadiet syftande till ökad måluppfyllelse gällande läs- och skrivgarantin.

5.1.4 Förändringar i insatsplanen 2025 jämfört med 2024

Jämfört med 2024 har huvudmannen inför 2025 valt att göra följande förändringar i insatsplanen:

- Insats 1.5 och 1.6 tas bort. Genomförda och avslutade.
- Insats 2.3 finansieras inom egen ram.
- Huvudmannen riktar 2025 9,3 tjänster, (från 7,3 2024), som förstärkning av resurs för resursskolan.
- Huvudmannen riktar 2025 2,0 tjänster, (från 1,9 2024), som stöd med hjälp av statsbidraget för mottagande och utbildning av nyanlända och flerspråkiga elever.
- Huvudmannen riktar inför 2025 4 tjänster till resursförstärkning för tidiga och förbättrade insatser på lågstadiet syftande till ökad måluppfyllelse gällande läs- och skrivgarantin.

5.2 Insatsplan för 2025

1	INSATSER PÅ HUVUDMANNANIVÅ	FÖRDELNING
1.1	1 tjänst psykolog som arbetar främjande och förebyggande elevhälsoteamsarbete.	947 000
1.2	2 tjänster tilldelas till ett centralt team för att arbeta med frånvaroproblematik. Teamet tillhör elevhälsan och benämns närvaroteamet.	1 533 000
1.3	På huvudmannanivå förstärks 1 tjänst för att arbeta med uppföljning och utvärdering av insatser av åtgärderna utifrån statsbidraget kunskapsbidraget i koppling till och utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet.	1 093 000
1.4	På huvudmannanivå förstärks organisationen med 1 rektorstjänst för Strandbackens resursskola, modersmålsundervisning och mottagning av nyanlända.	1 052 000
2	INSATSER PÅ SKOLNIVÅ	
2.1	3,5 tjänster tilldelas två skolenheter i Öjebyn. Tilldelningen utgår från Skolverkets socioekonomiska index. Tjänsterna ska ge eleverna bättre förutsättningar att höja sina kunskaps- och betygsresultat.	2 327 500
2.2	1,5 tjänster till två skolenheter i centrala stan för att möta nyanlända.	997 500
2.3	6 tjänster tilldelas sex rektorsteam utifrån det kompensatoriska uppdraget. Tjänsterna ska vara heltid och arbeta med elevernas sociala interaktion ex. socialpedagog, socionom, beteendevetare.	3 990 000
2.4	Behörighetsgivande utbildning inom ramen för tjänsten i ämnena matematik/specialpedagogik/speciallärare för ökad tillgång till behöriga lärare och därigenom ökad likvärdighet. Kombinerar med statsbidrag för lärarlyftet och specialpedagoglyftet för totalt tio personer (fem inom Ma samt fem inom specialpedagogik).	347 000
2.5	0,9 tjänst till ökade resurser för resursskolan fördelat på skolpsykolog 50 %, skolkurator 20 % samt skolsköterska 20 %	797 000
3	INSATSER I KLASSRUMMET	
3.1	9,3 tjänster för kunskapshöjande insatser i resursskolan.	6 189 060
3.2	2,0 tjänster för studiehjälp, modersmålslärare, SVA-lärare samt upprättande av studieplaner för nyanlända. I första hand till Öjebyn och centrala stan.	1 330 000
3.3	4 tjänster till resursförstärkning för tidiga och förbättrade insatser på lågstadiet syftande till ökad måluppfyllelse gällande läs- och skrivgarantin.	2 694 874
	TOTALT	23 297 934

5.3 Kompetensutveckling

Insatsplanen för 2025 innehåller ingen kompetensutveckling förutom den behörighetsutbildning som anges i insats 2.5.

5.4 Elevhälsa

Flertalet av insatssplanens punkter för 2025 knyter an till elevhälsoarbetet. Närvaroteamet ska arbeta i nära samarbete med skolans elevhälsoteam. Målet är att alla elever ska vara närvarande i skolan och genomföra sin utbildning. De ska även ge skolorna stöd i hur man kan arbeta främjande och förebyggande för att öka skolnärvaron ute på varje skolenhet eftersom skolan är en skyddsfaktor.

En riktad insats är även att fortsätta med en psykologtjänst till elevhälsan, som ska arbeta med förebyggande och hälsofrämjande insatser främst för elever i de yngre åldrarna. Psykologen ger handledning till lärarna och ger dem förslag på metoder som gör att de kan möta elever i svårigheter på bästa sätt. Psykologen ska kunna ge fortbildningsinsatser till lärarna i organisationen som ska utmynna i att eleverna går i skolan, känner sig bekräftade och lyckas i relation till sig själv och sin omgivning.

En förtätning/utveckling av kompetenser såsom socialpedagoger/socionomer som arbetar främjande och förebyggande med det sociala samspelet i skolan är indirekt en förstärkning av elevhälsans kompetenser. Med anledning av regeringens utredning ”SOU 2020:42 En annan möjlighet till särskilt stöd – reglering av kommunala resursskolor” har även elevhälsans resurser förstärkts inför den förändrade organisationen genom att statsbidraget finansierar såväl en utökad elevhälsa samt den övergripande rektorstjänsten.

5.5 Övrigt

Alla insatser som planeras inför 2025 är under förutsättning att det preliminära bidraget som Skolverket har aviserat om betalas ut till kommunen.

5.7 Mål och förväntade effekter

Målet är att stärka utbildningens kvalitet så att alla elever kan nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling samt att elever ska få en behörighet till gymnasieskolan och att meritvärdena förbättras.

Elever med funktionsvariation eller psykisk ohälsa erhåller en utbildning som är anpassad utifrån deras specifika förutsättningar och behov, vilket i sin tur medför behörighet för fortsatta studier.

Att främja skolnärvaro och förebygga skolfrånvaro i ett tidigt skede. Särskild hänsyn ska tas till flickors mående, lärande och studieresultat.

Minska arbetsbelastningen för lärarna så att de kan ägna sig åt kärnuppgiften: undervisning. Det gäller även rektorerna som i och med en kompetenshöjning avseende personal med kompetens inom socialtjänstlagstiftning och socialt arbete kan avlasta även rektor och möjliggöra mer tid för det pedagogiska uppdraget.

Det övergripande målet är att alla elever ska uppleva att de lyckats i skolan och att de mår bra och har de bästa förutsättningarna att göra bra val i livet.

5.8 Ansvar

Huvudmannen är ytterst ansvarig för beslutade insatser och dess måluppfyllelse gällande statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling. Avdelningschef och biträdande avdelningschef grundskola, avdelningschef elevhälsan samt rektor i grundskolan har ansvar att genomföra Barn- och utbildningsnämndens beslut.

5.9 Delaktighet

2024-09-26 samt 2024-11-07

Rektorerna i grundskolan utvärderar insatserna för kunskapsbidraget 2024, ger förslag på insatser inför 2025 samt diskuterar prioriteringar inför utarbetandet av insatsplan för 2025.

2024-11-06 samt 2024-12-08

Elevhälsan informeras om underlag och process, delger sin utvärdering av fjolårets insatser samt diskussion om framtida upplägg och prioriteringar.

2024-11-07

Rektorerna i grundskolan tar del av förslaget till insatsplan för 2025.

2024-11-14

Förvaltningschef beslutar om förslag till insatsplan för 2025.

2024-11-25

Beslutsunderlag delges ledningsgruppen.

2024-12-22

BUN informeras om insatsplan för 2025.

2024-12-03

De fackliga organisationerna informeras om förslag till insatsplan för 2025.

5.10 Uppföljning och utvärdering

Huvudmannen följer upp de riktade insatserna i det systematiska kvalitetsarbetet som består av tre olika kvalitetsrapporter. Huvudmannen följer upp, analyserar och ger förslag på åtgärder i relation till måluppfyllelsen enligt det årshjul som beslutats av Barn och utbildningsnämnden.

6. Styrkor och svagheter

6.1 Styrkor

Insatsplanen inom ramen för statsbidraget för statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling 2025 innehåller en rad insatser för att stärka, bredda och kompensera utbildningen grundskolan i syfte att öka kvalitén samt måluppfyllelsen. Statsbidraget ger åtskilliga möjligheter till insatser på flera nivåer inom grundskolan samt fortbildningsåtgärder för såväl pedagogisk personal som personal inom elevhälsan.

För att eleverna ska lyckas är behöriga och kompetenta lärare ”nyckeln” till framgång, därför måste de ges stöd och kringresurser för att kunna möta alla elever på bästa sätt. De riktade insatserna är en viktig kvalitativ förstärkning för de skolenheter som får ta del av statsbidraget. Huvudmannen kan därigenom sätta upp mål för att eleverna i grundskolan i större utsträckning ska höja sina resultat, fler ska kunna bli godkända och därmed erhålla behörighet till gymnasieskolans utbildningar samt, inte minst, känna att de lyckas när de lämnar grundskolan.

På senare år har skolsegregationen ökat på alla nivåer i och med att de socioekonomiska skillnaderna ökar mellan och inom kommunerna och föräldrarnas utbildningsbakgrund får en allt större betydelse för den enskilde elevens studieresultat och måluppfyllelse. Statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling möjliggör insatser utöver grundläggande nivå och för större elevgrupper.

Att använda personal med annan kompetens än lärare som t.ex. socialpedagoger, socionomer och beteendevetare är viktigt och framgångsrikt då det innebär att såväl lärare som rektorer ges möjligheter att i högre utsträckning ägna sig åt det pedagogiska uppdraget och lärarnas kärnuppdrag; undervisning. Tillsammans med elevhälsan kan skolan identifiera de enskilda elever som på ett eller annat sätt inte når skolans mål, inte fungerar i skolan eller som har en problematik med psykisk ohälsa, frånvaro eller av exempelvis missbruk. Insatser kan snabbare sättas in i samarbete med andra funktioner, instanser eller myndigheter som gynnar elevernas kunskapsutveckling, psykosociala utveckling likväl som deras hälsa.

Att möta nyanlända elever och möta deras behov är en utmaning, därför görs bedömningen att allt stöd som kan ges är bra för inkludering i skolan och elevernas kunskapsutveckling såsom stöd i SVA, modersmål samt studiehandledning.

De insatser som genomförts under 2021, 2022, 2023 och 2024 har varit riktade och har underlättat för lärare och rektorer samt medfört utvecklingsarbete på skolor och i verksamheter som tagit del av satsningarna/resurserna för en ökad kunskapsutveckling. Detta är även fortsättningsvis ett centralt argument för de insatser huvudmannen vill prioritera.

6.2 Utmaningar

Det finns en inbyggd svårighet i processen för statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling i och med att statsbidraget gäller för kalenderår och sedan ska appliceras på en verksamhet som indelar sin verksamhet i ett läsår på ömse sidor om nyåret. Det försvårar rekryteringar som måste ske mitt i ett läsår och ger kort framförhållning inför ev. rekryteringar samt en osäkerhet för den anställda som oavsett om tjänsten är en tillsvidare- eller visstidsanställning påverkas av statsbidragets kortsiktiga utformning. Detta förfarande medför en risk för rekryteringssvårigheter då förutsättningarna för en god kompetensförsörjning allmänt sett minskar i samhället. Dessutom försvårar processhanteringen för den som ska utreda och presentera beslutsunderlaget då tiden är knapp för i ordningsställandet av underlaget innan beslut.

I och med att den psykiska ohälsan ökar så ökar även kraven på att skolan samverkar med andra parter som socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri vilket innebär tidskrävande

förankringsperioder för att ett samarbete ska ge optimal framgång. Där kan tiden mellan beslutsunderlag och beslut bli allt för lång vilket kan ge svårigheter för måluppfyllelsen.

7. Erfarenhetsspridning

Erfarenhetsutbyte genomförs kontinuerligt vid rektorskonferenserna under 2025 där varje rektorsteam i samband med det systematiska kvalitetsarbetet diskuterar och beskriver nuläge, mål och genomförandeprocesser. Framgångsfaktorer samt eventuella utvecklingsområden delges alltid via kollegialt och kollektivt lärande²⁰.

8. Tidplan och kostnader

8.1 Tidplan

Se även rubrik 5.9 Delaktighet

2024-11-14

Förvaltningschef beslutar vilka förslag till insatser som ska gälla för Statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling inför 2024 under förutsättning att det preliminära bidraget betalas ut till kommunen.

2024-11-14

Förberedelsearbetet inleds så långt möjligt med förlängningar, nyrekryteringar samt fortsatt planering för insatser under 2025.

2025-01-15

Skolverkets e-tjänst öppnar för ansökan.

2025-02-17

Skolverkets e-tjänst stänger.

2025-02-20

Målet att alla förlängningar, rekryteringar och fördelningar av de olika insatserna ska vara klara.

2025 Juni

Skolverket meddelar beslut om statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling.

8.2 Kostnadsberäkning

Huvudmannens uppskattning av kostnader beräknas till 23 297 934 kr, se även tabell för riktade insatser under 5.2

²⁰ Medan det kollegiala lärandet siktar mot att deltagarna ska utveckla sina *individuella* kunskaper och kompetenser, syftar det kollektiva lärandet mot en mer uttalad *värderings- och praktikgemenskap*, ofta även med en mer markerad strävan efter att utveckla ny kunskap. Källa: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/kollegialt-larande---individutveckling-eller-skolutveckling>

HR-avdelningen

§ 119

...

Internbudget och
investeringsplan 2025
§ 120
24BUN264

...

Internbudget och investeringsplan 2025

Barn- och Utbildningsnämnden
2024-11-11

Piteå kommun

Barn- och utbildningsnämnden internbudget 2025

Nämndens uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för att förverkliga nationella och kommunala mål inom förskoleverksamhet, förskoleklass, grund- och gymnasieskola, anpassad grund- och gymnasieskola samt fritidshemsverksamhet.

Strategisk plan och rambudget för planperioden 2025 – 2027

Kommunfullmäktige fastställde den 24 juni 2024 Piteå kommuns Strategisk plan för åren 2025 – 2027 och årsbudget för år 2025 (Diariennr 24KS60 §147).

Budgetramen är fördelad enligt tabell nedan. Ram för tilläggsanslag avseende 2025 års lönenivå tillkommer.

Drift och investeringar, tkr

	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	201 617	181 522	181 522	181 522	181 522
Verksamhetens kostnader	1 201 611	1 199 470	1 216 584	1 207 238	1 207 260
Kapitalkostnader	6 977	6 423	5 597	5 033	4 008
Nettokostnad	1 006 971	1 024 371	1 040 659	1 030 749	1 029 746
Investeringsbudget					
Inkomster					
Utgifter	61 800	137 800	158 600	121 400	101 400
Nettoinvesteringar	61 800	137 800	158 600	121 400	101 400
Kapitalkostnader			5 236	14 558	22 131
Ökning/minskning driftsram pga investering			0	0	0
Tillfälliga driftskostnader pga investering			0	0	0

Specifikation

Drift, tkr	2025	2026	2027
Utökade kostnader för införande av grundläggande behörighet till högskola/universitet	1 500	1 800	1 800
Utökning av Nattis	600	600	600
Uppsökande verksamhet i förskolan	100	100	100
För nämndens egen prioritering, engångs	9 680	0	0
För nämndens egen prioritering, ram	6 695	6 695	6 695
Återkallat sparbeting	9 680	9 680	9 680
Prisökningar	8 360	8 360	8 360

Förhandlingarna om löneökningar för 2024 hann inte slutföras innan Kommunfullmäktige fattade beslut om budgeten för samma år. Därför är dessa löneökningar inte inkluderade i den ovanstående tabellen.

I Strategisk Plan för 2025–2027 ansökte nämnden om 22,9 miljoner kronor i driftsmedel för att täcka ökade kostnader kopplade till ett antal identifierade verksamhetsförändringar. Dessa förändringar bedömdes som nödvändiga av Utbildningsförvaltningen för att följa lagkrav, politiska beslut, tilltagande stödbehov, befolkningsförändringar och för att bibehålla en hög kvalitetsnivå i verksamheterna. Av de ansökta medlen beviljade Kommunfullmäktige 1,5 mkr av de 2,9 mkr som äskades för att finansiera gymnasieskolans ökade kostnader för införandet av grundläggande behörighet till högskola och universitet. Detta beviljades som ett engångsanslag över tre år.

Dessutom beviljades en permanent ram om 0,6 mkr för att kompensera "nattisverksamheten" för ökade kostnader i samband med EU arbetstidsdirektiv om dygnsvila samt 0,1 mkr för uppsökande verksamhet inom förskolan. Sammanlagt uppgår dessa medel till 2,2 mkr.

För övriga verksamhetsförändringar beviljades Barn- och utbildningsnämnden ett permanent anslag på 6,7 mkr och ett engångsanslag på 9,7 mkr, båda med syftet att nämnden själv skulle prioritera och fördela dem inom verksamheterna.

Av de prisökningar om cirka 25,9 mkr som förväntas påverka verksamheterna de kommande åren, beviljades endast 8,4 mkr. Det aviserade sparkravet om 1 % som skulle ha påverkat nämnden 2025 återkallades, vilket innebär att verksamheten fick behålla motsvarande 9,7 mkr i ramen.

Strategiska plan 2025–2027

Barn- och utbildningsnämndens Strategiska plan för perioden bygger på tre stora fokusområden. Att säkerställa **kompetensförsörjningen**, vidmakthålla **kvaliteten** i verksamheterna och öka takten på investeringarna i **investeringsplanen/skolstrukturen** är de största utmaningarna de kommande åren.

Piteå kommun står inför flera utmaningar inom skola och förskola. Piteås utbildningsverksamheter har under många år uppvisat goda resultat i nationella jämförelser. Dock börjar en allt tydligare nedgående trend av sjunkande resultat synas. Samtliga avdelningar har ekonomiska utmaningar då barn och elever med problematisk skolfrånvaro, intellektuella funktionsnedsättningar och neuropsykiatriska diagnoser som autism, ADHD och annat behov av särskilt stöd ökar. Budgeten för stödinsatser är otillräcklig, vilket leder till att skolor måste öka gruppstorlekar och omfördela resurser. Grundskolans behov av utökat antal rektorer i olika skolområden är påtaglig då antal underställda per chef överstiger kommunens riktmärke utifrån riktlinjerna för personalpolitik.

Verksamheten behöver också utökade resurser för extra studietid och lovskola för grundskolans elever för att öka deras gymnasiebehörighet. Samtidigt måste antalet förskoleavdelningar utökas på grund av växande antal barn i specifika områden.

Utöver dessa utökningar det kommande budgetåret, behöver verksamheterna köpa in fler och nya läromedel, se över möjligheten till fjärrundervisning i modersmål, uppdatera teknisk infrastruktur inför digitala nationella prov, förbättra gymnasieskolornas maskinpark, med mera.

Internbudgetarbete 2025

I arbetet med budget för 2025 beslutade Kommunfullmäktige att tilldela Barn- och utbildningsnämnden medel för egna prioriteringar. Nämnden valde att fördela dessa resurser mellan avdelningarna baserat på de verksamhetsförändringar som de respektive avdelningarna ansökt om medel för i den Strategiska planen 2025–2027. I oktober beslutade nämnden att fördela medlen enligt tabellen nedan:

Avdelning	Verksamhetsförändring	Äskat i SP 2025-2027 (tkr)	Beslutat av KF (tkr)	Permanent anslag (tkr)	Engångsanslag (tkr)
				Beslutad av BUN	
Förskola	Utökat behov av särskilt och extraordinärt stöd, Fsk	2 000		2 000	
Grundskola	Utökat behov av särskilt stöd och extraordinärt stöd, Grsk	2 000		2 000	
Gymnasiet	Utökat behov av särskilt stöd och extraordinärt stöd, Gym			1 000	
Elevhälsan	Skolsocialt team, Elevhälsan	400			400
Grundskola	Utökade kostnader lovskola, Grundskolan	2 000			
Grundskola	Utökat behov av rektorer, Grundskolan	2 900		695	
Grundskola	Utökat behov och tillgång till läromedel, Grundskolan	1 600			
Förskola	Nationella minoriteter och samiskt förvaltningsområde	2 500			200
Övergripande	Utökade kostnader för införande av digitala nationella prov	700			680
Gymnasiet	Utökade kostnader för införande av grundläggande behörighet till högskola/universitet	2 900	1 500		1 000
Förskola	Utökat antal förskoleavdelningar, Norrby	3 500			
Övergripande	Utökning av Nattis	600	600		
Grundskola	Utökade kostnader modersmål och fjärrundervisning	500			
Förskola	Uppsökande verksamhet i förskolan	100	100		
Övergripande	Utökade kostnader för moduler	1 200		1 000	
Alla	Kompensation för ej beviljade prisökningar 2025	25 900			7 400
	Summa	48 800	2 200	6 695	9 680

Detta innebär för avdelningarna en utökad ram för att delvis eller i sin helhet finansiera dessa förändringar. Följande är en sammanställning per avdelning:

Avdelning	Extra anslag beslutad av KF	Extra anslag 2025 Beslutad av BUN		Total
		Permanent (tkr)	Engångs (tkr)	
Alla (fördelas enl RFM)			7 400	7 400
Övergripande	600	1 000	680	2 280
Elevhälsan			400	400
Förskola	100	2 000	200	2 300
Grundskola		2 695		2 695
Gymnasiet	1 500	1 000	1 000	3 500
Summa	2 200	6 695	9 680	18 575

Utifrån resursfördelningsmodellen beslutad av Barn- och utbildningsnämnden 2020, fördelas ram till avdelningarna efter avdrag för de övergripande kostnaderna såsom lokaler, skolskjuts, interkommunalersättning, bidrag till fristående verksamheter samt kostnader för staben och politiken.

De ekonomiska förutsättningarna inför 2025 på övergripande nivå redovisas nedan:

Politik och förvaltningsledning: Nämndens ledamöternas arvoden är högre än föregående år vilket ger en ökad kostnad om 0,5 mkr inför 2025. Posten för nämndens resekostnader ökas också med 50 tkr med anledningen av nämndens deltagande i Sveriges skolriksdag 2025.

Denna ökning täcks av minskade kostnader på förvaltningsledning såsom minskning av budget för annonsering och reklam samt konsulttjänster bland annat.

Verksamhet för ekonomi och planering: Stabens organisation är oförändrad inför nästa år och det är endast löneökningar som tillkommer vilket förvaltningen får teckning för i grundramen.

IKE och bidrags budget ökas med 10,5 mkr med anledningen av de prognoser som har gjorts vid internbudgetsarbetens tidpunkt. Största förändringen finns inom gymnasieskolan, där prognosen visar minskade intäkter på 3 mkr samt ökade kostnader på 8 mkr jämfört med 2024.

Eftersom underlaget för lokalkostnader kommer så sent på året, måste prognoser för lokaler tas fram för att kunna gå vidare i internbudgetarbetet. En uppräknings av lokalkostnader på 2% har gjorts på de lokalavtalen med Fastighets- och serviceförvaltningen för att kunna vara förberedda på en eventuell ökning. Detta har genererat en kostnadsökning på 4,2 mkr.

Budgeten för skolskjuts sätts utifrån behovet som prognosticeras kommande år samt de indexuppräkningsarna som leverantörerna för buss och taxi aviserar under hösten. För 2025 bedöms att kostnaderna för skolskjuts kommer att öka med cirka 0,9 mkr.

Verksamheten för utveckling: Verksamheten fick av Barn- och utbildningsnämnden ramökning på 0,7 mkr för införande av nationella prov. Budgeten för staben och övriga kostnader är oförändrad jämfört med 2024 och det är endast löneökningar som tillkommer vilket förvaltningen får täckning för i grundramen.

Musik- och dansskola: Verksamheten som har haft en grundbudget på 11 mkr exklusive löneökningar på övergripande nivå flyttas till förvaltningen för kultur, park och fritid från och med 2025. Ramflytten inklusive löneökningar uppgår till 12,2 mkr.

Nattisverksamhet: Barn- och utbildningsnämnden beslutade enligt förvaltningens förslag att flytta nattisverksamheten från förskolan till övergripande nivå vilket innebär att samtliga skolformerna finansierar verksamheten som har ram på 3,1 mkr.

Sammanlagt kommer övergripande nivå att ha en ökad budget på 8,5 mkr jämfört med 2024 varav 1,8 mkr avser löneökningar.

I modellens utvärdering genomförd hösten 2024 beslutade nämnden följande förändringar:

- Förskolans volymparameter ändras genom att ta hänsyn till barn med halv- och heltidsplaceringar,
- Förskolan fortsätter finansiera elevhälsan,
- Strömbäckaskolans referenskostnad justeras med -3%,
- Nattisverksamhet flyttas till övergripande nivå och därmed finansieras av samtliga avdelningar,
- Avsättning av en fördelningspost motsvarande 1% av kvarvarande medel att nyckla ut till avdelningarna för Barn- och utbildningsnämnden att omfördela.

Fördelningsposten 2025

Fördelningsposten på 1% för Barn- och utbildningsnämnden att omfördela till avdelningarna 2025 uppgår till 7,5 miljoner kronor. Barn- och utbildningsnämnden beslutade att för 2025 återföra Strömbäckaskolan 3 % av årets referenskostnad som justerades bort, motsvarande 2,4 mkr, samt att avsätta 2 mkr till förskolan för att mildra effekterna av de förändringar som beslutades vid utvärderingen av resursfördelningsmodellen. De återstående medlen fördelas till samtliga avdelningar enligt modellens angivna principer.

Resurspott att fördela ut 2025	Specifika satsningar	Fördelning enl. RFM	Att fördela per avdelning
Total resurspott 1%	7 496 237		
Förskolan	2 000 000	829 159	2 829 159
Grundskola		1 476 357	1 476 357
Fritids		184 106	184 106
Gymnasiet	2 362 644	546 829	2 909 473
Elevhälsan		97 141	97 141
Kvar att fördela ut enl. RFM	3 133 593	3 133 593	7 496 237

Förutom dessa förändringar i resursfördelningsmodellen beslutade Barn- och utbildningsnämnden att eventuella permanenta extra anslag, beviljade av Kommunfullmäktige och/eller Barn- och utbildningsnämnden, ska tillfalla den avdelning som ursprungligen fått anslaget under en treårsperiod. Det fjärde året kommer dessa medel att fördelas mellan samtliga avdelningar enligt resursfördelningsmodellens principer.

Förvaltningens förväntade kostnader för 2025 beräknas uppgå till cirka 1 119,6 mkr, varav merparten finansieras genom den tilldelade ramen från Kommunfullmäktige. Ungefär fem procent av det totala budgetbehovet finansieras med riktade statsbidrag. Användningen av statsbidrag för att finansiera verksamheten innebär dock en osäkerhetsfaktor, eftersom många av dessa bidrag är tillfälliga. Dessutom medför riktade statsbidrag ökad administrativ belastning och försvårar långsiktig planering av verksamheten.

Ekonomiska förutsättningar 2025	Belopp
Kostnadsmassa för år 2025 med vidmakthållen verksamhet	1 119 560 900 kr
Ram beslutad av KF 24 juni 2024	1 020 091 567 kr
Kompensation för volym- och prisökningar	8 360 000 kr
Kompensation för löneökningar	28 051 000 kr
Beviljad ram för 2025	1 056 502 567 kr
Finansiering av verksamheten genom statsbidrag	58 390 000 kr
Att omfördela inför 2025	-4 668 333 kr

Nämndens nettokostnader kommer för 2025 att överstiga Kommunstyrelsens budgetförslag, inklusive löneökningar, med 4,7 mkr.

Föreslagen internbudget 2025

Den föreslagna internbudgeten för 2025 baseras på en omfördelning om cirka 4,7 mkr, i syfte att uppnå den av Kommunfullmäktige fastställda budgetramen. De förändringar som införts inför 2025 är en direkt följd av nämndens beslut efter utvärderingen av resursfördelningsmodellen, och har påverkat de olika avdelningarnas behov att hantera medel för att balansera budgeten.

Samtliga avdelningar, med undantag för Förskolan, har lyckats anpassa sina verksamheter inom tilldelad budgetram. Trots att Barn- och utbildningsnämnden tilldelade Förskolan ytterligare 2 mkr för att mildra effekterna av resursfördelningsmodellens förändringar, återstår fortfarande ett behov för Förskolan att hantera 4,7 mkr för att uppnå en budget i balans.

Avdelning	Ram inkl pris- och löneökningar (tkr)	Identifierad kostnadsmassa (tkr)	Statsbidrag 2025 (tkr)	Prognosticerat under-/överskott (tkr)
Övergripande	294 912	294 912		0
Förskola	201 992	218 004	11 344	-4 668
Grundskola	400 181	437 182	37 001	0
Gymnasiet	135 915	141 595	5 680	0
Elevhälsa	23 503	27 868	4 365	0
Total	1 056 503	1 119 561	58 390	-4 668

Nedan redogörs avdelningarnas ekonomiska förutsättningar inför 2025, eventuella åtgärder och konsekvenser i det fall behovet inte är i paritet med tilldelad ram.

Elevhälsan

Avdelningen prognosticerar budget i balans 2025. Avdelningens nettokostnader avser till 92,5 % personalkostnader och resterande avser övriga kostnader såsom fortbildning och material. Trots avdelningens prognos om en budget i balans finns det vissa osäkerheter kring de planerade nettokostnaderna för kommande år, vilket kan påverka årets resultat.

Intäkter: Avdelningens intäkter kommer främst från bidrag från staten genom Skolverket. En osäkerhet finns gällande främst intäkter för förstärkning av elevhälsan utifrån statsbidragets uppbyggnad. Beslutet kommer i regel innan sommaren och beloppet som beviljas är avhängigt antal inkomna ansökningar; överstiger det totala sökta beloppet medlet som finns att fördela då prioriteras de huvudmän som bedöms ha störst behov av en förstärkt elevhälsan. I förhållande till andra huvudmän bedömer Skolverket att Piteå inte är en av dessa.

I 2025 års lagda budget ligger statsbidrag i nivå med erhållet bidrag 2024 förutom i kunskapsbidraget där en minskning av en kuratorstjänst som arbetat med ett utredningsuppdrag kommer avslutas. Elevhälsan kommer inte att ta del av pengarna och i ansökan går medlen i stället till grundskolan.

Kostnader: Efter att en ny upphandling har genomförts har elevhälsans kostnader per timme för skolläkartjänsten ökat. Under 2024 har behovet av skolläkartimmar dock minskat, främst på grund av att skolläkarens uppdrag har förändrats. Skolläkaren skriver inte längre remisser till BUP för neuropsykiatriska utredningar, vilket i sin tur minskar behovet av skolläkarbesök. Verksamheten har emellertid uttryckt en önskan att kunna utöka skolläkarens hälsofrämjande arbete, vilket skulle innebära att posten för skolläkare inte räcker till.

Budgetposten för IT-licenser och materialinköp har räknats upp inför 2025 likaså budgeten för leasingbilar. I linje med kommunens miljöpolicy kommer elbilar att leasas framöver vilket innebär att leasingkostnaderna kommer att stiga med 120% för elevhälsan. Budgeten för handledning av psykolog/psykoterapeut till personal har också utökats inför kommande år. Anledningen är dels en arbetsmiljöfråga, dels en elev/patientsäkerhetsfråga. Avdelningen har genomfört interna omfördelningar för att nå budget i balans.

Förskola

Förskolans prognosticerade barnantal inför 2025 sjunker i jämförelse med 2024 med 10 platser. Antalet födda barn har minskat de senaste 3 åren, men har inte och förväntas inte få fullt genomslag till 2025 då ett antal faktorer, såsom vårdnadshavares behov eller när på året barnen är födda, påverkar när barnen placeras i verksamheten. Utifrån bland annat ett lägre barnantal har förskolan

även genomfört vissa effektiviseringar i verksamheten, såsom en hopslagning av två rektorsområden.

Inför 2025 har budgeten för Nattis lyfts till förvaltningsövergripande nivå, vilket innebär att den numera finansieras av samtliga skolformer. I övrigt har resursfördelningsmodellen utvärderats och ändrats med syfte att samtliga skolformer ska närma sig sina referenskostnader enligt Kolada. Vid införandet av modellen 2021 räknades, exempelvis, varje enskilt förskolebarn för sig, men efter revidering tar modellen hänsyn till om barnen har en hel- eller halvtidsplacering. Detta innebär att förskolans vikt blir lägre i jämförelse med övriga skolformer. Förskolan prognosticerade underskott uppgår, efter avdrag för statsbidragsfinansiering, till – 4 668 tkr.

Förskolan har möjlighet att nyttja statsbidrag för att justera personalkostnader och den möjligheten används därför inför 2025 för att dämpa konsekvenserna av en förändrad resursfördelningsmodell. Däremot är statsbidragsfinansiering en osäker åtgärd ur ett hållbarhetsperspektiv för grundorganisationen då respektive bidragsbeslut är på årsbasis samt att flertalet bidrag, bland annat förskolans kvalitetshöjande bidrag, förväntas förändras framöver. I och med att inkomstuppgifter kommer att samköras med Skatteverket nästa år förvänta avdelningen att få ökade intäkter från förskoleavgifter.

Avdelningens nettokostnader består till ca 96 % personalkostnader och resterande avser övriga kostnader såsom fortbildning och material. För att kunna genomföra större förändringar krävs därför främst en översyn av personalkostnaderna.

Omfördelningar av avdelningschef	Kostnad, tkr
Barnpeng räknas upp med 1,5% i stället för 3,4%	-3 841
Ingen KPI-uppräknings av materialpeng	-87
Årshjul skyddskläder plockas bort	-500
Vaktmästeritimmars minskas med 4 timmar/avdelning	-240
Total	-4 668

Konsekvenser av avdelningens omfördelningar

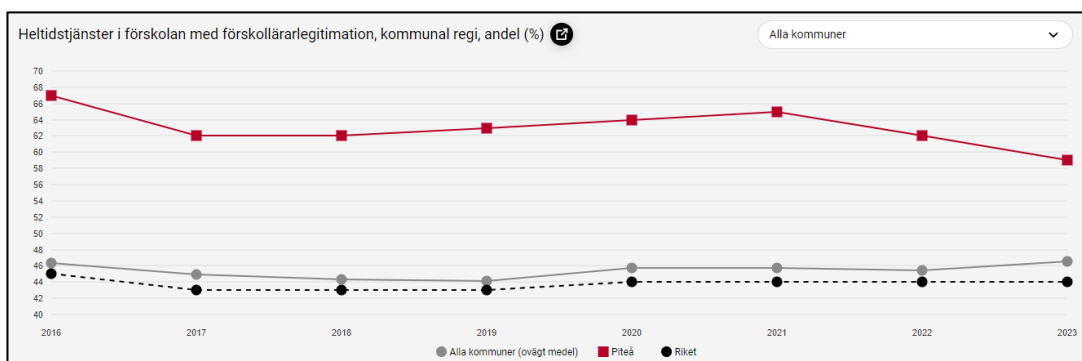
Barnpeng räknas upp med 1,5% i stället för 3,4% (-3 841 tkr)

En i realiteten minskad barnpeng innebär direkt en förtätning i barngrupperna. För att få ihop sin grundorganisation kan rektor behöva placera fler barn på samma mängd personal. Det innebär exempelvis att en avdelning som tidigare bestått av 12 barn nu kan komma att få upp till 15 barn placerade.

Redan idag upplever rektorerna en problematik med för stora barngrupper. I oktober 2024 var antalet barn/avdelning 15,9. Skolverkets rekommendationer är att en småbarnsavdelning (1–3 år) bör ligga på 6–12 barn och äldre (3–5 år) på 9–15 barn. Stora barngrupper innebär ett arbetsmiljöproblem för personalen och per oktober uppgår den totala sjukfrånvaron i förskolan till 8,1%. Efter coronapandemin har den totala sjukfrånvaron nästintill fördubblats och trenden verkar inte vara på väg nedåt. Förskolan har en resurseffektiv organisation, där behov och omfördelning av personal rutinmässigt ses över innan vikariebeställning skickas in. Trots detta är det inte alltid att vikarier kan tillsättas till fullo, vilket innebär ännu ett stresspåslag och arbetsbelastning i verksamheten.

En annan konsekvens är påverkan i kvalitet. Piteå kommuns förskolor ligger på 19:e plats enligt effektivitetsindex 2023, det högsta värdet sedan 2017 och att jämföra med en 43:e plats 2022.

Detta beror dels på grund av en hög andel inskrivna barn (90%), dels på grund av en hög andel heltidstjänster med förskollärlägitimation (59%). Även om procenten för behöriga förskollärare är hög i jämförelse mot rikets 44%, har andelen konsekvent minskat sedan 2021 och förväntas fortsätta sjunka framöver. Detta en konsekvens av att färre förskollärare utexamineras, och att effekten av barnpengen slår olika beroende på ålder och yrkeskategorier i den organisation rektor förfogar över. Den organisation som tidigare har förespråkats är inte längre ekonomiskt hållbar och förskollärare har successivt ersatts av andra yrkeskategorier inom ramen för skollagen för att få en budget i balans. Det finns ingen uttalad målsättning från Barn- och utbildningsnämnden gällande andelen legitimerade förskollärare, men organisationen har alltid haft som strävan att upprätthålla en hög kvalitetsnivå.

Grafen visar Kolada nyckeltal Heltidstjänster i förskolan med förskollärlägitimation i kommunal regi (%) åren 2016 - 2023

Ingen KPI-uppräknings av materialpeng (- 87 tkr)

Materialpengen var tidigare fastställd till 1 740 kr per barn, men inför internbudgeten 2017 beslutade avdelningen om att minska materialpengen till 1 368 kr per barn som en besparingsåtgärd för att nå budget i balans. Sedan dess har beloppet inte justerats upp, vilket innebär att verksamheten under flera år inte haft rätt förutsättningar för materialinköp. I samband med den inflationstopp som inträffade vid årsskiftet 22/23 har dessa förutsättningar försämrats ytterligare, då marknadspriserna har stigit markant.

Sedan 2023 har kommunen även implementerat e-handelssystemet Proceedo, för att säkerställa att alla inköp hanteras inom avtal. Denna process har medfört en kvalitetsökning eftersom produkterna ska garanteras vara giftfria, plastfria och barnsäkra, men det har även medfört betydligt högre kostnader jämfört med tidigare. En etablerad förskola har kunnat klara sig under flera år då det enbart krävts enstaka förnyelser. Rektorerna rapporterar nu att en del utrustning börjar bli sliten och inte längre lever upp till standarden, vilket gör att den behöver ersättas mot dyrare alternativ för att uppfylla kvalitets- och säkerhetskraven.

Årshjul skyddskläder plockas bort (- 500 tkr)

Förskolepersonalen arbetar året om, både inne och ute, oavsett väderförhållanden. Arbetsuppgifterna innebär också att kläder snabbt slits ut och blir smutsiga, särskilt vid lek, måltider och blöjbyten. Genom att erbjuda skyddskläder visar arbetsgivaren omsorg om att förskolepersonalen har hållbara, funktionella kläder anpassade för krävande arbetsförhållanden, vilket skyddar deras privata kläder och förbättrar arbetsmiljön.

Under 2024 har förskolan genomfört ett större inköp av skyddskläder, vilket innebär att omfördelningen 2025 inte bör påverka organisationen negativt. Däremot måste inköp av planerade skyddskläder fortsätta

under 2026, då kläder anses vara en förutsättning för att arbeta inom förskolan, likvärdigt med att en kommunalanställd arbetar som vaktmästare eller som undersköterska.

Vaktmästeritimmars minskas med 4 timmar per avdelning (- 240 tkr)

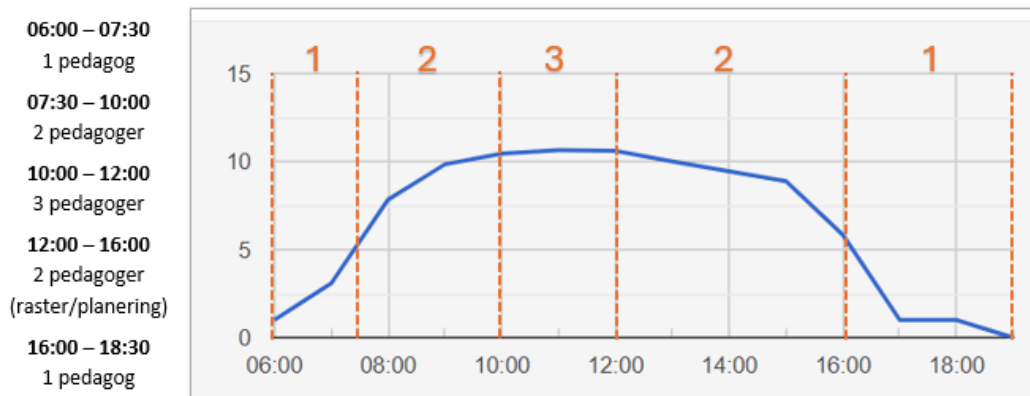
Vaktmästeritid per förskoleavdelning har under flera år varit 14 timmar per avdelning. I samband med omfördelningen 2025 minskas denna budget med 4 timmar. Förskolans verksamhet bedrivs till stor del i äldre lokaler, vilket medför ett större behov av vaktmästarstöd. För att garantera säkerheten för både barn och personal krävs regelbundna kontroller och åtgärder, exempelvis för att säkra hyllor och dörrar.

I valet mellan att sänka barnpengen ytterligare eller att minska antalet vaktmästeritimmars, bedömer avdelningschef att justering av timmarna får färre långsiktiga konsekvenser för verksamheten.

Förskolans ytterligare slutsatser

Förskolan går mot nya tider med färre antal födda barn, lägre grad av behörig personal samt fler barn med extraordinära stödbehov. Barn placeras numera oftast i förskolan vid ett års ålder, och den genomsnittliga vistelsetiden har ökat. Sedan 2019 har andelen barn som vistas mer än 8 timmar per dag stigit med 8,22 %. Under perioden januari-mars 2024 var andelen uppe i 40,20 %.

För att möta de nya behoven i förskolan krävs ett långsiktigt helhetsgrepp kring organisation och lokaler. En optimering av förskolans placeringar och utformning kan skapa bättre förutsättningar för verksamheten. Dessutom bör Barn- och utbildningsnämnden, som en del av arbetet med kompetensförsörjningen, överväga att justera förskolans öppettider. Idag anpassas personalstyrkan olika under dagen beroende på behov, men med nuvarande öppettider är tiden då tre personal kan arbeta samtidigt begränsad. Genom att komprimera öppettiderna till 06:00-17:00 skulle personaltätheten kunna ökas under de mest intensiva timmarna, vilket också skulle bidra till att kvalitetssäkra verksamheten.

Grundskola

Med den beslutade justeringen av resursfördelningsmodellen har grundskolan inför 2025 erhållit en ramökning vilket ger avdelningen en total budgetram om 400,2 mkr. Detta innebär att Grundskolan närmar sig vad verksamheten borde ha för nettokostnad, alltså referenskostnaden och för kommande internbudget prognosticerar avdelningen en budget i balans.

Intäkter: Grundskolan förväntas få lägre intäkter från migrationsbidrag och maxtaxa, men det finns en förhoppning om ökade intäkter från fritidshemsavgifter genom samkörning med Skatteverket vad gäller inkomstuppgifter.

Kostnader: Inom grundskola och fritidshem prognosticeras färre antal elever inför verksamhetsår 2025 jämfört med 2024. Dessvärre prognosticeras att elever i den anpassade grundskolan kommer att öka i antal, både inom studieformen ämnen samt ämnesområden. Det genererar en ökad förväntad kostnad i årsbudgeten motsvarande 2 mkr inklusive löneökningar. Även IT-kostnader såsom licenser, ny lärplattform med mera förväntas öka.

Budgeten för *Barn i extraordinärt behov* utökats från 7,4 mkr till 9,4 mkr år 2025 tack vare det prioriterade tillskottet från Barn- och utbildningsnämnden om 2 mkr för barn i behov av extraordinärt stöd. Denna utökning inkluderar både kommunala och fristående enheter. Utöver det erhöll avdelningen en ökning i ram om 0,7 mkr för utökning av rektorer. Det ger möjlighet för grundskolan att, tillsammans med tilldelad grundram, förstärka rektorsorganisationen motsvarande 2,25 tjänster. Vilket i sin tur innebär att grundskolans rektorer i de flesta fall kommer att ha färre än 30 medarbetare, med endast enstaka undantag.

Utöver ovanstående planeras det att Resursskolan, som tidigare delvis finansierats genom en omfördelning av rektorernas elevpeng, från och med 2025 ska finansieras genom en minskning av budgeten på avdelningsövergripande nivå. Finansieringen sker också genom medel beslutade av Kommunfullmäktige 2024 och som nu ingår i grundramen, samt från Kunskapsbidraget. Detta innebär en tydligare finansieringsmodell för verksamheten och gör det möjligt att återföra 4,5 miljoner kronor till rektorerna i form av ökad elevpeng.

Grundskolans ytterligare slutsatser

Som en del i arbetet med att trygga kompetensförsörjningen bör nämnden se över öppettiderna för fritidshemmen i grundskolan. Genom att komprimera öppettiderna till 06:00 – 17:00 ökas personaltätheten under dagen då det är flest barn närvarande. En högre personaltäthet förbättrar och säkerställer verksamheten, precis som förskolan beskriver i sin analys ovan.

Strömbäckaskolan

Med utgångspunkt i ramtilldelningen, inklusive extra tillskott från Kommunfullmäktige och Barn- och utbildningsnämnden samt de förväntade statsbidragen för 2025, och baserat på den organisation som fastställdes för HT årskurs 1 i mars 2024, behöver Strömbäckaskolan inte genomföra några omfördelningar inom budgetramen. Detta förutsätter dock att Estetiska programmet inriktning estetik och media inte erbjuds för nya gymnasieelever inför läsåret 25/26.

Avdelningens behov 2025 baseras på att inte erbjuda blivande gymnasieelever inriktningsvalen estetik och media vid Estetiska programmet. Denna åtgärd skapar förutsättningar att inte behöva göra stora omfördelningar i verksamheten. Förslag på nedläggning av inriktningen baseras främst på att inriktningen har haft noll intag under de senaste två åren, och att endast en elevgrupp i årskurs 3 finns kvar under det nuvarande läsåret. För att kunna upprätthålla en långsiktig budget är det viktigt att undvika kostnader för en inriktning som länge har visat lågt intresse. Om Strömbäckaskolan skulle erbjuda inriktningen estetik och media för läsåret 25/26 innebär det ökade kostnader, då utbildningen måste finnas kvar i minst tre år, vilket kräver fler lärartjänster och ökade drifts- och investeringskostnader som har varit pausade de senaste tre åren.

Strömbäckaskolan har tre inriktningar på Estetiska programmet (estetik och media, bild och musik) alla tre inriktningar har ett svagt söktryck. Enligt Skolverkets regionala planering och dimensioneringsunderlag framgår det att platser vid Estetiska programmet bör minska och det ligger därmed som stöd till förslaget

att Barn- och utbildningsnämnden bör besluta att inriktningen estetik och media vid Estetiska programmet läggs ned.

Strömbäckskolans ytterligare slutsatser

Strömbäckskolan har beslutat om en långsiktig och hållbar organisation inför innevarande läsår och har tidigare genomfört beslut kring personalnedskrifningar och sammanslagningar av undervisningsgrupper. Dessa åtgärder har banat väg för en relativt stabil organisation, vilket minskar sårbarheten inför ytterligare minskningar av resurser i förhållande till det önskade rambehovet. Genom att anpassa sig proaktivt till rådande förutsättningar skapar skolan en bättre grund för framtida utmaningar.

Investeringsbudget 2025

Investeringsbudgeten för 2025, fastställd av kommunfullmäktige inom den strategiska planen för 2025–2027, uppgår till 158,6 mkr. Det här innebär att Barn- och utbildningsnämnden inte beviljades hela det redovisade investeringsbehovet på 172 mkr enligt nämndens strategiska plan för perioden. Trots detta har nämnden fått en utökad ram på 20,8 mkr jämfört med 2024 års budget för investeringar.

Investeringar, tkr	2025	2026	2027
Utemiljö skolor och förskolor	3 000	3 000	3 000
Investering i arbetsmiljö och säkerhet	3 000	3 000	3 000
Reinvesteringar, för nämndens egen prioritering	13 500	12 300	12 300
Renovering/ombyggnad maskinhall Grans	5 000	0	0
Tillbyggnad Sjulnässkolan program 2025	10 000	10 000	0
Christinaprojektet	37 300	0	0
Solanderprojektet (Björklundaskolan)	52 100	52 100	52 100
Böle, om- och tillbyggnad förskola/skola	23 000	30 000	30 000
Tillbyggnad Piteå C + 3 grupp Tallåsens förskola	1 000	0	0
Ombyggnad NO-salar Christinaskolan	6 200	0	0
Bergsvikens förskola Röda byggnaden	1 000	0	0
Bergsviksskolan ombyggnad i samband m skada	1 000	9 000	0
Ny förskola Jävre	0	0	1 000
Grans elevhem I	1 500	0	0
Strömbacka ombyggnad gasförvaring och oförutsett	1 000	2 000	0
Totalt	158 600	121 400	101 400

Reinvesteringar

Kommunfullmäktige beslutade i Strategiska planen 2025 – 2027 att bevilja 13,5 mkr för reinvesteringar. Detta innebär 0,2 mkr mindre än det prognosticerade behovet i verksamheterna.

Reinvesteringsbehovet för fordon, maskiner och inventarier inom Barn- och utbildningsnämndens olika avdelningar är omfattande. Uppskattningsvis krävs minimum 2,8 mkr årligen för att byta ut inventarier i förskolor och grundskolor i en rimlig takt.

Behovet är ännu större vid Grans naturbruksgymnasium och Strömbackaskolan, där reinvesteringar behövs inte bara för inventarier utan även för fordon och maskiner som används i de praktiska programmen. Enligt gymnasieskolornas utbytesplan för inventarier, fordon och maskiner krävs i genomsnitt 9,6 mkr för 2025, 7,3 mkr för 2026 och 14,8 mkr för 2027 för att säkerställa att yrkesutbildningarna kan bedrivas med bibehållen kvalitet, då leasing av tunga fordon och maskiner inte är ett alternativ.

Det sammanlagda reinvesteringsbehovet för 2025 beräknas uppgå till cirka 13,7 mkr, inklusive 1,3 mkr för en ny maskin till Strömbackaskolan. Kommunfullmäktige har dock endast beviljat 13,5 mkr, vilket innebär att en omprioritering krävs i Barn- och utbildningsnämndens reinvesteringsplan för 2025. För att anpassa sig till den budgetram som beslutats av kommunfullmäktige beslutade Barn- och utbildningsnämnden att Strömbackaskolan tilldelas 1,1 mkr för investeringen i den nya maskinen, i stället för de äskade 1,3 mkr.

Övriga investeringsmedel för pågående och planerade projekt

Förutom att behovet av investeringsmedel för reinvesteringar inte beviljades fullt ut, har medel för både pågående och planerade projekt inte heller tilldelats i sin helhet enligt Kommunfullmäktiges beslut. För Barn- och utbildningsnämnden innebär detta att projekt som om- och tillbyggnaden av Grans kök samt rivningen och nybyggnaden av Porsnässkolan kommer att behöva skjutas upp. Dessutom har Solanderprojektet fått 10 mkr mindre än det prognostiserade behovet för 2025. Dessa förändringar medför att justeringar och omprioriteringar av skolstrukturplanen kommer att vara nödvändiga under de kommande åren inför nästa Strategiska planperiod

I den strategiska planen 2025–2027 äskades medel för om- och tillbyggnad av Böle förskola och skola. Dessa medel beviljade Kommunfullmäktige i sin helhet för 2025.

Investeringsprojekt:	Belopp i tkr:
Om- och tillbyggnad av Böle Skola	2025: 23 000
	2026: 30 000
	2027: 30 000

Investeringskalkylen för projektet har under hösten setts över tillsammans med fastighets- och serviceförvaltningen och dessvärre framgår i översynen fördyringar som inte gick att förutse innan investeringsunderlaget togs fram. Fördyringarna uppskattas till XX och kommer att äskas i kommande Strategiska planen 2026-2028 för att kunna slutföra projektet enligt plan.

Nämnden förväntas anpassa både sina ambitioner och investeringstakt utifrån de tilldelade medlen.

Riskbedömning med handlingsplan

Vid riskbedömning ska risken för ohälsa och olycksfall bedömas. **Grön** – obetydlig risk, **Gul** – sannolik risk för ohälsa/olycksfall, **Röd** – allvarlig risk för ohälsa/olycksfall

Verksamhet: Rektorer i Förskolan 2024-11-14					Datum:			
Riskkälla	Beskrivning av risk för ohälsa och olycksfall	Grön	Gul	Röd	Åtgärder/handlingsplan	Ansvarig	Klart - datum	Uppföljn/ ansvarig
Förtätning pga minskad barnpeng	Arbetsmiljö, stress och ytterligare svårigheter att omorganisera den dagliga verksamheten	☐	☒	☐	Se över öppettiderna samt se över förskolereglerna utifrån skollagen	Bun		
Förtätning pga minskad barnpeng	Kompetensförsörjning – svårt med att rekrytera nya rektorer som orkar med sitt uppdrag. Det kan innebära att rektorerna får ännu större områden än vad rektorerna redan har idag och idag har vi redan för många anställda under oss. Enligt senaste beräkningen har förskolerektorerna 38,4 medarbetare i snitt. Avstånd och enheter spelar också in och då ska det vara max 25 medarbetare.	☐	☒	☐	En omorganisation så att områdena blir mindre vilket medför färre medarbetare.	Avdelningschef		
	Kompetensförsörjningen att kunna anställa personal ger en ökad stress för rektorerna för att kunna säkerställa sin verksamhet. Många byten av personal ger en ostabil verksamhet och ingen kontinuitet. Stress att uppnå skollagens krav på legitimerade förskollärare.	☐	☒	☐	Hållbara förutsättningar att kunna bedriva och följa upp undervisning, SKA och omsorgsuppdraget enligt läroplanen.	Bun		

		☐	☐	☐				
--	--	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--	--	--	--

Sida 2 av 2

Riskkälla	Beskrivning av risk för ohälsa och olycksfall	Grön	Gul	Röd	Åtgärder/handlingsplan	Ansvarig	Klart - datum	Uppföljn/ ansvarig
Materialpeng uppräknas inte	Rektorerna rapporterar nu att en del utrustning börjar bli sliten och inte längre lever upp till standarden, vilket gör att den behöver ersättas mot dyrare alternativ för att uppfylla kvalitets- och säkerhetskraven. Försämrade arbetsmiljö för rektorerna att hantera medarbetarnas frustration som kräver tid, kraft och tålamod. Resurserna räcker inte till och det ger en ökad stress för rektorerna att hålla budgeten	☐	☒	☐	Tilldela mer resurser	BUN		
Vaktmästeriet tid	Arbetsmiljöproblem för rektorerna när en stor del av verksamhetsbeställningarna inte kan genomföras med risk att detta börjar genomföras av anställda och då blir ansvaret på rektor att säkerställa personalens arbetsmiljö.	☒	☐	☐	Mer medel, samordning av beställningarna. Översyn av avtal mellan UBF och Fastighets och Service förvaltningen	BUN Skolchef Avdelningschef		
		☐	☐	☐				

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Riskbedömning med handlingsplan

Vid riskbedömning ska risken för ohälsa och olycksfall bedömas. **Grön** – obetydlig risk, **Gul** – sannolik risk för ohälsa/olycksfall, **Röd** – allvarlig risk för ohälsa/olycksfall

Verksamhet:					Datum:			
Riskkälla	Beskrivning av risk för ohälsa och olycksfall	Grön	Gul	Röd	Åtgärder/handlingsplan	Ansvarig	Klart - datum	Uppföljn/ ansvarig
Förtätning i barngrupperna	Ventilationen på många förskolor är inte anpassat för att utöka med ytterligare barn att visas i lokalerna. Dålig ventilation kan orsaka problem med huvudvärk, torra slemhinnor, risk för smittspridning och annan ohälsa ökar. Risk för ökad korttidsfrånvaro.	☐	☒	☐	Anpassa ventilationen så att det ventileras utifrån rätt antal personer.	BUN	Innan förtätning sker	
Förtätning i barngrupperna	Som följd av utökade barngruppsstorlekar, kommer ljudnivån att öka. Idag ligger ljudnivån i verksamheten kring gränsvärdet på 80dB.	☐	☒	☐	Formgjutna hörselproppar till all personal. Fler ljudabsorbenter i tak och på väggar	Bun		
		☐	☐	☐				

		☐	☐	☐				
--	--	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--	--	--	--

Sida 2 av 2

Riskkälla	Beskrivning av risk för ohälsa och olycksfall	Grön	Gul	Röd	Åtgärder/handlingsplan	Ansvarig	Klart - datum	Uppföljn/ ansvarig
		☐	☐	☐				
		☐	☐	☐				
		☐	☐	☐				

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Riskbedömning med handlingsplan

Vid riskbedömning ska risken för ohälsa och olycksfall bedömas. **Grön** – obetydlig risk, **Gul** – sannolik risk för ohälsa/olycksfall, **Röd** – allvarlig risk för ohälsa/olycksfall

Verksamhet: Samverkan fsk 2024-11-19					Datum:			
Riskkälla	Beskrivning av risk för ohälsa och olycksfall				Åtgärder/handlingsplan	Ansvarig	Klart - datum	Uppföljn/ ansvarig
Förtätning pga minskad barrpeng	Arbetsmiljö, stress och ytterligare svårigheter att omorganisera den dagliga verksamheten. Forskning (Arbetsmiljöverket: Kunskapsammansättning 2019:3 Arbetsrelaterad dödlighet – delrapport 1) visar på ökad risk för hjärt-kärlsjukdomar.				Se över öppettiderna för effektivare nyttjande av personalresurser samt se över och tydliggöra forskoleregler utifrån skollagen. Tilldelade resurser av BUN:s egna medel för prioriteringar för att öka personaltätheten.	Bun		
Förtätning pga minskad barrpeng	Kompetensförsörjning – svårt att bibehålla och rekrytera personal samt att göra yrket attraktivare.				Ge förutsättningar för ett hållbart arbetsliv i form av att se över gruppstorlekar och bemanning,	BUN		
	Många byten av personal ger en ostabil verksamhet och ingen kontinuitet. Stress att uppnå skollagens krav på legitimerade förskollärare. Fokus blir mer på tillsynsansvaret än undervisningsuppdraget,				Hållbara förutsättningar att kunna bedriva och följa upp undervisning, SKA och omsorgsuppdraget enligt läroplanen.	Bun		

		☐	☐	☐				
--	--	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--	--	--	--

Sida 2 av 2

Riskkälla	Beskrivning av risk för ohälsa och olycksfall				Åtgärder/handlingsplan	Ansvarig	Klart - datum	Uppföljn/ ansvarig
Materialpeng uppräknas inte	Större barngrupper ger ökat slitage på material och utrustning, vilket gör att den behöver ersättas mot dyrare alternativ för att uppfylla kvalitets- och säkerhetskraven. Försämrad arbetsmiljö genom medarbetarnas frustration. Resurserna räcker inte till för att upprätthålla kvaliteten och i viss mån även säkerhet.	☐	☐	☐	Tilldela mer resurser, skapa ändamålsenliga lokaler och utrustning. Minskade barngrupper innebär även minskat slitage.	BUN		
Vaktmästeriet tid	En stor del av verksamhetsbeställningarna kan inte genomföras med risk för att detta istället börjar genomföras av anställda. Åtgärderna riskerar att bli en säkerhetsfråga.	☐		☐	Mer medel, samordning av beställningarna. Översyn av avtal mellan UBF och Fastighets och Serviceförvaltningen.	BUN Skolchef		
		☐	☐	☐				

[illegible]

Månadsrapport
november 2024
§121
24BUN88

...

Månadsrapport november 2024

Barn- och utbildningsnämnden

Datum 2024-12-06

Piteå kommun

Utfall

	PERIODENS BUDGET Jan - nov 24	PERIODENS UTFALL Jan - nov 24	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE Jan - nov 24	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE %	ÅRETS BUDGET Jan - Mån 13 24	HELÅRS PROGNO 2024
POLITIK, FÖRV.LEDNING OCH STAB	255 934,7	258 502,9	-2 568,2	-1,00%	291 031,9	-3 000,0
varav Musik- och dansskolan:	11 756,2	11 745,4	10,8	0,09%	12 826,5	
ELEVHÄLSA	21 287,8	20 221,8	1 066,0	5,01%	23 204,9	800,0
FÖRSKOLA	186 863,6	184 993,1	1 870,5	1,00%	203 052,6	1 500,0
GRUNDSKOLA	359 982,9	355 184,5	4 798,4	1,33%	392 874,8	3 000,0
STRÖMBACKASKOLAN	124 156,0	123 902,8	253,2	0,20%	135 446,0	0,0
BUN exkl Grans	948 225,0	942 805,1	5 419,9	0,57%	1 045 610,4	2 300,0
GRANS NATURBRUKSGYMNASIET	0,0	154,1	-154,1	0,00%	0,0	-750,0
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	948 225,0	942 959,2	5 265,8	0,57%	1 045 610,4	1 550,0

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden redovisar per november ett överskott om 5,3 mkr, vilket motsvarar en avvikelse om 0,57 % mot periodens budget.

Periodens budgetavvikelse för politik, förvaltningsledning och stab visar ett underskott på 2,6 mkr där Ekonomi- och planeringsverksamheten står för största delen av underskottet, främst på grund av nettokostnadsavvikelse för interkommunalersättning och bidrag till fristående verksamheter.

Elevhälsan redovisar för perioden överskott på 1,1 mkr, tack vare extra bidrag från Skolverket på 0,8 mkr. Personalens sjukfrånvaro har varit hög under hösten (8,3 %), vilket påverkat personalbudgeten och bidragit till överskottet. Helårsprognosen förbättras till 0,8 mkr.

Förskolan har per november ett överskott på 1,9 mkr. Ökade kostnader för personal och material har fortsatt under november månad. En större satsning på inköp av skyddskläder till förskolans tillsvidareanställda personal genomförts under hösten. Helårsprognosen kvarstår på 1,5 mkr.

Grundskolans utfall är överskott på 4,8 mkr. Överskott i personalkostnader har fortsatt under november dels på grund av rektorernas åtgärdsplaner för att nå budget i balans, dels av hög sjukfrånvaro bland personalen och brist på vikarier. Prognosen för 2024 revideras till ett överskott på 3,0 mkr.

Strömbackaskolan har ett överskott på 253 tkr. Detta beror på organisatoriska förändringar inför höstterminen samt lägre förbrukning av budget för undervisande personal, material, bibliotek och elevassistenter. Underskott på övriga poster, inklusive lägre bidrag från Skolverket och en sanktionsavgift på 400 tkr påverkar utfallet. Helårsprognosen kvarstår i balans.

Grans Naturbruksgymnasium redovisar underskott på -154 tkr för perioden, främst på grund av fler elevavhopp, lägre intäkter från internatet och ökade kostnader för livsmedel och IT. Helårsprognosen visar ett underskott på -750 tkr, vilket innebär en förbättring med 150 tkr jämfört med prognosen från oktober.

Helårsprognos för Barn- och utbildningsnämnden förbättras till överskott om 1,5 mkr. Elevhälsan, Grundskolan och Grans förbättrat sina helårsprognoser jämfört med oktober främst på grund av ökat överskott i personalbudget till följd av personalens sjukfrånvaro men också på grund av ökade intäkter jämfört med budgeten.

Analys per avdelning

Övergripande: Periodens budgetavvikelse på övergripande nivå visar ett underskott på -2,6 mkr. Den politiska verksamheten står för -647 tkr av underskottet, vilket bland annat beror på sjuklönekostnader och

omställningsstöd som betalats ut till tidigare ordföranden under året. Dessutom har felaktiga arvoden sedan april 2023 justerats och betalats ut retroaktivt till nämndens ledamöter i april 2024.

Verksamheten för ekonomi och planering redovisar ett underskott på -2,4 mkr. Kostnaderna för bidrag till privata verksamheter i andra kommuner samt interkommunal ersättning har ökat med ytterligare 0,5 mkr och ligger nu på 3,4 mkr. Inom grundskolan finns 3,25 fler elever i privata verksamheter i andra kommuner än budgeterat, varav två elever går i anpassad grundskola. Inom gymnasieskolan är det åtta fler elever än budgeterat som valt att studera i en annan kommun, samtidigt som sex färre elever från andra kommuner än prognosticerat studerar på Strömbackaskolan. Detta bidrar till en samlad negativ nettoavvikelse för gymnasiets interkommunal ersättning. Dessutom har åtta fler elever, än budgeterat, från Piteå valt att studera vid Grans naturbruksgymnasium, vilket medför ytterligare ett underskott på drygt 2 mkr för perioden.

Text	PERIODENS BUDGET Jan 24 - Nov 24	PERIODENS BOKFÖRING Jan 24 - Nov 24	PRELIMINÄR- BOKFÖRT Nov 24 - Nov 24	PERIODENS UTFALL	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE
Ansvar					
40101 VerksChef Ekonomi & Pla					
Bidrag till fristående verksamhe					
Särskild momsersättning	-2 351,9	-2 026,0	-195,0	-2 221,0	-130,9
Förskola	16 945,7	16 142,5	0,0	16 142,5	803,2
Förskoleklass	2 829,9	2 542,8	0,0	2 542,8	287,1
Fritidshem	5 533,1	4 927,3	0,0	4 927,3	605,8
Grundskola	13 307,6	13 053,1	0,0	13 053,1	254,5
Total Bidrag till fristående	36 264,4	34 639,7	-195,0	34 444,7	1 819,7
Privata vht i annan kommun					
Särskild momsersättning	-408,0	-406,0	-70,9	-476,9	68,9
Förskola	-1,3	0,0	0,0	0,0	-1,3
Förskoleklass	39,0	22,8	0,0	22,8	16,2
Fritidshem	64,0	48,4	26,4	74,8	-10,8
Grundskola	571,4	1 714,8	110,2	1 825,0	-1 253,6
Gymnasiet	6 199,0	6 254,9	43,3	6 298,2	-99,2
Total privata vht i annan kommu	6 464,1	7 634,9	109,0	7 743,9	-1 279,8
Interkommunalersättning					
Förskola	987,8	406,5	552,2	958,7	29,1
Förskoleklass	249,9	0,0	0,0	0,0	249,9
Fritidshem	351,0	105,1	129,1	234,2	116,8
Grundskola	1 792,9	320,6	1 043,6	1 364,2	428,7
Gymnasiet SB	-7 330,4	-4 377,1	-41,4	-4 418,5	-2 911,9
Anpassat gymnasiet SB	-401,0	-607,1	0,0	-607,1	206,1
Total Interkommunalersättning	-4 349,8	-4 152,0	1 683,5	-2 468,5	-1 881,3
Resultatenhet GNBC					
Grans Naturbruksgymnasium	14 002,0	16 087,6	0,0	16 087,6	-2 085,6
Totalsumma	52 380,7	54 210,2	1 597,5	55 807,7	-3 427,1

Tabell 1. Periodens budgetavvikelse för bidrag till fristående verksamheter inom och utanför Piteå kommun samt Interkommunalersättning (IKE)

Övriga områden inom ekonomi och planering visar överskott för perioden, vilket bidrar till att minska det totala underskottet för verksamheten.

Helårsprognosen för den övergripande verksamheten kvarstår på -3,0 mkr. Kostnaderna för barn och elever som går i andra kommuner eller fristående verksamheter, både inom och utanför Piteå kommun, förväntas dock fortsätta ackumuleras under året, vilket påverkar prognosen negativt. För att motverka underskottet har centraladministrationen infört ett stopp för fortbildningar och skärpt återhållsamheten för andra utgifter.

Elevhälsan

Elevhälsan redovisar ett överskott på 1,1 mkr för perioden. Det positiva resultatet beror delvis på att avdelningen har mottagit cirka 0,8 miljoner kronor mer i bidrag för förstärkning av elevhälsan än vad som ursprungligen budgeterats. Beslutet om dessa extra medel fattades i maj, vilket gjorde det svårt för avdelningen att omedelbart rekrytera ny personal med tanke på den nära kommande semesterperioden. Den personal som anställdes med hjälp av dessa medel började sin tjänst under höstterminen, vilket har lett till att överskottet i personalbudgeten successivt minskat.

Sjukfrånvaron bland personalen uppgick i oktober till 8,3 %, vilket är avsevärt högre än kommunens mål på 4,5 %. Detta, i kombination med frånvaro på grund av vård av barn, har bidragit till att personalbudgeten inte har kunnat nyttjas i den omfattning som förväntats.

I avdelningens avvikelse för perioden ingår även 150 tkr som överfördes från 2023 för att täcka ett eventuellt återkrav vid återrapporteringen av statsbidraget för förstärkning av elevhälsan till Skolverket. Myndigheten godkände dock återrapporteringen utan att ställa några återkrav.

Helårsprognosen för avdelningen förbättras och sätts till 0,8 mkr.

Förskolan

Förskolan redovisar ett överskott på 1,9 mkr för perioden, vilket motsvarar en avvikelse på 1 % jämfört med periodens budget. Sedan oktober har den totala avvikelsen förändrats med -3 mkr, vilket delvis förklaras av att personalkostnader har ökat för perioden samt ett ökat inköp av material hos rektorerna. Under hösten har dessutom en större satsning på inköp av skyddskläder till förskolans tillsvidareanställda personal genomförts, vilket också påverkar periodens utfall.

Per november har majoriteten av inköpen bokförts, men några fakturor väntas fortfarande inkomma i december. Avgiftsintäkterna för perioden har varit cirka 350 tkr högre än budgeterat och förväntas fortsatt överstiga budget resten av året.

Helårsprognosen för avdelningen ligger oförändrat kvar på ett överskott om 1,5 mkr.

Grundskolan

Grundskolan har för perioden ett likvärdigt utfall om 4,8 mkr jämfört med oktober vilket motsvarar 1,33% av periodens budget.

Överskottet gällande personalkostnader har fortsatt och är delvis en följd av rektorernas ålagda åtgärdsplaner som implementerades efter det negativa utfallet i perioden januari-april samt osäkerheter kring budgeten för 2025 med förväntade besparingar. Per november kan överskottet också härledas till ökad personalsjukfrånvaro under hösten jämfört med samma period föregående år samt bristande tillgång på vikarier. Under perioden september till november avslögs 26% av alla vikariebeställningar. Detta i sin tur medför att lektioner ställts in i ökad omfattning, framför allt på högstadiet.

Det ackumulerande överskottet under hösten har stagnerat, vilket innebär att rektorer delvis nyttjat de resurser som återförts till organisationen i form av inköp av material, vilket räknas med att fortsätta under december månad. Därför revideras prognosen om ett resultat om 3,0 mkr för året 2024.

Strömbäckaskolan

Strömbäckaskolan redovisar per november ett överskott på 253 tkr. Personalbudgeten för undervisande personal visar ett överskott, vilket är en följd av de organisatoriska förändringar som infördes inför höstterminen. Dessa inkluderade sammanslagning av undervisningsgrupper och justeringar baserade på årets ansökningar till gymnasieskolan. Budgeten för läromedel har ännu inte upparbetats, men vissa inköp väntas påverka utfallen i december. Dessutom bidrar lägre förbrukning av budgeten för bibliotek och elevassistenter till överskottet.

Samtidigt finns underskott på övriga budgetposter. Bland annat har bidrag från Skolverket varit lägre än budgeterat för perioden. Skolans utfall påverkas också av en sanktionsavgift på 400 tkr från Arbetsmiljöverket, som erhöles i början av året, samt avräkningar för elevbygget.

Trots oplanerade kostnader och ett ökat behov av stöd för anpassade gymnasieelever kvarstår helårsprognosen om budget i balans. Skolan arbetar aktivt med att omfördela resurserna så effektivt som möjligt för att uppnå detta mål.

Grans naturbruksgymnasium

Grans Naturbruksgymnasium redovisar ett underskott på -154 tkr för perioden. Det ökade underskottet förklaras av fler elevavhopp under hösten än förväntat samt avslutade personalärenden som har medfört oplanerade kostnader.

Ett fortsatt betydande underskott finns även inom internatverksamheten. Antalet boende på internatet har minskat ytterligare, från 67 till 45, vilket har lett till lägre elevintäkter än budgeterat. Ekonomin påverkas dessutom negativt av kraftigt ökade kostnader för livsmedel och IT under hösten.

Trots dessa utmaningar har helårsprognosen förbättrats något och uppgår nu till ett underskott på -750 tkr.

Beslut Internkontrollplan
2025
§122
24BUN247

...

Internkontrollplan

2025

Barn- och utbildningsnämnden

2024-12-06

Piteå kommun

Innehållsförteckning

1	Internkontroll i Piteå kommun	3
1.1	Riskmatris	4
2	Prioriterade risker	6
2.1	Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning.....	6
2.2	De lagar, regler och riktlinjer som finns följs	7
2.3	Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	10
3	Ej prioriterade risker	12
4	Sammanfattande kommentar	13

I Internkontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Riskanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

Förebyggande aktiviteter

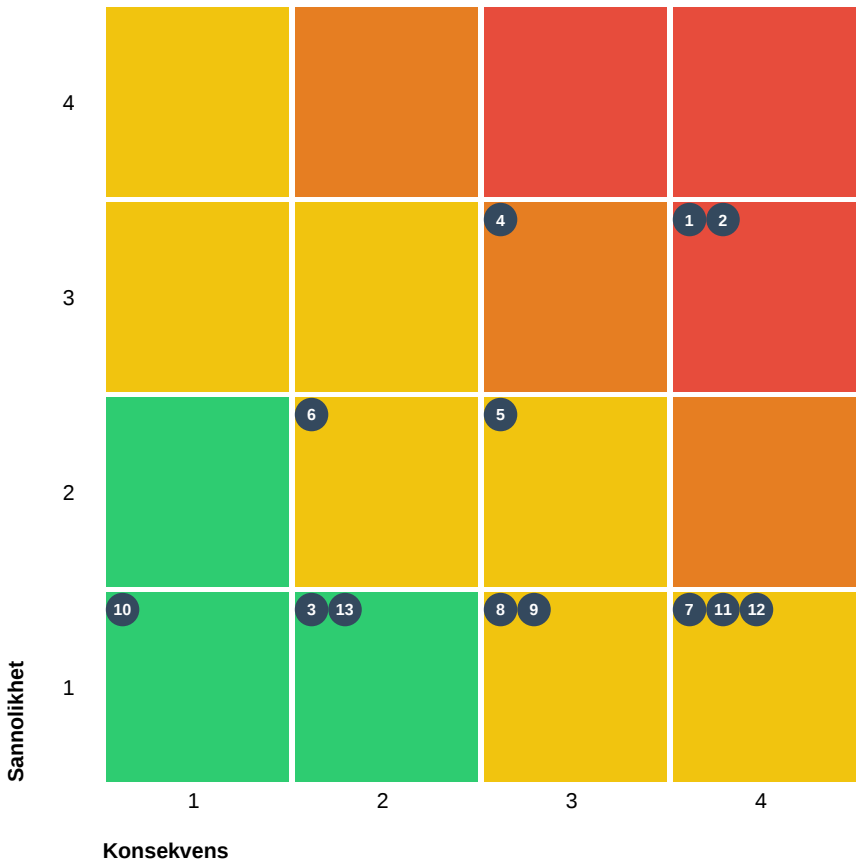
För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före december besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

I.1 Riskmatris

Nedanstående matris är en sammanfattning av risker. I kapitel 2 - Prioriterade risker finns mer information om varje risk.

2 Kritisk risk 1 Hög risk 7 Måttlig risk 3 Låg risk Totalt: 13

Kritisk risk
Hög risk
Måttlig risk
Låg risk

Sannolikhet	Konsekvens
4 Säkert	Kritisk
3 Troligt	Allvarlig
2 Möjligt	Betydande
1 Liten	Lindrig

Rutin/Process	Nr	Risk	Sannolikhet	Konsekvens
Budget/VEP	1	Att ekonomiska mål inte nås	Troligt	Kritisk
	2	Att verksamhetsmål inte uppnås	Troligt	Kritisk
Bidragsansökningar	3	Att bidrag inte söks, rekvideras och redovisas inom utsatt tid	Liten	Betydande
Arbetsmiljö	4	Ökad sjukfrånvaro, ökade skador och psykisk- och fysisk ohälsa	Troligt	Allvarlig
	5	Bristande rutiner för att undersöka och bedöma risker för personal, elever och barn att bli utsatta för hot och våld i våra	Möjligt	Allvarlig

Rutin/Process	Nr	Risk	Sannolikhet	Konsekvens
		verksamheter		
Avtalstrohet	6	■ Att avtal inte följs vid inköp av varor och tjänster	Möjligt	Betydande
Allmänna handlingar	7	■ Sekretesshandlingar hanteras oaktsamt	Liten	Kritisk
Efterlevnad av rutiner	8	■ Bristande efterlevnad av upprättade rutiner och regelverk vid skolpliktsärenden på grundskolan	Liten	Allvarlig
	9	■ Bristande efterlevnad av upprättade rutiner och regelverk vid kränkingsärenden på förskole- och skolenheterna.	Liten	Allvarlig
	10	■ Bristande dokumentation av personalens bisysslor och oegentligheter.	Liten	Lindrig
	11	■ Att risker för otillåten påverkan förebyggs inte	Liten	Kritisk
	12	■ Bristande rutiner för kris- och säkerhetsberedskap	Liten	Kritisk
Hantering av kreditkort	13	■ Att kreditkort nyttjas på ett otillåtet sätt och/eller av obehöriga personer	Liten	Betydande

2 Prioriterade risker

2.1 Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till de ekonomiska målen samt risker som kan äventyra de ekonomiska målen på lång sikt.

Budget/VEP

Att ekonomiska mål inte nås

■ 12

Risk finns för att de ekonomiska målen inte nås. Det ekonomiska läget förväntas försämrats 2025 och i internkontrollplanen bedöms risken för att detta ska inträffa som ganska hög. Svårigheterna med att anpassa kostnaderna efter beslutade ramar kan höja sannolikheten ännu mer under kommande åren.

Kontrollmoment		
Budgetuppföljning och månatlig ekonomisk rapportering	Kontrollmetod - HUR Periodbokslut: mars, april, maj, juli, augusti, oktober, november, december. Budgetuppföljning per ansvar nio gånger/år	Kontrollutförare - VEM Samordnande controller / Verksamhetschef ekonomi och planering Rapport - Till vem? Frekvens? Redovisas till respektive budgetansvarig, ledningsgrupp, fackliga organisationer och nämnd enligt fastställd tidplan.

Att verksamhetsmål inte uppnås

■ 12

Risken avser bristfällig måluppfyllnad av verksamhetens aktiviteter och mål uppsatta på kommunövergripande nivå eller nämnds nivå. Definitionen av verksamhetsmål är omfattande och består av flera delar, där delmålen uppfylls i olika grad.

Kontrollmoment		
Uppföljning av verksamhetsmål	Kontrollmoment - VAD Redovisas till förvaltningschef, ledningsgrupp, fackliga org, nämnd enligt fastställd tidsplan Kontrollmetod - HUR ‘Systematiskt kvalitetsarbete’ sker löpande under året. Följs upp via nationell statistik, egen statistik, kvalitetsrapporter, delårsbokslut samt årsredovisning.	Rapport - Till vem? Frekvens? Rapporteras till Barn- och utbildningsnämnden

2.2 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Avtalstrohet

Att avtal inte följs vid inköp av varor och tjänster

■ 4

Risken handlar om efterlevnad av inköpsprocesser i förvaltningen för att minimera att personalen handlar utanför avtal och förbättra rutinerna som ökar avtalstrohet.

Kontrollmoment		
Uppföljning Avtalstrohet	Kontrollmoment - VAD Genomgång av inköpsstatistik för att fastställa graden av avtalstrohet Kontrollmetod - HUR Uppföljning genom statistik från inköpsavdelningen årligen.	Kontrollutförare - VEM Inköpssamordnare

Förebyggande aktiviteter

Analys av statistik

Allmänna handlingar

Sekretesshandlingar hanteras oaksamt

■ 4

Risken avser brist i hantering av sekretesshandlingar framförallt handlingar som innehåller personuppgifter eller annan information av sekretesskaraktär som skapas digitalt.

Kontrollmoment		
Brister i sekretessrutiner	Kontrollmoment - VAD Genomgång av aktuella rutiner och informationsmaterial för sekretess Kontrollmetod - HUR Löpande dialog mellan handläggare och berörda verksamheter. Implementerade rutiner för digital inlämning följs upp.	Kontrollutförare - VEM Handläggare

Efterlevnad av rutiner

Bristande efterlevnad av upprättade rutiner och regelverk vid skolpliktsärenden på grundskolan

■ 3

Risken avser att grundskoleenheterna inte följer de rutiner som finns avseende skolplikten.

Kontrollmoment		
Kontroll av att skolpliktsärenden hanteras i enlighet med upprättade riktlinjer och rutiner	Kontrollmoment - VAD Kontroll av att rutiner för hantering av skolpliktsärenden är korrekta, förankrade och tillämpas Kontrollmetod - HUR Kontroll av att rutinerna är korrekta och förankrade: Uppdatering av rutiner utifrån förändringar i lagstiftningen. Årlig uppföljning på rektorsträff. Kontroll av att rutinerna tillämpas: Utifrån frånvarostatistik se på antal påbörjade skolpliktsärenden.	Kontrollutförare - VEM Verksamhetschef utveckling / Rektor grundskolenheterna Rapport - Till vem? Frekvens? Individärenden rapporteras till huvudmannen

Bristande efterlevnad av upprättade rutiner och regelverk vid kränkingsärenden på förskole- och skolenheterna.

■ 3

Risken avser att förskole- och skolenheterna inte följer de rutiner som finns avseende kränkingsanmälningar vilket medför att huvudmannens ansvar i enlighet med Skollagen 6 kap 5 § försvåras. Risken följs upp genom sammanställning av fällande domar från instanser för överklaganden, löpande dialog med rektorerna kring arbetet för att motverka kränkningar samt tydligare fokus kring frågan i det systematiska kvalitetsarbetet.

Kontrollmoment		
Kontroll av att rutiner för hantering av kränkingsärenden på förskole- och skolenheterna efterlevs.	Kontrollmoment - VAD Kontroll av att rutiner som tas fram i införandet av nytt elevhälsosystem förankras och tillämpas ut i verksamheterna. Kontrollmetod - HUR Uppföljning av antal rapporterade ärenden per skolenhet jämfört med tidigare år.	Kontrollutförare - VEM Verksamhetschef utveckling / Rektor förskole- och skolenheterna Rapport - Till vem? Frekvens? Årlig rapport till BUN

Bristande dokumentation av personalens bisysslor och oegentligheter.

■ 1

Risken avser bristen i dokumentation enligt "rutinen för bisyssla" framtagen av personalavdelningen i Piteå kommun gällande personal inom Utbildningsförvaltningen som har en bisyssla förutom sin ordinarie anställning.

Kontrollmoment		
Brister i uppföljning av rutin för bisysslor	Kontrollmoment - VAD Information till alla medarbetare på Utbildningsförvaltningen om skyldigheten att anmäla bisysslor och oegentligheter till sin chef för uppföljning och diarieföring. Kontrollmetod - HUR Inlägg på Insidan i början av läsåret så att all personal och chefer får information om anmälning av bisyssla. Chefen informerar medarbetarna i samband med medarbetarsamtal. Utskick till chefer och rektorer	Kontrollutförare - VEM Nämndsekreterare

Kontrollmoment	
	innan årets slut för att påminna de att informera medarbetarna. Årligen utdrag från platina för att följa upp hur många beslut har diarieförts. Ny anmälan ska göras vid förändring av förutsättningarna för bisysslan.

Att risker för otillåten påverkan förebyggs inte

■ 4

Bristande kunskap och kännedom om gällande regler kring otillåten påverkan bland förtroendevalda och tjänstemän.

Kontrollmoment		
Kontroll av rutiner för förebyggande arbete gällande otillåten påverkan	Kontrollmoment - VAD Följa upp att alla verksamheter har genomfört en riskbedömning avseende otillåten påverkan och upprättar handlingsplan med rutiner för att hantera väsentliga risker och brister i verksamheten.	Kontrollutförare - VEM Förvaltningschef, Avdelningschef

Bristande rutiner för kris- och säkerhetsberedskap

■ 4

Risk för bristande rutiner kopplat till Policy för säkerhetsarbete och Planen för hantering av extraordinära händelser

Kontrollmoment		
Kontroll av rutiner för att säkerställa efterlevnad av kommunens policy för säkerhetsarbete	Kontrollmoment - VAD Följa upp att det finns beredskapsplaner i samtliga enheter som efterlever kommunens policy för säkerhetsarbete.	Kontrollutförare - VEM Förvaltningschef, avdelningschef Rapport - Till vem? Frekvens? Barn- och utbildningsnämnden i samband med uppföljning av internkontrollplanen.

Hantering av kreditkort

Att kreditkort nyttjas på ett otillåtet sätt och/eller av obehöriga personer

■ 2

Risk för obehörig eller felaktiga inköp med kreditkort

Kontrollmoment		
Uppföljning användning av kreditkort	Kontrollmoment - VAD Analys av stickprov för att fastställa att inköpen med kreditkort har gjorts på rätt sätt och av behöriga personer. Kontrollmetod - HUR Årlig genomgång av förteckningen av kreditkort i förvaltningen. Stickprov från ekonomisystemet	Kontrollutförare - VEM Samordnande controller

Förebyggande aktiviteter	
Stickprov	Uppföljning av antal kreditkort i förvaltningen samt faktura stickprov

2.3 Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Här beskrivs övriga processer och risker som är kopplade till verksamheten och dess förmåga att utföra det av kommunfullmäktige i reglementet eller bolagsordningen givna uppdraget. Till detta hör även att kunna utveckla verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Bidragsansökningar

Att bidrag inte söks, rekvideras och redovisas inom utsatt tid

■ 2

Risken avser bristande rutiner vid ansökning, rekvirering och redovisning av statsbidrag. Bristerna kan medföra kvalitetsbrister, att medel inte nyttjas eller redovisas i tid och att Utbildningsförvaltningen blir återbetalningsskyldig exempelvis.

Kontrollmoment		
Kontroll Bidragsansökningar	Kontrollmoment - VAD Samordning och uppföljning av beslutade rutiner för rekvirering av statsbidrag. Kontrollmetod - HUR Samtliga ekonomer gör månatlig genomgång av aktuella statsbidrag från aktuella myndigheter.	Kontrollutförare - VEM Ekonom/Controller avdelningsnivå

Arbetsmiljö

Ökad sjukfrånvaro, ökade skador och psykisk- och fysisk ohälsa

■ 9

Risk finns för att ökad sjukfrånvaron samt psykisk- och fysisk ohälsa försämrar förvaltningens förutsättningar för att bli en attraktiv arbetsgivare och kunna i framtiden säkra kompetensförsörjningsbehov och framförallt främja medarbetarnas välmående.

Kontrollmoment		
Kontroll arbetsmiljö	Kontrollmetod - HUR Stående punkt på arbetsplatsträffarna. Skyddsronder 1 ggr/år.	Kontrollutförare - VEM Rektor med stöd av elevombud och skyddsombud Rapport - Till vem? Frekvens? Sjukfrånvaro nyckeltal följs upp och rapporteras i periodbokslut 2 ggr/år.

Bristande rutiner för att undersöka och bedöma risker för personal, elever och barn att bli utsatta för hot och våld i våra verksamheter

■ 6

Risken avser att Utbildningsförvaltningen i Piteå kommun brister i sina rutiner för att identifiera och minimera risk för hot och våld.

Kontrollmoment		
Kontroll av säkerhetsrutiner	Kontrollmoment - VAD Säkerställa att det finns rutiner gällande säkerhet för att göra en bedömning av risker för hot och våld inom Utbildningsförvaltningens verksamheter samt att de efterlevs Kontrollmetod - HUR Årlig kontroll av rutiner för hot och våld i samtliga verksamheter	Kontrollutförare - VEM Avdelningschef/Verksamhetschef

3 Ej prioriterade risker

4 Sammanfattande kommentar

Barn-och utbildningsförvaltningens internkontrollplan för år 2025 omfattar en stor del av verksamheten där huvudsakliga inriktningen är rutiner och ekonomi. Andra delar av internkontrollplanen omfattar även att Utbildningsförvaltningens verksamhet följer lämpliga lagar och att interna riktlinjer följs. I Internkontrollplanen år 2025 återkommer några kontrollområden från tidigare års internkontrollplan med tydliga kontrollmoment. Kontrollmetoden stickprov är bestämd på de kontrollområden där rutiner finns men där ett urval behöver granskas för att kontrollera att rutinerna följs.

Ordförande och
Förvaltningschef
informerar
§123
24BUN5

...

Kurser/konferenser

§ 124

24BUN4

...

Rapport från
kontaktpolitiker
§125
24BUN6

...

Mottagna anmälningar
om kränkande
behandling, trakasserier,
diskriminering

§127
24BUN1

...

Sammanställning av inkomna och avslutade anmälningar om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Perioden: 24-10-10 till 24-12-10

Anmälningar

Skola:	Diarienummer:
Björklundaskolan	PRN 202412-1404
Christinaskolan F-6	PRN 202411-1202
Jävre skola	PRN 202412-1364
Pitholmsskolan 4-6	PRN 202412-1296 PRN 202411-1220 PRN 202411-1218 PRN 202411-1035
Pitholmsskolan 7-9	PRN 202411-981
Porsnässkolan	PRN 202412-1367
Rosviks skola	PRN 202411-1094 PRN 202411-1089
Solanderskolan	PRN 202412-1386
Strömbacka Mimer	PRN 202410-883
Strömnäsbackens fsk	kränkningen har inget diarienummer

Avslut

Skola:	Diarienummer:
Backeskolan	PRN 202411-1264 PRN 202411-1263 PRN 202411-1040 PRN 202410-936 PRN 202410-928 PRN 202410-927

Bergsviksskolan	PRN 202412-1306 PRN 202410-827
Björklundaskolan	PRN 202411-1271 PRN 202411-1180 PRN 202411-1177
Kullensskolan	PRN 202410-769
Solanderskolan	PRN 202411-1200 PRN 202411-1038
Strömbacka Hugin	PRN 202412-1355
Strömbacka Mimer	PRN 202411-1034
Pitholmsskolan	24ELEV153-2 24ELEV154-2 24ELEV35-4
Kullensskolan	23ELEV206-2
Norrbysskolan	23ELEV216-4
Hortlax skola	23ELEV223-2 23ELEV113-2
Rosviksskolan	24ELEV104-2 24ELEV43-2 21ELEV71-4 24ELEV42-2 24ELEV44-2
Strömnässkolan	23ELEV314-3 23ELEV313-2 23ELEV76-2
Munksundsskolan	24ELEV122-2 23ELEV97-2 24ELEV123-2

Av ledamöter väckta
ärenden
§128
24BUN7

...